

*"Em diran
subversiu
I jo els diré: ho sóc.
Pel meu poble
en lluita visc.
Amb el meu poble
en marxa, vaig"*

*Pere
Casaldàliga*

PAX * 255

Octubre 2020

El que passa un dia a la selva vol escriure una enciclopèdia.
El qui s'hi està cinc anys vol quedar-se en silenci per contemplar”

Pere Casaldàliga

**PERE CASALDÀLIGA : MÍSTIC, POETA,
PERÒ SOBRETOT « HOME D'EVANGELI I
LLUITADOR A FAVOR DELS POBRES »**

LEMA DE PERE CASALDÀLIGA:

**“SER EL QUE S'ÉS,
DIR EL QUE ES CREU,
CREURE EL QUE ES PREDICA,
VIURE EL QUE ES PROCLAMA
FINS A L'ÚLTIMA CONSEQÜÈNCIA”**

EDITORIAL

US PRESETEM EL NÚMERO 255 DE PAX
OCTUBRE 2020

ELS GERMANS S'EXPRESSEN...
ELS GERMANS ES COMUNIQUEN...

PAX VOL SER UN MITJÀ D'EXPRESSIÓ I DE COMUNICACIÓ ENTRE ELS GERMANS

Us presentem el PAX n. 255 corresponent a OCTUBRE 2020, sempre pretenent la mútua comunicació fraterna com a Germans que som.

El decés de Pere Casaldàliga ens és interpel·lant a nosaltres, a tota l'Església i a tota la humanitat. També prenem relleu del lema del curs vinent: I TU, QUÈ TRIES?. Més que mai hi ha moltes possibilitats de tria. A més de les que ens ofereix el viscut i percebut dia a dia, hi ha les moltes ofertes que ens presenten el mitjans de comunicació: diaris, revistes, ràdio, TV, converses... Aquesta realitat ens fa sorgir moltes preguntes sobre amb quins criteris hem de fer la tria... Naturalment que com a religiosos, l'esperit de fe ens ha de ser el mòbil decisiu de les nostres tries.

Seguint les petjades del Fundador després de la recent celebració del tricentenari de la seva Pasqua, repassem el seu itinerari de 1694 a 1705 en el qual l'Institut va prenent forma. També recordem la figura de l'insigne G. Agathon, cinquè Superior General, que ens ha deixat el relat de les Dotze Virtuts del Bon Mestre, molt lloades per insignes pedagogs. I el G. Paschal, que fou Assistent del G. Agathon, explica la problemàtica de la perseverança dels Germans joves... que ens pot recordar el viscut anys enrere.

Hi ha dues aportacions sobre la crisi vocacional avui en la vida religiosa, per part d'un Superior General i d'un Abad d'un monestir, molt oportunes i per a reflexionar-hi. I un pla per a ressuscitar la vida consagrada del claretia Cardenal Bocos.

Segueix el relat-crònica dels orígens del nostre Districte de Catalunya que ens ofereix el nostre G. Ramon Font des dels Arxius. Les preocupacions i amenaces per la pandèmia són reflectides des de diferents articles i opinions a les quals hi cal respondre amb un comportament de prevenció. Hi ha articles que ens indiquen els camins pels quals hem de transitar. En les pàgines de links també trobareu indicacions interessants i apropiades.

Diversos Germans aporten comunicacions interessants: Fem memòria del decés dels nostres Germans Josep Chimenos i Toni Barbal, seguim amb els Salms explicats pel nostre G. Ramon Grau (*), el comiat del G. Ramon Pascual, sobre el Camino a Santiago de Compostela, segueixen les anècdotes lasal·lianes que ens recorden pàgines viscudes, el comentari d'un film, i moltes altres aportacions, entre elles les orientacions per a lectura de llibres, reflexions diverses... Tot plegat un reflex de la vida del nostre Sector.

Desitjant sempre el bé en el present i en el futur personal, comunitari i institucional,

Els Consell de Direcció de PAX
GG. Lluís Diumenge, Josep Maria Pons,
Carles Giol, Jaume Palom i Jaume Pujol

"Encontraba siempre motivos para seguir luchando"

Josep M. Abella, claretiano, obispo de Fukuoka: "Pedro era crítico, pero su crítica nacía de un amor apasionado por quienes son víctimas"

"¿Por qué en una persona que ha denunciado vehemente la injusticia y la avidez egoísta de personas y de instituciones uno percibe una paz tan profunda?"

"Pedro veía a la Iglesia atrapada por muchas cosas que le alejaban del Reino y de aquellos a quienes, según Jesús, les pertenece: los pobres"

Josep M. Abella, Claretiano

¿Por qué en una persona que ha denunciado vehemente la injusticia y la avidez egoísta de personas y de instituciones uno percibe una paz tan profunda? Es una pregunta que me vino en mente después de haber pasado casi un día entero charlando fraternalmente con **Pedro Casaldàliga** en el pequeño patio de su casa en São Félix do Araguaia, en la Amazonía brasileña.

La palabra y el testimonio de Pedro transmiten aquella paz que aflora siempre en quien vive lleno de Dios y ama intensamente a los hermanos. No tiene otra explicación. Su conversación me recordaba aquel pasaje de Jesús en la sinagoga cuando llegó una persona con la mano paralizada. **Jesús** lo puso en medio de la asamblea (ya estaba en el centro de su corazón) y, ante la mirada acusadora de algunos de los que estaban allí reunidos, preguntó qué era lo que convenía hacer en el sábado, día sagrado para aquellas personas: salvar una vida o dejarla perecer.

Jesús los miró indignado y lleno de tristeza por la dureza de su corazón y, sin tener en cuenta lo que pudieran pensar, sanó al hombre enfermo. Indignación y tristeza van juntas en Jesús. Jesús cuestiona a quienes le escuchan y juzgan en aquella sinagoga: ¿por qué no os alegráis de que una persona haya recuperado su salud y, con ella, su dignidad? (Se trata de otros tiempos en que las enfermedades eran vistas como castigos). Pedro Casaldàliga era **alguien que te hacía sentir su indignación** ante tanta injusticia, su tristeza ante el dolor que sufren a causa de ella muchísimas personas, y su gran confianza de que Dios no abandona a los pobres y que, por lo tanto, tampoco él puede abandonarlos. Es allí donde Dios nos llama y nos espera.

Hablando con Pedro, uno percibía qué significan aquellas palabras con que hace unos años intentamos definir la vida consagrada: "pasión por Cristo, **pasión por la humanidad**".

Pedro era crítico, pero su crítica –a veces muy dura–, como la de Jesús, nacía de un amor apasionado por

Celebrando la Eucaristía

Dios que sufre con el sufrimiento de sus hijos e hijas, y de un amor apasionado por quienes son víctimas de la injusticia. Pedro era crítico también con la Iglesia llevado de su deseo de que volviera a sus raíces evangélicas. Su crítica era la de quien desea la felicidad y la verdadera libertad a quien ama. Pedro veía a la Iglesia atrapada por muchas cosas que le alejaban del Reino y de aquellos a quienes, según Jesús, les

pertenece: los pobres.

Pedro era también una persona de gran corazón, en el que acogía a todos para ganarlos a todos para la causa del Reino, una causa que hermana a personas de distintas religiones e ideologías y de grupos muy diversos; pero todas ellas enamoradas de la persona –sobre todo de aquellas personas cuya dignidad es pisoteada y sus derechos conculcados– y deseosas de que cada uno de quienes compartimos la vida en este planeta **podamos vivir con igual dignidad y derechos**. Esta fue la causa por que Jesús vivió, luchó y entregó su vida. De esto Pedro estaba completamente convencido.

Creo, además, que Pedro ha sido una persona que **nunca ha renunciado a la esperanza**. Encontraba siempre motivos para seguir luchando y esperando y, cuando parecía que ya se había agotado toda posibilidad de esperar, su fe profunda en Dios que no abandona y su amor por aquellas personas a quienes se les ha robado la esperanza, le seguía manteniendo firme en su compromiso.

Recuerdo que una vez, siendo yo superior general, escribí un artículo en el Osservatore Romano insistiendo en que la vida consagrada miraba al futuro con esperanza. Pedro me escribió manifestando su alegría y confesando que él compartía aquella **esperanza** a la que nunca debíamos renunciar.

Pedro, misionero claretiano y obispo en la Amazonía brasileña, ha sido y será siempre un **referente** seguro para quienes quieran seguir incondicionalmente a Jesús.

Adriano Ciocca: "No todos los días se acompaña el entierro de un santo"

"Ser solidario hasta la tumba con los indígenas y con los peones sin nombre, debe ser una elección que defina y continúe redefiniendo la posición de la Iglesia en el tiempo que vivimos"

"Fue en efecto una experiencia muy interesante, ver cómo un hombre que buscaba vivir despojado, vivir al lado de los pequeños, de una manera totalmente desprendida de tantas cosas materiales, honores y todo"

"Este legado, de una Iglesia que sea de los pobres y que ve la realidad y la interpreta desde el punto de vista de los pobres es fundamental"

"El legado que dejó, tenemos que vivirlo, y tenemos que preservar esta memoria revolucionaria, como él mismo dijo, o memoria subversiva, no dejando que se pierda el acerbo, tanto físico como intelectual, así como"

Luis Miguel Modino, corresponsal en Brasil

Pedro estará para siempre tal como vivió, entre los pobres. Era "un hombre que buscaba vivir despojado, vivir al lado de los pequeños, de una manera totalmente desapegada de tantas cosas materiales, honores y todo". Así es como Monseñor Adriano Ciocca, obispo de la Prelatura de São Félix de Araguaia, define al que fue su primer obispo, alguien que tenía "un estilo de vida profundamente evangélico".

Podemos decir que la tumba de tierra, a la orilla del río Araguaia, ya se ha convertido en un icono. El hecho de "ser solidario hasta la tumba con los indígenas y con los peones sin nombre, debe ser una elección que defina y continúe redefiniendo la posición de la Iglesia en el tiempo que vivimos", según Monseñor Adriano, que ve como un gran desafío el preservar el legado físico, intelectual y espiritual de Pedro.

El obispo ha quedado muy marcado por el momento, "no todos los días se acompaña el entierro de un santo". Destaca la presencia de un pueblo que no ha olvidado la vida de Pedro, la presencia de los indígenas del pueblo Xavante. La memoria de Pedro, profeta hasta el final de su vida, que también firmó la Carta al Pueblo de Dios de 152 obispos brasileños el mes pasado, es una llamada que muestra que "la Iglesia en estos

momentos no puede renunciar a ser profeta, a hablar desde el Evangelio, a hablar desde el ejemplo de Cristo".

¿Cómo definiría todo lo que ha sucedido en los últimos días con la muerte de Don Pedro?

En primer lugar, debo decir que, en los últimos tiempos, Don Pedro era de una fragilidad que era dolorosa de ver. Era sólo una pequeña cosa, sólo piel y hueso, tenían que alimentarlo, no tenía más autonomía. Cuando

despertaba, conocía a la gente, pero ya no podía expresarse, para él debió ser terrible que ya no pudiera expresarse, un hombre tan comunicativo, tan apasionado como él. Fue doloroso y triste verlo en esta situación.

Cuando tuvo el problema respiratorio, que fue internado en el hospital de

São Félix, los médicos se dieron cuenta de que esta vez la crisis era mucho más grave y que la condición de fragilidad era tan grave que no tenía ninguna posibilidad. Así que lo llevaron a Batatais, y creo que fue incluso una gracia, porque le dio la posibilidad de en el traslado de su cuerpo, de Batatais a São Félix, pasar de nuevo por una parte de la Prelatura, especialmente por algunos lugares que son particularmente significativos dentro de la vida y la historia de la Prelatura, y de él personalmente.

Ribeirão Cascalheira, con el Santuario de los Mártires, el lugar donde fue asesinado el Padre João Bosco Burnier. Serra Nova Dourada, que fue el lugar de una feroz lucha entre los pequeños propietarios y el latifundio, y que con la ayuda decisiva de la Prelatura y de Don Pedro, ellos pudieron conseguir un lugar para vivir, y luego la llegada a São Félix, que es el lugar donde vivió y ejerció su propio ministerio durante más de 50 años, porque incluso después de su jubilación, el obispo de São Félix es Pedro.

Personalmente, ¿cómo vivió este momento?

Debo decir que no todos los días se acompaña el entierro de un santo. Fue en efecto una experiencia muy

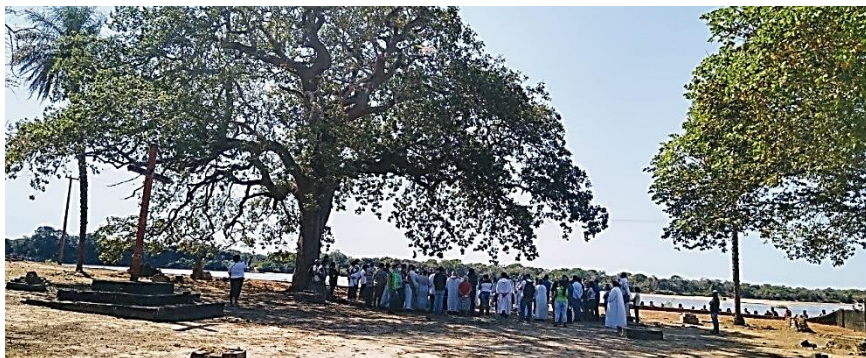
interesante, ver cómo un hombre que buscaba vivir despojado, vivir al lado de los pequeños, de una manera totalmente desprendida de tantas cosas materiales, honores y todo, como fue reconocido por una multitud de personas, que conocían y percibieron la calidad de su estilo de vida, un estilo de vida profundamente evangélico.

Fue una experiencia interesante, el problema es que en estos días hay un torbellino de gente, de eventos, de comunicaciones, que no me han permitido concentrarme como hubiera querido, por encima de lo que ha

sido la experiencia de este momento, de estos días. Pero aun así, fue hermoso ver que el pueblo no olvida a quién le dio la vida. La presencia de los indios Xavantes fue también muy significativa, y también el hecho de que pudo cumplir su último deseo de ser enterrado en el antiguo cementerio, cerca del río Araguaia, junto con los antiguos Karajás y los peones sin nombre, a los que vio morir y enterró por docenas, justo al comienzo de los años de su ministerio.

De todo lo que vivió estos días, ¿qué fue lo que más le sorprendió?

Es difícil, repito, decir lo que más me sorprendió porque fue una experiencia, creo que única, como dije. Acompañar el entierro de un santo es algo que no sucede todos los días. No podría decir qué más, era todo el conjunto de cosas, que era algo nuevo y diferente, no recuerdo un entierro que tuviera las características de este entierro.

Este entierro creo que fue un poco una muestra de lo que él vivió, y todos los momentos fueron bastante significativos. El hecho de que las vigiliass fueran dirigidas, en su mayoría, por el propio pueblo, con oraciones, con testimonios, con cantos, fue algo muy hermoso, muy significativo.

Durante la celebración del funeral en São Félix, en su homilía, habló del legado de Pedro y de los retos para el futuro. ¿Cuáles son los desafíos que como obispo que fue de São Félix durante más de treinta años, Pedro deja para el futuro de la Prelatura, pero también para la Iglesia en Brasil y en el mundo?

Para la Prelatura, el desafío es mantener una identidad y un rostro para esta Iglesia que, al estar situada en una nueva frontera agrícola, ve un continuo cambio de gente. De las personas que ahora viven en el territorio y que han conocido a Pedro, creo que no hay más de un diez por ciento, la gran mayoría, han muerto o se han trasladado a otros lugares, y muchas otras personas han venido. Para la Prelatura, mantener este perfil profético y mantener este estilo de Iglesia, de comunidades eclesiales de base, una Iglesia ligada al Evangelio y al pueblo, es un gran desafío.

Desde el punto de vista de los agentes, por el momento no tenemos un núcleo de agentes y animadores de las comunidades locales para poder definir y defender este rostro. La movilidad de los agentes aquí, diría que es casi espantosa. Comparo la región de aquí con una gran estación de autobuses, donde hay gente que entra

y gente que sale todos los días, tanto entre la gente como dentro de la Iglesia, entre los agentes pastorales. Así que el reto de la Prelatura es ver cómo mantener este perfil con esta fragilidad de estructuras y también de personas que puedan asumir la causa y vivir la mística que Don Pedro vivió toda su vida.

Para la Iglesia, el legado que deja, creo que es más que evidente, una Iglesia que debe permanecer haciendo una elección, e incluso acogiendo a todos, y debe siempre acoger a todos y dialogar con todos, el lugar donde la Iglesia debe situarse, es con los pobres, como Yahvé, que es el Dios que liberó a los esclavos de la tierra de Egipto, como Jesús que nació en un establo de animales en Belén, que creció en una periferia de las periferias

de Galilea, de Nazaret qué puede salir, y también el hecho de que eligió como compañeros, no a los intelectuales o a los poderosos, las élites de la época, sino a los pequeños.

Por lo tanto, este legado, de una Iglesia que sea de los pobres y que ve la realidad y la interpreta desde el punto de vista de los pobres es fundamental. Este es un recado y un legado que interesa a toda la Iglesia de Brasil y no sólo a la Iglesia de Brasil. Si la Iglesia abandona a los pobres, abandona a Cristo.

Pedro comenzó su ministerio episcopal escribiendo una famosa carta en la que denunciaba la situación de la Amazonía y de sus pueblos. También fue uno de los firmantes de la Carta al Pueblo de Dios que 152 obispos escribieron ante la realidad que se vive hoy en Brasil. Esto demuestra que fue un profeta desde el principio hasta el final de su ministerio episcopal. Para los obispos de Brasil, ¿qué significa esta dimensión profética, especialmente ahora, ante la realidad que vive Brasil?

Significa que si queremos ser la Iglesia de Jesús, el Pueblo de Dios, un pueblo de sacerdotes, reyes y profetas, tenemos que, en un momento de crisis, como el que estamos viviendo, crisis por la pandemia, pero también crisis por el caos social, político, económico en el que nos encontramos, la Iglesia en estos momentos no puede renunciar a ser profeta, a hablar desde el Evangelio, a hablar desde el ejemplo de Cristo. Esto es fundamental, y gracias a Dios que en estos días previos, un grupo de obispos tuvimos el coraje de asumir este compromiso y tratar de leer la realidad. Los que leen la carta, y la leen sin prejuicios, pueden ver que es una

carta que no agrade a nadie, sino que simplemente presenta una lectura de la realidad, y esta lectura de la realidad es la lectura de la mayoría de nuestro pueblo.

La imagen de la tumba de Pedro se ha extendido por todo el mundo. Podemos decir que esta tumba, de tierra, a la orilla del Araguaia, se convierte en un icono para el futuro de la Iglesia. ¿Qué puede representar este icono?

Espero que, de hecho, esta elección extrema de Don Pedro, de ser solidario incluso en la tumba con los indígenas y con los peones sin nombre, sea una elección que defina y siga redefiniendo la posición de la Iglesia en el tiempo que vivimos. Esto es fundamental y creo que es un gesto muy importante, muy hermoso.

¿Qué queda para el futuro, para continuar caminando?

Ahora, el legado que dejó, tenemos que vivirlo, y tenemos que preservar esta memoria revolucionaria, como él mismo dijo, o memoria subversiva, no dejando que se pierda el acerbo, tanto físico como intelectual, así como espiritual, de Pedro. De eso, por supuesto, nos tendremos que ocupar y ya estamos tratando de dar los pasos en esta dirección.

Veure Casaldàliga

Miquel Barberà Anglès, prevere i protonotari apostòlic supernumerari

Veure Casaldàliga feia impacte. Aquesta deu ser la primera impressió que vaig tenir quan el vaig veure i el vaig tractar de prop. Aquestes breus paraules volen ser un testimoni d'admiració i de reconeixement amb aquest bisbe que realment és un profeta dels nostres dies.

Dic això perquè vaig formar part del petit grup que va acompanyar el President Pasqual Maragall per a lliurar-li el premi de Catalunya.

Em va impressionar molt veure la casa on vivia i de la manera que vivia. Era una casa més que pobre. D'una senzillesa elemental i primària. Els mobles semblaven tots aprofitats i vells.

Per poder parlar el president i ell amb una certa discreció, van asseure's al seu llit. La seva cordialitat i la seva proximitat feien impacte. I d'aquesta manera tan senzilla va rebre el premi Catalunya.

Les comunicacions a São Félix són molt complicades. Les carreteres infernals. I l'aeroport dels més senzills que deuen existir. Quan vam marxar ho vam haver de fer amb una avioneta avariada. De por no en vulgueu més.

Li he d'agradir encara una altra cosa: ell cita un treball meu fet amb l'ajuda de la M. Lluïsa Cisqueuella (e.p.r.) i Lluís Aranda sobre el fet religiós a Catalunya i publicat per la Fundació Foessa de Madrid en un dels seus llibres. El titulat *Encara avui respiro en català*.

Aquest reconeixement és molt senzill. I és que jo accepto els homenatges que se li fan per les persones que en vida l'han reconegut. Els que només ho fan en el moment de la mort sonen a una cosa estranya i no autèntica. Pere Casaldàliga es mereix el nostre reconeixement i agraïment més sincer. Així sigui.

I TÚ, QUÈ TRIES?

Lema per al curs 2020-2021

Secretariat La Salle ARLEP

Presentem el lema d'aquest curs 2020-21. **I TU, QUÈ TRIES?** Vol ser la frase que il·lumini el nostre dia a dia. Et proposo fixar-te en el valor de la RESPONSABILITAT. Moltes vegades deixem que siguin els altres els que ens treguin les castanyes del foc. Per deixadesa, ens abandonem a viure les coses sense adonar-nos que jo sóc el més important d'aquesta història que compartim amb els altres. Ningú millor que jo pot arribar a descobrir el que puc arribar a donar. Deia Albert Einstein que la nostra vida té sentit si és una vida donada, compartida amb els qui ens envolten. Aquesta és la RESPONSABILITAT que hem de descobrir.

I TU, QUÈ TRIES? és una mà que s'obre, que busca acollir els més vulnerables, que no es tanca a les xarxes

socials ni als likes i que s'enreda amb la vida, donant amor allà on calgui. Viure una vida apassionada significa posar les persones per sobre de tot.

I obrim les mans, caminant pel nostre dia a dia senzill i quotidià; mirem més enllà, ens preguntem i responem des del cor. Com qui camina al costat

dels qui estan més a prop i dels més allunyats, que també es mereixen la meua mirada. I com una papallona, amb les ales obertes, ens atrevim a buscar quin sentit té el que vivim. A l'escola, a casa, amb els amics i amigues, amb la família... Com vols viure perquè volis alt com Jesús?

I això significa saber-nos saludar, saber-nos mirar, comprendre'ns, acollir-nos, escoltar i no passar de llarg. Cada instant és un espai per agafar el nostre llaç vermell i atrevir-nos a relligar-lo amb els nostres gestos i les nostres mirades. No és la nostra comunitat educativa un espai on aprenem a viure a fons? Al llarg d'aquest curs se'ns crida a ser conscients d'aquesta RESPONSABILITAT personal i compartida, perquè la nostra mà no és una mà solitària. Hi ha altres mans que s'obren també i ens impulsen a seguir endavant.

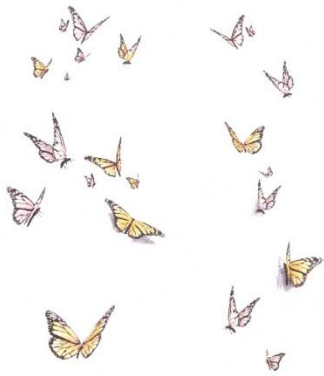
La RESPONSABILITAT necessita silenci i parada perquè qui busca sap que el camí no està marcat. En la mesura que el busques, es va obrint davant teu. Hi ha alguna cosa molt gran: el Déu de la vida, que, com un vaixell, ens condueix fora de les nostres seguretats. Quan tries, allà comença tot... Bon viatge!

JUSTIFICACIÓ DEL LEMA LA RESPONSABILITAT

El cartell presenta el nucli del lema del curs vinent: la **responsabilitat**. Es tracta de provocar en la comunitat educativa el descobriment i l'oportunitat que la vida ens ofereix d'escollir com **omplir-nos o buidar-nos, de viure oberts o tancats en nosaltres mateixos**, i de **com aquest descobriment omple el nostre interior**. No es tracta d'una responsabilitat moralista, que ens porti a escollir entre el bé i el mal, es tracta de **DESCOBRIR-NOS EN LA LLIBERTAT COMPARTIDA**. **Ser persona és això**. En els escrits de La Salle, apareixen freqüentment paraules com **FIDELITAT, PERSEVERANÇA, EXIGÈNCIA**. Per al Fundador, aquesta exigència basada en valors profunds, els de l'Evangelí, era inherent a la seva vida i **sempre va fugir d'una superficialitat** que poc a poc podia degenerar en negligència.

Viure-ho com ell ho va viure, **de compromís en compromís**, ens porta a descobrir que hem de ser conscients que **ens necessitem els uns als altres** i que **els valors han de ser comunitaris**. En aquest camí (no sempre fàcil), tenim una **responsabilitat creativa**: la humanitat és creada *creadora* i ho fa des del context bíblic que entén la llibertat com assumptió del propi destí, donant sentit també al destí comunitari. **Som responsables quan ens transformem en guaites de tota realitat que "sobreviu" en els marges de la societat**.

	A la papallona se li atribueixen diversos significats, especialment el de la transformació i l'evolució. ¿No és amb les nostres decisions, amb la nostra llibertat i la nostra responsabilitat que anem transformant la nostra vida i madurem personal i comunitàriament? A més, des de la vocació cristiana, tal i com recull el cartell, s'expressa la llibertat creativa, des de la fe en Jesús, des de la convicció que sempre ens acompanya. També des de la interioritat, amb la simbologia de les papallones que recullen i impulsen la vida oberta i donada. Mirem més enllà. És la FE.
	La vida dona voltes i no sempre encertem; busquem, ens perdem, però si estem compromesos en aquesta recerca, de veritat, trobarem el sentit de viure oberts als altres; acompanyant i estimant els més propers que també fan camí amb mi. Estimar és el que mou i revoluciona el nostre cor i només ho podem fer des de la responsabilitat de la nostra vida diària. La cinta de color vermell, la vida, recorre racons, carrerons, habitacions desordenades, mandres quotidianes, però sense saber-ho, ens va fent corresponsables amb la comunitat. Ens entrellaça amb els altres i amb la construcció d'un món millor. En el camí no estic sol/a. És la FRATERNITAT.
	La mà ens recorda que el nostre futur, el del nostre entorn, el del nostre món... depèn de nosaltres, de les nostres decisions, dels nostres valors, de la nostra coherència. A més, podem apreciar en el cartell una mà gastada, oberta, que dona i rep, amb les arrugues de la incertesa i del sofriment patit en la pròpia pell. Cada postura dels dits, com un mudra, ens regala un acte de consciència, que acull la vida dels més desafavorits. La responsabilitat es reconeix i es fa present només quan ens lliurem als altres i ens obrim al misteri de la fe i de la Vida, en majúscules. Aquesta mà, a la base del cartell, només té sentit relligada amb la cinta i amb l'impuls de les papallones. La responsabilitat no és una idea, es una síntesi dels tres elements. És el SERVEI, però des de la FE i la FRATERNITAT.

Aquest cartell que flueix en la verticalitat, des de la **mà** fins al vol més alt de les **papallones**, creiem que pot ser interpellador per a tots **els cicles** i les diferents **comunitats educatives i lasal·lianes**. Es pot reconèixer el potencial dels tres elements descrits:

La mà que dona, la vida que compartim amb els altres que ens entrellaça i les papallones que ens impulsen a obrir les ales del nostre cor.

La sobrietat del fons és per destacar els tres elements i fusionar-los, sintetitzar-los en una sola capa: **La responsabilitat ens mou a buscar, a buidar-nos, donant vida als altres; en un camí, no sempre fàcil, que fem junt amb altres que ens guien i ens acompanyen.**

Objectius generals:

- Reflexionar sobre la importància en la nostra vida d'escollir lliurement i respondre davant les diferents situacions de la vida.
- Analitzar com a comunitat educativa si tots els membres senten confiança i llibertat per manifestar-se.
- Millorar la responsabilitat i implicació de tots els membres de la comunitat educativa en la marc del centre educatiu.
- Col·laborar per fer que la participació de la infància i la joventut millori en totes les nostres obres educatives.
- Creure, des de la interioritat, que som capaços d'assumir el nostre potencial i desenvolupar-lo per fer un món més just i més humà.
- Descobrir les nostres aptituds personals que poden enriquir a la comunitat educativa.
- Ajudar-nos, dins de la Comunitat Educativa, a créixer junts en els valors heretats de sant Joan Baptista de La Salle.

Objectius-educadores/educadors

- Reflexionar i millorar la nostra responsabilitat i compromís amb el centre educatiu lasal·lià.
- Afavorir la participació de l'alumnat en la vida de l'escola/centre.
- Estar al costat de l'alumnat perquè valorin tots els aspectes abans de prendre decisions.
- Acompanyar els nostres destinataris/destinatàries perquè assumeixin les conseqüències de les seves paraules i les seves accions.
- Ajudar a prendre consciència que la responsabilitat té un vessant social important: família, societat...
- Ser conscients que Déu ens convida a ser creadors/creadores i responsables del món en el que vivim.

Objectius-alumnat:

- Afavorir experiències de participació en la vida escolar perquè l'alumnat se senti protagonista del seu propi procés d'ensenyament-aprenentatge.
- Facilitar desafiaments i compromisos als nostres alumnes que els ajudin a involucrar-se en les activitats quotidianes i en les fites que es proposin durant el curs com a grup-classe.
- Crear sentit de pertinença a l'obra educativa que els acull. Promoure el sentiment de gratuïtat i responsabilitat amb cada una de les persones que formen la comunitat educativa.
- Promoure iniciatives per assumir responsabilitats en el propi centre (intercanvis amb classes d'altres nivells, padrins de lectura o similars...) així com amb l'entorn del centre, aprenentatge i servei, voluntariat social, medi ambient...

Objectius-Comunitats Lasal·lianes:

- Aprofundir i créixer en la nostra vocació d'educadors i educadores, compartir-la amb la resta de la comunitat educativa...
- Estimar cadascun dels Germans, associats i altres lasal·lians de la comunitat i així sentir-nos responsables del seu desenvolupament i creixement.
- Fomentar els llaços de corresponsabilitat amb els educadors/educadores lasal·lians de les obres.
- Viure i oferir el do de la comunió i el do de la fraternitat com experiències fundants en la nostra vocació. Ens fem responsables de què es el millor i més genuí que podem oferir a les nostres comunitats educatives i a la nostra Església.

Coincidiendo con el quinto aniversario de la encíclica 'verde' del Papa

El Vaticano convoca un 'Año especial Laudato Si' en mitad de la pandemia

Un año de celebraciones de la encíclica del Papa Francisco sobre el cuidado de la casa común, que arranca el 21 de mayo

La encíclica constituye una guía moral y espiritual para la creación del nuevo paradigma de un mundo más solidario, fraterno, pacífico y sostenible

La COVID-19 ha manifestado claramente lo profundamente conectados e interdependientes que estamos todos

Dicasterio para la Promoción del Desarrollo Humano Integral

LAUDATO SI' EN MANOS DEL HOMBRE

El hecho de que el quinto aniversario de la encíclica coincida con otro momento crítico, el de una **pandemia mundial**, hace que el mensaje profético de la Laudato Si' sea aún más significativo. La encíclica constituye una guía moral y espiritual para la creación del nuevo paradigma de un mundo más solidario, fraterno, pacífico y sostenible.

Esta crisis es una oportunidad única para transformar la

destrucción que nos rodea en una nueva forma de vivir: unidos en el amor, la compasión y la solidaridad, y en una relación más armoniosa con la naturaleza, nuestra casa común. **La COVID-19 ha manifestado claramente lo profundamente conectados e interdependientes que estamos todos.** Para comenzar a pensar en el mundo que vendrá después de la COVID, necesitamos un enfoque integral, “dado que todo está íntimamente relacionado, y los problemas actuales requieren una mirada que tenga en cuenta todos los factores de la crisis mundial”.

Reacciones desde Laudato Si' ante la pandemia del Coronavirus

Para destacar la importancia de la Laudato Si' en este período crucial, el Dicasterio para la Promoción del Desarrollo Humano Integral ha establecido que **desde el 21 de mayo de 2020 hasta el 24 de mayo de 2021** se celebre un año especial de aniversario de la Laudato Si'.

Un Jubileo para la Tierra

Durante este año y el decenio sucesivo dispongámonos a vivir juntos una experiencia de verdadero Kairos que se traducirá en un tiempo de “Jubileo” para la Tierra, para la humanidad y para todas las criaturas de Dios.

El año de aniversario comenzará con la Semana Laudato Si’ 2020, a partir del 16 de mayo, y proseguirá con varias iniciativas conjuntas realizadas con un claro énfasis en una “**conversión ecológica en acción**”. Todo el mundo está invitado a participar en la celebración de este aniversario.

La urgencia de la situación requiere respuestas inmediatas, holísticas y unificadas en todos los niveles: local, regional, nacional e internacional. Centrándose especialmente en las comunidades de base, el Dicasterio apunta a un “**movimiento popular**” y a una alianza de todas las personas de buena voluntad. Como el Papa Francisco nos recuerda, “todos podemos colaborar como instrumentos de Dios para el cuidado de la creación, cada uno desde su cultura, su experiencia, sus iniciativas y sus capacidades (LS, 14).

ORACIÓ DEL PAPA FRANCESC DURANT LA PANDÈMIA

«Sota el teu mantell, ens acollim, Santa Mare de Déu».

En la dramàtica situació actual, plena de sofriments i angoixes que oprimeixen el món actual sencer, acudim a tu, Mare de Déu i Mare nostra, i busquem refugi sota la teva protecció.

Oh Verge Maria, torna vers nosaltres els teus ulls misericordiosos en aquesta pandèmia de coronavirus, i consola els qui es troben confosos i ploren per la pèrdua dels seus éssers més estimats, a vegades sepultats d’una manera que fereix l’ànima. Sosté a tots aquells que estan angoixats perquè per evitar el contagi, no poden estar a prop de les persones malaltes. Infon confiança en els qui viuen en el temor d’un futur incert i de les conseqüències de l’economia i del treball.

Mare de Déu i Mare nostra, implora al Pare de misericòrdia perquè aquesta dura prova acabi i que tornem a trobar un horitzó d’esperança i de pau. Com a Canà intercedeix davant del teu Fill, demanant-li que consoli a les famílies dels malalts i de les víctimes, i que obri els cors a l’esperança.

Protegeix els metges, els infermers, el personal sanitari, els voluntaris que en aquest període d’emergència combaten en primera línia i arrossegueu les seves vides per salvar altres vides. Acompanya el seu heroic esforç i concedeix-los força, bondat i salut.

Roman junt a quins assisteixen, nit i dia, als malalts, i als sacerdots que, amb sol·licitud pastoral i compromís evangèlic, tracten d’ajudar i sostenir a tots.

Verge Santa, il·lumina les ments dels homes i dones de ciència, perquè trobin les solucions adequades i es venci aquest virus.

Assisteix els líders de les nacions, perquè actuïn amb saviesa, diligència i generositat, socorrent els mancats del necessari per a viure, planificant solucions socials, i econòmiques de llarg abast i amb esperit de solidaritat.

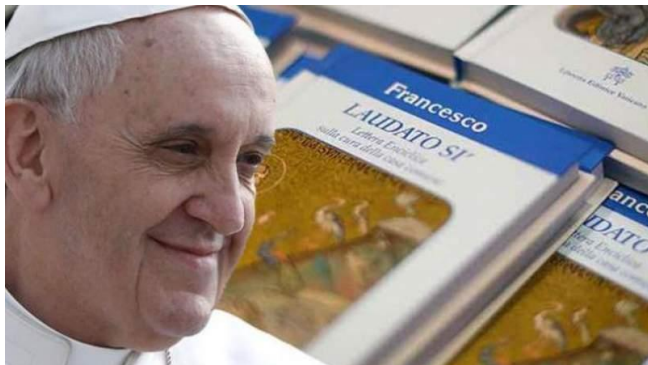
Santa Maria, toca les consciències perquè les grans sumes de diner utilitzades en la incrementació i en el perfeccionament d’armaments siguin destinades a promoure estudis adequats per a la prevenció de futures catàstrofes similars.

Mare amantíssima, fes créixer en el món el sentit de pertinença a una única i gran família, prenent consciència del vincle que ens uneix a tots, perquè amb un esperit fratern i solidari, sortim en ajuda de les nombroses formes de pobresa i situacions de misèria. Anima la fermesa en la fe, la perseverança en el servei i la constància en l’oració.

Oh Maria, Consol dels afligits, abraça a tots els teus fills atribolats, fes que Déu ens alliberi amb la seva mà poderosa d’aquesta terrible epidèmia i que la vida pugui refer el seu curs normal amb serenitat. Amén.

Cinc anys de l'Encíclica ecològica: Hem escoltat el missatge?

Eduard Ibáñez Punts ètico polítics

Diumenge 24 de maig s'han complert cinc anys de la Carta Encíclica *Laudato si'* del papa Francesc. Hi ha múltiples iniciatives per commemorar l'aniversari. ¿Ha escoltat l'Església la crida del Papa a una "conversió ecològica integral"? ¿Hem pres consciència els catòlics del món del dany que provoquem a la natura a causa de "l'ús irresponsable i l'abús dels béns que Déu hi ha posat" (LS, 2)? ¿Hem entès la necessitat urgent d'un canvi d'estil de vida per protegir la Casa de tots i respondre al "clam de la terra i el clam dels pobres" (LS, 49)? Em temo que no massa.

Amb *Laudato si'* ha passat com amb tants altres documents papals: lloat i saludat per la majoria, llegit i meditat per una minoria, interioritzat i començat a viure solament per uns pocs, sovint aquells que ja es movien en la mateixa direcció.

És cert que, a poc a poc, moltes persones i comunitats han començat a fer passos importants. Però col·lectivament som realment molt lluny dels reptes que l'Encíclica assenyala.

Mentrestant, la destrucció ecològica no ha parat de créixer. La màquina aplanadora consumista ha seguit destruint dia a dia l'espai vital dels pobles més vulnerables, deteriorant la qualitat de vida de tots i amenaçant de generar catàstrofes irreversibles. Cinc anys de l'Encíclica ecològica: hem escoltat el missatge? ens han il·luminat amb un exemple paradigmàtic d'aquesta situació, denunciant com "els interessos colonitzadors que van estendre i estenen –legalment i il·legalment– l'extracció de la fusta i la mineria, i que han anat expulsant i acorralant els pobles indígenes, riberencs i afrodescendents, provoquen un clamor que crida al cel" ('Estimada Amazònia', núm. 9).

Certament, el confinament global causat per la pandèmia ha donat un petit respir als ecosistemes. Però en la reactivació (i reconversió) econòmica que ara iniciem serem capaços de corregir el rumb? Sabrem aprofitar les oportunitats de canvi que aquesta situació ens ha ofert de forma sorprenent?

Ecologia i fe cristiana

Crec sincerament que, en aquesta qüestió, els creients ens juguem decisivament la nostra fidelitat a l'Evangelí. Veritablement, *Laudato si'* ha volgut mostrar la profunda connexió entre la nostra fe i el repte ecològic, que és també un repte de justícia social. Perquè "l'ambient humà i l'ambient natural es degraden junts" (LS, 48).

La qüestió ecològica no és una qüestió opcional, no és una tema específic que calgui deixar als ecologistes, les ONG o les administracions públiques. No és tampoc simplement la sensibilitat especial d'un Papa compromès

socialment, ni una activitat pastoral més entre tantes altres.

La qüestió ecològica és un test a la credibilitat de la nostra fe. No és possible viure i testificar l'Evangelí si amb la nostra vida personal i comunitària contribuïm a consolidar l'actual model de desenvolupament depredador-consumista dels béns naturals i generador d'exclusió social.

Aquest model extractiu-destructiu és un atemptat greu contra el proïsme, especialment contra aquells que pateixen directament els efectes de la destrucció ecològica (països pobres, pobles indígenes, col·lectius vulnerables...) i, en últim terme, contra tota la humanitat, la present i la futura. I és un atemptat contra Déu mateix i el seu projecte per a la humanitat, a qui ha lliurat la Creació per tal que l'estimi i en faci un ús responsable en benefici de tots, perquè ha estat destinada a tots.

Per això, viure sense tenir present aquesta situació i no actuar decididament per revertir-la, ens fa profundament incoherents amb la fe que vivim.

En realitat, l'Església, impulsada per l'Esperit, podria ser (i hauria de ser) justament una de les grans potències culturals i espirituals del món promotores d'una nova civilització que recuperi l'equilibri ecològic.

L'estructura trinitària de la Creació

L'Església, i el conjunt d'esglésies cristianes, conserva encara l'experiència viva que la natura, de la que formem part, és Creació i do amorós de Déu Pare, per tal de sostenir la nostra existència, com el nostre àmbit de vida, la nostra "Casa Comuna".

La fe de l'Església ha rebut l'experiència que Déu és el principi i el fonament de l'ésser, que és donat. L'univers no és un objecte, ni un "recurs", ni el fruit de l'atzar sense sentit, sinó obra de Déu, i en reflecteix la seva bellesa, la seva bondat i el seu amor per a nosaltres.

Viure aquesta experiència porta a la vocació profunda de contemplar, estimar, tenir cura i preservar la terra, vocació que compartim en bona mesura amb moltes altres tradicions religioses.

En aquesta experiència de fe, creiem que Déu ens ha atorgat l'immens privilegi de gaudir de la bellesa natural, amb la seva sobreabundant diversitat. Ens ha concedit el goig de trobar a través d'ella la seva petjada i el seu missatge. I ens ha confiat l'alta missió de ser-ne els administradors i protectors en benefici de tots, fins que la Creació sigui portada a la seva plenitud eterna.

Però, a la vegada, hi ha un fet ecològic decisiu que sovint no es té present. La fe cristiana ha experimentat Déu no com un ésser llunyà solitari, que viu de manera autista, que crea el món i es retira, sinó com una comunitat d'amor, implicada amb la seva Creació.

Déu se'ns ha revelat com a Pare, Fill i Esperit Sant, una unitat profunda de tres "persones", una comunitat de diàleg i amor. Des d'aquesta fe, creiem que Déu mateix ha assumit la seva Creació en el Fill, s'hi ha vinculat directament, fent-se carn humana en Jesús de Natzaret. Déu "s'ha inserit en el cosmos creat, corrent la seva sort amb aquest fins a la Creu" (LS,99). Per la seva Resurrecció i Ascensió al Cel, Crist ha introduït la realitat creada en l'àmbit diví i a la vegada Ell s'ha fet present en tota la Creació, la qual ha deixat de ser merament natural, perquè Crist gloriós "l'embolcalla misteriosament i l'orienta cap a la seva plenitud" (LS, 100). Des d'aquest moment, en aquesta realitat hi habita íntimament l'Esperit Sant, emanat del Pare i del Fill, "animant i suscitant nous camins" (LS, 238).

¿És possible una comprensió ecològica més forta del valor i dignitat de l'univers i de la natura, quan hom l'experimenta com a realitat creada i sostinguda pel Pare, lliurada i confiada gratuïtament al nostre gaudi, sota la nostra responsabilitat, assumida personalment i introduïda en l'àmbit diví pel Fill, i habitada íntimament i definitivament pel seu Esperit, i destinada a la plenitud amb la participació humana?

Laudato si' ens convida a veure aquesta estructura trinitària de la realitat (LS, 238-240), que ens porta a captar la trama profunda de relacions que hi ha en l'univers i a descobrir que "la persona més creix, més madura i més se santifica a mesura que entra en relació, quan surt de si mateixa per viure en comunió amb Déu, amb els altres i amb totes les criatures" (LS, 240).

Repte immens i oportunitat de renovació per a les comunitats i institucions cristianes

Per tot això, en els temps que vivim l'Església és especialment cridada a ser pionera, testimoni i referent d'una manera nova de viure que suposi un canvi profund de relació amb la natura.

L'Església és cridada a ser motor d'un canvi que porti des del consumisme depredador, accelerat, ansiós, individualista i insatisfet, obsessionat en acumular béns i multiplicar possibilitats, a un nou estil de vida més sobri, humil, profètic i contemplatiu, que gaudeix amb poc i amb allò petit, que defensa i es fa solidari amb els pobres, que assenyalava allò que

és important: l'obertura als altres per construir junts un món just i fratern (LS 222-224).

L'Església és cridada a ser punta de llança en el gran desafiament cultural i educatiu de fer tornar a la humanitat a la harmonia amb la naturalesa. I això només serà possible, com diu el papa Francesc, si és capaç de suscitar una "conversió ecològica integral", un canvi profund en el cor.

Aquest repte ens demana revifar l'experiència ecològica trinitària en la vida de totes les comunitats cristianes (parròquies, entitats, associacions, congregacions, moviments, bisbats...) i en totes les seves activitats: en l'educació, en la catequesi, en els seminaris, en les cases de formació i centres d'ensenyament, en l'apostolat, en la gestió dels edificis (i la seva gestió de l'energia, l'aigua, els residus...), en totes les seves relacions econòmiques i laborals amb tercers, en la gestió ètica dels seus diners. I també en la vida celebrativa i litúrgica.

L'Eucaristia, unió del cel i la terra

Pel que fa a aquest últim repte de la litúrgia, caldria rellegir i meditar molt atentament l'ensenyament de Laudato si' sobre l'Eucaristia. La conversió ecològica integral i el canvi d'estil de vida no vindran d'un nou activisme o un "sobreesforç" ètic, sinó en la mesura que ens deixem transformar pel Crist. I l'Eucaristia esdevé moment privilegiat.

Necessitem experimentar que en l'Eucaristia "les coses creades troben la seva major elevació", se'ns fa present com "Déu mateix, fet home arriba a fer-se menjar per la seva criatura", on "es realitza la plenitud, i és el centre vital de l'univers, el focus desbordant d'amor i de vida

inesgotable", on "tot el cosmos dona gràcies a Déu". "L'Eucaristia uneix el cel i la terra, abraça i penetra tot el creat. El món que va sorgir de les mans de Déu torna a ell, feliç i en plena adoració". De tal manera que "l'Eucaristia és també font de llum i de motivació per a les nostres preocupacions per l'ambient i ens orienta a ser custodis de les coses creades" (LS 236).

Prendre seriosament el repte ecològic és, crec jo, la manera de ser fidel avui a l'Evangeli i anunciar-lo amb empena renovada, connectant profundament amb les necessitats i preocupacions de la nostra societat i obrint nous camins de trobada amb els nostres contemporanis.

L'aniversari de Laudato si' i les lliçons que anem aprenent a causa de la pandèmia mundial, són una nova oportunitat per reprendre aquest repte.

En el marc d'aquest aniversari i de la setmana Laudato si' promoguda pel Papa Francesc, s'acaba de fer públic el Compromís en favor d'una conversió ecològica integral signat per més d'un miler de persones i entitats catòliques catalanes. Us convido a signar-lo i a compartir-lo amb altres, com a signe i motor d'una nova etapa en l'Església a Catalunya. En aquesta etapa hi pot ajudar també la Xarxa de Parròquies Ecosolidàries que promou Justícia i Pau.

Mons. Roque Paloschi: "Las tierras indígenas están siendo depredadas, y la omisión del estado es una vergüenza"

"Es un escenario triste, porque no tenemos nada más que dolor, ante la inercia del gobierno, su complicidad en el desmantelamiento de los derechos constitucionales, especialmente en relación con la invasión y la depredación de los territorios"

Estas realidades exigen "que las organizaciones indígenas y sus aliados igan denunciando a nivel nacional e internacional esta práctica de muerte, de genocidio que está ocurriendo aquí en el país, todo con el respaldo y legitimado por el discurso y la postura del presidente de la república"

Ante la muerte de muchos ancianos indígenas como resultado del coronavirus, el presidente del CIMI los define como "libros vivos del pueblo, una biblioteca del pueblo, y la muerte de estos guerreros y guerreras es un signo de pérdida, de empobrecimiento de las tradiciones de los pueblos"

Luis Miguel Modino, corresponsal en Brasil

La pandemia, como está ocurriendo en todo Brasil, también está afectando a los **pueblos indígenas** y las **comunidades tradicionales**. Ante esta realidad, la **Conferencia Nacional de Obispos de Brasil - CNBB**, dentro de la campaña "Es hora de cuidar", organizó otra reunión virtual, como viene haciendo todos los martes, con el tema "**Los impactos del COVID-19 en las comunidades tradicionales**".

Mediada por **Manuela de Castro**, asesora de comunicación de la CNBB, quien enfatizó que se trata de **poblaciones vulnerables**, especialmente en una crisis como la que estamos viviendo, los invitados fueron **Monseñor Roque Paloschi**, arzobispo de Porto Velho y presidente del Consejo Indigenista Misionero - CIMI, **José Jardel**, de la Coordinación Colegiada de Caritas Nordeste 3, y **Risoneide Gomes da Silva**, de la Pastoral de Pescadores de Bahía y Sergipe.

Según Monseñor Roque Paloschi, "el momento de la pandemia revela una situación que siempre se ha conocido en relación con la **precariedad de los pueblos originarios**". Insistió en la difícil situación en la que viven estos pueblos, "esta pandemia mostró el **caos que se experimenta en la sanidad**, en materia de políticas públicas, de atención a los pueblos amazónicos". Una situación que, según el presidente del CIMI, "está empeorando cada vez más, también en las periferias de las ciudades medianas y grandes".

Esta pandemia mostró el caos que se experimenta en la sanidad, en materia de políticas públicas, de atención a los pueblos amazónicos

Informa que el actual "es un escenario triste, porque **no tenemos nada más que dolor**, ante la inercia del gobierno, su complicidad en el **desmantelamiento de los derechos constitucionales**, especialmente en relación con la invasión y la depredación de los territorios".

En vista de esto, el arzobispo de Porto Velho, "**exige la presencia y la acción efectiva del gobierno en las comunidades de la Amazonía**, ayudando a superar este tiempo, evitando muchos contactos innecesarios, si

hubiera una política dirigida a satisfacer las necesidades básicas". Incluso reconoce las "muchas iniciativas en este campo de solidaridad, pero son pequeñas señales ante una gran urgencia". Esta situación exige políticas públicas, según Roque Paloschi, quien considera fundamental la lucha por la **expansión y el fortalecimiento del Sistema Único de Salud – SUS**.

Recordando la celebración del quinto aniversario de **Laudato Si** y la semana del medio ambiente, el arzobispo insiste en que "tenemos un planeta enfermo y las enfermedades están proliferando cada vez más", lo que según él exige la **"necesidad de una relación respetuosa y armoniosa con la Creación"**. Algo de lo que no tiene presente el gobierno brasileño, "que **tiene el deber de preservar lo que dice la Constitución**", ya que, según Monseñor Roque, "está pasando el tractor por encima de todo", denunciando que "en relación con los

pueblos originarios, no se puede dejar pasar al ganado, como dijo el Ministro de Medio Ambiente, es necesario luchar, porque los derechos, además de ser constitucionales, **son derechos originales y naturales de un pueblo que ha vivido aquí durante ocho, diez, doce mil años**".

Monseñor Paloschi destaca la lucha del CIMI, de **la Iglesia, que con el Sínodo asumió esta alianza con los pueblos originarios**. Tomando el ejemplo de lo que está sucediendo en la tierra yanomami, en Roraima, donde se estima que hay **20.000 mineros de oro ilegales**, el arzobispo denuncia que **"todas las tierras indígenas están siendo invadidas, depredadas, por la minería, los madereros"**. Afirma que **"la omisión del estado brasileño es una vergüenza nacional e internacional"**. Un ejemplo de esto es la **tierra indígena Karipuna**, en el municipio de Porto Velho, que, según su arzobispo, "la sombra de los edificios de la Fiscalía llega a la tierra indígena, pero está siendo ocupada, destruida y no pasa nada".

Estas realidades exigen "que las organizaciones indígenas y sus aliados sigan **denunciando a nivel nacional e internacional esta práctica de muerte**, de genocidio que está ocurriendo aquí en el país, todo con el respaldo y legitimado por el **discurso y la postura del presidente de la república**", insiste Monseñor Roque. Esto significa que en el CIMI, "tenemos las manos atadas, tratamos de **caminar con las comunidades indígenas**, no para protegerlas, tratamos de hacerlas sujetos de su propia historia y construir el camino". Él recordó una carta

de **Monseñor Aldo Moggiano**, recientemente fallecido, a la edad de 100 años, quien, siendo obispo de Roraima, dijo: **"los pueblos indígenas necesitan construir su propio camino, porque ninguna solución que viene del exterior es saludable para el destino de los pueblos indígenas"**.

"Nuestra patria está contemplando la **desaparición de nuestros pueblos originarios**, algo que ha estado sucediendo desde la llegada de los primeros colonizadores", según Monseñor Roque. Aun así, el arzobispo dice que **"soñamos que es posible luchar para preservar la dignidad de todos los pueblos**, especialmente los primeros habitantes de esta Tierra de Santa Cruz". Las palabras del Papa Francisco en **Laudato Si**, donde dice que la desaparición de una especie vegetal o animal, es un empobrecimiento para el mundo, para la Creación, y mucho más la desaparición de un pueblo o pueblos, como hemos estado viendo en Brasil, ayudan a entender la realidad del país, en opinión del arzobispo.

Ante la muerte de muchos ancianos indígenas como resultado del coronavirus, el presidente del CIMI los define como **"libros vivos del pueblo**, una biblioteca del pueblo, y la muerte de estos guerreros y guerreras

es un signo de pérdida, de **empobrecimiento** de las tradiciones de los pueblos". Roque Paloschi habló del encuentro del **Papa Francisco** con los pueblos indígenas durante el Sínodo para la Amazonía. En ese momento, una señora le preguntó sobre cómo educar a sus hijos en un momento en que la tecnología está llegando a todos los rincones del mundo, y el Papa respondió, recordó Monseñor Roque, "**contacto con los abuelos, contacto con los ancianos, colocar a los niños en contacto con los ancianos**". Es por eso que el arzobispo ve su pérdida como "un **empobrecimiento de los pueblos**, es una laguna que se abre".

Su preocupación aumenta por el hecho de que "**es una pena saber que estas muertes ya están anunciadas, ya están previstas, porque no hay una acción efectiva por parte del gobierno para cuidar a los pueblos más vulnerables**". Por esta razón, señala que "la solidaridad es importante, pero el problema se resuelve con **políticas públicas**, que es de donde vienen la justicia y el progreso". El arzobispo, recordando **Populorum Progressio**, enfatizó que "**las personas no pueden depender solo de la solidaridad, deben ser sujetos de su propia historia y construir su camino**".

Las personas no pueden depender solo de la solidaridad, deben ser sujetos de su propia historia y construir su camino

La realidad de los pueblos indígenas, especialmente en la Amazonía, también afecta a otras **comunidades tradicionales**. En este sentido, **José Jardel**, partiendo de la realidad de los quilombolas y ribereños del río San Francisco, en Sergipe, habló sobre la difícil situación para las comunidades que han estado resistiendo durante siglos, cada vez con mayores problemas para sobrevivir. Informó que "la mayoría vive de la agricultura, vendiendo

en ferias, lo que ahora no es posible", denunciando que "**el gobierno es el enemigo de las comunidades tradicionales**". Muchas comunidades están siendo invadidas por personas que se dicen propietarias del territorio, por aliados del poder público, según el miembro de la Coordinación Colegiada de Caritas Nordeste 3, que informa sobre el derribo de cercas y casas.

Frente a esta realidad, en este momento de pandemia en que vivimos, José Jardel destaca las "muchas **muestras de solidaridad** entre ellos, de **unión para defender sus derechos** y superar esta época". Denuncia la falta de asistencia del poder público, que recibió fondos para esto. Al mismo tiempo, dice que "no podemos acompañarles físicamente, pero nos damos cuenta de que **todavía son resistentes** y luchan por lo que es suyo". Esto le lleva a esperar "que tengamos esperanza y que estemos firmes en nuestro caminar, que podamos seguir haciendo más y más, **creyendo en el Evangelio y buscando la verdad y la justicia**".

Una situación similar a la de los **quilombolas** está presente en la vida de los **pescadores**, que también sufren, debido al cierre de las ferias, la dificultad de comercializar pescado, como reconoce Risoneide Gomes da Silva, de la Pastoral de los Pescadores de Bahía y Sergipe. Denuncia la **falta de atención médica** en las comunidades pesqueras, donde comienzan a aparecer casos de contagio. Frente a esto, las comunidades están tratando de organizarse para superar la pandemia. Entre estas iniciativas, informa la creación de un **observatorio para recopilar datos y dar visibilidad a esta realidad** de los pescadores, transformándola en propuestas de políticas públicas.

Frente a las amenazas sufridas por las comunidades pesqueras, Risoneide destaca las **iniciativas de solidaridad**, en un intento de buscar soluciones entre ellas y con los demás. Por eso, "en este momento de pandemia, la solidaridad es muy importante, porque sabemos que hay **comunidades que se encuentran en situaciones de extrema vulnerabilidad**", enfatiza la representante de la Pastoral de Pescadores de Bahía y Sergipe.

Los pueblos amazónicos lanzan un grito de vida, más fuerte que todas las voces de muerte

Los pueblos indígenas están cansados de ser atacados en sus territorios, memorias y culturas

La resistencia de las comunidades está cada vez más organizada y cuenta con más apoyo, también desde la Iglesia católica

Los participantes en la asamblea han querido hacer ver que es tiempo para la movilización para la acción, la reflexión y el cambio, de entender que la Amazonía extrapola el estereotipo del bosque

La Asamblea Mundial por la Amazonía llama a una movilización global por la solidaridad concreta con los pueblos de la Panamazonía que sufren ahora con la pandemia de la Covid-19

Luis Miguel Modino, corresponsal en Brasil

Algo nuevo está naciendo, esa es la primera y más importante conclusión que podemos sacar de la **Asamblea**

Mundial por la Amazonía. Los pueblos indígenas están cansados de ser **atacados en sus territorios, memorias y culturas**. Y por eso dicen que ya está bien de una selva, derribada, quemada, saqueada por el extractivismo violador, que solo obedece al poder y a la codicia.

Las conclusiones de todo lo vivido el día **18 y 19 de julio**, con una participación multitudinaria y representantes de decenas de países de los cinco continentes, nos hacen descubrir que **la resistencia de**

las comunidades está cada vez más organizada y cuenta con más apoyo, también desde la Iglesia católica, a través de la **Red Eclesial Panamazónica – REPAM**, también desde el **hermano Francisco**. Juntos se organizan frente a la devastación y al hambre que puede continuar a esta pandemia, que ha puesto de manifiesto que el **ecocidio, etnocidio y terricidio** avanzan peor que el virus.

Está apareciendo un **nuevo tejido**, rebelde, que quiere hacer ver que todas y todos somos Amazonía. Es ahora o nunca, porque la Asamblea Mundial por la Amazonía ha puesto de manifiesto que **no hay más tiempo**, que es **hora de unirse**, de **amazonizarse**, de liberar la Amazonía y a los pueblos que la habitan, de mostrar que **más fuerte que todas las voces de muerte será el grito de vida que emerge desde la Amazonía y el Mundo**.

Todo eso en medio de una **pandemia** que ha afectado decisivamente a la Amazonía y sus pueblos, que ya ha provocado **más de 600 mil contagiados y 18 mil muertos**, generando una **crisis estructural**, con contagios incontrolados, ausencia de medicamentos y sistemas de salud en colapso, que supone un peligro real contra los pueblos y pone de manifiesto un etnocidio de parte de los Estados. **Algo que no ha surgido por acaso**, que es consecuencia del cambio climático, del cambio en nuestros hábitos de alimentación, de animales muy concentrados en granjas industriales, del uso de transgénicos, del avance de la deforestación, minería, que provocan la destrucción y desequilibrio de la biodiversidad, de urbes más grandes y pobladas. A esto se une un **endeudamiento** cada vez mayor de los estados y un incentivo del extractivismo.

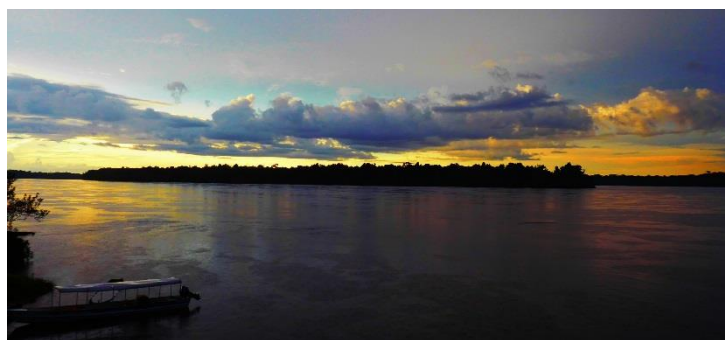
Ante esta situación, la Asamblea Mundial por la Amazonía ha lanzado sus **demandas** a los gobiernos amazónicos, pidiendo que sean fomentadas **iniciativas comunitarias y acciones a nivel internacional**. Se necesita con urgencia una **mayor y mejor atención sanitaria**, así como una garantía alimentaria, de aislamiento de las comunidades y la **paralización de actividades extractivas** en los territorios amazónicos, que en este momento están siendo vectores de expansión de la pandemia. Esto debe conducir a

reorientar **políticas que reduzcan desigualdades sociales y fortalezcan el autocuidado comunitario**, fomentando sus iniciativas que están ayudando a enfrentar el COVID-19.

Para eso será necesario impulsar la **información y comunicación alternativa**, así como las iniciativas de autogobierno indígena y popular como base del autocuidado sanitario comunal, ante el abandono estatal. La Asamblea Mundial por la Amazonía también ha destacado la **urgencia de misiones internacionales** en el ámbito sanitario, así como de denunciar a los organismos internacionales el etnocidio estatal al que los pueblos están siendo sometidos.

Los participantes en la asamblea han querido hacer ver que es **tiempo para la movilización para la acción**, la reflexión y el cambio, de entender que la Amazonía extrapola el estereotipo del bosque, que luchan por la Amazonía y por todos los demás lugares del planeta, porque luchan por la vida. Desde esa perspectiva la Asamblea Mundial por la Amazonía llama a una **movilización global por la solidaridad concreta con los pueblos de la Panamazonía** que sufren ahora con la pandemia de la Covid-19; a una lucha contra el ataque a los territorios y la destrucción de la vida, a través del **boicot** a empresas y mercancías que destruyen la región; a la afirmación de **nuevos patrones de consumo**, de nuevos modos y formas de vida, desde la perspectiva del buen vivir.

De la Asamblea salen **tres procesos de auto organización** para la movilización de las personas y pueblos, tanto en el interior como fuera de la Amazonía. Este propósito debe contar con el **protagonismo de los pueblos y de las organizaciones locales y regionales**, así como todos los que se preocupan con el futuro del planeta. Para eso ya se ha elaborado un **calendario**, pues la movilización no termina en la asamblea, solo está comenzando, con la participación de todos, cada uno en la medida de sus posibilidades, pero convergiendo hacia los objetivos generales.

Celebració i pantalla. Res no podrà substituir l'assemblea

Bernabé Dalmau, OSB. Per Catalunya Religió

Missa amb fotos dels feligresos en una parròquia italiana

Començo amb una citació llarga perquè em sembla d'una gran clarividència. La va escriure, per als seus fidels de Grècia, l'exarca català **Manuel Nin**:

"En aquesta pandèmia, el món en línia ha estat i és un substitut, però caldrà que

nosaltres, els pastors de l'Església, diguem, tornem a anunciar, després de la pandèmia i tan aviat com sigui possible, que la Paraula de Déu es va fer carn, es va fer ell mateix un dels nostres, i és per això que els cristians celebrem els sagraments i els celebrem mitjançant coses, realitats materials: la paraula, el pa, el vi, l'aigua, l'oli..., sobre els quals el bisbe, el sacerdot, en la celebració litúrgica, invoca l'Esperit Sant per a la seva i la nostra santificació. Si ens quedéssim en un món en línia, no sols el pa i el vi no serien santificats, ni consagrats, sinó tampoc ho seríem nosaltres. A continuació, la meua pregunta i bàsicament la meua por, i ho deixo com una pregunta oberta i la por que voldria treure de mi: és a dir, si el món en línia no podria, o potser ja ho és, convertir-se en un perillós *neodocetisme*, que portaria a dubtar de la veritable encarnació de la paraula de Déu? Crec que els pastors de l'Església han de dir una paraula molt clara al respecte i dir-la immediatament".

I el pastor universal, el papa **Francesc**, la va dir dos dies després:

"Aquesta familiaritat dels cristians amb el Senyor és sempre comunitària. Sí, és íntima, és personal, però en comunitat. Una familiaritat sense comunitat, una familiaritat sense el Pa, una familiaritat sense l'Església, sense el poble, sense els sagraments, és perillosa. es pot convertir en una familiaritat —diguem-ne— *gnòstica*, una familiaritat només per a mi, separada del poble de Déu. La familiaritat dels apòstols amb el Senyor va ser sempre comunitària, sempre era a taula, signe de la comunitat, sempre era amb el Sagrament, amb el Pa. Dic això perquè algú em va fer reflexionar sobre el perill d'aquest moment que estem vivint, aquesta pandèmia que ha fet que tots comuniquem, fins i tot religiosament, a través dels mitjans de comunicació, també aquesta Missa, estem tots comunicats, però no junts, només espiritualment junts. El poble aquí és petit. Però hi ha un gran poble: estem junts, però no junts. També el Sagrament, l'Eucaristia, la gent que està connectada amb nosaltres només té la comunió espiritual. I aquesta no és l'Església: és l'Església en una situació difícil, que el Senyor permet, però l'ideal de l'Església és estar sempre amb el poble i amb els sagraments" (*Homilia del 17 d'abril*).

No vaig prou calçat per dir si el perill previst és de *neodocetisme* o de *gnosticisme*, però entenc perfectament què volen dir aquests pastors. Tant més que, amb paraules més planeres, grans prohoms italians (Enzo

Bianchi, Andrea Riccardi...) i també gent d'aquí van en la mateixa línia de situar el lloc del sagrament en la presència i no en la pantalla.

Tanmateix la situació anormal que estem vivint ofereix paradoxes. El papa Francesc que, en la normalitat, acollia un petit grupet a la capella de Santa Marta, ara té diàriament un milió i mig de persones que segueixen la seva missa on-line. Jo mateix estic sostenint un amistós debat amb un col·lega que, en vigílies de Setmana Santa, divulgà la normativa de l'Església sobre què han de resar els qui no poden participar en les celebracions. Ja li vaig insinuar que, atesa la realitat present, potser els fidels tirarien més aviat cap a la pantalla que no pas al llibre. Els fets m'han donat la raó (no me'n sento cofoi). Però, tot i assumir sense fissures els dos textos episcopals transcrits, se'm presenta una qüestió que potser es traduirà en una praxi insospitada.

Té a veure amb el desconfinament, que a tots els nivells serà progressiu. Vull dir que, en el nostre cas, per necessitat, hauran de coexistir durant mesos celebració i pantalla. És cert que la pantalla ja existia, però de més a més. En el futur immediat serà també, per a molts, mitjà imprescindible, com ho és ara per a tothom; en efecte, l'aforament a l'església serà limitat. Malgrat mantenir molt clars els principis, haurem de saber conjuminar ideal i realitat. Tant més que la pandèmia ha fet que la realitat d'internet o de televisió creïessin desproporcionadament, tal com veiem en matèria d'ensenyament. Em deia el president d'un Pontifici Institut que la docència on-line els ha fet avançar deu anys. No tant pel que fa les celebracions litúrgiques com per la manera d'actuar les institucions d'Església, em sembla que el futur passarà per menys reunions i més xarxa telemàtica.

I encara que hom pugui discrepar sobre aquest punt, és indubtable que les praxis litúrgiques, bones o deficientes, aquestes setmanes han provocat mimetismes. Res no podrà substituir l'assemblea, i "l'ideal de l'Església és estar sempre amb el poble i amb els sagraments". Però, per posar un exemple, em fa gràcia que la "comunió espiritual", tan blasmada no fa gaire quan parlàvem de cristians en situació matrimonial irregular o vivint a les extenses planes de l'Amazones, ara resulta que per necessitat grans multituds de cristians la troben normal, i àdhuc la seva recitació en pregària s'ha introduït en certes misses que es donen per pantalla.

En conclusió, un dels resultats de l'epidèmia que estem sofrint serà sens dubte una cura d'humilitat per a tota l'Església. I per a això també cal preparar-nos-hi.

Peio Sánchez: "La crisis va a romper la estabilidad social y, si no lo remediamos, asistiremos a estallidos sociales"

Peio Sánchez, en santa Anna Jordi Cohen

"En un mundo en que prevalece la economía, los pobres verán crecer su exclusión"

El templo, en pleno centro de Barcelona, es un auténtico hospital de campaña. Doce personas atienden cada día a más de 220 hombres y mujeres en situación de exclusión

Jesús Bastante

Peio Sánchez es uno de los mayores expertos en cine espiritual del mundo. Cinéfilo, sacerdote, miembro de la comunidad ADSIS, desde hace unos años ejerce como rector en la parroquia de Santa Ana, en pleno centro de Barcelona. Una iglesia abierta las 24 horas que se ha convertido en tabla de salvación para muchos descartados en estos tiempos de coronavirus. ¿El objetivo? No dejar a nadie atrás. Hablamos con él.

¿Cómo estáis viviendo la pandemia en Santa Ana?

La emergencia sanitaria ha irrumpido para solaparse sobre una emergencia social marcada por una profunda desigualdad, que la crisis del 2007 había acentuado. Como cantaba Luis Eduardo Aute "presiento que tras la noche, vendrá la noche más larga". La crisis va a aumentar la desigualdad y va a romper la estabilidad social. Ya en Santa Anna en nuestro pequeño Hospital de Campaña estamos viendo hambre en personas y en familias y pronto, si no lo remediamos, asistiremos a estallidos sociales. Siempre en un mundo en que prevalece la economía los pobres verán crecer su exclusión. Perderán el trabajo sumergido con el que sobrevivían, serán las víctimas más numerosas de la enfermedad, tendrán más dificultades en acceder a los recursos económicos para hacer frente a las necesidades básicas, serán excluidos –incapaces de sostener alquileres y realquileres- de sus viviendas precarias y las calles verán a familias viviendo allí. La larga cola de las personas sin hogar que cada mañana acuden a nuestra parroquia ve ahora sumarse a madres y padres de familia de que con una economía de pura y dura supervivencia se tienen de desconfinar para comer.

Santa Anna: la parroquia-hospital para los más pobres en el centro de Barcelona José Manuel Vidal

¿Cómo es el día a día?

El día comienza a las 7,30 preparando paquetes y comida, haciendo cafés para las más de 220 personas sin hogar que pasan y recibiendo a los voluntarios jóvenes que vienen a ayudar. Tiempo para repasar las medidas de protección mascarillas, pantallas y EPIs, en algunos casos. A las 9 llegan los picnic que recibimos desde Cáritas y el Ayuntamiento de Barcelona. Y se monta el dispositivo de reparto. En la larga cola dos personas del equipo van haciendo encuestas para detectar necesidades.

-¿Por qué no vais a un confinamiento colectivo? - Tengo miedo al contagio en un grupo tan numeroso, no me dejan llevar a mi mascota, vamos en pareja y no queremos separarnos, no aguantaría encerrado más de dos días. -¿Qué necesitas? -Mascarillas, ropa interior y de abrigo, duchas, equipos de aseo, resolver una consulta médica o jurídica, una oración. Así procuramos hacer el acompañamiento contrastando con los servicios sociales de Cáritas. A las 9,30 se abre el reparto: mascarilla, un lote de desayuno, comida y cena fríos, café o caldo caliente y cada semana un pack de aseo y de ropa. Así hasta las 11,30: - Buenos días, ¿cómo estás?, ánimo que ya queda menos. -Gracias, está noche fue fría y ha llovido, cómo estáis vosotros, resistiremos.

A partir de las 11,30 celebramos la Eucaristía a puerta cerrada algunos de los voluntarios. Luego descanso y a las 13,30 comida compartida en una larga mesa en el claustro, donde distantes y a veces reímos o repasamos temas urgentes. A las 15h llegan de un restaurante para traernos doscientas raciones gratuitas, toda una red de apoyo inmenso que nos acompaña y sostiene. A las 16h se incorpora otro grupo de voluntarios para hacer lotes de alimentación básica para las familias vulnerables que han acudido a nosotros. A las 17h llega el grupo “Familias acompañando familias” que son familias voluntarias que llevan los lotes a domicilio y hacen acompañamiento telefónico de las familias vulnerables. A las 19h cesa la actividad y nos vamos recogiendo dejando preparados los lotes para volver a empezar. Sin descanso, de lunes a domingo.

El templo se ha convertido en una gran casa de acogida: ¿Quiénes sois y qué hacéis?

Somos un grupo de 12 personas viviendo confinados en el templo en distintas dependencias, pisos o espacios con camas. La mitad son musulmanes -uno de ellos trabajador de Santa Anna- y el resto somos cristianos. Seis de ellos vivieron en la calle y entre nosotros hay senegaleses y marroquíes. Una cosa milagrosa es lo fácil que es la convivencia. La conciencia de la dificultad del momento y de las necesidades que atendemos, a pesar del cansancio, mantiene el espíritu de servicio y alegría. El educador social y un grupo de voluntarios jóvenes –con menos riesgos- vienen a apoyar en el reparto de la mañana que exige una relación más cercana, este grupo hacia las 12,30 marcha aunque algunos juegan un ping-pong, que es un juego de distancias. A las 16h se incorpora un grupo de adultos -entre 30 y 40 años- que ponen orden y limpieza en una iglesia que se ha convertido en un gran almacén. Y por detrás una red enorme de “conseguidores” de alimentos, mascarillas, geles, pasta de dientes, bragas y calzoncillos, calcetines o algunas peticiones específicas para niños. Para nosotros esta red exterior es muy importante ya que mantiene los ánimos de los de dentro, lleva las redes sociales o toma iniciativas creativas insospechadas (cantos, representaciones, oraciones zoom o reuniones de grupos telemáticas).

Otros amigos habituales son los periodistas que nos acompañan desde medios locales, estatales o internacionales, que viene un día o que se enganchan y ya se incorporan a la movida. Aquí la función de la comunicación nos ayuda a dar voz a los que no tienen voz y posibilita ayudas para sacar adelante tantas necesidades.

En la Parroquia Hospital de Santa Ana

¿Cómo son las personas a las que atendéis?

Algunos ya son viejos conocidos después de casi cuatro años siguiendo a las personas sin hogar, con estos hay conversación de fondo aunque distanciada por una verja que garantiza el espacio. Otros van siendo conocidos y hacemos el seguimiento. Aproximadamente el 20 % son mujeres aunque mayoritariamente pertenecen a familias a las que procuramos derivar a otros servicios de Cáritas o a nuestro

programa de familias. En estos días entre las personas sin techo de Barcelona había especial tensión. Han matado a cuatro personas que dormían en la calle en este tiempo de confinamiento. Les recomendábamos que durmieran en grupos y que avisaran si tenían problemas. Hoy ha llegado la noticia de la detención de un sospechoso. Los padres de los niños han resaltado la importancia de que pudieran salir. A nosotros nos toca resaltar la importancia de que nuestros amigos puedan entrar con la apertura de los centros de día y los comedores sociales.

¿Qué apoyo estáis teniendo por parte de las autoridades? ¿Y de la Iglesia?

Respecto al Ayuntamiento la situación de la emergencia sanitaria y el estado de alarma ha facilitado el entendimiento. Nos sentimos apoyados y trabajando en red. Respecto de la Iglesia el cardenal Omella nos ha llamado y por vía de varios mensajes nos da ánimos para seguir adelante, cuidando a las personas más vulnerables. Otras parroquias nos han pasado alimentos, ropas o donativos de sus feligreses. Varios curas discretamente han hecho ingresos en nuestra cartilla. Movimientos eclesiales colaboran en la atención a familias. Y a muchos voluntarios creyentes les tenemos que decir que no pueden venir, dado los riesgos de contagio. Un grupo enorme de voluntarios jubilados de diferentes parroquias están deseando acercarse a ofrecer su ayuda, pero tendrán que tener paciencia. Y, como siempre, el apoyo sin fisuras del padre Ángel García, de Mensajeros de la Paz, y que tanto tiene que ver en que Santa Anna pudiera ver la luz.

¿Qué opinas de las campañas para que nos devuelvan la misa mientras ves a tantas personas sin hogar o sin recursos?

Creo que hay un espiritualismo autoconsolador que tiene que ver más con una espiritualidad individualista que con el cristianismo. Es cierto que falta “la presencia y la figura”, en palabras de Juan de la Cruz, que se

realiza en el sacramento, y en el abrazo y la cercanía de la comunidad. Pero hoy la protección de los más vulnerables -sobre todo los ancianos- nos exige evitar contagios para permitir contener y garantizar los cuidados médicos, en este sentido las normas del estado de alarma tiene su sentido. Las celebraciones retransmitidas, las celebraciones de grupos por vía telemática, las celebraciones a puerta cerrada han sido la forma creativa al viento del Espíritu. Aunque mantenemos la añoranza. El domingo pasado, seis voluntarios -manteniendo las normas de protección- celebramos la eucaristía con alegría pascual, a puerta cerrada tras el reparto de alimentos y allí incorporamos a todos los que no podían venir, a los que están confinados en la calle o a los que han muerto en la pandemia. La mesa ancha de la fraternidad, con el Primogénito en

la cabecera. Pero si la iglesia celebró en las catacumbas y en la persecución, seguro que hemos aprendido y estamos aprendiendo a celebrar en el confinamiento.

¿Cómo ha cambiado tu forma de ver la vida, la sociedad, y tu fe, a lo largo de estas semanas?

La vida, mi vida, es muy simple y muy frágil, tras nuestras certezas y sabidurías viene el “bicho” y nos coloca ante la realidad y la posibilidad de morir. Convivo en la sociedad del riesgo, que decía Ulrich Beck. No me siento satisfecho del mundo que hemos construido, esencialmente condicionado por las exigencias económicas, somos tan débiles y nos estamos matando con todo el planeta que creemos pilotar. Pero la experiencia creyente me recuerda que mi debilidad está sostenida por Dios, que nuestra fragilidad

consentida humanamente, nos abre a una fortaleza que tiene en la gracia de Dios la fuente “que mana y corre”, otra vez Juan de la Cruz que me ha acompañado con sus “noches” y sus “llamas”. Toda la experiencia pascual es un éxodo de muerte y de vida, pero aquí el gotero es el amor desmedido del Hijo y el respirador el Espíritu Santo. Me ha acompañado, especialmente viendo tanto abandono y sufrimiento, esta cita de Pablo: “Que estamos atribulados en todo, mas no angustiados; en apuros, mas no desesperados; perseguidos, mas no desamparados; derribados, pero no destruidos; llevando en el cuerpo siempre por todas partes la muerte de Jesús, para que también la vida de Jesús se manifieste en nuestros cuerpos” (2 Cor 4, 8-10). Los creyentes nos tomamos muy en serio la muerte, porque gozamos mucho de la vida, pero no tememos la muerte, “no hay temor en el amor” (1 Jn 4,18).

Por eso en este tiempo tampoco he temido arriesgar, siendo personalmente población de riesgo, pero con la prudencia exigida y en manos del azar siempre sorprendente pero nunca definitivo.

¿Cómo crees que saldremos, como sociedad y como Iglesia, de este trance (Mirada hacia el futuro)?

Hay una salida a la normalidad en falso. No queremos volver a la normalidad porque es destructiva con la creación. No queremos salir de casa otra vez para contemplar la injusticia y la desigualdad. Si abrimos la puerta no queremos conformarnos con vivir con mascarillas, con hacer turismo seguro, con guardar en casa gel y doblar en los hospitales las UCIs. Como insiste el papa Francisco el cambio de paradigma invita a una reforma espiritual. La pandemia ha sido un aviso en la línea de flotación de la globalidad del planeta, algo no va bien, no vamos bien.

La iglesia europea, de la que formamos parte, cuenta con unas posibilidades limitadas no solo para hacer frente al coronavirus. Una iglesia envejecida, no solo en clero, se ha encontrado de la noche a la mañana encerrada como población de riesgo.

La separación entre la mística y el compromiso sigue siendo una dificultad que lleva a dos salidas en falso, el espiritualismo tradicionalista o el secularismo eclipsado de Dios. Sin embargo, están surgiendo brotes nuevos que son signos de la acción del Espíritu que apunta a recibir la vacuna de la conversión. Tantas iniciativas para poder orar juntos, tantas disponibilidades personales o profesionales más allá de la obligación y como una urgencia que nace de la fe, esa nueva conciencia de que lo caduco ya no sirve porque ha dejado de transparentar el Evangelio de Jesucristo. Esta pascua me gusta decir que estamos cerrados por resurrección. Pero tendremos que desconfinarlos de otro modo, más allá de lo que siempre ha hecho.

Testimoni d'una infermera a l'UCI

Per Catalunya Religió. Ds, 25/04/2020

Sara Palmés és infermera a l'Hospital d'Igualada i, com tots els sanitaris, ho dona tot per atendre als seus pacients, exposant la seva pròpia salut. La Sara explica el seu testimoni viscut des de la fe: "els cuido com si el mateix Jesús estigués connectat a un respirador".

Sóc la Sara Palmés, tinc 26 anys i treballo d'infermera a l'UCI de l'Hospital d'Igualada. Visc amb el meu marit a Igualada i tots dos ens vàrem contagiar del COVID-19. Va ser quan van començar a arribar casos greus a l'hospital i van confinar la ciutat d'Igualada; vaig treballar molts dies seguits. Encara no estàvem preparats per tot el que havia d'arribar, cada hora que passava canviàvem els protocols; i vam anar construint el que ara és l'Hospital d'Igualada dins d'aquell caos inicial. Llavors, el dia 16 de març, vaig

començar a tenir símptomes (gràcies a Déu, lleus), em van fer la prova i va sortir positiva. Vaig estar a casa confinada dues setmanes fins que els símptomes varen remetre i em van repetir el test, que va sortir negatiu. Ara, estic treballant a l'UCI des de l'1 d'abril. L'Hospital ha canviat totalment, ens hem reorganitzat, i hem hagut d'adaptar-nos a una situació que mai no haguéssim pensat.

En el meu dia a dia d'infermera, tracto amb moltes persones i amb les seves famílies. A l'UCI, uns es recuperen, però altres no. M'agrada acompanyar-los en aquests moments tan durs que viuen. Amb uns, celebro la vida i dono gràcies a Déu. Amb altres, acompanyo en el sentiment i prego a Déu per les ànimes dels que ens deixen. La diferència amb el COVID-19 és que no puc fer aquest seguiment amb les famílies. Quan hi ha un pacient greu a l'UCI, normalment no pots parlar amb ell, ja que està intubat i connectat a un ventilador mecànic. És la família que m'explica les coses que ha fet aquella persona a la seva vida, què li agrada, qui estima, etc... I també és amb ells que visc el dol de la pèrdua i intento acompanyar-los. Ara, cuido pacients dels quals no sé la seva història, no sé d'on venen, ni qui són. Però llavors, imagino que tots són Jesús, i els cuido com si el mateix Jesús estigués connectat a un respirador. Ja intentava fer-ho abans del COVID, però ara, aquests dies, ho visc amb més intensitat. No sóc perfecta, intento ser millor cada dia, però per Jesús ho donaria tot, i això és el que intento fer cada dia a la feina.

Una altra cosa que m'ha ajudat molt a aprofundir en la fe aquests dies és la comunitat parroquial que hem creat en la distància. Mn. Xavier Bisbal va fer una llista, de difusió per WhatsApp, de la parròquia de la Sagrada Família d'Igualada. Cada matí, ens envia notícies d'altres feligresos, informació de diferents tipus, les intencions per les quals ofereix la missa, i links per on hem pogut seguir els oficis i celebracions tots aquests dies. Em sorprèn molt com abans d'aquesta crisi, anàvem a la parròquia a la missa dominical i ni tan sols saludàvem als qui s'asseien a prop nostre. No sabíem qui eren, de què treballen, si són feliços, què els angoixa... Ara, a través del grup de difusió, ens estem adonant de la realitat dins la nostra mateixa parròquia; una realitat que abans, quan ens vèiem cara a cara, desconexíem. Ara, preguem els uns pels altres i estem fent una comunitat cristiana en la distància. Estem construint l'Església a cada llar i crec que això és preciós. Reso perquè, quan acabi la pandèmia, aquesta comunitat segueixi a la nostra parròquia i que, quan ens vegem cara a cara, puguem conèixer-nos, parlar i pregar entre germans.

Envio un missatge d'ànims, esperança i fe a tots els lectors. Des de les vostres llars, des de la vostra feina, des de l'hospital, sigueu on sigueu... el bon Jesús és amb nosaltres, no ens abandona! Sapiguem rebre'l dins el nostre cor sense por, oferir-li el patiment, i celebrar amb fe i esperança la seva resurrecció! Ell és viu, Al·leluia!

LA MUNDANIDAD ESPIRITUAL CORROMPE LA IGLESIA

Papa Francisco 16 de mayo 2020

Jesús varias veces, y sobre todo en su despedida de los apóstoles, habla del mundo (cfr. Jn 15,18-21). Y aquí

dice: «*Si el mundo os odia, sabed que me ha odiado a mí antes que a vosotros*» (v. 18). Claramente habla del odio que el mundo tuvo con Jesús y tendrá con nosotros. Y en la oración que hace en la mesa con los discípulos en la Cena, pide al Padre que no los saque del mundo, sino que los defienda del espíritu del mundo (cfr. Jn 17,15).

Creo que podemos preguntarnos: ¿cuál es *el espíritu del mundo*? ¿Qué es esa mundanidad, capaz de odiar, de destruir a Jesús y a sus discípulos, incluso de corromperlos y de corromper a la Iglesia? Nos vendrá bien pensar cómo es el espíritu del mundo, qué es. La mundanidad es una *propuesta de vida*. Algunos piensan que mundanidad es celebrar, vivir de fiesta en fiesta... no, no. Mundanidad puede ser eso, pero no es eso fundamentalmente. La

mundanidad es una cultura, una cultura de lo efímero, una cultura del aparentar, del maquillaje, una cultura *“del hoy sí, mañana no; mañana sí y hoy no”*. Tiene valores superficiales. Una cultura que no conoce la fidelidad, porque cambia según las circunstancias, todo lo regatea. Esa es la cultura mundana, la cultura de la mundanidad. Y Jesús insiste en defendernos de esto y reza para que el Padre nos defienda de esa cultura de la mundanidad. Es una cultura *de usar y tirar*, según lo que convenga. Una cultura sin fidelidad. Es un modo de vivir, un modo de vivir también de muchos que se llaman cristianos. Son cristianos pero son mundanos.

Jesús, en la parábola de la semilla que cae en tierra, dice que las preocupaciones del mundo —es decir, la mundanidad— asfixian la Palabra de Dios, no la dejan crecer (cfr. Lc 8,7). Y Pablo a los Gálatas dice: *“Erais esclavos del mundo, de la mundanidad”* (cfr. Gal 4,3). A mí siempre, siempre, me impresiona cuando leo las últimas páginas del libro del padre de Lubac, sobre las meditaciones de la Iglesia (cfr. Henri De Lubac, *Meditación sobre la Iglesia*, Madrid 2008), las últimas tres páginas, donde habla precisamente de la mundanidad espiritual. Y dice que es el peor de los males que puede pasarle a la Iglesia; y no exagera, porque

luego dice algunos males que son terribles. Y este es el peor: la mundanidad espiritual, porque es *una hermenéutica de vida*, es un modo de vivir; incluso un modo de vivir el cristianismo. Y para sobrevivir a la predicación del Evangelio, odia y mata. Cuando se habla de los mártires que han muerto por odio a la fe... Sí, ciertamente para algunos fue odio por problemas teológicos; pero no la mayoría. La mayoría fue por la mundanidad que odia la fe y mata, como hizo con Jesús.

Es curioso: la mundanidad... Alguno puede decirme: *“Pero padre, eso es una superficialidad de vida, no nos engañemos”*. La mundanidad no es nada de superficial.

Tiene raíces profundas. Es *camaleónica*, cambia, va y viene según las circunstancias, pero la sustancia es la misma: una propuesta de vida que entra en todas partes, incluso en la Iglesia. La mundanidad, la hermenéutica mundana, el maquillaje, todo se disimula para ser así.

El Apóstol Pablo fue a Atenas y quedó impresionado cuando vio en el areópago tantos monumentos a los dioses. Y pensó hablar de eso: *“Sois un pueblo religioso, lo veo... Me llama la atención aquel altar al ‘dios desconocido’. A ese lo conozco yo y vengo a deciros quién es”*. Y empezó a predicar el Evangelio. Pero cuando llegó a la cruz y a la resurrección se escandalizaron y se fueron (cfr. Hch 17,22-33). Hay una cosa que no tolera la mundanidad: *el escándalo de la Cruz*. No lo tolera. Y la única medicina contra el espíritu de mundanidad es Cristo muerto y resucitado por nosotros, escándalo y necesidad (cfr. 1Cor 1,23).

Por eso, cuando el Apóstol Juan trata el tema del mundo dice: *«es la victoria que vence al mundo: nuestra fe»* (1Jn 5,4). La única: la fe en Jesucristo, muerto y resucitado. Y eso no significa ser fanáticos. No significa dejar de dialogar con todas las personas, no: pero con la convicción de la fe, desde el escándalo de la Cruz, desde la necesidad de Cristo y también desde la victoria de Cristo. *“Esta es nuestra victoria”*, dice Juan, *“nuestra fe”*.

Pidamos al Espíritu Santo en estos últimos días, también en el novenario al Espíritu Santo, en los últimos días del tiempo pascual, la gracia de discernir qué es *mundanidad* y qué es *Evangelio* y no dejarnos engañar, porque el mundo nos odia, el mundo odió a Jesús, y Jesús rezó para que el Padre nos defendiese del espíritu del mundo (cfr. Jn 17,15).

Repassem l'itinerari del Fundador en fundar l'Institut

ITINERARI DE LA SALLE DE 1694 A 1705 «Junts i per Associació»

G. Jaume Pujol i Bardolet

1. CARACTERÍSTIQUES D'AQUEST PERÍODE

Si l'etapa anterior de 1679 a 1694 era d'«aprenentatge», aquesta nova etapa de 1694 a 1705 és de «consolidació» de l'obra de La Salle. Serà una època molt «conflictiva» a l'ensem que de gran «expansió d'obres» i de producció de nombrosos «escrits de formació espiritual, catequística i pedagògica».

La Salle és un prevere que viu amb els Germans i ha canviat l'orientació de la seva missió sacerdotal: viu l'Evangeli en la vida dels infants pobres, fa l'experiència de Déu en els marginats de la seva societat. Ho viu des de la fe, doncs està convençut que «sense l'Esperit no hi ha estructures que puguin produir missió; creu que les estructures soles no poden assegurar l'èxit d'educació cristiana que es pretén».

Com trets importants que sobresurten d'aquest període són:

1. una vida de consagració a Déu,
2. la consciència de constituir «societat» (no solament comunitat); de l'«Escola Parroquial» s'ha passat a un «projecte de Societat d'Escoles Cristianes»; es pertany no solament a una Comunitat Educativa, sinó també a una «Societat d'Escoles Cristianes»,
3. la convicció d'una «identitat al voltant de La Salle com a Superior»,
4. la convicció de ser «ambaixadors i ministres de Jesucrist» en la missió d'educació cristiana.

2. EL PRIMER CAPÍTOL GENERAL (1694) MARCA LA MADURESA DE LA SOCIETAT

En diferents sessions La Salle i els Germans havien intercanviat punts de vista sobre la identitat de la Societat naixent. Per unanimitat aproven la Regla que els defineix, és a dir, el projecte de la Societat de les Escoles Cristianes. Decideixen que constituïran comunitats de tres Germans com a mínim, que s'enviaran dos Germans a Roma i que es defensarà la gratuïtat de l'ensenyament.

Dotze Germans i La Salle ho ratifiquen amb els vots perpetus de tenir escoles per associació, d'estabilitat i d'obediència al Superior i al Cos de la Societat, disponibles en bé dels infants, per a qualsevol de les escoles existents, encara que haguessin de demanar almoïna i viure només de pa.

La Societat naixent reclama la seva autonomia d'existència i de funcionament. Es fa l'elecció de Superior. La Salle volia que un Germà fos el Superior per evitar que s'imposés un Superior extern que desconegui la identitat de la Societat. En aquest sentit va la recomanació de La Salle i queda sorprès en veure que unànimement és reelegit com Superior per dues votacions consecutives. Davant la resistència de La Salle en acceptar el resultat de les votacions, els Germans li demanen que obeeixi al Cos de la Societat.

La Salle va fer redactar una ACTA declarant que “després d’ell i en el successiu i per sempre, no hi hagi ningú entre nosaltres, ni elegit com a Superior que sigui prevere o que hagi rebut els sagrats ordes; i que no tindrem ni admetrem a cap Superior que no estigui associat o no hagi fet vots com nosaltres, i com tots els que en el successiu s’associaran a nosaltres”.

3. L'EXPANSIÓ DE L'INSTITUT

Jacob II visita l'escola dels joves nobles irlandesos

Vaugirard, com lloc de formació i de descans, va donar el seu fruit. La Salle dedicarà les seves escoles pels «fills dels artesans i dels pobres»: serà una escola intensament cristiana, es buscarà l'educació cristiana però amb formació integral, serà una escola laical amb col·laboració sacerdotal, s'admetran alumnes sense límit d'edat, no s'ensenyarà llatí, els mestres no faran de sagristans a les parròquies, es farà servir un sistema simultani d'ensenyament. El programa s'adaptarà segons les necessitats dels alumnes: *llegir, escriure, escriure cartes, comptabilitat, dibuix, agrimensura, cartografia, etc.* Serà escola completament gratuïta i no s'admetran regals. Són escoles sobretot pels més pobres i la porta està oberta a tothom: artesans, pobres, peons “sense ofici” i s'admet també a la burgesia encara que ho prohibeixi la llei. Arrisca els esculls de la il·legalitat.

La Salle fonamenta l'expansió de les escoles en la Providència. Després de dos anys de gran carestia diu als Germans: “Gràcies a Déu, Germans, per més que no tenim fons ni rendes, ja veieu com hem passat aquests dos anys de carestia (1683-84); no devem res a ningú en les nostres cases, mentre que alguns convents s'han arruïnat malgrat d'estar ben fundats, doncs han hagut de vendre i manllevar per poder subsistir”.

En aquest període de 1694-1705 La Salle té molta dedicació a la pregària i a l'escola i això no l'impedeix una abundant producció literària. Composa 12 llibres diferents de formació espiritual, catequística i pedagògica. Es funden 16 escoles primàries entre París, Reims, Chartres i rodalies fins a Brest, Calais, Dijon, Avignon i Marsella. Hi ha diversitat en els tipus de formació. Es funda un *Seminari per a la formació de Mestres*, una *Escola Dominical* a París acollint a 200 joves fins a 20 anys i se'ls ensenyava a llegir, escriure, aritmètica, comptabilitat, dibuix i catecisme. Un *internat per nobles irlandesos* del destronat rei Jacob II que residia exiliat a França i eren protegits per Lluís XIV; s'havia de buscar educador per aquests nois i la solució fou de seguida encomanar-ho a La Salle. A Rouen (San Yon) un *asil de pobres*, un *reformatori per “llibertins i indòmits”*. Cada fundació té la seva història degut al bon nom que les escoles de La Salle tenien entre la gent i que resultaven competitives respecte de les de pagament. Un biògraf de La Salle testimonia que a ell “res no li semblava difícil quan es tracta de la glòria de Déu”.

També l'any 1700 va ser demanada la fundació d'una escola al Canadà on hi havia 10.000 francesos. La Salle diu que, de moment no té Germans que pugui enviar, però, durant 6 mesos van preparar un jove que anà al Canadà i implantà allà els mètodes de pedagogia lasal·liana.

També l'any 1702 envia dos Germans a Roma, segons La Salle, “perquè la Societat sigui ben submissa al Papa” i amb la intenció d'obrir una escola papal i això no va ser possible fins l'any 1705.

4. LES ESCOLES CRISTIANES NEIXEN AMB CONSCIÈNCIA DE «SOCIETAT»

L'obra de La Salle té la seva pròpia identitat i creix a partir de la defensa d'aquesta manera de ser. La gratuïtat de les escoles de La Salle pretenien que, tot i essent sobretot per “fills d'artesans i de pobres” també hi

tinguessin lloc els fills d'altres de famílies més benestants. La Salle creia en la importància de la barreja social per a una bona convivència. La gratuïtat així entesa era considerada essencial.

Naturalment, d'una part la bona reputació de les escoles amb mestres ben formats i per altra banda l'acolliment d'alumnes que podien pagar, produïa les queixes tant dels mestres cal·lígrafs com les de les altres escoles primàries de pagament. S'havien produït situacions de fustigació i d'embargament.

A Chartres, el Bisbe Godet de Marais, que era amic de La Salle des del Seminari, li demana Germans i són molt ben acollits. Més endavant, veient la bona pedagogia dels Germans en l'ensenyament del Catecisme, proposa a La Salle que es reparteixin en les Parròquies per l'ensenyament del Catecisme. La Salle li

respon que els Germans ho fan a l'escola; en tot cas alguns joves i seminaristes podrien anar a l'escola i veure com el Germà ensenya el Catecisme. També, el Bisbe troba estrany que s'ensenyi a llegir primer en francès abans que en llatí. La Salle li respon amb deu raons, entre elles: "és més útil, més fàcil per natural, demana menys temps, millor camí per aprendre a llegir llatí, hi ha temps curt d'escola i calia aprofitar-lo bé (normalment l'escolarització durava tres anys màxim)". El Bisbe no insistí més.

5. LA SALLE I LA SOCIETAT DAVANT D'UNA FORTA PROVA

Des de fora hi havia clergues que creien que s'havien de fer càrrec dels Germans i de les escoles com a Superiors, titllant a La Salle com incompetent. Els biògrafs parlen d'una persona no identificada, però qualificada com «adversari», «rival», «antagonista», «acusador» i «perseguidor», tot i essent una persona zelosa i pietosa.

El perseguidor aprofita un fet de tres novicis descontents per haver rebut una reprensió del seu Director, en absència de La Salle. El Rector de Sant Sulpici es creia amb uns drets perquè pagava els Germans. La Salle no volia cap persona externa en el govern de la Societat. Aprofitant unes situacions de duresa, el «perseguidor» va redactar un *Informe* ampliat amb collita pròpia, que va fer arribar al Cardenal de París, al·legant que La Salle era motiu de divisió entre els Germans i de disgust en la vocació.

El Cardenal va quedar impressionat i va encarregar informar-se per medi del seu Vicari General, abate Pirot. Aquest va parlar amb cada Germà de la Casa Gran i els tres queixosos van quedar malparats. Però, Pirot influenciat pel perseguidor va fer un «*Informe*» contra La Salle, que va fer que el Cardenal el destituís com a Superior, cosa que La Salle acceptà.

Per aquest motiu, La Salle havia de reunir a tots els Germans, sense comunicar-los el motiu, per presentar el nou Superior de part del Cardenal, l'abate Bricot. Quan Pirot va donar la notícia als Germans, va produir consternació i la resposta fou unànime: "*Nosaltres ja tenim Superior elegit lliurement per nosaltres; no podem acceptar-ne d'altre; apel·lem al Cardenal perquè sigui més ben informat*". Els Germans feien recurs a l'Acta d'elecció de 1694. El diàleg fou inútil. "*Si el Cardenal vol posar un nou Superior que es busqui els seus inferiors; nosaltres ens anem*". Els Germans foren titllats de rebels i La Salle estava confós. El perseguidor va donar la culpa a La Salle, malgrat que aquest va fer tot el possible per aconseguir l'obediència.

Finalment, per la intervenció del prevere Madot, posteriorment bisbe, s'aconseguí que no es modificarien les Regles i que La Salle continuaria com a Superior i que Bricot seria superior oficial extern. De fet, aquest només hi anà una sola vegada i després el Cardenal li donà una altra feina.

6. SEQÜEL·LES DE L'EPISODI DE LA REBEL·LIÓ

La Chétardie (Rector de Sant Sulpici) i Brenier (el perseguidor o acusador), malgrat la bona fe amb la que podien actuar, havien carregat les tintes i quedaven seqüeles. La Chétardie manifestava fredor i desconfiança a La Salle. L'any 1704 Brenier infiltrà un dels seus en la comunitat del carrer de la Princesa de París, que va sembrar discòrdia i fou el causant de 8 sortides de Germans en diferents anys.

Vivint aquesta situació difícil La Salle volgué dimitir, però el Cardenal s'hi refusà a acceptar la renúncia. Els Germans es van mantenir fidels i sempre al costat de La Salle i volgueren fer renéixer l'Escola Dominical que havia produït tants bons fruits de tot tipus. Ho van aconseguir. El Rector satisfet d'aquesta última iniciativa va ampliar les ajudes econòmiques a la comunitat.

7. NOVES DENÚNCIES

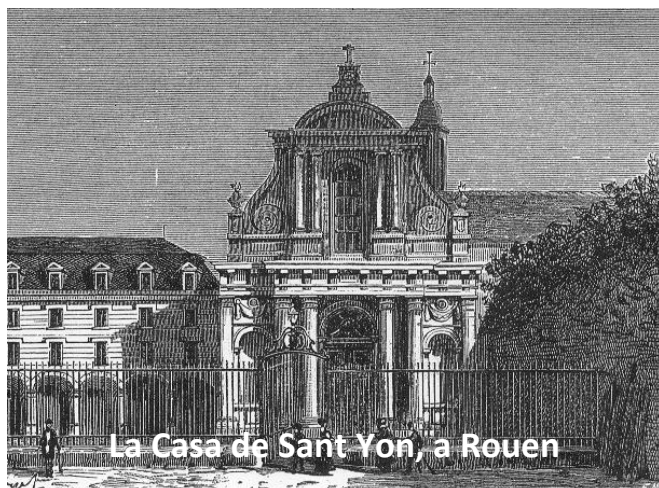
De tots els barris de París anaven més de 200 joves a l'Escola Dominical per aprendre dibuix, geometria, matemàtiques, escriptura... Això produí l'aversion dels mestres cal·lígrafs i dels de les Escoles elementals dirigits per un síndic força batallador. Els Germans tenien a París 16 classes gratuïtes a Sant Sulpici, 2 a Sant Hipòlit i ara una al carrer Charonne. Això feia que alumnes de pagament anessin a les escoles de La Salle. Els mestres públics havien fet recurs dues vegades sense èxit. Ho provenen una altra vegada aprofitant-se de la indiferència de la Chétardie respecte de La Salle. Aquest reconeixia que no tenia cobertura legal, doncs no podien els Germans impartir classes de dibuix i de cal·ligrafia. Però, La Salle ho justificava dient que la seva causa era la de la gent pobre i que les lleis han de buscar el bé comú, sobretot dels més necessitats. La glòria de Déu i la gratuïtat eren objectius de La Salle.

El mes de gener de 1704 els mestres de les escoles primàries denuncien a La Salle davant del Xantre de la Catedral, encarregat de les escoles. Els mestres cal·lígrafs insisteixen en la mateixa denúncia i es produeix l'embargament del mobiliari escolar del carrer Charonne: bancs, taules, llibres... tot el que serveix per l'ensenyament de més de 200 joves i també la inscripció de la porta. Tot va desaparèixer davant de la protesta de la gent i el gest resignat dels Germans. Així desapareix l'«acadèmia», cosa que París va lamentar durant més de 30 anys. En la denúncia es donen dades d'alumnes que els pares eren respectivament vinater, especier, cirurgià, carreter, serraller, orfebre, tractant i un que tenia dues cases a París.

El Xantre va donar raó als querellants contra La Salle per incompareixença d'aquest. El Parlament condemnava a La Salle, també per incompareixença: només podrà ensenyar als qui siguin pobres, certificats com a tals, i només en matèries corresponents a la qualificació dels pares. I a més una bona multa. Aquesta mesura va satisfer als mestres cal·lígrafs i immediatament van redactar els seus Estatuts per donar-los a conèixer a la gent.

Els rectors de parròquia sense dir res. Però La Salle ni pagava les multes (era insolvent) ni abandonava les escoles i sobretot no acomiadava a cap alumne. Els cal·lígrafs llavors malhumorats van elevar una altra denúncia contra La Salle i contra 18 Germans especialment nomenats i s'hi subratllava l'actitud de «contumàcia». I també sentència condemnatòria gairebé al final de curs. El redactat de la sentència fou exposada als carrers però no durà 24 hores, degut a que la gent s'encarregà de fer-la desaparèixer..

En nombroses circumstàncies la negativa de La Salle a la intervenció dels Rectors en les escoles tenia conseqüències de l'ordre econòmic. Restringien el pagament concertat. Per això, en una lletra de La Salle al G. Gabriel Drolin que estava a Roma li diu: "Som molt pobres perquè el Rector de Sant Sulpici ens dóna molt poca cosa".

La Casa de Saint Yon, a Rouen

8. UN DOLL D'ESPERANÇA

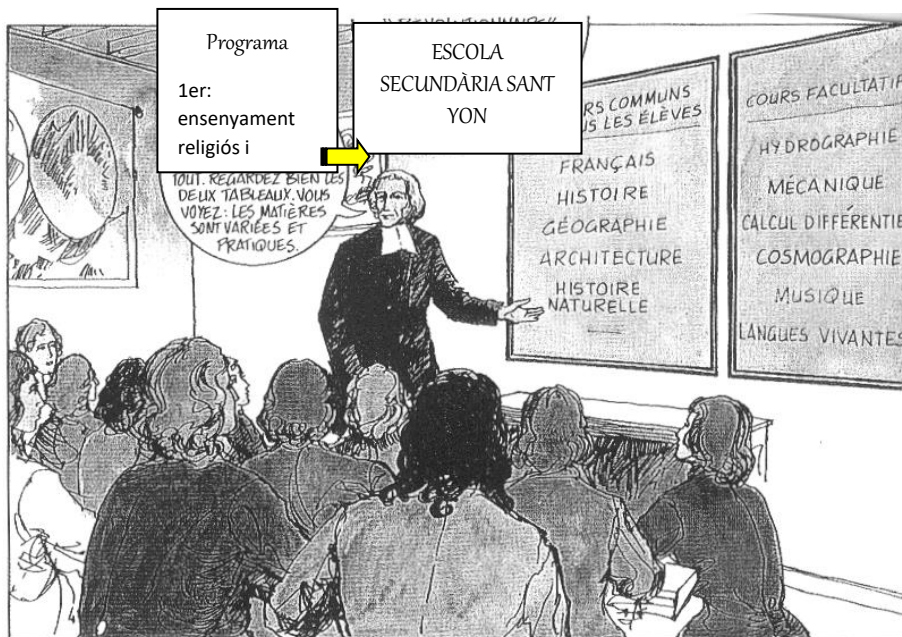
L'any 1705 La Salle rep una sol·licitud de fundació des de Rouen, capital de Normandia. Li adreça un jesuïta per reemplaçar a un mestre que acabava de morir i que la comunitat jesuïta mantenia. La Salle li respon: "Estic disposat a enviar-li dos Germans, no un; referent a l'assignació ja sap que no som pas exigents i que no li puc enviar a un de sol". (La Salle defensa la vida comunitària dels Germans). La Salle té una decepció quan s'assabenta que l'escola serà a Darnétal, al costat de Rouen. Li comuniquen que al mestre difunt li abonaven 150 lliures per any i que no podien

augmentar. Aquesta quantitat haurà de ser pels dos Germans. La quantitat més corrent era de 200 lliures anuals per persona; per tant, La Salle es farà càrrec del segon Germà. La Salle vol aclarir al sol·licitant que *“els Germans no seran sagristans de la parròquia, perquè l'escola exigeix l'home sencer”*.

Amb l'èxit de l'escola de Darnétal els Germans són demanats a Rouen mateix per l'Arquebisbe i el President del Parlament. A Rouen hi havia 4 escoles en mans de clergues que funcionaven malament (anteriorment eren de Nyel). La Salle té la idea de traslladar-hi el noviciat. L'Arquebisbe i el President del Parlament visitaven les escoles de La Salle i en quedaven edificats. Foren enviats dos Germans més que assistien dues noves escoles.

Nous problemes: els cal·lígrafs exigeixen certificat de pobresa per les escoles de La Salle. Hi hauria en total 10 Germans que es farien càrrec de les 4 escoles: 2 a cada escola. La pensió seria de 600 lliures anuals per a tots, havent de pagar també el lloguer de la casa.

Es va establir el noviciat a Sant Yon (Rouen), gran finca de 7 hectàrees, amb diversos edificis i un lloguer de 400 lliures per any. L'Arquebisbe i el President del Parlament van pagar el trasllat de mobles des de París. En aquesta gran finca si va establir una Escola de Caritat en favor de la Parròquia on s'exercitarien els novicis. També un internat o pensionat de pagament amb un programa ampliat: *història natural, geografia, retòrica, tenidoria de llibres, agrimensura, geometria i arquitectura*; i anys més tard: *hidrografia, mecànica, cosmografia, càlcul integral, música i llengües vives*.

També es va crear un reformatori per a nois “llibertins i indòmits” amb el mateix règim de vida, el mateix horari i cursos i menjaven plegats amb els pensionistes, però més vigilats; la barreja educativa per ella mateixa.

També els Germans són sol·licitats a Avignon per l'Arquebisbe. Aquest visitava freqüentment les escoles passant per les classes i observava els mètodes emprats. Invitava als Germans al seu palau i fins i tot enviava el seu patge a l'escola com alumne. La Salle compra una casa còmoda per a 20 Germans: hi farà Noviciat i Seminari per a Mestres.

S'ha obert també una escola a Dijon i els Germans són demanats a Marsella per resoldre els problemes de la infància portuària: *“s'obria una escola on allà hi hauria brou de cultiu de delinqüència”*.

També el G. Gabriel Drolin va poder obrir una escola a Roma l'any 1705 i en una carta li diu: “Per l'escola ara vostè exerceix les funcions pròpies del seu estat”.

9. ALTRES PROBLEMES DE LA VIDA DIÀRIA

La qüestió financera no anava bé. Hi havia comunitats que es defensaven, però no podien aportar res o molt poc a la caixa comuna. La Salle escriu al G. Gabriel Drolin: “No puc enviar-li diners doncs tinc deutes per 900 lliures (potser equivalent a 2.000.000 ptes) i això que no hi ha cosa que més em repugni que els deutes; no es comprometi per favor, doncs els deutes em desagraden moltíssim”.

La Salle visita anualment totes les escoles i comunitats i cada mes escriu una carta a cada Germà.

Pateix d'una llúpia en un genoll que l'immobilitza durant una temporada; se'l sotmet a una cura molt dolorosa.

La Salle pateix l'acusació d'algun Germà tacat de quietisme. La Salle era contundent dient que cal estar submesos a Roma. A més, prenia posició de l'Episcopat fidel a Roma.

Per altra banda els mestres cal·lígrafs i els de les Escoles elementals de París no han oblidat una sentència contra La Salle que no es compleix. Els Germans es van defensar per escrit dient que les seves escoles eren del rector de Sant Sulpici. La Salle no aparegué en aquest escrit, doncs volia que La Chétardie prengués la defensa de les escoles.

Els Germans van començar el curs el mes d'octubre tement el pitjor. Els mestres, uns i altres, van començar a visitar les escoles a qualsevol hora insultant, amenaçant i exigint proves de pobresa dels alumnes. Això desanimava als Germans. I el 5 de febrer de 1706 arriba una *"Decisió de la cort del parlament contra Joan B. de La Salle... pretès superior dels presumptes Germans de les Escoles Cristianes... així com dels que dirigeixen escoles en diferents barris i suburbis d'aquesta vila de París, sense cap dret ni qualitat"*. Anul·la el recurs presentat per La Salle i els prohibeix tenir escoles elementals sense el permís del Xantre, que haurà d'assignar-los un barri. Nova prohibició d'establir comunitat sota el nom de Seminari de Mestres d'escoles elementals o semblant.. A més, multa de 12 lliures a La Salle i als Germans les costes de judici.

Els dia de sant Josep s'havia de fer efectiva la sentència. Però aquell mateix dia La Chétardie pren cartes en l'assumepte amb una debat d'enfrontament a la Cort del Parlament i la qüestió va quedar en taules. Però, els

cal·lígrafs seguien molestant. I això va fer que els Germans volguessin retirar-se.

A primers de juliol els Germans van desaparèixer sense previ avís i les escoles van quedar tancades. Els pares dels alumnes van protestar i es van manifestar. Algú va proposar buscar reemplaçants però La Chétardie va dir que de cap manera: o els Germans o ningú. Va escriure a La Salle i aquest li va respondre que no tornaria ni ell ni els Germans si el treball i la vida dels Germans no podia transcórrer en pau. El Rector va declarar als mestres que ell era el propietari de les escoles, que pagava els lloguers. Els opositors van insistir en que no s'admetés a cap alumne que pogués pagar. El Rector va prometre tenir al dia el Catàleg de pobres. La Salle va cedir, doncs els mestres cal·lígrafs no li haguessin perdonat. I es van reobrir les escoles: de 13 classes se'n van tenir 10.

Algú va suggerir d'agrupar tots els alumnes en una sola escola més àmplia. La Salle va dir que no: s'han d'anar a buscar els alumnes allà on són i no obligar-los a venir a nosaltres.

Després de tot aquest enrenou, La Salle que sempre tot ho portava per una intensa vida de pregària, ara va voler fer un recés de 15 dies en una casa de Carmelites. Sentia la necessitat de pregària silenciosa i solitària. D'aquest recés li vingué la devoció a Santa Teresa de Jesús.

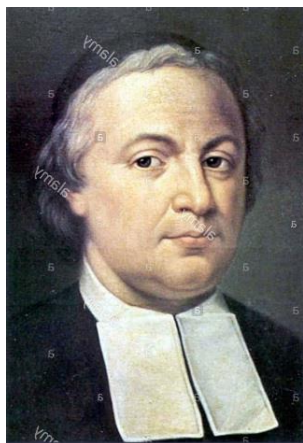
També freqüentment La Salle anava en peregrinació al Santuari de Nostra Senyora de Liesse, sigui ell sol, sigui també en Germans encomanant el futur de la Societat. I això, a més de llargues nits passades en la pregària.

Frère Agathon, cinquè Superior General (1777-1798)

G. Jaume Pujol i Bardolet

EL 10è CAPÍTOL GENERAL DE 1777

En el Capítol General de 1777, que començà el 3 d'agost i que es clausurà el dia 18, el G. Florence, Superior General vigent, va presentar la dimissió el dia 10 després del Recés introductori; una decisió que era ja coneguda per bastants Germans. Ho feu amb uns termes de gran humilitat: *"L'experiència de més de 10 anys m'ha demostrat d'una manera evident que sóc incapaç d'exercir el càrrec... pel bé de l'Institut... i pel meu propi bé, i em sento obligat en consciència a presentar la dimissió"* (G. Rigault). És la primera vegada que un Superior General dels Germans, elegit ad vitam, dimetia abans de les xacres i malalties de la vellesa. L'època començava a estar moguda. L'Assemblea capitular tot sentint la seva proposta no va insistir per retirar la seva decisió.

L'home providencial per aquestes situacions polítiques i socials, que ja es veien venir fou el G. Agathon. Tenia llavors 46 anys. Va governar l'Institut sàviament i amb fermesa. Va estendre les obres i les va perfeccionar. Seguidament es procedí a l'elecció de dos Germans Assistents com permetia la Butlla d'Aprovació de l'Institut i foren els Gns. Paschal (Louis François Demarquet) de 49 anys i Sylvestre (Barthélemy Thevenin) de 48 anys. Però veient el G. Agathon que hi havia molta feina i de molta responsabilitat per respondre-hi adequadament, va demanar a la Santa Seu el poder elegir un tercer G. Assistant, cosa que va ser concedida per Papa Pius VI mitjançant un Rescripte i aquest fou el G. Zachée (Jean-Philippe Legrand) de 57 anys.

El G. Agathon (Joseph Gonlieu) va néixer a Longueval, prop de Noyon al Nord de França el 4 d'abril de 1731 i mor el 16 de setembre 1798 a Tours, als 67 anys.

Longuevil era una terra de cultius i de teixidors amb gent de pau. Procedeix d'una família molt cristiana, pietat seriosa i fe profunda.

Ingressa al noviciat de Saint Yon el 20 d'octubre de 1747, als 16 anys. Era un jove d'intel·ligència penetrant, amplitud de pensament, de lucidesa d'esperit, bon sentiment impertorbable, alegre i voluntat de perseverança imperiosa i victoriosa i forta voluntat de fer grans coses.

L'Institut obté una persona de valor com es demostrarà pels fets. Abans d'ell, amb sis mesos d'interval, un germà seu ingressà al noviciat però no continuà. Als 20 anys i 10 mesos va fer la professió perpètua. Havia passat fent de professor a les "petites écoles" i ensenyant matemàtiques a Brest i hidrografia a Vannes. Seguidament va tenir responsabilitats molt ben acomplertes a Angers, al pensionat de la La Rossignolerie. Va dirigir les escoles de caritat de Beauvais i després ensenyà matemàtiques als interns de Vannes i Angers,

Persona generosa i d'amplitud de cor. El 1760 escriu: "Preferiré a tots els Germans a mi mateix. Quan em senti ofès els perdonaré immediatament".

El 1761 amb ocasió del 8è Capítol General fou designat Director del pensionat de Saint Yon. No l'espanta el treball, doncs a més de ser Director és professor de Comptabilitat. La seva reputació com a persona intel·ligent i de govern va augmentant per arreu. A més, té bona prestació física, front descobert, intel·ligència clara, fisonomia seductora, desprèn vivacitat. Els problemes no li alteren la serenitat, l'amabilitat; mostrarà gran esperit de perseverança. Sabrà suportar totes les persecucions com un vertader líder. De tant en tant passa per alguna

situació de malaltia, però no li produeix abatiment. En els moments crítics està a la bretxa i s'hi manté serenament present. Donà un bon impuls a l'Institut.

DECISIONS CAPITULARS

El Capítol de 1777 fou certament el més important fins aquest moment. Es prengueren 91 decisions que foren publicades en un fascicle imprès. Algunes eren repeses de Capítols anteriors.

Formació

Es van prendre punts importants: l'admissió i formació de Germans joves, el finançament de la formació dels Germans joves i de les condicions de vida pels GG. ancians i malalts, es confirma de crear tres províncies i que se celebressin Capítols provincials cada 10 anys. També es fixà la data del següent Capítol General. Es decidí que la Regla de Govern fos enviada als noviciats i comunicada als Germans abans de la professió religiosa; igualment que les Regles dels directors i subdirectors de les cases i la del director dels novicis fossin impreses i enviades a les comunitats.

Va posar especial atenció a l'admissió al noviciat i als vots. En el decenni de 1777 a 1787 hi hagué augment d'ingressos i al mateix temps el nombre de sortides i d'acomiadaments era elevat. Es constata que hi havia joves que ingressaven per a tenir una seguretat de vida i es deia als Directors que si no rectificaven la seva posició no podien ser admesos o continuar. Va redactar un document sobre les qualitats requerides d'un postulant i d'un mestre d'escola: persona honesta, aptitud per les ciències, bon esperit sòlid, sociable, gran docilitat, simplicitat cristiana, disposicions per la pietat, talents i afecte de la joventut, bon sentiment, zel per la salvació de les ànimes i la glòria de Déu. El G. Paschal redactà un text remarcable tractant d'analitzar les raons d'aquesta situació, que encara es considera vàlid pel nostre temps; el podeu veure íntegre obrint aquest link <https://drive.google.com/file/d/1qbARJ748bSDysp9vB0Qw054qkSa0BSld/view?usp=sharing>

El G. Agathon demanava vigilància especial i exhortava als GG. professors que donessin la seva opinió sobre els candidats. Han de ser admesos els Germans per les seves qualitats de cor i d'esperit, pels talents de les funcions que han d'exercir o al menys per la seva aptitud d'adquirir-ne la capacitat. Dos esculls evitar: un fals zel per augmentar el nombre i fluixa indulgència sobre casos que no són admissibles.

El G. Agathon coneixia els Germans i remarca insuficient formació i que calia intensificar el temps de formació. I així fou el precursor dels Escolasticats Superiors pels Germans que manifesten bones capacitats intel·lectuals i professionals, que serien formats per especialistes amb classes de matemàtiques i dibuix. I així es fundaren els Escolasticats de Marsella, Maréville, Melun. En aquest procés adverteix alguns Germans que estan més atrets per la ciència que per la pietat. A més, en vistes a millorar la formació el Capítol decideix no obrir noves escoles durant 10 anys, excepte força major.

Garanteix el futur de les escoles populars i de les tècniques. Defensa la gratuïtat de les escoles davant del municipi de Boulogne que volgué imposar una taxa a les famílies i el G. Agathon reaccionà dient que disminuïria el nombre de Germans, doncs la gratuïtat és essencial a les nostres escoles. A més, un tractat d'aritmètica i un altre de gramàtica, fruits de la seva experiència.

Publica les obres del Fundador, la Guia de les Escoles i ell mateix fa un preciós tractat sobre les Dotze Virtuts del Bon Mestre citades pel Fundador i que ha tingut molta bona acceptació arreu i resulta encara de molta actualitat avui.

Cliqueu aquí <https://drive.google.com/file/d/1y0oK8pzPYfr3le9B1q7pWzmK2Fn9npgl/view?usp=sharing>

Recomanacions als GG. Directors i als Germans

El G. Agathon visitava totes les cases de l'Institut i tractava de transmetre als Germans l'herència del Fundador. Va fer reeditar la Guia de les Escoles i la Col·lecció de diversos tractats, que, degut a uns canvis aportats, li va posar el nom de "Tractat de les obligacions dels Germans de les Escoles Cristianes". I també tingué molt d'interès per la glorificació del Fundador, per la beatificació i canonització. Va assegurar la conservació dels objectes personals del Fundador.

En una Circular d'octubre de 1777 demanava als GG. Directors que estessin animats per una caritat tendra, afectuosa i previsor, que siguin sempre presents als exercicis de la comunitat i que són l'ànima de la regularitat. La paraula té poca força si no va acompanyada amb l'exemple. Que no es permetin coses que refusarien als Germans.

També el G. Agathon insitia als Germans d'evitar la rutina, la negligència en els exercicis de pietat, la laxitud a l'hora de llevar-se (conseqüència de la peresa deia), l'omissió total o parcial de la meditació que obra les activitats diàries, negligències en la pobresa, l'oblit de l'advertiment de defectes en alguns llocs. Són mals curables per assegurar la perseverança. Repeteix la doctrina del Fundador, la conducta dels Germans més edificants i interessava els Germans per a la canonització del Fundador.

Va insistir molt en la caritat, deia: "La caritat és la base d'aquella pau, d'aquella unió d'esperit i de cors que es feia admirar entre els cristians dels primers dies del cristianisme. Aquesta caritat caracteritza els deixebles del Salvador i és font de tota classe de béns en una comunitat. Aquest amor mutu fa complir la llei de Jesucrist suportant els defectes, les imperfeccions i les debilitats inseparables de la humanitat. Quan la caritat està ben establerta en un cor ens fa amables, dolços, obligats, inspira maneres honestes, afectuoses i plenes de sinceritat: és comunicativa i es presta a ser útil als altres de totes les maneres i en totes les ocasions possibles. Quant edificant veure un Germà sempre disposat a facilitar als seus Germans els mitjans de servir bé l'Institut i la Societat, sempre disposat a perfeccionar-se a sí mateix en els coneixements que li agrada comunicar-los, considerant-se deutor de tots els serveis que pot fer-los i que tenen dret a esperar d'ell. Només la caritat pot inspirar tan nobles sentiments i fer trobar la felicitat pròpia en la dels altres. No hi ha plaer més pur per a una ànima formosa que l'obligar-se, sense altre interès, que el bé general o particular dels seus Germans, que sempre es prefereix al propi. La caritat no coneix aires desdenyosos, altius i suficients; és enginyosa, s'acomoda i es fa agradable; s'insinua en els esperits, guanya l'amistat i es fa tot per a tothom; està tan allunyada de la indiferència i el menyspreu com de les amistats i afectes exclusius que els sants miren com una font de divisió, de càbales, de murmuracions i de trastorns en una comunitat" (AGG CC 200-2/11).

El G. Agathon volia que es treballés per Déu i per bé del pròxim, fidels sempre amb l'esperit de fe i de zel. Recomanava vida santa i fidelitat a la Regla. Volia activar la vida espiritual i fortificar el que es debilitava.

EL TEMPS DE LA REVOLUCIÓ: ÈPOCA DEL TERROR

La Revolució francesa fou una constant amenaça sobretot a l'educació. Es pretenia sotmetre les escoles al Jurament constitucional. Es decretava l'abolició de les Congregacions religioses i l'espoliació de béns i encara

afegint-hi la presó i la guillotina si no es prestava el jurament constitucional. El fet de que l'Estat no tingués mestres prou preparats per les substitucions per suplir el tancament d'escoles retardà la seva aplicació. Els diputats eclesiàstics frenaren el jurament i els Germans s'hi adhereixen. Els Germans no condueixen els alumnes a les parròquies on hi ha clergat juramentat. Es va intentar portar Germans a Bèlgica però no fou possible per l'opció dels jacobins. Pius VI condemna la Constitució civil del clergat que feia una Església Constitucional dividint el clergat francès, uns juramentats i d'altres no; i això va irritar els jacobins.

El 1792 abolició de totes les Congregacions religioses. Els Germans es van trobar dissolts, dispersats, incomunicats i aïllats fins no poder saber si altres eren vius o morts: uns van prestar el jurament de forma discreta i aparent, d'altres van sortir de l'Institut i el grup més nombrós fou fidel a la seva vocació. I tots es van trobar en autèntica pobresa sense saber on anar i com menjar. El G. Agathon va repartir a tots ells 5500 lliures. Emperò l'escola de Laon i la de Maréville, amb una entesa amb l'Ajuntament van continuar, amb discreció, fent l'escola normalment.

El G. Agathon va fer esforços valents i arriscats per salvar l'Institut i fou en va. L'Institut va ser suprimit per manca de temps, més que de voluntat. Doncs es va prohibir l'ensenyament a tots els no juramentats. Va ser

perseguit i acorralat per diferents indrets i va haver d'amagar-se i trobant-se amb una experiència d'aïllament i de pobresa extrema.

El 1792 va ser empresonat i va recórrer successivament 4 presons amb condicions de falta d'higiene; en una d'elles amb pudor de latrina constantment. També en una hi havia 500 empresonats repartits en cinc sales. Les presons foren Melun, Sainte Pélagie, Bicêtre i Luxemburg. A Saint Pélagie, on hi havia els presoners més remarcables per anar a la guillotina, va sofrir mal d'ulls i vellesa precoç i el van traslladar a Bicêtre. A la presó de Luxemburg va ser jutjat per un Tribunal Revolucionari i condemnat a mort, però un antic cap constitucional el va salvar de la guillotina i fou tancat a la Conciergerie d'on no en va sortir fins 1794. Va aconseguir escapar i refugiar-se clandestinament a Tours, on es relacionava amb 3 ó 4 Germans. Com que era vigilat va haver d'emprar noms ficticis i encara les cartes li arribaven per tercera persona. Va arriscar-se buscant Germans dispersos per diferents províncies. Els Germans que van poder tractar amb ell testimonien que sempre va estar serè i calmat i mai abatut, malgrat tot.

Hi hagué molts màrtirs passats per la guillotina o la degollació o altres mitjans. Entre ells el G. Salomó el 2 de setembre de 1792 i els GG. Roger, Ulrich i Lleó, dels Pontons de Rochefort el 1794.

Extenuat per l'edat, per diverses malalties i xocs molt durs, vivint en solitari, refugiat mig sospitós morí a Tours el 15 de setembre 1797.

“En les angoixes de 1789, 1790, 1791 i en les atroces afliccions des de 1792 a 1794, en presons i en precaris refugis i sempre vigilat per sospitós, l'obscuritat, l'aïllament dels anys del terror revolucionari, fins a la mort, el trobarem valent i calmat, penetrat de les seves responsabilitats i sostenint-les sense desànim, guardant sempre l'actitud i el llenguatge religiós i d'un gran cristià,

dient als Germans inquiets, apesarat, missatge que són d'un pare, d'un amic amb cor delicat i tendre, però també d'un Superior que comprèn que no s'ha d'abdicar” (Georges Rigault).

PIUS VIÈ NOMENA VICARI GENERAL AL G. FRUMENCE

Els Germans viuen incomunicats i aïllats. El G. Agathon, estant tan vigilat no pot convocar un Capítol General. No ho hagués permès el Govern.

Pius VIè coneixia i estimava el treball apostòlic dels Germans a Itàlia i s'hi interessava per la situació del G. Agathon. Casualment un Germà va anar al Vaticà i allà es va trobar amb el Papa, s'agenollà i li parlà. El Papa li va demanar per la salut del G. Agathon; el G. li respongué que no en sabia res. I va saber la impossibilitat del G. Agathon d'anar a Roma. Davant d'aquesta situació el papa va nomenar al G. Frumence, aleshores Director de San Salvatore in Lauro, com a Vicari General 'pro tempore', amb plens poders, mentre no pugui aparèixer el G. Agathon per reprendre altra vegada el govern de l'Institut.

El G. Agathon ho sabé ocasionalment i va escriure una carta molt respectuosa al G. Frumence i li afegeix que ell és el Superior elegit, que no abandona les seves prerrogatives i que pensa tornar a la seva responsabilitat tan aviat com li sigui permès.

Va ser un home providencial que vetllà per la vida religiosa i pedagògica dels Germans, que estimà molt al Fundador i els seus escrits i que postulava per la seva causa de canonització. Va estimar la justícia i s'oposà a la iniquitat, per això va sofrir presons i altres xocs.

PONTON: vaixell presó

12 Virtudes del buen Maestro

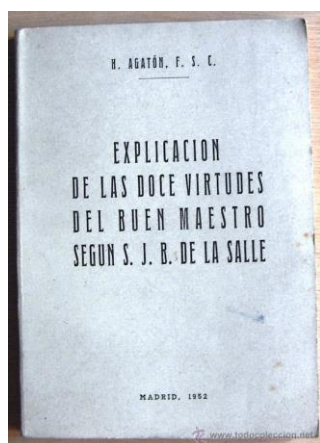
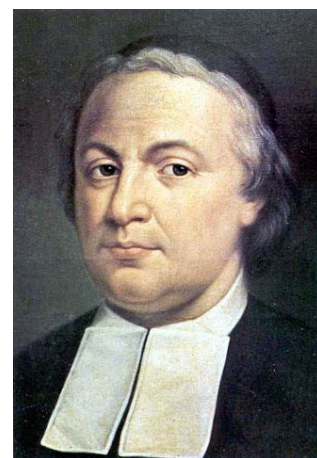
G. Francis Ricouse¹

RESUM DEL TEXT DEL G. AGATHON

El 1785, el Germà Agathon publicava a Melun la seva principal obra pedagògica. *Les Dotze virtuts del bon Mestre*, exposició en la qual es conserven les virtuts en l'ordre en que les col·locà Joan B. de La Salle al final de la *Guia de les Escoles*. En l'advertència, l'autor avisa que ha compostat aquest tractat segons els principis i les màximes del Sr. de La Salle i dels autors més estimats. Cita freqüentment la Sagrada Escripura i els Pares de l'Església. S'inspirà també en les obres pedagògiques del seu temps, sobretot en el *Tractat dels Estudis* de Rollin.

Emperò, aquesta obra, és essencialment fruit de la seva experiència personal. El pla dels temes és senzill: "Desenvolupem el vertader caràcter de cada virtut, els trets particulars que l'afavoreixen i aquells que li són contraris" Les dotze virtuts són: *la gravetat, el silenci, la humilitat, la prudència, la saviesa, la paciència, la moderació, la mansuetud, el zel, la vigilància, la pietat i la generositat*.

La **gravetat** no és sinònim d'orgull, de duresa; no exclou la bondat, però la preserva de la familiaritat. Mitjançant aquesta virtut, el mestre "*manifestarà en tota la seva actitud, circumspècció i decor, que siguin fruit de la maduresa del seu esperit, de la seva pietat i discreció; però sobretot, ha de tenir cura de conservar la tranquil·litat, mitjançant la igualtat d'ànim i d'humor*".

El **silenci** "*fa que el mestre sàpiga callar quan no ha de parlar, i parlar quan no ha de callar*". Mitjançant aquest doble deure assegura l'ordre, l'atenció, el progrés dels alumnes, a la vegada que cuida la salut del mestre. Podem preguntar-nos "*si la lliçó contínuament interrompuda mitjançant senyals no perdrà la seva vitalitat i, si el mestre acostumat a parlar el menys possible donarà totes les explicacions que exigeixen les intel·ligències dèbils, i si tornarà enrere quan no hagi estat comprès*". L'autor va preveure l'objecció; per això recomana al mestre "*evitar dir malament el que diu, per no haver previst l'assumpte, la seva necessitat, el temps més convenient, les circumstàncies, les seves conseqüències bones o dolentes; o, també, per expressar-se sense sin vigor, sense claredat ni exactitud, titubejant a cada paraula per l'afany de fer servir termes titllats sense conèixer prou bé llur significat, o essent difós o mancat de mètode*".

El mestre competent que coneix els seus alumnes i prepara a consciència les lliçons, guanya molt temps i es fa comprendre més ràpidament per tots els alumnes que, acostumats al silenci, estan més atents. El mètode socràtic, preconitzat pel Fundador per a la revisió de les lliçons, serveix de control i, si fos necessari per a un ajustament.

La tercera virtut és la **humilitat** que no s'ha de confondre amb la timidesa. Aquesta virtut exerceix sobre els infants una vertadera seducció: inspira l'estima, la cordialitat, l'amistat; instintivament, per la seva naturalesa

¹ El G. Francis Ricouse durant diferents anys fou arxiver de la Casa Generalícia; actualment és arxiver a Lyon. Extret de: *Que la escuela vaya siempre bien. Aproximación al modelo pedagógico lasaliano*, 2013, págs. 143-146

simple i recta té horror a la suficiència, a l'orgull, a la vanaglòria, a l'ambició, a l'egoisme, a l'afectació, a l'excessiva confiança en un mateix.

En desenvolupar la quarta virtut: la **prudència**, l'autor apel·la a les facultats del mestre: a la seva docilitat, a la seva habilitat, a la seva previsió, a la seva circumspecció; és senzillament el llenguatge del sentit comú. El mestre que la cultivi íntegrament evitarà moltes faltes i exercirà una profunda influència.

A continuació ve la **saviesa** que serveix de recolzament per a "*les eleccions encertades i ho disposa tot segons pes i mesura*"; la **paciència**, tan necessària per a l'educador, preservant-lo de la precipitació, del desànim, dels rampells i de les seves conseqüències; la **moderació**, capítol amb moltes d'observacions plenes d'agudeses i de consells molt pràctics.

La setena virtut, la **mansuetud**, ocupa quasi la tercera part del volum. La mateixa inspirà al Germà Superior unes reflexions d'una grandíssima riquesa psicològica i d'una veritat sempre actual. La pedagogia contemporània, tan donada a la indulgència i al desenvolupament de la iniciativa del nen, no ha trobat res més digne i més respectuós amb la personalitat de l'alumne.

El Germà Agathon no tem d'enunciar com un axioma de la educació que l'amor es compra amb amor, que el mestre ha d'assumir vers els seus alumnes sentiments de pare. "*Per tant, farà recurs a la lloança, amb mesura i oportunitat, doncs de tots els motius apropiats per a commoure una ànima raonable, no existeix cap més poderós que l'honor i la vergonya*". Condemna els mestres que tendeixen a ser durs, que ordenen el que està fora de l'abast dels alumnes, que castiguen amb excessiva severitat, que manen amb altivesa o quan els alumnes estan mal disposats i incapaços d'aprofitar de la reflexió, que no distingeixen la gravetat de les faltes, que no escolten les excuses dels alumnes i es neguen sempre a perdonar, inclús les faltes degudes a la lleugeresa, a l'oblit, etc.

L'estudi de la mansuetud proporciona al mestre l'ocasió de definir l'autoritat: "*L'ascendent que inspira el respecte i la submissió*", i els mitjans per establir-la. El paràgraf sobre l'autoritat troba el seu complement natural en el de la correcció, que exigeix tres condicions per a ser saludable per al qui la rep; ha de ser *voluntària, respectuosa i silenciosa*. Cal pensar que aquest capítol, que acaba amb l'enumeració dels defectes contraris a la mansuetud, demostra un perfecte coneixement del cor del nen.

A continuació apareix el **zel**, que procura la glòria de Déu amb gran afecte; la **vigilància**, "*que prevé el mal en lloc de castigar-lo i no és ni inquieta, ni desconfiada, ni enutjosa*". L'estudi acaba amb dues virtuts que semblen naturals en l'educador religiós: la **pietat** i la **generositat**, dues virtuts estimulades constantment per dues idees clau: la glòria de Déu i la salvació dels alumnes.

El llibret segueix essent un tresor per a l'educador cristià. L'anàlisi succinta que precedeix permet de sospitar llurs riqueses. Això explica la vintena d'edicions només durant el

segle XIX, així com un gran nombre de traduccions que es succeeixen fins als nostres dies. Els mestres laics inclús l'adoptaren de vegades, com a Bèlgica, amb el títol *El mestre perfecte o les Dotze Virtuts d'un Bon Mestre* (Liège, 1829 i 1842).

Un Gran Mestre de la Universitat Francesa declarava que, "*per aconseguir una gran fama, no demanaria altre títol més que ser l'autor de les Dotze Virtuts d'un Bon Mestre*". Per la seva part, Ferdinand Buisson, home polític francès, gens sospitós de clericalisme, en el seu *Diccionari de Pedagogia* cita aquesta expressió d'un membre de la Universitat: "*Aquest volum és potser el més sensat i més commovedor que s'ha escrit després de la Imitació de Jesucrist. En ell, les més fines observacions són presentades amb un estil amb tal senzillesa que li fa ressaltar el mèrit*" (Buisson, 1887, p. 29).

El nostre estimat Districte de Catalunya (II)

ANYS PROBLEMÀTICS 1925-1936

Ramon Font i Serra

Introducció.

Onze anys són molts i per força s'haurà de resumir. És molta la història viva i rica que hi ha en ells i que reflecteix la vida, les il·lusions, la prosperitat, les alegries... també les angoixes, els patiments, les dificultats... del nostre estimat Districte de Catalunya, sobretot en temps de guerra.

Dos Germans, dos grans persones: altruistes, entregats, fermes, compromesos, piadosos, il·lusionats... van estar al capdavant, complint amb gran dignitat la tasca encomanada.

Personalitats diferents, amb les seves qualitats i defectes, com tothom, però que van estimar el Districte, les persones, les obres i ho van demostrar ampliament durant el difícil període del 1925 – 1936, un d'ells, donant llur vida, i lliurant-se, tots, al servei de tothom.

Aquests són els seus noms i els anys del seu servei i dedicació:

G. Pedro Luis. (Ricardo Barranco) Dalías (Almería) *
3.09.1873. Cambrils + 17.05.1958.

Visitador (1925- 1928). Assistant d'Espanya (1928 – 1946).

G. Leonardo José (Josep Maria Aragonès) Tarragona. *
21.05.1886. Travesseres. + 9.08.1936.

Visitador (1928 – 1936). Beatificat el 28 d'octubre 2007.

Al ser més coneguts pel seu nom religiós així em referiré al parlar d'ells.

El Districte de Catalunya durant aquests anys va formar part, evidentment, de l'Assistència d'Espanya que comptava, a l'iniciar el mandat el G. Pedro Luis, tres districtes: Madrid (1878), Barcelona (1892), Valladolid (1923). Dos foren els Germans Assistents encarregats dels Districtes espanyols:

G. Séridon Isidore (1913 – 1928) G. Pedro Luis (1928 – 1946)

Tres Germans van dirigir l'Institut com a Superiors Generals i dos, com a Vicaris Generals en aquests moments històrics:

G. Allais-Charles (1923 – 1928) G. Adrien (1928 – 1934) G. Junien Victor (1934 – 1940)

El màxim òrgan de govern de la Congregació – el Capítol General – es va reunir dues vegades i el nostre Districte hi va estar representat amb dos Germans cada vegada, escollits majoritàriament pels Germans que en formaven part.

1928. Lembecq – Lez – Hal – Bèlgica. El 25 de maig de 1928 mor el G. Superior General Allais- Charles. El Capítol es convoca, fonamentalment, per escollir un nou Superior.

Cent Germans hi van formar part. Vint, van ser membres de dret i vuitanta escollits pels Germans de tots els Districtes.

Representaren el nostre, els Germans Pedro Luis, Visitador i Wenceslao Juan, Director de Cambrils. El G. Wenceslao va formar part de la comissió de reclutament. El G. Pedro Luis, com a Assistent elegit, no en formà part de cap.

La sessió inaugural començà el dia 10 de novembre. President, el primer Assistent, G. Viventien-Aimé.

Dos dies després, dia 12, a dos quarts de deu del matí, elecció del G. Adrien, que era germà del Superior General difunt, Allais-Charles.

1934. Lembecq – Lez – Hal – Bèlgica. El 3 de març mor el G. Superior General Adrien i aquest Capítol, també es va convocar, per escollir al nou Superior.

Cent-nou Germans hi participaren. Vint-i-dos de dret i vuitanta-set escollits.

Del Districte català, els Germans Leonardo José, Visitador i Dionisio Luis, Director de La Salle Bonanova, van ser els representants i van formar part de les comissions de reclutament i estudis religiosos respectivament.

El dia 13 de juny inauguració del Capítol, presidit pel primer Assistent, G. Cándido. Quatre dies després i a les nou i deu del matí el G. Junien Victor va ser escollit nou Superior General de la Congregació, càrrec que exercí fins la seva defunció el dia 15 d'octubre de 1940.

Davant la impossibilitat de convocar un nou Capítol General, a causa de la Segona Guerra Mundial, la Santa Seu, atenent la votació feta pel conjunt del Règim (govern de l'Institut) va acceptar l'elecció del primer Assistent – G. Arèse Casimir – com a Vicari General fins la celebració del proper Capítol General.

Fins aquí, la introducció. Segueixen dos apartats corresponents als anys que cada Germà Visitador va estar al capdavant del Districte en aquest període de 1925 a 1936.

1925 – 1928: G. Pedro Luis – Un trienni al servei del Districte.

Quasi bé vuitanta-cinc anys va viure el nostre G. Pedro Luis. Va néixer a Dalías (Almería), el 3 de setembre de 1873. Als cinc anys, degut a la professió del seu pare, que era guàrdia civil, es traslladà a la ciutat de Girona on va transcórrer la seva infantesa. Recordava, quan ja era vellet i amb el fi sentit de l'humor que tenia que, un bon dia un policia el perseguia degut a una malifeta... Ell i els seus companys en l'arribar a la riba del riu,

es treuen la roba, el creuen i des de l'altra banda reia molt pícarament... - ¿potser l'hi va fer el "pam i pipa? - per dir a continuació. "ara no que correria com llavors..." Gran i gros... com era, segur que no...

Ben jovenet se sent cridat a servir el Senyor. Entra al Seminari de Girona, però comprèn que Déu no el crida per a ser sacerdot i es posa en contacte amb el G. Jéron-Augustin, més conegut com G. Agustí (+1913), Director i fundador de La Salle - Cassà de la Selva. Dels resultats de les converses amb ell, entra al Petit Noviciat de Béziers-Fonseranes.

Entranyable foto del grup de novicis de Pibrac el 1928. El G. Jaume Hilari és el primer de la dreta. El primer de l'esquerra és el G. Frederic Pubill. En el centre el G. León, Director i a la seva esquerra el G. Josep Sarri. A dalt el tercer de l'esquerra és el G. Josep Figuera, natural de la Pobla de Segur, que va morir màrtir

Al seu moment va ser designat per fer el Noviciat a la Casa Mare que llavors es trobava a París, al carrer Oudinot. El dia de Sant Josep de l'any 1889 va prendre l'hàbit de mans del G. Superior General Joseph.

Tres records, d'aquell temps, que comentava dient: "els menús de París no són pas els menús catalans..." Fa referència també a la incomprensió que va tenir amb un superior i que li va fer comprendre que la vida religiosa, per ser fecunda, té com a fonament la creu.

Per aquests anys la seva mare va enviuar. Un senyor molt ric es volia casar amb ella, amb la condició que el seu fill deixés la vida religiosa. Així va respondre el fill a la mare. "Estic molt content de ser Germà i mai, per res del món, deixaré de ser-ho."

Acaba el noviciat i és destinat a La Salle Comtal (1890 – 1898) on durant vuit anys hi serà molt feliç en una comunitat on el Director G. Jovien-Etienne descobreix la gran vàlua espiritual i humana del nostre Germà i el seu successor G. Jovinien-Louis, preocupat, en les diferents escoles on va estar, per la formació dels Germans joves i del seu progrés espiritual i professional... faran del nostre Germà, un excel·lent mestre i educador. Va morir a Cambrils el 1955 als 93 anys.

Va guardar sempre un record i una estima inesborrable per aquest director. Quan va ser elegit Assistent li escriu i li diu: "Hola, sóc el vostre Assistent, però només per servir-vos... Per a vós sempre seré "vuestro Pedrito."

Aquest Germà, un gran Director i formador va dedicar trenta-vuit anys de la seva vida al districte català morint l'any 1955 als 84 anys.

Després de passar vuit feliços anys a Comtal comença la seva responsabilitat com a Director en diversos centres: Calonge, Cambrils (Escola i Petit Noviciat), Santa Coloma de Farners, on hi havia un alumne molt qualificat, en aquells moments, que va esdevenir essent Assistent, anys després, el nostre G. Fabriciano Luis (Lluís Puig).

Cal recordar que, en aquests llocs, no hi va estar gaire temps. Sovint era canviat degut a les necessitats que sorgien en alguns centres. Podríem dir que va ser com una espècie "d'apagafocs" i que els va anar apagant molt bé i a satisfacció de tots.

Cosa curiosa: quan va anar a Calonge, com a Director de l'Escola, era encara profés temporal. Només eren tres Germans a la comunitat, un també de professió temporal, així que amb el Germà que quedava va fer el capítol de vots al seu director...

L'any 1917 torna a Comtal amb el càrrec de Sotsdirector i un any més després és nomenat Director.

Seran vuit anys d'una gran activitat: Dolcesa i tendresa alhora, mà forta quan convé i mà suau sempre, reflexiu, cordial, dinàmic, previsor, emprenedor, amable, servicial, atent, senzill, sofer, amb un gran sentit de l'humor... són alguns dels trets característics d'ell i que va desenvolupar al llarg de la seva vida.

El dia 15 d'octubre de 1925, festivitat de santa Teresa de Jesús, és nomenat Provincial del Districte. Gran devot de la santa i coneixedor de la seva doctrina es posa sota la seva protecció duent a la pràctica aquell pensament que exposa en el tractat "Manera de visitar los conventos" i que diu: "Amb els inferiors, el superior s'ha de mostrar afable, afectuós i al mateix temps ferm i sever quan es tracta de coses essencials."

Aquest pensament teresià va ser la seva norma de conducta durant els anys que va exercir com a superior, essent sempre estimat per tothom.

El G. Superior General Allais-Charles li confia un florent Districte lasal·lià amb 21 comunitats, 252 Germans (bastants francesos) i 5.525 alumnes.

Serà el primer Visitador espanyol, substituint al G. Miguel que ho va ser durant vint anys. Amb el pas del temps, diuen, que es va tornar meticulós, que intervenia en qualsevol assumpte, les queixes abundaven...

El Districte acollí amb una gran satisfacció el nomenament degut a les grans qualitats que tenia, reconeixent les seves virtuts religioses i professionals.

Ell, però, deia: "no estic pas a l'alçada de les circumstàncies, no sóc pas digne d'una autoritat com aquesta..."

I...ja treballar s'ha dit! La seva primera conferència va versar sobre "la caritat" ... virtut que va exercitar en grau eminent.

Em crida l'atenció perquè no existeix la paraula “benedicència” i només la paraula “maledicència”

“Em crida l'atenció una cosa, deia: al diccionari no existeix la paraula “benedicència”, només la contrària: “maledicència”. La primera és molt, però que molt important, en les nostres comunitats.”

Relativa tranquil·litat política, a nivell espanyol, durant aquests anys. Amb tot, el 13 de setembre de 1923 el cop d'estat del General Miguel Primo de Rivera, Capità General de Catalunya, converteix la monarquia d'Alfons XIII en una dictadura que durarà fins l'any 1930.

“Manu dulci – manu forti” segons la situació, serà la seva manera d'actuar. No li agrada la lleugeresa, la ganduleria, la grolleria, tampoc l'orgull...

Visitant les comunitats i les classes es donava compte de tot i a vegades els avisava amb el seu típic sentit de l'humor que tenia. A un Germà que cridava molt li diu: “Faci servir el senyal, no cridi tant, es cansarà menys i el seu pit ho agrairà.”

Mirant els comptes d'una determinada escola on els beneficis eren notables, no va dir res... A l'acabar la visita, el Director, fent-se el graciós..., li entrega un sobre dient-li: “per les necessitats del Districte.” Quan el va obrir hi va trobar 500 pessetes. Immediatament escriu, dient-li: “G. Director, el més aviat possible m'envia 5.000 pessetes per ajudar a la construcció de la casa Sant Josep de Cambrils.” Quina lliçó... ¿no?

Vàries cases es funden durant aquest trienni. Es compra a Vinyols i els Arcs (Cambrils) una finca d'unes 17 ha. com a casa de formació i infermeria. Comencen les obres sota la direcció del G. Wenceslao Juan, Director de la Casa Sagrat Cor, i el 24 de setembre de 1928, festa de la Mare de Déu de la Mercè, el Sr. Cardenal de Tarragona, Vidal i Barraquer, l'inaugura oficialment.

El col·legi de Tarragona s'engrandeix considerablement. Una nova casa de formació apareix a Monreal del Campo (Terol). S'obre l'escola, anomenada del Carme, a Barcelona.

UNES QUINZE CIRCULARS ES CONSERVEN A L'ARXIU D'AQUESTS TRES ANYS. Pràcticament totes fan referència a temes administratius i organitzatius i van dirigides als Directors dels centres. A continuació un breu resum d'algunes d'elles:

“No tardará V., D.M., en recibir por correo certificado, los formularios impresos, destinados a cada uno de los Hnos. soldados. Encarecidamente le ruego ponga especial empeño para que, sin demora, los mismos interesados escriban con muy buena letra y perfecta exactitud los datos que les sean propios. (06.05.1927).

“Los trabajos escolares destinados a la Exposición del Distrito deben llegar lo antes posible a Bonanova. Es de mucha importancia para facilitar el trabajo de revisión y apreciación, que los cuadernos vayan clasificados por escuela o colegio, clases y asignaturas, con rótulos claros y bien presentados.” 08.07.1927.

“Confío en recibir antes del 10 de enero los siguientes documentos: Cuentas correspondientes al cuarto trimestre del presente año. Cuentas anuales, personal de la comunidad, peticiones para la renovación de votos, peticiones para los retiros de 20 y 30 días.” 25.12.1927.

“El miércoles 13 de junio, se reunirá en el Colegio Condal el Consejo de Distrito, para realizar el Capítulo de Votos. El retiro de ocho días empezará el sábado 8 de agosto en la Bonanova. El de 30 días empezará en Manlleu el miércoles 1 de agosto.” 30.05.1928.

“Tengo el gusto de enviarles la lista de los Hnos. elegibles para el próximo Capítulo General, así como los boletines en los que han de consignar el voto. El día 10 de julio se recogerán en cada comunidad los boletines del voto. El escrutinio se realizará, D.M. el día 18 de julio a las 10 de la mañana en el Colegio de Ntra. Sra. de la Bonanova.” 02.07.1928.

“Tengo el gusto de comunicarle que el día 3 saldré para Bélgica con el fin de tomar parte en el Capítulo General. Hasta que termine el Capítulo podrá Vd. dirigirme allí la correspondencia para asuntos que no admitan dilación.” 1.10.1928.

La darrera, amb data 30.10.1928 comenta: "Les supongo ya enterados del nombramiento de Asistente del Rdmo. Hno. Superior General, recaído sobre mi modesta persona. Quedando vacante el cargo de Visitador del Distrito, vengo a comunicarles que, en lo sucesivo, regirá los intereses del Instituto en el Distrito de Barcelona y en calidad de Visitador, nuestro Carísimo Hno. Leonardo José, Director hasta el presente de la Comunidad de Gracia. El referido Hno. está en posesión de las dotes requeridas para desempeñar con táctica y con acierto el cargo que le han confiado los Superiores. Abrigo la íntima persuasión de que le honrarán con la misma confianza y religiosa afección con que me han distinguido a mí." 30.10.1928.

Acabat el seu mandat dirigirà l'Assistència d'Espanya en anys problemàtics i també de prosperitat, amb total dedicació, posant-se al servei de tots, visitant els Districtes, orientant, escoltant...

Home pràctic, ordenat... Viatges, conferències, visites, festes, correspondència... tot estarà perfectament organitzat i previst...

Home d'idees clares i concretes, que les exposarà en les seves conferències amb unció i precisió.

Va afavorir l'esperit fratern a les diferents comunitats, patia quan les coses no anaven bé. Va estimar tots els Germans preocupat davant els perills i dificultats en moments difícils...

Després del Capítol General de 1946, es va retirar a Cambrils, la casa que es va construir durant els seus anys de Visitador. Hi viurà dotze anys estimat per tothom. Va ser com un entranyable avi per a tots, ple de bon humor, alegria, fent-se present i presidint les principals festes i celebracions que s'organitzaven.

Era jo aspirant i el recordo amb el seu caminar tranquil i reposat, la seva veu forta, el seu lloc a la capella on, al costat de la imatge del Sant Crist, hi tenia el seu setial i reclinatori. Molt pausadament es dirigia a l'altar per combregar... La vigília de Nadal era felicitat per tota la casa a la gran sala de l'Escolasticat on amb paraules sonores i plenes de caliu hi corresponia...

Un dissabte al vespre, entre les deu i les onze del 17 de maig de 1958, en ple mes dedicat a la Verge Maria, del que n'era molt devot i dos dies després de la festivitat de l'Ascensió del Senyor al cel hi va pujar per gaudir, per sempre del premi merescut. Fou enterrat la tarda del diumenge, dia 18. A més de tots els membres de la casa de Cambrils hi van assistir els Provincials d'Espanya i Associacions d'Antics Alumnes de Comtal i Tarragona...

1928 – 1936: G. Leonardo José. Dedicació total al Districte en anys difícils...

Coneguda és, per a molts, la biografia d'aquest Beat, Germà Leonardo José, el quart Visitador del Districte de Catalunya i el primer català.

Unes petites pinzellades per introduir els seus anys com a dinàmic Visitador del Districte que tant fidelment va servir.

Josep Maria Aragonès Mateu va néixer a Tarragona, de família benestant, el 21 de maig de 1886. Va entrar, ben jovenet, al Seminari de la seva ciutat on hi va estar durant bastants anys. Quan en tenia 21 i aconsellat pel rector del Seminari, Isidre Gomà, futur cardenal de Toledo, va demanar ingressar a l'Institut dels Germans de les Escoles Cristianes.

Es presenta al Col·legi de Tarragona, pregunta pel G. Director, sol·licitant la seva admissió. Aquest, va voler posar-lo a prova i durant tres anys es va dedicar a ocupacions manuals i substitucions en algunes classes. El futur Germà va reaccionar molt positivament, fent tot allò que li manaven...

L'any 1910 inicia a Bujedo el seu noviciat quan ja comptava amb 24 anys. Podem parlar doncs, d'una vocació tardana.

La seva edat, la seva presència física, intel·lectual i moral van atraure tots els seus companys. Apadrinat, el dia de la seva presa d'hàbit, pel G. Director de Tarragona que es deia Leonardo, li van imposar el mateix nom.

Es va dedicar completament a la seva formació religiosa, literària i filosòfica, començant la seva tasca educativa a Berga. Destinat poc després a la Bonanova, la seva preparació, la seva vàlua, el va fer mereixedor de la confiança de l'alumnat i pares que valoraven la seva distinció, solvència i competència.

El 1922 és nomenat sotsdirector del Col·legi. Tots hi van sortir beneficiats, Va potenciar la Congregació mariana, les activitats amb els antics alumnes, els festivals de l'acabament del curs.

Li van confiar el dinamisme religiós i apostòlic de l'escola i també la direcció dels recessos de 20 i 30 dies, irradiant el seu saber i bondat a tot el Districte.

Dos anys després, el 1924, als seus 38 anys, anirà a Lembecq per fer el segon noviciat. Al tornar és nomenat Director de La Salle Gràcia càrrec que exercirà durant tres anys. Les seves qualitats humanes, religioses, socials, la seva distinció, educació, llenguatge, actuació... seran un far lluminós per aquest centre situat al cor de la vila de Gràcia.

Aquest far està ja madur per seguir irradiant la seva llum a tot el Districte en el que és rebut amb molta alegria, el nomenament com a Visitador.

Congregació Mariana a Comtal

Exercitants de 20 dies de Recés l'agost de 1932. Entre ells hi ha els GG. Munt, Fausto, Casimir, Serret...

El G. Leonardo José al capdavant del Districte es mostra com un Germà preocupat pel bé de tots sense fer distincions de cap classe.

Els Germans, les escoles i les seves aules, les cases de formació, els malalts, els Germans grans, seran objectius importants en la seva actuació.

Estimulava els joves amb cartes i visites, als Germans grans i malalts els considerava com els "parallamps" del Districte posant al dia la infermeria de Cambrils. Va ser el bon pastor preocupat també per la pastoral vocacional, mimant les cases de formació.

Amenes, entretingudes i profitoses les visites regulars a les comunitats i escoles, ajudant, assessorant tothom amb delicadesa, estimació i tacte... tenint sempre present en la seva actuació el "suaviter et fortiter"... la tendresa i la fermesa de la que ens parla el nostre sant Fundador...

Conferenciant erudit i pràctic, foren moltes les personalitats que el consultaven. El Cardenal Vidal i Barraquer que va ser company seu al seminari es feia ressò del seu gran sentit pràctic. Diuen que era prudent i reflexiu, però quan prenia una decisió la portava a la pràctica.

Gran devot de Jesús eucaristia va voler que en totes les cases hi hagués la capelleta amb el sagrari.

Va vetllar per totes les escoles particularment per les anomenades gratuïtes, nombroses en aquells anys. En el seu testament deixa els seus béns a les escoles gratuïtes del Districte i a les cases de formació.

Es va fer mereixedor, per la seva estima i dedicació, de la confiança del Districte quan l'any 1934 va ser escollit, per una àmplia majoria, diputat al Capítol General. Amb ell hi va anar el G. Dionisio Luis, Director de la Bonanova. Tots dos, quina coincidència, van morir màrtirs al començament de la guerra.

Va mantenir viu el Districte en moments difícils, va afavorir els estudis dels Germans joves i va complir amb

1934. Inauguració del Monument a Sant Josep. La tanda d'agost de 1933 i la tanda de presa d'Hàbit del 18 de març de 1934. Malgrat d'haver sofert la persecució de 1936, la perseverança ha estat del 50%

la normativa educativa del moment. La suspensió de l'hàbit religiós va ser un cop molt dur per a ell.

Dues fundacions durant aquests anys. El 14 d'octubre de 1929 té lloc la inauguració del col·legi de l'Alcora a la província de Castelló gràcies a la generositat del Sr. José Gil del Castillo que deixa un fons considerable i un edifici molt ben construït.

El 26 de novembre de 1933, al Carrer Més Alt de Sant Pere i tocant a La Salle Comtal s'obre la Procuradoria del Districte i la casa Provincial que s'independitza de Bonanova, però que hi tornarà després de la guerra i fins l'any 1955.

El curs 1935 – 1936, el Districte comptava amb 335 Germans, unes 45 cases i un total aproximat de 9000 alumnes.

Cal dir que, en aquest moment, algunes cases formaven part, encara, del Districte de Béziers. No serà fins el 1938, en plena guerra, que s'incorporaran definitivament a Barcelona.

Moltes són, aproximadament unes seixanta, les circulars que va escriure durant aquests anys. Unes van dirigides als Directors i la majoria als directors i comunitat. Un molt breu resum:

“Hasta el momento de la salida del Hno. Asistente Pedro Luis, verificada ayer, no me ha sido posible cumplir con el grato deber de corresponder a las numerosas demostraciones de santa confraternidad que de todas las casas de nuestro amado Distrito han afluido a Barcelona con motivo del nombramiento del nuevo Visitador recaído sobre mi modesta persona y que de lo íntimo del alma agradezco.

Preludiando mi actuación, puedo adelantarles que en mi persona encontrarán, a falta de cosa mejor, un corazón anhelante de compartir con cuanto pueda labrar su felicidad religiosa y alentarles en los momentos difíciles.” 07.12.1928.

“En la fiel observancia de la santa Regla encontraremos Cmos. Hnos. esa paz del alma tan pregonada por los ángeles en las cercanías de la cueva de Belén y ese consuelo del espíritu que tanto necesitamos los religiosos consagrados en las arduas y a veces ingratas tareas de la educación. Con el alma rebotante de júbilo he recibido sus felicitaciones que inundan mi corazón de gozo y entusiasmo.” 27.12.1928.

“Con bastante antelación pláceme comunicarle las tres tandas de retiro para el año 1929: 20 días en Bonanova del 5 al 25 de agosto. 8 días en Cambrils (S. José) del 7 al 15 de agosto. 8 días en Bonanova del 17 al 25 de agosto.

Ruégole se sirva enviar las cuentas del primer trimestre de 1929 conforme viene indicado en nuestro calendario.” 31.03.1929.

"Acabo de recibir un atento B.L.M. de la Jefatura de primera Enseñanza invitando a todas las casas a que se una a los colegios nacionales y particulares de esta provincia con el fin de recaudar fondos para la erección de un monumento a la Reina Madre (q.s.g.h.) La Inspección dará cuenta por medio de la prensa de todo lo invitación aportando nuestro óbolo. Las cantidades recaudadas deben estar en Bonanova antes del 15 de mayo del presente año. Si alguna causa razonable fuera obstáculo sírvanse avisarme." 18.04.1929.

"Circunstancias ajenas a nuestra voluntad nos privan de exponer en el parque de Montjuich, los trabajos escolares reunidos en Bonanova, en agosto de 1928. El Consejo de Distrito acordó que la Exposición se haga en uno de los mejores salones de Bonanova desde principios de julio hasta la apertura del retiro anual." 06.06.1929.

"A todos nos animan ansias, casi febriles, de trabajar en el campo de acción que nos ha señalado la Providencia. No podemos olvidar que un deber primordial del religioso de vida mixta es el de asegurar, ante todo, el resultado de su trabajo, de garantizar el éxito de las empresas de su celo. Es importante sobremanera intensificar nuestras relaciones con Dios, mediante una observancia regular a toda prueba, única que puede asegurarnos nuestra unión e intimidad con Aquel de quien debemos esperar todo." 08.09.1929.

Regresado de Athis-Mons en donde nos agrupamos alrededor del Rdmo. Hno. Superior General, para seguir los ejercicios del santo retiro, pláceme recordarle que usted y comunidad fueron objeto de un recuerdo especial en mis oraciones. Pude recoger de labios de nuestro Rdmo. Hno. Superior palabras que revelaban su interés, amor y paternal solicitud por las cosas de nuestro amado Distrito, encomendándome encarecidamente les saludara a todos con cordialidad de su parte, lo que cumplo gustosísimo." 06.05.1930.

"Para cumplimentar los vivos deseos de S.S. Pío XI, expresados en su reciente Encíclica sobre la "Educación de la Juventud", acaba de fundarse en España la Federación de Amigos de la Enseñanza (F.A.E.) al frente de la cual está el Eminentísimo cardenal Primado con quien me entrevisté recientemente en Grijón. Pidió nuestra adhesión a la nueva entidad protectora y defensora de la enseñanza católica libre en nuestra Patria y suscribir nuestros colegios y escuelas a la revista mensual "Atenas" órgano de la federación consabida. Espero que tenga buena acogida y sabremos sacar provecho de su lectura." 09.06.1930.

El curs 1935 - 1936, el Districte comptava amb 335 Germans, unes 45 cases i un total aproximad de 9000 alumnes.

Al començar el curs 1930 - 1931 comenta: "Elaborar con la luz divina de la oración todos los pensamientos para dignificarlos. Tengamos presente a Dios en todos nuestros actos con el fin de establecer y conservar en ellos la rectitud moral. Sufrir por Dios, soportar los sinsabores de la clase, la obligación de soportarnos los unos a los otros, Metámonos, de lleno, en nuestra actividad pedagógica y que nuestra labor resulte fructífera." 20.09.1930.

"Con carácter particular indícole Hno. Director, que como medida de prudencia procure a cada uno de los Hnos. y se procure V. mismo la confección de un traje seglar y hágalo como si esta medida emanara de su propia iniciativa. No tome esta disposición como nota alarmista; no hay tal por ahora; pero el consejo que le remito va asesorado por la prudencia y por la opinión de personas conocedoras de la actual situación." 18.04.1931.

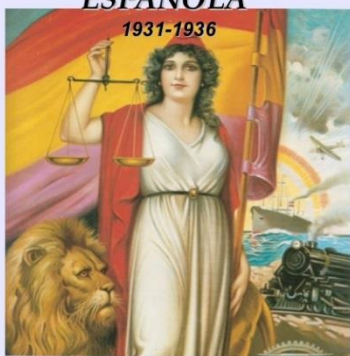
Al enviar aquesta circular feia quatre dies que s'havia proclamat la II República...

"Mantengamos nuestros nervios que es condición necesaria para no agravar la situación. Recomendando a todos una gran prudencia en el hablar de asuntos políticos con los alumnos; las indiscreciones en estas materias habrán de ser enormes y tal vez de irreparables consecuencias. Los Superiores velamos para tomar las precauciones que el amor y la prudencia prescriben para la protección de nuestros amadísimos inferiores." 25.04.1930.

"A raíz del Decreto del Ministerio de Instrucción Pública, nos apremia hacer el recuento de los títulos profesionales para organizar de la mejor manera posible nuestras escuelas y colegios en caso de que las circunstancias permitan entrar en vigor el referido decreto en el nuevo año escolar. Sírvase pues mandarme el nombre de cada uno de los Hnos. acompañado del título, títulos o certificados que posea." 13.06.1931.

LA SEGUNDA REPÚBLICA ESPAÑOLA

1931-1936

"Parece ser que, en el presente curso, nadie nos habrá de molestar en el ejercicio del magisterio. Ningún Hno. será examinado por ningún Inspector para juzgar nuestra capacidad profesional. ¿Será verdad tanta belleza? Con el Hno. Asistente estamos tramitando la obtención del escrito para evitar que nadie nos moleste." 19.09.1931.

"Ahora más que nunca, en estos momentos históricos, debemos sentirnos apóstoles en nuestras clases, convencidos de que el alma de todo apostolado está en la oración y en el sacrificio generosamente practicados." 07.11.1931.

"El R. H. Asistente, dejando la tranquilidad de la casa madre ha venido a nosotros para darnos su compañía, sus consejos y previsiones en estos momentos por los que la Iglesia y la religión atraviesa." 16.02.1932.

"Dejo, Cmo. Hno. Director a la iniciativa de V. el que en estos solemnes días de Semana Santa, organice fervientes rogativas para pedir a Dios Nuestro Señor aparte de la Iglesia española el azote que la amenaza y no cesen las escuelas Cristianas de funcionar bien." 11.03.1932.

"Me permito insinuarles que puedan indicar por escrito a qué país preferirían ir destinados en el caso improbable de alguna expedición al extranjero. Pueden señalar: Francia, Bélgica, Italia, Inglaterra, Tierra santa, Egipto, Argentina, Colombia, Perú... Pueden indicar, si quieren: allí donde me destine la obediencia. Recalco que es voluntad de Rdmo. Hno. Superior de no abandonar España hasta el caso de necesidad extrema." 28.12.1932.

"El próximo octubre procederemos al cambio de hábito religioso por el traje seglar. Se puntualizará la manera de presupuestar, administrar, unificar y regular la secularización. Que nadie se adelante, recibirán órdenes e indicaciones bien concretas." 06-07-1933.

"Con profundísimo dolor les comunico la tristísima e inesperada noticia del fallecimiento, en Lille, de nuestro Rdmo. Hno. Superior General Adrien. Hemos perdido un verdadero padre, un superior de elevadísima talla, un hombre profundo en la ciencia y eminente en el arte de gobierno y de la administración." 02.02.1934.

y de María y San José deposito en favor de Vds., Carísimos Hnos. estos deseos y votos, a la vez que me reitero de todos afmo. s.s. en J.M.J."

La darrera circular que es guarda a l'arxiu data del dia 26.12.1934. *"Pidamos todos al Señor que el año 1935 nos traiga el ramo del olivo que nos señale el fin de las revueltas que destrozan España y nos rehabilite en nuestros legítimos derechos de revestirnos con nuestro añorado santo hábito. A los pies del Niño Dios*

Reconec que el resum és llarg... però expressa molt bé les inquietuds del Superior que vetlla per a tots en aquests anys difícils i de patiment i que acabaran donant, martirialment la vida, per defensar els valors de l'Evangelí al començament de la guerra.

Tots sabem com ell i el G. Dionisio Luis van morir màrtirs. Abraçats tots dos i crivellats amb les mateixes bales varen donar la seva ànima al Creador el dia 9 d'agost a les dues de la tarda a les afores de la petita població de Travesseres.

Noviciat Menor 1935

Escolasticat 1932

PRESENTEM DIFERENTS EXPERIÈNCIES EXPRESSADES DE COM S'HA VISCUT AQUEST TEMPS DE CORONAVIRUS

LA SALLE: "HEM HAGUT DE REINVENTAR-HO TOT EN UNA SETMANA"

Glòria Barrete –CR- 29 abril (CatalunyaReligió)

Set setmanes de confinament permeten començar a consolidar certes rutines. També dins les congregacions i ordes religiosos s'han adaptat algunes pràctiques amb motiu de la pandèmia de la Covid-19. Continuem el nostre repàs per la vida religiosa de casa nostra per saber com ho viuen i què estan fent al respecte.

El visitador auxiliar de La Salle Catalunya, **Josep Canal**, explica que l'inici del confinament va ser "semblant al de qualsevol família". Anaven seguint la informació i anaven clausurant activitats, fins al punt d'haver d'anul·lar-ho tot. "Aquella setmana prèvia al 13 de març ja era tensa", reconeix, "no sabíem si saludar-nos entre nosaltres, si donar-nos la mà o no". Tot i això, reconeix amb molta esperança que a Catalunya La Salle no ha tingut cap cas de coronavirus. A la resta de l'Estat la congregació ha tingut cinc malalts pel virus, "que ja estan curats".

Els Germans de La Salle Catalunya tenen la infermeria a la casa de Cambrils. Allà les mesures són molt estrictes. "La casa està tancada i només entra el personal". Abans hi havia un germà que anava a la farmàcia, "ara ni això", sinó que la farmàcia ve a casa. De moment, afirma Canal, "tothom està bé, el personal d'allà està molt preparat i té totes les proteccions necessàries". Els metges del CAP els truquen i fan el seguiment de tots els germans de la infermeria.

Pel que fa a la resta de comunitats, Canal reconeix que ells tenen una certa sort en el confinament. "Vivim en escoles i qui té ganes de caminar disposa de corredors llarguíssims per fer-ho, o compta amb el pati per poder donar voltes". Algunes comunitats viuen també en pisos, però són una minoria a La Salle.

Els religiosos, però, en general són població de risc. Canal afirma que la congregació es va preguntar què es podia fer. Des de la Unió de Religiosos de Catalunya es va animar les comunitats a telefonar gent, i a La Salle ho fan. "Als germans els hi he dit que per telèfon el virus no passa, així que vaig convidar tothom a trucar gent. Com molts han estat mestres d'escoles o educadors i han passat per moltes escoles, he demanat que truquin companys d'aquella època que ara ja són mestres jubilats i alguns són solters i d'altres vidus o vídues".

Li consta que s'està fent perquè alguns germans ho han expressat. "S'agraeix sempre una trucada d'algú que treballava amb ells a l'escola".

Set setmanes de confinament també permeten Josep Canal parlar sobre el neguit, la por o el respecte davant del virus. "La primera setmana, a nivell comunitari, va ser tensa. Hi havia molta precaució i neguit quan veies que algú estosseguava, era un fenomen molt humà".

Personalment, explica, no té por a morir. "Puc agafar aquesta infecció com podria tenir qualsevol altra malaltia. És la situació que un mateix pren davant la vida al final". És humà que es tingui aquesta alerta, recorda, "no tinc por, respecte sí".

A nivell escolar també ha estat un repte. "No només per a La Salle, sinó per a tothom". Els mestres i professors i algun germà que encara fa classe s'han espavilat, "i molt". Josep Canal cada setmana truca les comunitats per saber com estan. Els directors de comunitat que són també profes ja l'avisen que potser a l'hora que truca tenen classe per videoconferència amb els alumnes. "Hem hagut de reinventar l'escola en qüestió d'una setmana i com sembla que va per llarg ens servirà d'experiència positiva segur". També alguns centres escolars han imprès material sanitari i han fet donacions.

Durant la Setmana Santa La Salle va aprofitar per fer recés a casa. Normalment la Setmana Santa és el període escollit per fer recessos personals. "En comptes de marxar a algun monestir o casa a fer el recés es va convidar a viure la Setmana Santa de manera més pausada, i a casa".

A nivell d'obra social La Salle compta a Catalunya amb la Fundació Comtal, que ha hagut de tancar els locals, però continua fent acompanyament familiar i escolar. "Malauradament la bretxa digital existeix", explica Canal, "i amb els que hem pogut hem facilitat material, tot i que avui dia amb el mòbil es pot videotrucar arreu".

Pel que fa als pisos d'emancipació i els pisos residencials que gestiona La Salle funcionen al 100%. El seu CRAE es troba al carrer Tantarantana de Barcelona, en un carrer molt estretet. "Viure allà s'hagués fet dur", reconeix. Per això la primera setmana abans del confinament els educadors es van moure per demanar permisos al Consorci i parlar amb els pares d'aquests infants. "Es va aconseguir poder traslladar temporalment el CRAE a la casa de Sant Martí Sesgueioles". Allà hi són des del 14 de març. De fet no estan pròpiament a la casa sinó en una caseta que es troba en el recinte i a la casa fan l'escola en una sala habilitada i els hi han deixat també la sala de televisió. "Altres centres residencials de Barcelona sabem que ho estan passant malament. Hi ha infants que s'han infectat i imagineu-vos haver d'aïllar un infant en una habitació on tot és doble i compartit".

Amb certa mirada cap el futur, Josep Canal reconeix que li agradaria que les coses canviessin però que, tal i com està la societat i el món del benestar, no sap si canviarem quelcom. "Ens hem creat moltes necessitats i ens costa tirar enrere", afirma, "ho volem i ho necessitem tot", tot i que sap que al primer món s'ha portat tot amb certa dignitat.

Pateix, i molt, per com ho estan ja vivint altres països més desafavorits. La ONG de La Salle a nivell d'escoles ha llançat una campanya a les xarxes per donar resposta a aquestes necessitats internacionals que van sorgint pel Covid-19. També a Catalunya han vist com un dels seus missioners que va venir aquí de vacances no ha pogut tornar al país on fa la missió. "Volia tornar però no va poder". Aquest missioner treballa en un centre d'infants a Costa d'Ivori, i tot i tenir el cor allà, no hi ha cap avió que arribi de moment. I en aquests països, recorda Canal, "no és només el problema del virus, sinó la fam".

Germà Solsona: "D'aquesta situació hem d'aprendre la lliçó de solidaritat"

Parlem amb el Germà Josep I. Solsona, Director de comunitat de La Seu d'Urgell i Professor d'ESO

Com està vostè i els Germans que viuen amb vostè?

Estem confinats i molt bé tots. La salut ens acompanya a tots els Germans. Som una comunitat de 5 germans amb les edats compreses entre 81 i 58 anys i mirem de respectar al màxim el confinament que el nostre govern ens ha imposat.

Som una comunitat atenta a les necessitats de la nostra comarca i junt amb el col·legi fem tot el possible perquè la manca de recursos al nostre hospital sigui la menor possible. Donació de mascaretes, guants, bates, ... i oferir l'Alberg per si fa falta.

Com estan vivint aquesta situació a la comunitat de Germans?

Els germans estem molt tranquils i anem pregant per tots els que han patit alguna pèrdua o tenen a la seva família algun cas de coronavirus.

Com ha canviat el seu dia a dia?

El nostre dia a dia el definiria com avorrit sense la mainada i els professors pel centre. Els germans que encara fem classe o estem en actiu continuem treballant des dels nostres despatxos preparant feina pels nostres alumnes o fent tasques administratives que no es poden deixar per més endavant. Això sí, sense sortir del centre si no és per necessitat.

Està impartint alguna assignatura de manera virtual? Quin balanç en fa?

Jo soc professor de Religió i de Tecnologia a l'ESO i a Cicles formatius faig 2 unitats formatives aquest semestre.

Estic preparant les classes i l'avaluació de forma diferent. Això em comporta molta feina per la impossibilitat d'un contacte directe. Les classes per vídeoconferència són molt diferents i no estava preparat per haver de fer-ho d'avui per demà. Veig que els alumnes responen molt bé a aquesta nova situació, encara que alguns tenen problemes informàtics per connectar-se i seguir les classes.

El meu balanç és positiu però veig que això ens suposa una càrrega afegida a la nostra feina d'educar.

Si pogués transmetre un missatge als alumnes, ara mateix, quin seria?

Ànims!, que cada dia és un dia menys per tornar-nos a trobar! I que aprofitin aquests dies per viure amb família ja que ells són els que més els estimen.

Segon consell: No t'abandonis a la rutina, busca sempre una motivació quan t'aixequis pel matí per veure el dia, diferent i millor que l'anterior.

Per acabar: No ens oblidem de tots els amics i de les persones que ho passen malament. Cal donar-los consol i parlar amb ells via telèfon, vídeoconferència...

Diuen que de totes les situacions se n'aprèn alguna cosa. Què ha après vostè?

D'aquesta situació hem d'aprendre la lliçó de solidaritat, és a dir, hi ha molta gent que ho passa malament i nosaltres que estem bé som els primers que ens hem de mullar per ajudar-los. No esperem que ens vingui d'enlloc.

No fem cas dels egoistes i de les persones que només miren per ells mateixos, aquests són els grans destructors de la nostra societat.

Lozano: "Aquest ha estat un punt d'inflexió en la meva forma de fer classe"

Parlem amb Sònia Lozano, Tutoria de 6è i professora a l'ESO a La Salle Sant Celoni.

Primer de tot, com estàs?

Estic molt bé, tant jo com la meva família, per sort. Som afortunats de poder estar a casa confinats. No ens obliguen a anar a treballar i, malgrat la situació, podem donar les gràcies a com la podem viure nosaltres.

Ets mestra d'ESO i de primària. Ens podries explicar una mica què estàs fent amb cada etapa i com t'organitzes per poder atendre a tots els alumnes?

A l'ESO preparo tasques perquè els alumnes les puguin fer online. Faig poques hores a l'ESO. També faig videoconferències per poder seguir mantenint el contacte.

A Primària la feina és diferent i més exhaustiva. Fem, en primer lloc, acompanyament emocional als nostres alumnes. Estem pendent d'ells en tot moment, responant els seus mails i a les seves preocupacions. Fem videoconferències amb ells un mínim de tres cops per setmana, una correspon a tutoria i les altres dues representa que són per parlar de les tasques que els posem durant la setmana, però en realitat principalment parlem de com es troben, com se senten i busquem que ens expliquin el que vulguin.

Per poder atendre als alumnes m'organitzo com puc. Cada matí em connecto per mirar si els meus alumnes tenen dubtes. Al llarg del dia vaig consultant el mail i a les nits és el moment de corregir tasques i fer feedback, de preparar materials, planificar, etc.

A casa sou dos mestres i teniu fills petits. Com us organitzeu per treballar i atendre els fills i ajudar-los amb les tasques que reben del centre?

Costa molt planificar-se però tenim la sort d'estar els dos a casa i això ho hem d'agrair. Bàsicament intentem intercanviar-nos. Quan un té videoconferència, l'altre intenta estar pendent dels nens i a la inversa. A vegades treballem en espais on els nens estan ocupats o dormen.

També intentem que comencin a fer coses sols. El gran, que té 7 anys, ja ho fa pràcticament tot sol, només cal que ell vegi que l'acompanyem però intentem reforçar la seva autonomia. Amb la petita costa més i hem d'estar amb ella al 100%. Hi ha activitats que les fan tots dos junts (tot el que són manualitats fem que tots dos intervinguin i així és més senzill).

Com encares aquest tercer trimestre?

L'encaro igual que vaig acabar el segon trimestre. Aprenent un munt, buscant la forma d'adaptar-nos a la situació i que, sobretot, els nens i nenes ens notin al seu costat (tant els alumnes com els meus fills). Busquem la forma de crear materials que els motivin, que tinguin ganes d'investigar i d'aprendre mentre ells mateixos creixen com a persones. Personalment, m'agrada molt veure'ls.

Actualment treballem seguint un eix que a les mestres de 6è ens motiva molt. Ens agrada la temàtica i això fa que ens agradi buscar materials i formes de treballar noves que fins ara no havíem fet servir.

Estem fent un màster accelerat en Sallenet i noves tecnologies. I a mi, personalment, m'encanta tot el que estic aprenent.

Intento trobar el costat positiu de les coses, tot i que aquesta situació m'ha superat en molts moments. Sé que aquest ha estat un punt d'inflexió en la meua forma de fer classe. Segurament quan tornem hauran canviat un munt de coses.

Diuen que de totes les situacions se n'aprèn alguna cosa. Què has après tu?

Sempre, de tot, se n'aprèn. He après que la vida és molt més efímera del que ens crèiem. Per tant, a valorar cada moment (els bons que sempre els valorava, però també els dolents). He après a celebrar qualsevol cosa (la primera setmana de confinament, el dia del no aniversari, el primer mes d'estar confinats, les primeres flors de la primavera, sentir els ocells, però també els moments en que necessito calma, necessito respirar perquè m'angoixo, etc.).

He après a no atabalar-me, a valorar que si una cosa no es pot fer avui, doncs es farà demà, o un altre dia o, fins i tot, potser no es farà.

També he après a perdre la vergonya. La primera setmana de confinament vam preparar vídeos pels nens i nenes de la classe fent molt el pallasso. Segurament, abans no ho hagués fet mai. Però ara, crec que fins i tot m'agrada!

He après que la vida en família és meravellosa i que els nens i nenes ens estan donant una lliçó increïble. M'encanta compartir moments amb els meus fills i, tot i que a vegades em treuen de polleguera, no ho canviaria per res del món.

I he après que tenim nous herois i heroïnes socialment. I que, d'aquesta, ens en sortirem com a poble, des de la base. No podem esperar que els de dalt ens treguin d'aquí. S'ha despertat a nivell social un moviment de solidaritat i voluntariat brutal que no podem deixar escapar.

I tot i que no ho he après, crec que tots i totes hem après que no podem continuar vivint com vivíem. Que n'hem de treure un aprenentatge a totes les coses que ens passen i que, en aquests moments, el món ens està passant factura. Cal un canvi de model de vida, econòmic principalment. A veure si ens en sortim també en aquest sentit.

Vallverdú: “Ja imaginava com celebraria la graduació i l'acabament de la selectivitat”

Parlem amb Humbert Vallverdú, alumne de 2n de Batxillerat de La Salle Tarragona

Què tal, com estàs?

De moment bé, tant de salut com d'ànims. Tot i això, estic cansat d'estar a casa i ja tinc ganes de tornar a la normalitat.

Et trobes en un curs que podríem dir que és el més important o dels més determinants de la teva vida, com encares aquesta nova situació?

Intentant aprofitar el temps al màxim i mantenint l'horari d'abans del confinament, tot i que hi ha dies en què costa més. El fet de continuar tenint classes (*online*) ajuda a tenir una rutina a seguir.

T'esperaves acabar 2n de Batxillerat d'aquesta manera?

No, ni m'havia passat pel cap. De fet, ja imaginava com celebraria la graduació i l'acabament de la selectivitat. En canvi ara, no sé ni com acabarà el curs.

Creus que t'afectarà per les PAU i per entrar a la Universitat?

Si sóc sincer, no ho sé, ja que, que s'hagin ajornat les dates de la selectivitat ens pot beneficiar i perjudicar alhora. Ho dic perquè tindrem més temps per repassar però portarem el temari menys “fresc”.

En referència a la universitat, espero que al setembre ja comenci a estar tot més calmat i puguem començar el curs amb la major normalitat possible.

Quina carrera vols fer?

Espero poder entrar a medicina, ja que és una carrera que des de sempre m'ha apassionat.

Com valores el fet d'estudiar a distància aquest 3r trimestre?

Ho valoro positivament, a més, penso que és l'única forma que s'adequa força bé al que seria una classe normal. Tot i que es nota la diferència que hi ha amb una classe presencial.

Durant aquests dies s'està parlant molt dels nens i nenes petits, però, i els adolescents com porteu això d'estar tancats a casa i no veure els amics i amigues?

És el que més està costant, ja que, hem passat de veure'ns cada dia al col·legi a tan sols veure'ns a través d'una pantalla.

Diuen que de totes les situacions se n'aprèn alguna cosa. Què n'has après tu?

He après a valorar de veritat tot allò que en el nostre dia a dia donem per descomptat, com per exemple sortir al carrer o veure als nostres amics i familiars.

Carreras: “Desplaçar el CRAE a Sant Martí va ser la millor decisió”

Parlem amb Lúdia Carreras, Directora del CRAE La Salle-Fundació Comtal

Primer de tot, com estàs?

Doncs estic bé, buscant moments de pau i tranquil·litat. Estic creixent i estic aprenent de tot el que estem vivint aquests dies.

Quina és la situació que teniu al CRAE?

El CRAE porta des d'abans que s'activés l'estat d'alarma confinat a Sant Martí Sesgueioles. Vam creure i valorar que seria insostenible tenir els vuit infants i joves del centre tancats en el pis de Barcelona. El nostre pis consta de dues plantes molt ajustades i un petit balcó. Ens imaginàvem allà tots tancats i ja tremolàvem... Així que vam empaquetar el més essencial i vam venir cap a Sant Martí. En un inici no ens imaginàvem que arribaríem a estar

tants dies aquí.

Com esteu vivint la situació els educadors/es?

Els educadors i les educadores fem torns rotatius de 48h en parelles de dos professionals. Dormim i mengem a la mateixa casa que els infants i passem tot el dia amb ells i elles. Tots estem d'acord en que desplaçar el CRAE a St. Martí va ser la millor decisió.

Malgrat ens haguem de desplaçar una hora per anar i una altra per tornar, sabem que és el millor per a tots. Venir a treballar s'ha convertit en el moment de la setmana per sortir de casa i a la tornada aprofitar per anar al supermercat i omplir-nos de reserves.

I els infants i joves? Quants sou en total convivint?

Per sort els infants i joves estan vivint el confinament envoltats de natura i amb terreny per poder córrer i caminar. Tots ells són conscients que si ens haguéssim quedat a Barcelona els conflictes no haguessin trigat a aflorar i fer més difícil la convivència. Tres dels nostres infants estan diagnosticats d'autisme i agraeixen molt poder tenir espai per a ells. Tot i això, enyoren l'escola, la ciutat, els amics i poder visitar a les seves famílies.

En total som 10 persones fixes convivint més els 2 educadors que van canviant de torn, és a dir, cada dia som 12 persones. La meua parella i jo hem decidit fer tot el confinament amb els nois i noies per donar suport en

les tasques de la casa, la intendència, per si algun professional emmalalteix, per si hi ha alguna crisi... Així que som 10 els que portem més de 45 dies veient-nos constantment però encara ens aguantem jeje.

Diuen que de totes les experiències se n'aprèn alguna cosa, què creus que estan aprenent els infants i joves del CRAE?

Crec que els nois i noies estan aprenent moltíssim d'aquesta experiència però ells encara no en són conscients. Començant per coses més quotidianes com netejar tots els plats i estris sense rentaplats, la importància de l'escola com a mitjà d'aprenentatge i de socialització, el poder compartir amb els companys aficions que fins el moment eren desconegudes, aprendre més de la natura... El que crec que de veritat s'emportaran de tot això és la capacitat de conviure amb altres persones de manera pacífica. Molts dels nostres infants i joves venen de famílies amb molt pocs hàbits familiars o molt negligents, així que poder viure aquesta experiència també els farà veure que poden conviure amb uns altres paràmetres als coneguts prèviament.

I tu, què n'extrauràs d'aquesta situació?

N'estic extraient molts aprenentatges, el principal és que cal estar al costat dels nostres infants i joves en tot moment. Els veig en totes les franges horàries del dia i és fascinant veure com cadascú té unes necessitats diferents, com t'ho demanen, veure per què s'enfaden, amb què es diverteixen... Suposo que com ells, amb el temps podré valorar molt més aquests aprenentatges.

Agut: “En situacions complicades cal acompanyar-nos entre nosaltres i acompanyar-los a ells i a elles”

Parlem amb Nil Agut, Cap d'Agrupament a La Traca

Primer de tot, què tal? Com estàs?

Personalment em trobo en un moment agredolç, no m'avorreixo per la quantitat de feina que tinc, ja que em graduo de la universitat aquest any, però el futur és incert i molta gent ho està patint molt, així que també es viu amb preocupació.

Sabem tot el que fan els alumnes a través dels centres... però, i els grups de joves, què és de vosaltres, què esteu fent?

En general moltes entitats sense ànim de lucre estan portant a terme iniciatives en línia amb molta creativitat, i les entitats juvenils del món del lleure no som una excepció. Des de l'Associació Joves La Salle es van proporcionar materials adaptats per un dels moments més importants de l'any que normalment vivim junts, la Pasqua Jove. A més a més, molts dels grups, esplais i agrupaments, seguim oferint activitats. Aquest és el nostre cas, a La Traca oferim activitats per fer a casa cada dissabte (els més grans inclús es reuneixen per videoconferència) i petits reptes o recursos a les xarxes socials. A part, és un bon moment per també mirar la part interna de les entitats, oferint formació en línia o revisant aspectes que normalment no podem revisar per falta de temps.

Per quin motiu heu continuat oferint-los activitats o trobades virtuals?

Pel mateix motiu que les escoles no tanquen! Creiem en l'educació en el lleure i en l'educació no formal com a parts fonamentals pel desenvolupament de la persona. Considerem la nostra tasca essencial. Encara que les activitats no siguin (o no semblin) gran cosa, volem seguir oferint quelcom als nens i nenes. A més a més, en situacions complicades cal acompanyar-nos entre nosaltres i acompanyar-los a ells i a elles.

Quin balanç en feu de la iniciativa?

Encara és aviat per poder fer balanç, però confiem que sigui positiu. Per a nosaltres és molt més important estar " presents " i acompanyar. Tampoc pretenem fer activitats en línia com si fossin presencials, amb 80 persones, només que les nostres iniciatives puguin ser útils per un nen o nena que estigui a casa ja serà un balanç positiu.

I les famílies i els nens i nenes?

Hem rebut alguns e-mails d'agraïment i la nostra pàgina web ha tingut més visites que quan es va publicar la informació dels Campaments d'estiu al febrer, així que de moment estem molt contents en aquest aspecte. Igualment, estem oberts a rebre propostes i idees si hi ha alguna necessitat especial a la qual puguem donar resposta.

Diuen que de tot se n'aprèn alguna cosa. Què creus que aprendrà el grup La Traca d'això?

Crec que les entitats juvenils ja disposàvem d'una certa capacitat d'adaptació per les nostres característiques, però això ens porta a un nou nivell! Aquesta situació ens escenifica com sorgeixen imprevistos i s'ha de tenir molta flexibilitat i plans A, B, C... fins als que calgui. Participants i responsables aprendrem (o ja estem aprenent) a valorar molt més les activitats senzilles i els moments conjunts, i també a donar-li valor a la nostra tasca com a activitat essencial.

I tu?

És un tòpic ja però... a valorar molt més les coses senzilles sobretot. Crec que tothom ha d'aprendre de la situació, però tan important com aprendre és aplicar aquests coneixements quan tornem a la vida normal. Potser ara ens hem preocupat per aquell conegut/da o amic/ga que fa dos anys que no trobem dues hores per fer un cafè, o ens hem pres més seriosament la neteja, hem valorat més les persones que treballen en serveis bàsics i no tenen unes bones condicions laborals, o bé ens hem adonat del que repercuteix la nostra activitat al medi ambient; personalment espero que la societat, les empreses, les entitats, les institucions, els governs.... recordem d'aquestes reflexions quan tornem a la vida normal i ens posem a treballar per millorar.

Llombart: “La comunitat educativa havia de fer un pas endavant i donar a les famílies tot allò que esperen d’una escola”

Parlem amb Carles Llombart, professor i Cap d'Estudis de Secundària de La Salle Figueres

Acabem un curs del tot excepcional, quina valoració en fas?

El curs va començar amb un canvi en la Direcció a la nostra escola. Després d'una gran tasca, el Sr Jordi Gibert ens va deixar per encarar el repte de dirigir La Salle Bonanova. Per a nosaltres ha estat, és i serà un referent. Amb molta valentia i empena el Sr Juanjo Rodríguez va assumir la Direcció de la nostra escola de Figueres.

Li hem d'agrair moltíssim el fet que fes aquest pas endavant ple d'il·lusió i coratge. Per tant els inicis personalment es van centrar a assumir les noves responsabilitats i en conèixer a fons les noves funcions. Un cop agafat el ritme, ens va sorprendre la nova situació viscuda en el darrer tram de curs.

Cal recordar que el dia 12 de març vàrem tancar l'escola presencialment i vàrem dissenyar un pla de treball que en principi era per quinze dies. Els fets ens van portar a replantejar-nos la situació i adaptar-la a les noves necessitats dels alumnes, les famílies, el professorat i l'escola. En temps

rècord, l'escola telemàtica es va posar en funcionament.

Hem descobert tots plegats la importància de l'escola com a espai d'intercanvi cultural, de coneixement i de relacions socials. La presencialitat a l'escola en temps de confinament s'ha posat més en valor que mai. Aquesta nova experiència viscuda ha fet créixer a tot el col·lectiu de mestres i professors. Ens ha fet aprendre moltes coses, adaptar-nos en temps rècord a una nova metodologia de treball i a valorar per damunt de tot la importància del seguiment acurat dels nostres alumnes tant en l'àmbit acadèmic com sobretot emocionalment. Voldria posar en valor i agrair enormement la feina de tots els mestres i professors i en especial als de l'etapa de secundària de La Salle Figueres. Ens hem centrat més que mai en l'atenció personalitzada a alumnes i famílies. Els companys hi han dedicat molts esforços.

Com heu organitzat el trimestre?

La feina l'hem basat en dos grans pilars; el seguiment de l'alumnat per part de tutors i cotutors i la realització de tasques acadèmiques.

Fer un bon seguiment dels nostres alumnes ha estat sempre el nostre primer objectiu a La Salle Figueres. En temps de confinament, hem volgut tenir contacte i preocupar-nos en tot moment del benestar emocional del nostre alumnat i del seu entorn familiar. Per poder-ho dur a terme els tutors han mantingut, de forma periòdica, contacte amb alumnes i famílies. En tot moment hem estat atents de qualsevol situació significativa que pogués afectar els nostres alumnes. Les trucades, correus, missatges de whatsapp han estat permanents i constants i ens han ajudat a dur a terme aquest seguiment. Les famílies ens ho han agraït i han sentit en tot moment el nostre escalf i acompanyament.

Pel que fa als aspectes acadèmics, des del primer moment vàrem tenir clar que el nostre entorn de treball ens permetia arribar de manera fàcil a alumnes i famílies. El fet que cada alumne de l'ESO disposi d'un ordinador portàtil ens ha facilitat molt aquesta feina. Calia potenciar les eines que ja disposàvem i incorporar nous recursos que ens permetessin arribar encara més als nois i noies de l'etapa. En aquest sentit el nostre dia a dia s'ha basat en la plataforma Sallenet, on hem penjat tot un conjunt de recursos pedagògics i on els alumnes trobaven la feina pautada dia a dia. Els professors han elaborat contingut competencial, qüestionaris, videotutorials..... També hem incorporat des de la segona setmana de confinament les videoconferències mitjançant l'eina microsoft teams. Aquestes videoconferències ens han ajudat a arribar als alumnes, fer-ne un bon seguiment, resoldre dubtes, plantejar reptes, fer classes i explicar contingut..... El balanç general és força positiu. Ara ens toca la feina d'avaluar totes les eines incorporades i millorar tot allò que sigui possible de cara a possibles nous confinaments.

Quines eines heu utilitzat a l'escola per seguir l'ensenyament des de casa?

Les eines emprades han estat la plataforma Sallenet i tots els recursos que ens ofereix, les videoconferències amb Microsoft teams i la comunicació constant amb famílies i alumnes mitjançant correu i telèfon.

Una de les coses que més ha comentat la comunitat educativa en general és el volum d'hores i l'augment de feina que ha suposat traslladar l'escola a casa. Com ho has viscut tu?

Ha estat un nou repte per a tots plegats. Alumnes, famílies, professors ens hem hagut d'adaptar en temps rècord a la nova metodologia. Començàvem un camí nou, un camí desconegut per tots. Els primers dies van

ser de ràpida adaptació. Un cop trobat l'equilibri entre el volum de feina i les hores que volíem que els nostres alumnes dediquessin al seu treball escolar, el ritme d'aprenentatge va ser constant i sostingut en el temps fins a arribar a final de curs. El nombre d'hores de feina ha estat superior però de mica en mica tots els companys han anat agafant agilitat en les noves tecnologies utilitzades i han anat optimitzant el temps utilitzat. Personalment hi he dedicat moltes hores. Considero que ara més que mai la comunitat educativa havia de fer un pas endavant i donar a les famílies tot allò que esperen d'una escola; aprenentatge i seguiment emocional. Sens dubte per a tot el professorat ha suposat un repte. Hi hem invertit molt de temps però sempre pel benestar i el millor per als nostres alumnes.

El cert és que no estàvem preparats per aquesta situació, com valors la resposta que heu donat des del centre?

La situació ens va sorprendre a tots plegats però la vocació del nostre professorat ens ha facilitat molt la feina i ha fet possible una ràpida adaptació al que la societat ens demanava. La responsabilitat amb el que hem assumit la situació, un bon treball en equip, el permanent contacte amb les famílies i el bon seguiment dels alumnes ha estat la clau. És evident que sense tenir un equip de professors motivat, format, vocacional i entregat tot això no seria possible.

En línies generals estem contents com a escola i com a etapa. Pensem que majoritàriament els nostres alumnes i famílies també ho estan. Hem pogut arribar a tots ells. Tot i això cal fer una anàlisi profunda i al detall de tot plegat per tal de plantejar estratègies de millora que ens permetin afrontar millor situacions semblants.

Destaca una bona pràctica de l'escola.

M'agradaria destacar un cop més, la importància del seguiment tutorial del nostre alumnat.

Què has après d'aquesta situació?

Evidentment hem après la utilització de noves eines i nous recursos digitals. Alguns d'ells han vingut per quedar-se. També hem vist com la societat ara més mai valora la feina que es realitza des de l'escola. Com a membre d'un claustre de professors força nombrós, m'agradaria destacar la importància de treballar en equip i en el fet mantenir-nos fermes en els acords presos.

Montardit: “Han estat dies molt durs, però veure una família agraïda és la millor de les recompenses”

Parlem amb Marta Montardit, secretària acadèmica de La Salle Manresa

Tanquem un curs excepcional, quina valoració en fas?

Ha estat un curs que recordarem sempre més. Ha estat una muntanya russa en molts sentits, però hem sabut convertir una situació crítica en una oportunitat per aprendre i millorar en diferents aspectes, personals i laborals. Per tant, tot i haver estat molt dur en alguns moments, la valoració és positiva.

Quina és la teva tasca al centre i com va canviar durant el confinament?

Aquest mes de juny ha fet 12 anys que vaig entrar a l'escola com a secretària acadèmica. També porto els temes de Recursos Laborals de l'escola i Comunicació.

Hem tingut totes les facilitats per part de la Institució per poder fer teletreball. Hem pogut treballar perfectament des de casa, teníem control remot amb l'ordinador de l'escola i amb la majoria de programes que treballem, només necessites connexió a Internet. Evidentment ens hem hagut d'adaptar a una altra manera de treballar i gestionar la feina. El contacte diari amb pares i professors és necessari i el procés de moltes tasques ha estat més feixuc. Però tothom s'ha adaptat molt bé, amb molta predisposició i això ha facilitat que tot tiri endavant amb èxit.

Una de les teves tasques és la preinscripció de l'alumnat, que aquest any s'ha hagut de fer telemàticament, com ha anat aquest procés?

Ha estat un dels canvis de metodologia més significatius, sobretot per a les famílies. Hem intentat que en tot moment se sentissin acompanyades, com si fóssim a l'escola. L'atenció telefònica ha estat molt important. Vam veure que la tasca més important durant el període de preinscripcions era que les famílies tinguessin la seguretat que feien la preinscripció correctament, que l'escola l'havia rebut i estava tot bé. Aquesta part ens ha portat molta més feina del que és habitual, però per contra totes les dades que havíem d'introduir nosaltres en l'aplicatiu del Departament d'Educació ja ens ha vingut fet, i només havíem de validar les dades.

Aquesta situació ha obligat al Departament d'Educació a fer un canvi en la presentació de les sol·licituds de preinscripció al que semblava que era una mica reticent, però que crec que era necessari. La tendència de les empreses i de l'Administració és que cada vegada es puguin anar fent més tràmits telemàticament.

Què és el que més has trobat a faltar del centre durant aquests mesos?

Sens dubte el contacte amb els companys. Tot i haver-nos vist en videoconferències i no haguem perdut el contacte, no és el mateix que donar-nos el bon dia, compartir un cafè, riures...

Què has après amb aquesta situació que ens ha tocat viure?

Els primers que ens han donat una lliçó han estat els nens. Tots haguéssim dit que no podrien estar una setmana tancats a casa i ho han fet dos mesos i amb nota!

M'ha reafirmat el que ja sabia, i és que la nostra feina no té preu. La capacitat dels meus companys d'adaptar-se, d'acompanyar als nostres alumnes, viure les seves situacions personals...

Aquests dies estem fent el lliurament dels informes i estem rebent moltes felicitacions per part de les famílies per la feina feta durant el confinament. Ha estat la millor Jornada de Portes Obertes! Hem entrat a les cases i això ha ajudat al fet que els pares coneguin el tarannà lasal·lià que els expliquem sobre el paper, com els 5 minuts de reflexió que fem cada matí, la importància que donem a l'acompanyament, les tutories...

Han estat dies molt durs, però veure una família agraïda és la millor de les recompenses. Això no hagués estat possible sense un claustre tan compromès que estima la seva feina.

I personalment he après que no necessitem tant per estar bé. Sembla que haguem d'ocupar l'agenda cada dia amb activitats, extraescolars, tot el dia fora de casa, un ritme frenètic... quan el millor dels plans pot ser estar a casa compartint jocs de taula amb la família, per exemple.

Beltrán: “L'alumnat és conscient de l'esforç que hem realitzat tant els professors com l'escola”

Parlem amb Jordi Beltrán, Tutor de 1r i 2n del CFGS Automatització i Robòtica Industrial de La Salle Mollerussa

Tanquem un curs del tot excepcional, quina valoració en fas?

Tot i les circumstàncies que hem viscut la valoració és positiva. Ha estat un curs amb impressions enfrontades. D'una banda, hem vist com els membres de la nostra escola han respost de manera cohesionada i unívoca, com més que mai, hem treballat en comunitat i com, ens hem hagut de reinventar a l'hora de realitzar les

classes. D'altra, ha estat un repte fer l'acompanyament a través de les TIC sabent el que estaven vivint alguns dels nostres alumnes.

L'assignatura que imparteixes és força pràctica, com t'ho has fet per poder donar la matèria durant el confinament?

Sóc professor de Cicles Formatius i en concret, del CFGM d'Instal·lacions elèctriques i del CFGS d'Automatització i Robòtica Industrial entre d'altres, on la majoria dels mòduls tenen un caire eminentment pràctic. Això ha suposat una dificultat afegida

a la complexitat de la situació.

Com ho he fet? Doncs he hagut d'incorporar nous recursos, com per exemple, una tauleta gràfica i ajudar així, als alumnes a poder seguir tot allò que anàvem treballant. He utilitzat Software específic per a poder fer part de les pràctiques de taller i la plataforma Sallenet, així com el Software Microsoft Teams. També he adaptat la forma d'ensenyament-aprenentatge. Una sessió magistral on exposar/explicar uns continguts no era viable si pretenia mantenir l'atenció de l'alumnat, així que en la mesura del possible he treballat els continguts a través de PMI i ABP. Haver realitzat formacions en aquests camps durant els cursos anteriors m'ha permès posar-ho en pràctica. No hi havia millor moment per incorporar-ho! Això ha potenciat que les sessions telemàtiques fossin més actives per part de l'alumnat.

I quin ha estat el resultat?

Personalment crec que el resultat ha estat millor del que en un principi ens podíem imaginar però encara ens queda molt per aprendre i millorar. No obstant això, aquesta situació ens ha impedit realitzar moltes pràctiques que requereixen un material específic i eines de taller que els estudiants no tenen a casa.

Com creus que ho ha valorat l'alumnat?

El feedback que he rebut per part dels alumnes en les diferents tutories que he realitzat és bo. L'alumnat és conscient de l'esforç que hem realitzat tant els professors com l'escola per adaptar-nos a la nova situació i especialment, han valorat la celeritat amb què ho hem fet. En general, s'han sentit acompanyats i han agraït el dinamisme i la innovació pedagògica. Tot i que, ha sigut un repte per a totes i tots.

De tot se n'aprèn alguna cosa, què en treus tu de la situació que hem viscut?

La veritat és que en trec moltes coses, entre les més rellevants:

Novament s'ha pogut veure el gran equip humà que tenim en la nostra escola La Salle Mollerussa. Tothom ha treballat incansablement per a poder continuar oferint als nostres alumnes la millor atenció possible. També ens ha servit per veure les possibilitats que ofereixen les noves tecnologies.

De vegades quan estem immersos en el nostre dia a dia i es proposen petits canvis, aquests són frenats sota premisses com "això és complicat" o "això no ho podem encaixar", etc. Aquesta situació disruptiva que hem viscut i la resposta que hem tingut tots junts, ens ha d'ajudar a veure que amb la voluntat de fer les coses, podem modificar els límits aparentment preestablerts.

JIDDU KRIHNAMURTI

- Mai no es té por del desconegut, es té por de perdre el conegut.
- Només si escoltem podrem aprendre. I escoltar és un acte de silenci; només una ment serena però extraordinàriament activa pot aprendre.
- Com més et coneixes, hi ha més claredat. L'autoconeixement no acaba mai, no arribes a una conclusió. És un riu sense final.
- L'educació no és simplement adquisició de coneixements, ni col·leccionar i correlacionar dades, sinó veure el significat de la vida com un tot.
- Evadir un problema només serveix per intensificar-lo, i en aquest procés l'autocomprensió i la llibertat s'abandonen.

CORONA VIRUS. COVID 19

G. Santiago Peribáñez Perea

PREGUNTAS SIN RESPUESTA:

Vino solo, sin pedirlo. Se asomó allá por la lejana China y sin darnos cuenta se coló en todos los rincones del mundo.

¿Nos engañaron? ¿Sabían que era tan malo, tan mortífero, tan letal, tan expansivo? PREGUNTAS SIN RESPUESTA.

Lo cierto es que en pocos días se extendió, como las ratas por las cloacas, pero esta vez en los humanos, en las personas. Los más endebles que podían contagiarse fueron los mayores o los que estaban acosados por alguna patología...

¿Era PANDEMIA o no? La Organización Mundial de la Salud tuvo que decir que sí, después de innumerables indicios. Total que se coló de rondón entre nosotros y sin esperar a cosas mayores, se declaró el ESTADO DE ALARMA, en España en concreto. Y eso suponía un CONFINAMIENTO RIGUROSO, sin poder salir de casa, suprimiendo la inmensa mayoría de las actividades laborales, sociales, y otras muchas

impertinencias.

FUE MUY DURO, muy impertinente, poco deseable, a pesar de que nos dijeron que sería por dos semanas, luego se fueron alargando. Total desde mediados de marzo, siguieron abril, y mayo y hacia principios de junio se comenzó a salir del túnel, con las tres famosas fases del confinamiento.

EN TODO ESTE TIEMPO ha tenido un “precio” de vidas humanas, de dolor, de incongruencias, de sorpresas insospechadas y un gran número de contagiados de gente luchando contra la muerte por este “virus” tan agresivo.

Total desolación, desconcierto, impotencia. El número de fallecidos ha sido considerable, particularmente entre las personas más avanzadas y más en algunas residencias de ancianos. Los hospitales, la mayoría tuvieron colapso por el gran número de gente que necesitaba asistencia urgente.

MUY POSITIVO el comportamiento profesional de médicos/as, enfermeros/as, personal de asistencia...Aquí la pregunta puede ser: ¿De dónde han sacado fuerza y valor estas personas que han tenido ese comportamiento tan entregado, generoso y social, incluso con riesgo de su propia salud?

Estampes cambrilenques

Un bon recordatori

*Josep Salceda, Aportació del G. Ramon Pascual
De la Revista "Cambrils"*

L'edifici, que avui és un col·legi ocupat pels Germans de les Escoles Cristianes, va ser construït durant els anys 1880-86, i els llegats testamentaris, dels senyors Pere Martí i Sangenis i Josep Clanxet Sanmiquel, canonge lectoral de Tarragona i cambrilenc il·lustre, van sufragar el cost total de les obres, que van pujar a 240 mil pessetes. Tanmateix, el Sr. Benet Vidal i Gimbernà, també canonge de Tarragona, fill il·lustre de Cambrils i ideòleg de l'obra, va pagar la major part de la construcció.

El 14 de desembre de 1880 es va col·locar la primera pedra de l'edifici, que va ser beneïda solemnement per Excm. i Revm. Sr. arquebisbe de Tarragona, Benet Vilamitjana i Vila. Aquesta pedra estava picada i treballada per una cara, on hi havia tres creus i, enmig, un forat on es van introduir una moneda de cinquanta cèntims del rei Alfons XII i l'acta de la festa, que va ser estesa pel notari Francesc Barado i Casals. Diu així:

"En nombre de Dios. Amén: En la villa de Cambrils, provincia de Tarragona, a los 14 días del mes de diciembre de mil ochocientos ochenta. Gobernando la Iglesia Universal S.S. el Romano Pontífice León papa XIII, rigiendo la Iglesia Metropolitana i Primada de Tarragona el Excmo. e Ilmo. Don Benito Vilamitjana y Vila, y reinando en España Su Majestad Don Alfonso XII: constituido el expresado Excmo. e Ilmo. Señor Arzobispo en el huerto titulado de la Virgen del Camino de esta villa, de propiedad de Don Francisco de Asís Vidal y Gimbernà, hacendado de la misma, acompañado de los Iltes. señores Don Benito Vidal y Gimbernà y Don Ramón

Sanuy, canónigos de la referida Iglesia Metropolitana de Tarragona y hallándose presentes los Rdos. D. José Grau y D. Juan Batalla, Curas Párrocos respectivamente de la Población y del Puerto, D. Juan Sans Romá, Alcalde Constitucional y D. Francisco Roca y Muntanya, Juez Municipal de la misma; D. Rodrigo Morán y D. Gabriel Bernabeu, jefes respectivamente de las fuerzas de la Guardia Civil y Carrabineros, destacadas en ella; el Sr. D. Benito Ferré y Vidiella, propietario y coronel retirado; el referido Don Francisco de Asís Vidal y Gimbernà y D. Carlos Clanxet y Cuchillo, propietarios, y D. Francisco Ribot, director facultativo de las obras, S.E. Rdma. se ha revestido de Pontifical y asistido de los Sres. Canónigos, se ha dirigido procesionalmente al punto donde se ha de levantar la iglesia que, bajo la advocación del Sagrado Corazón de Jesús, y como parte integrante de otros edificios construye en dicho huerto su propietario, cuyos cimientos estaban abiertos y cantándose por los sacerdotes presentes los salmos y letanías prescritos por el Ritual, ha bendecido el lugar donde ha de erigirse el altar; enseguida ha bendecido la primera piedra que se tenía preparada al efecto y

que ha sido luego colocada en el cimientto del ángulo derecho de la fachada que mira al Sudeste y luego ha procedido a bendecir los cimientos todos de la misma Iglesia, de todo lo cual se ha levantado la presente acta que suscrita en pergamino y firmada por S.E. Rdma. y demás personas antes manifestadas, junto con una medalla de metal blanco del actual Pontífice León XIII en cuyo anverso hay el busto de la Virgen Maria Inmaculada y una moneda de plata de Alfonso XII acuñada en este año, se mete en un frasco de cristal que se coloca en un agujero abierto en la primera piedra bendecida." Siguen las firmas."

El dia 11 de gener de 1886 va començar a muntar-se el retaule de l'altar major, gòtic pur, que va quedar acabat el dia 15 del mateix gener.

L'església i les altres dependències de l'edifici van ser solemnement beneïdes el dia 17 de desembre del mateix any per l'il·lustre canonge fundador de la casa, Dr. Vidal i Gimbernat. Van assistir-lo, en qualitat de ministres, els canonges de Tarragona Ramon Sanuy i Joan Coromines, secretari del Sr. arquebisbe.

A l'acte, van assistir-hi l'alcalde de la vila, Hermenegild Ferré; el capellà regent de Santa Maria, Francesc Casas; el vicari, Constantí Sarret; el capellà de Sant Pere, Josep Ferré, i la mare provincial de les germanes Carmelites de la Caritat, M. Carme Romaguera, amb la seva secretària, germana Margarida Molas, i una gran quantitat de públic.

Al dia següent va ser celebrat, per primera vegada, el sant sacrifici de la missa a la nova església. L'acte va ser oficiat per Benet Vidal i Gimbernat.

Constitució de l'Associació d'Antics Alumnes

Una comunitat en evolució: Espurnes d'Emmaús

G. Antoni Clavé i Vallverdú

El 24 de setembre, dia de Nostra Senyora de la Mercè, farà tres anys que la nostra comunitat “Espurnes d'Emmaús” es va inaugurar. Està situada en les antigues dependències de la Comunitat del Col·legi La Salle Gràcia.

Fruit de la reflexió d'un grup de germans i joves, i amb el vist-i-plau del Districte, la Comunitat d'Espurnes té com a principals objectius el de ser una comunitat on Germans i Laics poguessin viure en clau lassal·liana la seva missió com educadors cristians. I un segon objectiu és el d'acollir i promocionar joves en situació desfavorida (migrants i joves sense recursos)

Un dimecres cada quinze dies ens reunim a la comunitat per pregar, discernir a través d'una reunió comunitària i finalment compartir el sopar. Entre els membres de la comunitat hi ha Germans, Professors i Professores, alguns associats, joves col·laboradors etc. En total som una quinzena. Cadascú intenta viure la seva vocació en el lloc on treballa i ens en fa partícips de la seves dificultats i joies.

Referent al segon objectiu, coordinats amb la Fundació Comtal i amb d'altres entitats que treballen en la inserció i dignificació de joves emigrants, arribats a Barcelona i que necessiten un cop de mà per progressar tant en el món personal com el professional, els oferim allotjament i cursos de formació. Durant aquest dos últims anys i mig n'hem acollit una desena d'ells. També han pogut passar per la nostra comunitat grups de joves per fer camps de treball, jornades de reflexió, convivències etc. durant caps de setmana i vacances. Professors d'altres països que fan intercanvis lingüístics amb centres de La Salle, Germans i laics de projectes de Proide, i per només posar un exemple, el germà Josep Enric Escaño que ens va visitar abans de tornar a Côte d'Ivoire, després del confinament.

Covid 19. La situació que ha creat la pandèmia del coronavirus ens ha fet replantejar encara més la nostra missió. Milers de joves que s'han trobat sense feina i sense sostre ens ha mogut a obrir les nostres portes per tal de fer menys dolorosa aquesta situació. Entitats com la Fundació Comtal primer, Arep, i Barcelona Actua posteriorment ens van demanar d'acollir alguns d'aquests joves. En total són 12 joves que tenim acollits.

Us preguntareu segurament quina classe de joves són. Doncs bé, per tal que la nostra comunitat no es convertís en una pensió barata varem posar unes condicions.

- Admetre joves majors d'edat sense recursos (emigrants la majoria d'ells)
- Considerar la nostra comunitat com una família on tots ens ajudem mútuament.
- Tenir ganes de progressar i formar-se per tal d'accedir al món laboral amb condicions.

Quan un candidat arriba té un període de prova. Si la supera pot continuar amb nosaltres per un temps fins que arriba a ser més autònom.

Els oferim, coordinats amb les entitats de les quals provenen, classes de català i castellà, els ajudem a regularitzar la seva situació, els donem orientació psicològica si cal etc.

Cada setmana els dimecres sopem tots junts, els dijous fem reunió, i un cop a la setmana fem una excursió on vénen els que poden, així descobreixen Catalunya. Tot això limitat per la circumstància que estem vivint de la Covid19.

Hem pogut acollir al llarg d'aquests tres anys joves de quatre continents: del Marroc majoritàriament, però també joves de Costa d'Ivori i el Senegal, d'Ucraïna, Uzbekistan, Brasil, Biafra ...

La frase de Jesús, “era estranger i em vau acollir” ha ressonat dins del cor de la nostra comunitat i l’exemple de sant Joan Baptista de La Salle que en temps de fam i malaltia va saber donar una resposta generosa lliurant els seus béns als pobres.....ens ha mogut obrir encara més la nostra llar d’Espurnes d’Emmaús.

Rebent classes de català i castellà

Dinar a Premià de Mar

Excursió a Núria

Prenent precaucions contra la Covid-19

La comunitat d’Espurnes d’Emmaús al terrat de La Salle Gràcia

EL CORATGE DE LES NOSTRES GERMANES GUADALUPANES A MADAGASCAR

Un coratge de fe amb cor ardent

G. Joan Sala i Coll

Com ja molts sabeu, durant la meua estança a Madagascar les circumstàncies i els Superiors em varen posar el repte d'ajudar a un grup de noies que tenien el desig de viure com a Germanes de La Salle. Tot va començar amb un Germà malgaix, el Gmà. Hilaire, que durant la catequesis va posar als joves la pregunta, a respondre per escrit, del camí que volien seguir en el futur. Unes noies grans, mig en broma, varen posar "*volem ser Germanes de La Salle*". Això passà entre els finalistes del Col·legi de la Sainte Famille d'Antananarivo. I ell s'ho va prendre seriosament i les va cridar. De la conversa en va treure la convicció que Déu potser les cridava a una forma de vida semblant a la nostra amb la mateixa figura capdavantera: La Salle. En va parlar en el Consell i al Capítol del districte, el qual recolzà la proposta demanant que ell i un grup de Germans anessin cultivant aquesta crida inesperada i fessin les gestions pertinents perquè poguessin ser Germanes lasal·lianes.

**En la inauguració d'una escola amb la
Gna. Victoire, Vicària General**

Mentre això tot just començava, del Noviciat d'Analabe on jo estava, em varen destinar a l'Escolasticat de Soavimbahoaka (Antananarivo), que el mateix Capítol va demanar de reobrir després de 3 o 4 anys sense tenir-ne i de deixar els nou professors en les comunitats pràcticament sense acompanyament. El Gmà. Hilaire que iniciava aquesta experiència amb les possibles Germanes lasal·lianes, fou el Director de l'Escolasticat i jo feia de segon. Estàvem en l'inici de curs del setembre del 1988. Des d'aquesta atalaia vaig veure com s'iniciaven les trobades periòdiques i més endavant les sessions de formació cristiana de diferents grups de noies que a poc a poc anaven apareixent al voltant de les nostres escoles. El recés

anual d'una setmana era el moment fort de la formació. Diferents Germans hi intervenien, el Gmà Visitador Anselme, en pau descansi, el primer. A mesura que les joves s'anaven afermant en la vocació se'ls proposava passos nous: vida en comunitat entre elles tot essent estudiants, un cop acabat el batxillerat. Una caseta que els Germans teníem a Tamatave inicialment pels cooperants rebé la primera comunitat d'aspirants. Per tal de dividir el treball a mi en varen encomanar sobretot el grup de les principiants.

El nostre treball prioritari era la formació dels Germans escolàstics. A l'avaluació de final de la segona tanda ens resultà evident que la formació que donàvem als Germans joves durant un any, era del tot insuficient després d'haver estat 2 o 3 anys en comunitat, sense acompanyament. Ho vam manifestar en l'avaluació. Es veu que això corresponia a una necessitat que es feia sentir també en altres districtes africans. Durant les vacances el Germà Hilaire rebé una carta del Gmà. Superior General John Johnston, demanant-li que anés sense tardar a Abidjan en vista a fundar-hi un

Aspirants (en blanc) i Postulants (en blau)

Institut Superior que sigui el suport dels Germans Joves, on hi farien els estudis religiosos i pedagògics propis per un Escolasticat comú a tota l'Àfrica de parla francesa (el futur CELAF)

El moviment semblava com trencat a la base. Qui faria el seguiment d'aquestes joves amb vocació lasal·liana? El Germà Visitador demanà discretament a les noies més grans quin Germà els agradaria que les acompanyés en aquest procés vocacional. Com que jo treballava amb el Gmà. Hilaire i per tant amb coneixien bé, em varen designar a mi. Ho vaig acceptar com una nova crida i m'hi vaig dedicar a fons tot ensenyant a l'escola de la Sainte Famille. En aquesta tasca tan nova i especial treballava molt unit amb el Gmà Visitador i alguns altres Germans .

Aviat es tractà de preveure el futur del grup d'aspirants. El Germà John Johnston proposà al Gmà Visitador de contactar a les Gnes Guadalupanes. Llur Superiora General, la Gna Ester Vázquez i la Gna Basilia feren una primera visita d'exploració. Al veure un grup tan nombrós i entusiasta de noies ja ben formades, acceptaren de bon cor d'enviar l'any següent, en el 91, una primera comunitat de 2 Germanes entre elles la Gna. Basilia, una de les primeres Gnes. que seguiren a llur fundador, el Gmà Jean Fromental (Hno Juanito) per continuar aquesta obra i dur-la a terme. Elles tenien una limitació important: sabien poc francès i gens de malgaix i les noies també parlaven molt poc castellà i el francès se'ls feia costa amunt. Coneixent la cultura malgaix i sabent-me expressar en castellà i malgaix, vaig fer aleshores de pont perquè l'estima mútua entre elles arribés a trencar les barreres mentre ambdues anaven aprenent les llengües de base: castellà per les noies i francès i malgaix per les germanes. I aquest paper d'assessor, com es deia, unit al de conseller per les Germanes mexicanes en el seu inici, va ajudar-les a formar una comunitat unida i atraient.

Tot s'havia de fer: la implantació de les postulants seguit del primer noviciat, en la casa que inicialment fou casa de camp per la comunitat on vivia el Germà Rafaël Louis Rafiringa, la construcció de llur primera casa a Soavimbahoaka, en un terreny cedit pels Germans, més endavant les primeres escoles, un noviciat definitiu... Des dels inicis quedà clar que llur vocació era una vocació d'educadores de la joventut sobretot dels pobres, tal com per nosaltres. I això en conformitat amb llur Regla calcada en gran part de la nostra. D'aquesta

manera no ens era gens difícil comunicar-les el nostre esperit. Algunes congregacions femenines també intervingueren en els inicis de llur fundació a l'illa.

Al fil dels anys, la formació es feu en part conjunta entre els nostres postulants i llurs postulants i també amb els de les altres congregacions com se sol fer en els inters. Això les ha ajudat molt. Es pot dir que tot el Districte de Madagascar ha participat en el naixement i la creixença d'aquesta comunitat femenina lasal·liana que ara ja està estesa en diferents països. D'aquella llavor tan menuda i sembrada, com en broma, n'ha sorgit una comunitat que 28 anys després ja està formada de 60 Germanes Lasal·lianes. Llur vitalitat és admirable. Tenen previst l'obertura de

la comunitat a Ajiramangirana pel curs 2020-2021, al

nord oest de l'illa, a 700 km de la capital en un lloc de primera evangelització (són elles que rebran la custòdia d'exposició del Santíssim regalada l'any passat pels Germans de Sant Martí de Sesgueioles). Durant un parell

Formadores i novícies rebent la Custòdia, obsequi de sant Martí Sesgueioles

d'anys dues Germanes han anat a la missió d'Ajiramangirana per col·laborar amb el mossèn a la preparació de les festes de Nadal i de Pasqua i així la gent ha començat a conèixer-les.

Fa un parell d'anys les Germanes també han obert una secció maternal a Tamatave en un segon indret de la ciutat, a les afores, amb població nova d'immigració interna. Les Germanes tenen a Madagascar 6 escoles

Novícies d'Antsirabe (Madagascar)

bàsiques (la majoria fins als 14 anys) i una amb el Batxillerat complet. S'hi afegeix el Noviciat i la casa central de Soavimbahoaka per les escolàstiques, estudiants i el primer any de Postulantat (el segon el passen en una comunitat d'escola). Actualment tenen 15 novícies a Antsirabe (en dos anys), unes 15 postulants i un munt d'aspirants (cada comunitat s'encarrega de fer la pastoral vocacional local). En el 2015 van obrir dues comunitats en el Continent Africà: Ruanda i Benín seguint la demanda dels Germans que han adreçat l'ideal lasal·lià a les noies de les nostres escoles. És així com hi ha a Ruanda, 3 postulants ruandeses: 2 de Burkina Faso i 1 de Benin i 10 novícies de Ruanda. D'altres

països també truquen a les portes de les Germanes. També hi ha Germanes malgaixes a Mèxic, una a Filipines i una altra a Bolívia. Soeur Laurette acaba de fer el CEL a Madrid.

Aquesta expansió missionera és per a mi una gran alegria i l'acompliment del desig que els expressava als inicis: que preparessin el seu cor a ser - a causa de la llengua- les iniciadores de llur expansió a l'Àfrica. També les animava a ser generoses i a confiar en la Providència, com ho feu sant Joan de La Salle. Dona goig de veure com viuen amb senzillesa i fins i tot pobrament, tot essent esplèndides en l'acolliment, irradiant una alegria contagiosa. Els qui les han visitat en els camps de voluntariat us en podran parlar àmpliament. Crec que és bo amb motiu del tricentenari de l'entrada al Cel de La Salle, i de l'any de les vocacions lasal·lianes, de saber veure com Déu beneeix la vocació lasal·liana i ens obre camins plens d'esperança i saber ser-ne agraïts.

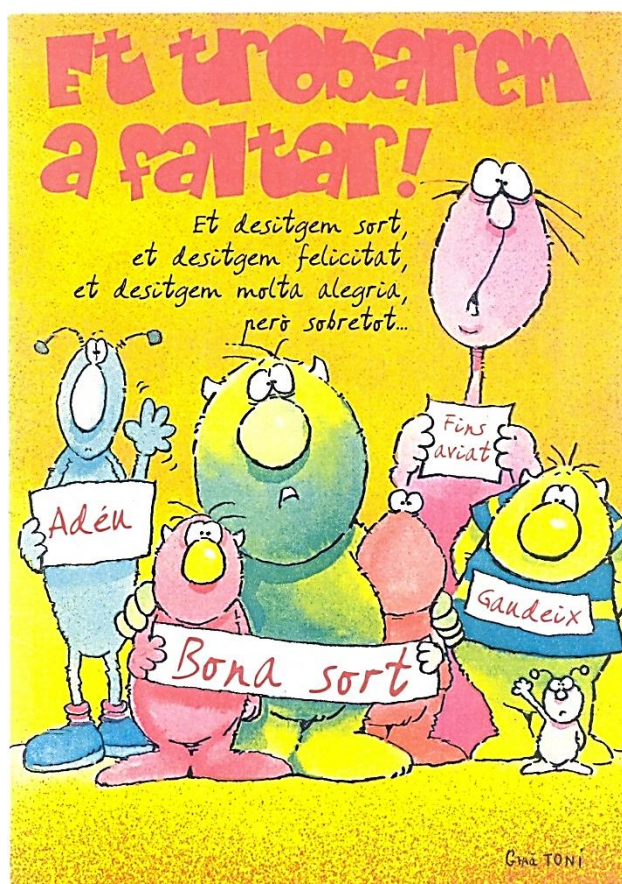
També us comunico una bona notícia que he rebut fa poc de la Vicària General, la Gna. Victoire TSIATENGY,

Visita del bisbe franciscà d'Ajiamangirana

una de les primeres malgaitxes, que m'acaba d'escriure. Em diu: "Agraïm molt el Senyor i els nostres Germans que no paren de recolzar-nos. Per fi, després de 3 mandats, almenys, de Govern General, el nostre Institut ha decidit d'enviar 2 Germanes malgaitxes a Reims aquest any (2020), en les persones de les Germanes Faratiana i Caroline. Elles treballaran, amb les Germanes [del Nen Jesús, del P. Roland] en la pastoral de les joves universitàries de Reims". Es tracta per ara d'un any d'adaptació, de consolidació de la llengua i d'inculturació. No es tracta d'una Unió ni d'una fusió sinó que cada Congregació mantindrà la seva identitat.. Un nou repte per a elles. És la idea fins ara. No sabem encara si la cosa es continuarà, estem sempre en el discerniment de la voluntat de Déu.

El G. Ramon Pascual ens deixa...

PARAULES DE COMIAT DEL G. RAMON PASCUAL EN A LA COMUNITAT EL PASSAT 7 DE JULIOL

El 2009 el Germà Josep Martí va estar proposant a bastants germans de formar part de la comunicat de Sant Benilde, ja que el Germà Santiago Peribáñez li ho demanava insistentment.

Jo formava part del consell de districte i el Germà Josep Martí ens ho va anar dient en diferents consells que no trobava cap germà.

Lavors vaig dir-li que si no trobava cap germà m'hi oferia jo, però de totes maneres m'agradaria tornar a l'escola.

Últimament, quan el Germà Josep Canal em va parlar de possibilitat de canvi, li vaig dir que sí que no tenia cap inconvenient. Però també li vaig comentar la meua preferència. Per l'edat a una escola pràcticament no puc fer res i que per tant m'agradaria anar a una comunitat integrada en un barri i

fent apostolat amb nois i noies de condicions socials desestructurades, i que aquesta comunitat podria ser en qualsevol regió del districte.

Quan més tard en va proposar Manlleu, li vaig dir que ho acceptava, però que no era a on actualment m'hauria agradat. Al mateix temps li vaig expressar per escrit el següent:

1r. Accepto totalment i amb esperança il·lusionada el futur destí.

2n. Alguns interrogants que em sorgeixen,

La Comunitat de Manlleu, quants anys pot durar segons les planificacions dels districte? Quan la salut dels membres actuals de la comunitat demani un trasllat a Cambrils, la comunitat seguirà amb altres membres?

La Comunitat actual, és significativa per l'escola, la parròquia, la població de Manlleu?

Actualment la comunitat viu il·lusionada i esperançada en les labors que estan fent?

Podem dir que és una comunitat oberta a les realitats socials i religioses del seu entorn?

A part de trobar-se junts en els exercicis comunitaris, tots els membres de la comunitat es troben junts amb altres aspectes com: culturals, religiosos, socials, lúdics, d'esbarjo...?

Es viuen amb il·lusió i esperança las realitats de l'Església, Institut, districte, i del nostre món en general?

Li vaig afegir: Naturalment el futur no té respostes clares, però sí que hi ha d'haver propostes clares de futur. No podem anar mantenint comunitats fins que s'apaguin per si soles.

A part de tot això sempre he manifestat que a l'allargar una estada en un lloc es van creant rutines que no ajuden al canvi. Crec que tot canvi és positiu tant per la comunitat com per la persona que és canviada.

No sé quan m'integraré definitivament a la comunitat de Manlleu, però segurament serà dins de la segona quinzena de Juliol. Dimecres que bé, el mossèn, ha d'anar a Collsuspina. Jo l'acompanyaré i aprofitaré per anar a Manlleu, saludar els germans i deixar-hi alguns paquets. A la tornada vindrà el Germà Eduard i estarem una setmana els dos junts aquí a la casa. I probablement després ja m'integraré a la meva nova comunitat.

Aquests 11 anys d'estada a la Casa Sant Josep han estat molt enriquidors per a mi. Ressaltaria:

- ☞ La il·lusió que he vist en molts germans enmig de les dificultats de salut i edat.
- ☞ La serenor davant la mort.

Molt sovint al llarg de la meua vida he pregat amb aquell fragment, del cant espiritual de Joan Maragall, que diu: I quan vinga aquella hora de temença, en què s'acluquin aquests ulls humans, obriu-me'n, Senyor, uns altres de més grans, per contemplar la vostra faç immensa. Sia amb la mort una major naixença!

I des de fa uns anys, pel que he anat veient amb la majoria dels 74 Germans que han mort durant aquests 11 anys, canvio l'adjectiu temença per esperança.

- ☞ La entrevista personal amb els germans, sobretot els dos anys que vaig ser director de la SAFA.
- ☞ La profunda i diversa espiritualitat que he anat descobrint amb molts germans.
- ☞ Els molts detalls d'agraïment que he anat rebent per les petites coses que he pogut fer.
- ☞ La sinceritat, germanor i proximitat d'alguns germans que m'han avisat de diferents defectes de la meua persona.
- ☞ La tolerància i acceptació, a pesar de les meves limitacions.

Aprofito aquesta oportunitat que tinc de parlar-vos per: donar-vos gràcies per molt més del que us podeu imaginar, però també per demanar-vos perdó per tot allò que no he fet, o he fet malament.

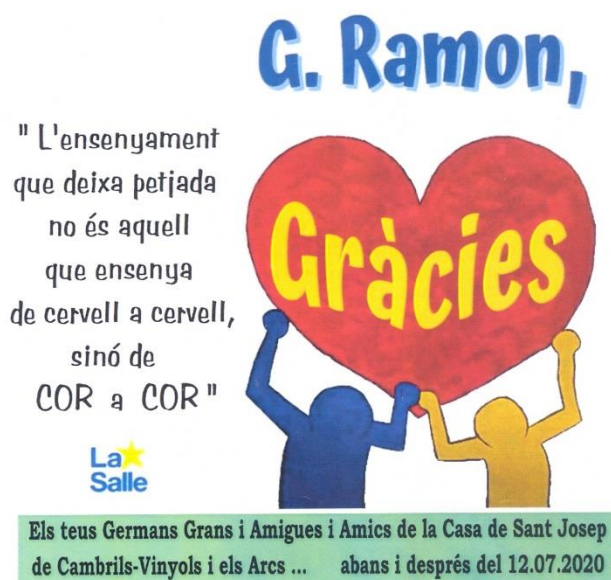
COMIAT DE LA COMUNITAT

La Comunitat de la Casa Sant Josep, reunida a la Capella, amb el Salm 33 fa una pregària de lloança al Senyor i d'acció de gràcies per haver pogut gaudir de la presència i acció del G. Ramon Pascual durant 11 anys. Fou animada pel G. Eduard Blasco. *"Justos, aclameu al Senyor; fareu bé de lloar-lo homes rectes. Celebreu al*

Senyor amb la lira, acompanyeu amb l'arpa els vostres cants; dediqueu-li un càntic nou, toqueu acompanyant l'aclamació".

Seguidament s'invità a que cadascú pogués expressar els seus sentiments sobre l'actuació del G. Ramon. Sorgí, de manera molt freqüent i espontània, sobretot l'agraïment per estar sempre tant al servei de la comunitat i de cadascú. Es posà de relleu el seu testimoni d'esperit religiós, de sentit de vocació de fraternitat i de missió. Ha estat present en tot amb servei de disponibilitat total. Malgrat les moltes ocupacions ha sabut estar present en tot i mai se l'ha vist neguitós per les moltes ocupacions. Ha passat hores i hores a l'hospital al costat del llit del malalt i sempre amb un aire ben serè i distès. Ha dedicat temps per embellir la capella i els passadissos amb textos recordatoris dels temps litúrgics i també amb fotos que fan reviure la història

present. Se li desitja feliç estada a Manlleu i no hi ha dubte que, pel seu dinamisme, trobarà la manera de viure una missió plena. Les seves conviccions religioses li serviran de motor perquè així sigui.

El G. Josep Canal intervingué al final de la pregària:

"Ramon, sovint les pregàries acaben amb un parenostre, doncs també aquesta pregària comunitària. Quants parenostres deus haver resat en aquesta capella? El Parenostre ens fa Germans a tots nosaltres, i segur que per la teva ment i cor han passat els noms de molts i molts Germans.

Al Pare que està en el CEL... i segons els arxius, el

Pare s'ha trobat amb 52 Germans que han pujat cap amunt, han deixat de caminar en aquest món acompanyats per les teves atencions.

El teu treball dia a dia a la infermeria, en els jardins i en tants llocs d'aquesta casa també ha santificat el seu nom... La teva presència entre nosaltres ha estat penyora del Regne que va venint.

Les vegades que molts hem parlat amb tu... sovint t'hem escoltat dir: "Si éms voluntat de Déu, estem oberts a la voluntat de Déu...."

La teva feina en aquesta casa ha estat convertir el pa de cada dia en atencions, acompanyaments, medicaments.... i a més sabem de l'amor que tens per acostar-te al pa de l'eucaristia que cada nit t'agradava preparar amb missals, pa, vi, lectures.

I també t'hem de demanar perdó... a voltes la malaltia, les incerteses provoquen que els Germans perdem la calma, la paciència i més d'una vegada t'haurem molestat amb les nostres impertinències, perdona les nostres culpes, Ramon.

I quantes vegades hem caigut en la temptació de pensar: "Ja ho farà en Ramon, no ens preocupem".

I tu sempre has estat amatent per deslliurar, des de les teves possibilitats tan humanes, de qualsevol mal als Germans d'aquesta casa".

CELEBRACIÓ A LA TAULA

En el refetor gran del Celte es reuní tota la comunitat per seguir manifestant el nostre agraïment al G. Ramon. També ens acompanyaren a és del G. Visitador Auxiliar Josep Canal, els GG. de la comunitat de Reus i el G. Javi Núñez.

En el brindis que tots vam compartir el G. Josep Canal expressà l'agraïment al G. Ramon dient: "Les seves accions en la casa eren com les bombolles del cava... nombroses i que sempre van cap a munt indicant-nos la bondat de Déu".

També la infermera i cuidadores del servei de la infermeria volgueren expressar el seu agraïment al G. Ramon

Querido Hno. Ramon:

rutas que le esperan por descubrir, deseamos que le traigan nuevas sensaciones de paz, alegría.

Deseamos que se sienta tan feliz como lo ha sido aquí y lleno de plenitud.

Sabemos que nos iremos viendo y siempre será motivo de alegría.

Hasta muy pronto Hno. Ramon.

Hoy es un día triste para nosotras. Han sido muchos años trabajando a su lado compartiendo trabajos y alegrías (nos vamos a olvidar de las penas).

Pero hoy, querido Hno. Ramon, no queremos que sea un día triste ni que se vaya con ese sentimiento que produce una despedida. Por eso, queremos darle la vuelta a este momento y convertirlo en un mensaje de ánimo y alegría por la nueva etapa y nuevas experiencias que le esperan. El nuevo entorno y

En nombre de todo el EQUIPO DE ENFERMERÍA,
Jeanette, Mariana, Jane, Marian, Sonia, Alina, Eva,
Carmen, Verónica, Edith, Cecilia

El H. José Luis Gutiérrez se expresa en nombre de la Comunidad:

"Al terminar la oración de mediodía en la Capilla, cuando estaba a punto de hablar me quitó la palabra el G. Visitador Josep Canal y no pude decir nada.

Aprovecho ahora que te hago entrega de este pesado bulto en nombre de toda la comunidad. Cosa buena debe ser, porque lo que se dice "pesar"... pesa.

Se dice que cuando un alumno llega a ser superior o de más valía que su profesor, éste lejos de tomarlo como una humillación, lo considera como un orgullo y una satisfacción personal.

Este es mi caso. Te tuve como alumno en el Aspirantado de Cambrils y hete aquí que has superado mis dotes... y con creces.

Ramon, gracias por tu hacer, por tu entrega y tu generosidad.

Que Dios te bendiga y que seas tan feliz como lo has sido aquí.

Pero, descansa un poco, por favor".

H. José Luis Gutiérrez en nombre de la comunidad

José Luis Vadillo: el Germà de La Salle que va canviar Torreforta per la Vall Sagrada dels Inques

Camí dels 73 anys i després de prop de tres dècades al centre educatiu del barri de Ponent, des del 2009 exerceix la docència a la ciutat peruana d'Urubamba, situada a 2.871 metres sobre el nivell del mar

Antoni Ramos Llauradó

José Luis Vadillo va néixer l'any 1947 a la província de Burgos, però és tarragoní d'adopció. És Germà de La Salle i durant 26 anys va exercir la **docència** a La Salle **Torreforta**, els nou últims anys com a director d'aquest **centre educatiu** dels barris de Ponent de **Tarragona**. Des de fa més d'una dècada viu a Urubamba, **Perú**, a la Vall Sagrada dels Inques.

Camí dels 73 anys, al país andí continua exercint la docència fent de **professor** en les carreres superiors de l'Institut Públic La Salle d'Urubamba, una **escola**

pública que gestiona La Salle per encàrrec del govern peruà. Vadillo explica que «hauria d'estar jubilat, però hi ha necessitat de Germans de La Salle, crec que estic en plena maduresa del saber i en algunes societats, com la indígena, aquesta saviesa de l'ancià és molt valorada».

Treballant a gairebé 3.000 metres sobre el nivell del mar

Sobre la vida al **Perú**, en una ciutat a 2.871 metres sobre el nivell del mar, Vadillo assenyala que «són realitats completament diferents. Hi ha diferències en l'àmbit social, polític o educatiu, tot i que no diré si és millor o pitjor». En aquest sentit, el Germà lasal·lià comenta que «hi ha coses bones aquí i coses molt bones allà.

Intercanviar valors, coneixements, aquesta és la riquesa d'aquell que viatja i coneix altres maneres de pensar i realitats, podent comparar amb el que has viscut».

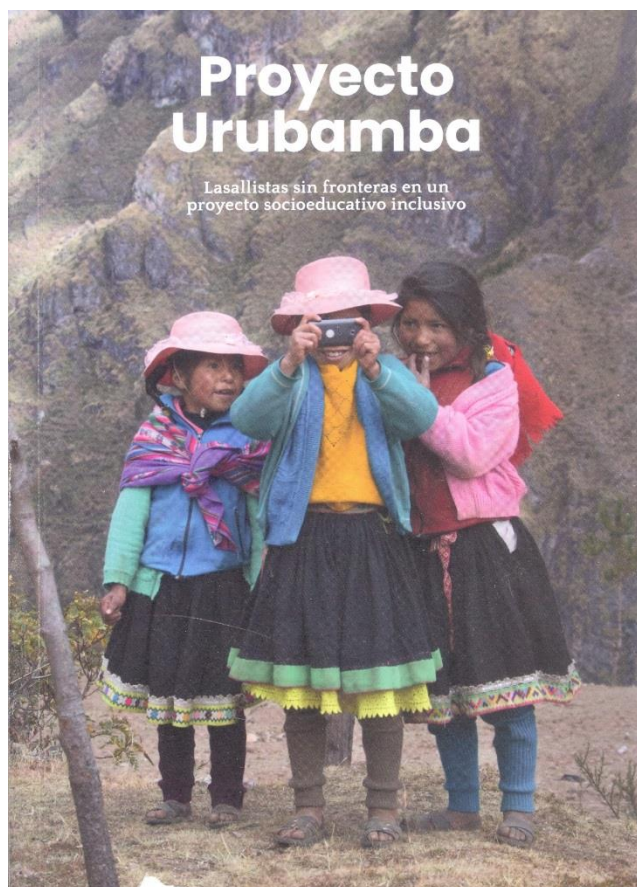
El primer contacte del Germà José Luis Vadillo amb Urubamba va ser durant l'estiu de l'any 2008.

Quan parla de la tasca que fan a Urubamba, **José Luis Vadillo** traspua il·lusió, que és el combustible que li permet continuar al peu del canó a les **aules andines** amb més de set dècades de vida. Una il·lusió que, segons ens explica, també tenen els nens i nenes de la zona per anar a l'escola. Lamenta no poder atendre totes les peticions que els hi arriben, però l'espai és limitat. A La Salle **Urubamba** ofereixen **educació** infantil, primària i secundària, així com estudis superiors en **Magisteri**, Comptabilitat o Informàtica, entre altres.

Al centre educatiu andí també tenen importància els estudis d'Hostaleria i Turisme, ja que en els últims anys la zona ha patit un creixement important com a **atractiu turístic**. Així mateix, durant les tardes, ofereixen repàs a nens i nenes amb necessitats i, des de fa més de vint anys, el centre compta amb una emissora de ràdio.

Un llibre sobre el Projecte Urubamba

Durant els mesos d'estiu, des de l'any 2008, l'**escola** peruana del Germà Vadillo rep els cooperants del Projecte Urubamba, impulsat per Proide i La Salle **Campus Barcelona (Universitat Ramon Llull)**, amb el suport de la Càtedra UNESCO. La tasca realitzada en aquest projecte ha quedat recollida en el llibre 'Proyecto Urubamba. Lasallistas sin fronteras en un proyecto socioeducativo inclusivo', escrit per Xavi Canaleta, David Badia, Maryuri Maguiña i el Germà José Luis Vadillo. Precisament, el seu primer contacte amb la zona va ser gràcies a aquest projecte l'any 2008, just després de deixar la direcció de La Salle **Torreforta**.

El Germà José Luis Vadillo ha iniciat un nou curs escolar a La Salle Urubamba aquest mes de març.

La casualitat va voler que en aquesta estada d'estiu el Germà Vadillo hagués de substituir una **professora** per malaltia. «Em va enganxar el **sistema educatiu**, les necessitats de la gent i, després d'estar un any a Figueres, vaig acabar demanant marxar allà, on estic des de l'any 2009». A principis d'aquest mes de març, ha iniciat un nou **curs escolar** a Urubamba, que des de fa més d'una dècada és casa seva.

Una llarga etapa a Torreforta

Abans d'arribar a **Tarragona**, el Germà Vadillo va exercir durant nou anys a La Salle **Barceloneta**, arribant a principis de la dècada de 1980 a La Salle Torreforta. A l'**escola** de Ponent s'hi va passar pràcticament tres

dècades, com a **professor** de formació professional i també com a coordinador d'esports, especialment el futbol i el futbol sala. Aquesta llarga trajectòria fa que sigui molt conegut als barris de Ponent de Tarragona, on molts el coneixen com Cordi o Hermano José Luis.

De la seva etapa a Tarragona, Vadillo recorda «les festes populars, com la Setmana Santa, l'esport que jo coordinava aquí, en una època on no hi havia tants clubs». Així mateix, diu que «al **Perú** trobo a faltar les calçotades o una bona paella, així que aprofito sempre que vinc a **Catalunya**».

Explicant la tasca a Urubamba a la seva antiga escola

Durant les **vacances escolars** del Perú, entre finals de desembre i el mes de febrer, el Germà José Luis Vadillo va venir a Espanya, on entre altres coses va visitar la seva família a Burgos, i també va tenir temps per passar per La Salle Torreforta. A l'escola de Ponent va explicar a diverses **classes** el treball que realitza a Urubamba, traslladant els **nois i noies** de Torreforta a una realitat desconeguda. Així mateix,

Vadillo també va tenir temps de compartir amb els **professors** i professores del centre, i amb antics **alumnes**, alguns d'ells pares i mares amb fills estudiant al centre.

El germà Vadillo va visitar La Salle Torreforta fa unes setmanes. Vadillo assegura que «m'agrada venir perquè em fa il·lusió i també per renovar la satisfacció que, tot i que vam tenir problemes, el que vam fer aquí ha valgut la pena i el centre ha millorat». Vadillo comenta que «visitar persones que has conegut, **mestres i alumnes**, i veure que han tirat endavant és molt gratificant». **Professors** i antics alumnes parlen meravelles d'ell i el comentari general és que «està igual que sempre». Vadillo comenta amb els assistents al cafè, una dotzena, què el va portar al Perú, com es viu a **Urubamba**, la feina que hi fa i algun que altre record de la seva estada a Torreforta.

Fa una dècada que viu a **terres andines**, però no perd de vista tot allò que passa aquí. Vadillo ens confessa que «m'aixeco a les 4.30 hores i aprofito per connectar-me a internet i seguir l'actualitat a través dels diaris digitals». També fa servir les **xarxes socials**, amb el **blog** 'Mis apuntes', on parla sobre la seva aventura al Perú i a través del seu perfil de Facebook connecta amb molts dels alumnes que va tenir a Torreforta i Barcelona, als que va deixar petjada.

La fuerza transformadora del silencio interior

José Antonio Pagola

Para practicar la lectura orante del Evangelio de Jesús es indispensable cuidar el silencio interior. Solo así podremos meditar cada texto evangélico, orar dialogando con Jesús, nuestro Maestro interior, o estar en silencio contemplativo con Dios, nuestro Padre.

Podemos decir que el silencio interior es el eje, la clave y el cimiento de la lectura orante del Evangelio.

El silencio interior

Para escuchar a Jesús, nuestro Maestro interior, que nos conduce hacia el encuentro con el misterio insondable de Dios, hemos de cuidar el silencio interior. No hemos de leer los textos evangélicos desde fuera. Hemos de leerlos desde el silencio del corazón. El Maestro Eckhart lo decía de manera sencilla: «Si Jesús ha de hablar al alma, ella tiene que estar a solas y se debe callar ella misma si ha de escuchar a Jesús. Si lo hace, entonces Jesús entra y comienza a hablar». Juan de la Cruz lo dice de modo más profundo:

«Una palabra habló el Padre, que fue su Hijo, y esta palabra habla siempre en eterno silencio, y en silencio ha de ser oída por el alma». Agustín de Hipona reconoce lo que le sucedió a él y nos puede suceder a nosotros una y otra vez: «Tarde te amé, Hermosura tan antigua y tan nueva, tarde te amé [...] Tú estabas dentro de mí y yo andaba por fuera». No hemos de buscar a Dios fuera de nosotros: hemos de encontrarlo dentro, en lo secreto del corazón. No hemos de escuchar a Jesús, nuestro Maestro interior, desde fuera, sino en lo más íntimo de nuestro ser.

Dios no va a llegar a nosotros desde fuera. Está ya dentro de mí y de ti. Ha estado siempre porque él es el fundamento de nuestro ser. Desde su propia experiencia, san Agustín dice: «Dios es más interior a mí que lo más íntimo mío». Juan de la Cruz siente que «el centro del alma es Dios». La unión con Dios no es algo que hayamos de conquistar, sino una realidad que hemos de descubrir, vivir, agradecer y gozar. Pablo de Tarso dice: «Vuestra vida está oculta con Cristo en Dios» (Colosenses 3,3). Nuestra vida, es decir, lo que hace que existamos, nuestro ser más profundo, lo que de verdad somos, el misterio último de nuestro ser, «está oculto con Cristo en Dios».

Todo esto es muy hermoso, pero ¿por qué la inmensa mayoría de nosotros vivimos con la sensación de que Dios está separado de nosotros, en algún lugar que queda fuera de nuestro alcance? Esta sensación de separación de Dios, de su distanciamiento y lejanía, proviene de que vivimos con nuestra atención interior centrada exclusivamente en lo que acontece en nuestra mente o en nuestros sentimientos. Si de pronto nos detenemos, cerramos los ojos y escuchamos nuestro interior, nos encontramos con toda clase de pensamientos, preocupaciones, problemas, sentimientos, recuerdos, proyectos, miedos... Sin ahondar más, pensamos que en eso consiste nuestra vida o lo que entendemos que es nuestra vida.

La mente humana es un verdadero prodigio. Nunca hemos de despreciarla. Todos sabemos que es necesaria para vivir la vida de cada día: para pensar cómo hemos de actuar, para reflexionar sobre tantas decisiones que hemos de tomar en cada momento, para disfrutar de la vida, para hacerla más llevadera... El problema está en que la mente, incluso cuando no está ejerciendo su noble función de reflexión, tan necesaria para todo, está siempre en movimiento, acaparando nuestra atención interior. Pero la mente no es el único ámbito de nuestra existencia. Hay en nosotros un espacio interior más profundo que no está al alcance de nuestra actividad pensante. Precisamente la apertura a la presencia del misterio de Dios y la comunión con él acontece en lo más profundo de nuestro ser, no en el nivel conceptual y sensible de nuestra conciencia. Todo ese mundo de pensamientos, sensaciones, preocupaciones, recuerdos... Todo eso es real. Todo está aconteciendo en nuestro interior. Pero nosotros no somos solo eso.

Nuestra identidad más profunda y real no es esa. Ese no es el centro de nuestro ser. Todo ese ruido interior, toda esa agitación imparable de sentimientos, ideas, preocupaciones, alegrías, miedos, nos hace creer que estamos solos con nuestros líos, problemas, agobios... Nos parece que Dios está separado. Imposible sentirlo cerca. Todo nos hace pensar que Dios, o no existe o debe de estar en algún lugar inaccesible para mí.

Si nos quedamos viviendo siempre a nivel de nuestra cabeza, ocupados siempre en nuestros pensamientos, sentimientos..., viviremos ajenos a lo más profundo de nuestro ser, donde Dios está ya en comunión con nosotros. No conoceremos nuestro ser más recóndito.

Nos pasaremos la vida rozando apenas la superficie de nuestra conciencia. Todo quedará reducido a lo que nosotros pensamos o sentimos. Este puede ser nuestro gran error. La vida, la fe, la oración, la espiritualidad, la relación con Dios, e incluso Dios mismo, pueden quedar reducidos a lo que aparece en ese ruido y esa agitación de nuestra conciencia más superficial. No podremos siquiera sospechar que, en lo más íntimo de nuestro ser, nuestra vida esté «oculta con Cristo en Dios». Viviremos agitados, sin silencio interior, y no seremos capaces de percibir lo que hay en lo más íntimo de nuestro ser. Nos sucederá lo mismo que a san Agustín. Dios está ahora mismo ahí, dentro de nosotros, pero nosotros andamos por fuera, muy lejos de lo que es centro de nuestro ser.

La fuerza transformadora del silencio interior

La ausencia de silencio interior está llevando a nuestras comunidades a una «mediocridad espiritual» generalizada. Karl Rahner consideraba que el verdadero problema de la Iglesia de nuestros tiempos es «seguir caminando con una resignación y un tedio cada vez mayores por los carriles de una mediocridad espiritual». De poco sirve reforzar las instituciones, salvaguardar los ritos, custodiar la ortodoxia o imaginar nuevas estrategias pastorales. Es inútil pretender promover «desde fuera» con la organización, el trabajo y el esfuerzo lo que solo puede nacer de la acción interior de Dios en los corazones. Es urgente aprender a «sentir y gustar de las cosas internamente» (Ignacio de Loyola). Voy a exponer de manera sencilla la fuerza renovadora y transformadora que encierra el silencio interior.

Antes que nada, el silencio interior puede transformar radicalmente nuestra relación con Dios. Hay un silencio que no consiste solo en suprimir los ruidos que nos molestan. Es el silencio a solas con Dios: cerrar los ojos, callarnos, estar en silencio, adentrarnos en lo profundo de nuestro ser, abandonarnos con confianza a ese misterio de silencio que no puede ser explicado, solo amado y adorado. Este silencio consiste en acallar poco a poco los ruidos y solicitudes que llegan a nuestra mente desde fuera.

Las primeras veces que nos propongamos hacer silencio en nuestro interior, tal vez no sentiremos nada especial. Nos costará acallar el ruido de nuestros miedos, resistencias, preocupaciones y problemas. Nuestra mente nos llenará de toda clase de recuerdos, pensamientos o imágenes.

Pero, si perseveramos, empezaremos a intuir que ese silencio no es un vacío total. El misterio último de nuestro ser se nos oculta. No podemos ver nada, pero tal vez empezamos a percibir una presencia. No podemos escuchar ninguna palabra, pero algo se nos está diciendo desde ese silencio.

Si perseveramos en buscar ese silencio con paz, empezaremos tal vez a escuchar preguntas en lo profundo de nuestro ser: ¿qué estoy haciendo con mi vida? ¿Por qué he perdido mi confianza en Dios? ¿Por qué no le dejo entrar en mi vida?

Nadie me responde con palabras. El silencio es el lenguaje de Dios. Entre nuestras preguntas, miedos y deseos y la presencia amorosa de Dios solo hay silencio. Pero en cualquier momento puede despertarse mi fe atraída por el Misterio. ¡Dios está en mí!

Es entonces cuando hemos de acallar nuestro ser ante el misterio de Dios y reconocer nuestra finitud: «Yo no soy todo. Yo no puedo darme a mí mismo la vida. No soy la fuente, el origen de mi ser...». Es el momento de acoger con confianza ese Misterio que está en el fondo de mi ser, en lo más íntimo de mí. El momento de descubrir con gozo que en mi interior hay un Misterio insondable de amor que me trasciende, pero que está ahí sosteniendo mi ser. Ahora creo y sé que puedo vivir desde esa Presencia.

PRESENTACIÓ DEL SALM 118

Salm de Crist Ressuscitat

G. Ramon Grau i Estany

Aquest Salm 118, ple d'entusiasme i agraïment, és típic de la Pasqua jueva i molt adient per a ser resat els dies d'exultació personal i festa cristiana.

La reconstrucció litúrgica antiga podria ser : El Poble d'Israel pujava al Temple per adorar Déu. En la processó intervenien: El PRESIDENT (un levita o un grup de levites), animadors de l'assemblea amb exhortacions pròpies; l'ASSEMBLEA (la congregació dels assistents), que responia clamorosament a les invitacions dels Levites; els LECTORS, que formulaven pregàries individuals i específiques.

- A l'entrada de Jesús a Jerusalem, el dia dels Rams, fou aclamat amb les paraules dels verset 26: *Beneït el qui ve en Nom del Senyor.*
- Jesús mateix cantà aquest Salm, moltes vegades a la seva vida, ja que es cantava com a part essencial d'acció de gràcies després de la celebració del sopar de la Pasqua que els tots jueus celebraven cada any.
- En l'Evangeli Jesús cita el verset 22: *La pedra que rebutjaren els constructors, ara corona l'edifici.*

* PUJADA AL TEMPLE

Els animadors de la litúrgia inviten el poble a la lloança i aquest formula a l'uníson amb un gran clamor i quatre vegades la gran convicció dels israelites: **l'amor etern de Yahweh.**

Intervenció individual davant de tot el poble congregat per a la pregària de lloança. L'orant comparteix de manera espontània o ritual els seus sentiments amb l'Assemblea.

Els presents a la processó **reaccionen** refermant el valor insubstituïble de la confiança en Yahweh.

Un altre orant proclama la protecció rebuda en situacions d'extrema tribulació, gràcies a la invocació de Yahweh.

<i>Enaltiu el Senyor: Que n'és de bo</i>	<i>President</i>
perdura eternament el seu amor.	Assemblea
<i>Que respongui la casa d'Israel:</i>	<i>President</i>
perdura eternament el seu amor.	Assemblea
<i>Que respongui la Casa d'Aharon:</i>	<i>President</i>
perdura eternament el seu amor.	Assemblea
<i>Que responguin els qui veneren el Senyor:</i>	<i>President</i>
perdura eternament el seu amor.	Assemblea
Enmig de l'angoixa vaig clamar al Senyor	<u>1er. Lector</u>
i ell em va escoltar i me'n va lliurar.	
Tinc el Senyor a favor meu, res no em fa por,	
els homes, ¿Què em poden fer?	
Tinc el Senyor a favor meu, Ell em defensa,	
veuré desaparèixer la desgràcia.	
Més val emparar-se en el Senyor,	Assemblea
que posar la confiança en els homes.	
Més val emparar-se en el Senyor,	
que fiar-se dels poderosos.	
Quan m'envoltaven les propostes del mal	<u>2n. Lector</u>
invocant el Senyor les he vençudes.	
Quan m'envoltaven i estrenyien el cercle	
invocant el Senyor les he vencudes.	

Compendi i resum del testimoniatge individual davant l'Assemblea.

L'animador de la litúrgia recull el fervor exultant del poble.

L'Assemblea respon fent menció dels favors que Yahweh els atorga en el temps present.

Un orant aixeca la veu enmig de la multitud per relatar la benvolença i el perdó del Senyor, malgrat l'aflicció inherent al pecat.

*A L'ENTRADA DEL TEMPLE

El mateix orant demana ser comptat entre els justos o els perdonats.

El President dóna accés al temple a tots els congregats.

* DINS DEL TEMPLE

L'orant ateny el seu desig de "donar gràcies":

Reconeix la intervenció exclusiva de Déu en la seva salvació, i proclama la seva admiració davant el procedir imprevisible del Senyor.

Invita a celebrar-ho tots junts.

L'assemblea no es fa esperar i fa seva, amb vehemència la pregària de l'orant.

Confessa que el Senyor és el seu Déu i la seva llum

* PROP DE L'ALTAR

El president o els levites recullen les ofrenes. No és una pregària de sols paraules.

Intervé un orant amb una breu oració que incorpora l'adoració, la gratitud i la lloança

El President i l'Assemblea clouen el Salm amb les mateixes paraules de l'inici de la celebració.

M'empenyien tan fort que anava a caure,
però el Senyor m'ha sostingut.
Del Senyor em ve la força i el triomf,
és Ell qui m'ha salvat.

*Escolteu crits de festa i de victòria
a l'aplec dels justos:*

President

**La dreta del Senyor fa proeses,
la dreta del Senyor ens reconforta,
la dreta del Senyor fa proeses.**

Assemblea

No moriré, viuré encara
per contar les proeses del Senyor.
Els càstigs del Senyor han estat severos,
però no m'ha abandonat a la mort.
Obriu-me les portes dels justos;
entraré a donar gràcies al Senyor.

1er Lector

*Aquest és el portal que mena al Senyor, President
els justos hi poden entrar.ç*

Gràcies perquè Vós m'heu escoltat
i heu estat la meva salvació.
La pedra que rebutjaren els constructors,
ara corona l'edifici.
És el Senyor qui ho ha fet,
i els nostres ulls se'n meravellen.
Avui és el dia en que ha obrat el Senyor,
alegrem-nos-en i celebrem-ho.

2n Lector

Al, Senyor doneu-nos la salvació!

Assemblea

Al, Senyor feu que millorem!

Beneït el qui ve en Nom del Senyor.

Us beneïm des de la casa del Senyor.

El Senyor és Déu: que Ell ens il·lumini.

*Porteu les ofrenes, ordeneu la processó,
fins les vores de l'altar.*

President

Vós sou el meu Déu, us dono gràcies,
us exalço Déu meu.

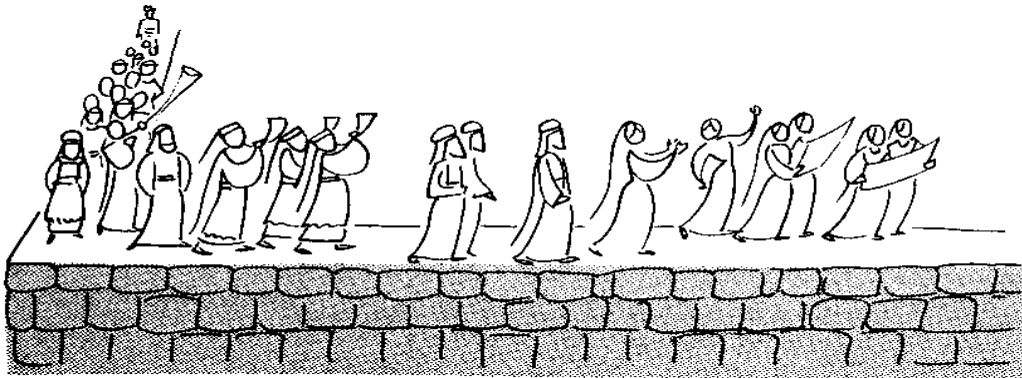
1er Lector

*Enaltiu el Senyor, que n'és de bo:
perdura eternament el seu amor.*

*President
Assemblea*

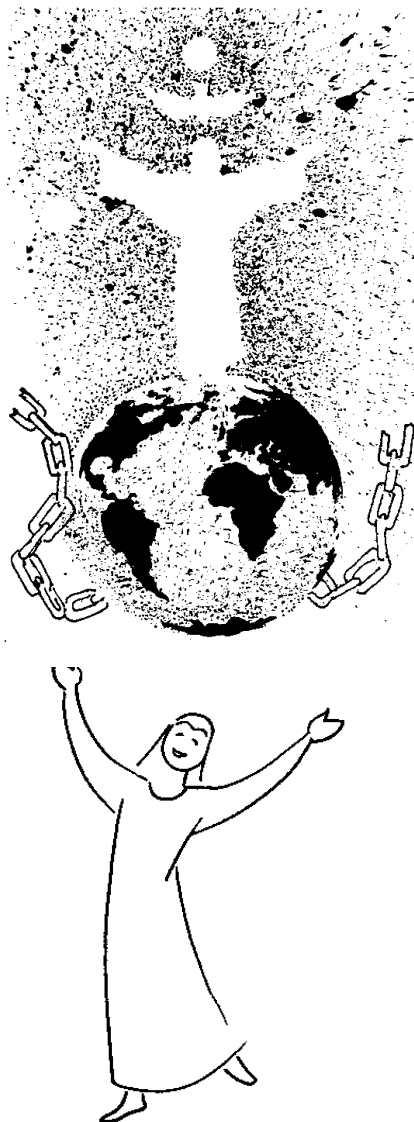
SALM 118

Salm de joia i agraïment

PUJADA AL TEMPLE

Invitació a la lloança

¹ Enaltiu el Senyor: Que n'és de bo
perdura eternament el seu amor.

² Que respongui la casa d'Israel:
perdura eternament el seu amor.

³ Que respongui la casa d'Aaron:
perdura eternament el seu amor.

⁴ Que responguin els qui veneren els Senyor.
Perdura eternament el seu amor.

⁵ Enmig de l'angoixa vaig clamar al Senyor,
i em va escoltar i me'n va lliurar.

⁶ Tinc el Senyor a favor, res no em fa por,
els homes, ¿què em poden fer?

⁷ Tinc el Senyor a favor, Ell em defensa,
veuré desaparèixer la desgràcia.

⁸ **Més val emparar-se en el Senyor,**
que posar confiança en els homes.

⁹ **Més val emparar-se en el Senyor**
que fiar-se dels poderosos.

¹⁰ Quan m'envoltaven les propostes del mal,
invocant el Senyor les he vençudes.

¹¹ Quan m'envoltaven i estrenyien el setge,
invocant el Senyor les he vençudes.

¹² Quan m'envoltaven com un eixam,
i s'arboraven com foc d'argelagues,
invocant el Senyor les he vençudes.

¹³ M'empenyien tant fort que anava a caure,
però el Senyor m'ha sostingut.

¹⁴ Del Senyor em ve la força i el triomf,
és ell qui m'ha salvat.

ARRIBATS AL TEMPLE

¹⁵ Escolteu crits de festa i de victòria
al campament dels justos:

La dreta del Senyor fa proeses

¹⁶ **la dreta del Senyor em glorifica**

la dreta del Senyor fa proeses.

¹⁷ No moriré, viuré encara,
per contar les proeses del Senyor.

¹⁸ Els càstigs del Senyor han estat severos,
però no m'ha abandonat a la mort.

¹⁹ Obriu-me les portes dels justos;
entraré a donar gràcies al Senyor.

²⁰ *Aquest és el portal que mena al Senyor,
els justos hi poden entrar.*

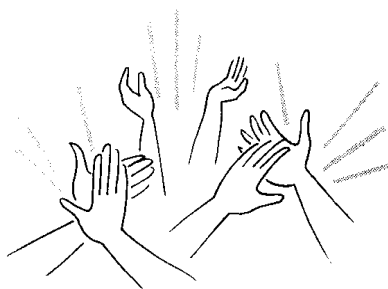
²¹ Gràcies perquè Vós m'heu escoltat
i heu estat la meva salvació.

²² La pedra que rebutjaren els constructors
ara corona l'edifici.

²³ És el Senyor qui ho ha fet,
i els nostres ulls se'n meravellen.

²⁴ Avui és el dia en què ha obrat el Senyor:
alegrem-nos-en i celebrem-ho.

DAVANT DEL SANTUARI

²⁵ **Ah, Senyor, doneu-nos la salvació!!**

Ah, Senyor, feu que millorem!!

²⁶ **Beneït el qui ve en nom del Senyor.**

Us beneïm des de la casa del Senyor.

²⁷ **El Senyor és Déu: Que ell ens il·lumini.**

*Porteu els rams, ordeneu la processó,
fins les vores de l'altar.*

²⁸ Vós sou el meu Déu, us dono gràcies,
us exalço, Déu meu!!

²⁹ **Enaltiu el Senyor: Que n'és de bo,
perdura eternament el seu amor.**

+ Cambrils–Casa Sant Josep (Baix Camp) 8-03-2020

**El nostre estimat Germà Josep ha començat la nova Vida,
al costat del Déu que és Pare i Pare ple de bondat**

G. Santi Mateu i Bertran

De la pregària de la comunitat de la Casa Sant Josep de Cambrils
davant del taüt del G. Josep Chimenos

L'Evangeli del dia d'avui el podem reduir a dos punts, un emmarcament de misericòrdia i un contingut de justícia. Déu Pare queda emmarcat amb una norma absoluta de bondat i misericòrdia. I respecte de la justícia supera la llei del talió i si donem per poc que sigui, rebrem una mesura bona, atapeïda, sacsejada i curulla.

El nostre Germà Josep ha donat el millor que tenia. Ha donat la seva vida al servei del Carisma de La Salle. No he tingut ocasió de conèixer amb ell, excepte petites estades en la Ciudad de los Muchachos i ara aquí a Cambrils. Per a mi era el Hermano Estanislao. Era un el model que es proposava als Germans escolàstics, com a model de germà en les classes dels més petits.

Us proposo que escoltem el cant dedicat mestre, dedicat al bon germà Estanislao envoltat dels mes petitons allà a La Salle Josepets, i que els

temps se'n emportat i ja no hi ha restes ni d'alumnes, ni de professors, ni de Germans ni d'edifici. Els temps s'ho emporten tot. Des del cel, i així ho crec, retrobarà el seu estimat col·legi i totes les vivències que guardava en el seu cor. Després us convido a compartir tot el que heu viscut amb ell.

Disc : Himne al mestre: “Tú me enseñaste a volar” (Maximino Carchenilla)

Teniu la paraula i tenim la sort que ell no ens contestarà, però si que les escoltarà amb gratitud i germanor.

Intervencions espontànies

No sempre foren flors i violes. Els temps canviaren i no totes les formes es van poder mantenir. El nostre Germà passà moments difícils. Mirar per sobre el seu itinerari per les comunitats s'endevina que ho va passar malament. Persona extrovertida i amb els records de temps passats, no sempre el van ajudar. Però es va mantenir ferm. Finalment, li dediquem un cant d'acció de gràcies, cantat per un cor infantil.

TESTIMONIS

Amb el Germà Josep fórem de la mateixa promoció, per tant el vaig conèixer en diverses etapes de la formació i professional.

Em fitxaré només en els dos anys que vam estar a la comunitat de Josepets 1953-54. Ell estava amb els nens petits del col·legi i era un mestre especialista. Sempre molt dinàmic obtenia que tots els nens de la classe treballassin, uns a la pissarra, altres amb grups petits, que s'estimulaven uns als altres per aprendre a llegir o fer números. De tant en tant els donava pega dolça o pastilles "Juanola" per fer la lletra de cal·ligrafia més maca...

Era especialment apreciat pels pares i mares dels nens i admirat per la feina ben feta per la comunitat dels Germans. Un bon company i millor Germà per la seva bondat i humilitat.

G. Santiago Peribáñez Perea

El Hno. Josep Chimenos una persona muy buena y de buenas relaciones. Necesitaba de cariño de los otros... Fuen un gran maestro para muchos de nosotros cara a la escuela cuando ejercía en Josepets, pero no fue bien reconocido por diversos Hnos.. del distrito que le consideraban como una persona extra y algo desaliñada en su porte y vestido.

Fue un hombre de oración y que alegraba la vida de los Hnos. Siguió en relación con los alumnos . Con el Hno. Serra salía con un grupo de antiguos alumnos que formaron un CLUB de excursionismo.

En el tiempo que estuvo en el Casal Sant Gervasi fue un buen compañero y bien relacionado con todos. Fue un hombre que hizo mucho bien a muchas personas

H. José Luis Rodríguez González

Amb el G. Josep Chimenos som de la mateixa promoció de noviciat 1946-47 a Cambrils i es Pontd'Inca. Sempre l'he vist una persona molt espiritual. Durant tota la seva vida li sortien espontàniament reflexions tretes de l'Evangeli, fruit de les seves conviccions de fe i de religiositat. Participava en les reunions de promocions de Germans i exGermans, aportant sempre la seva reflexió espiritual, de tal manera que exGermans el reconeixien com a molt espiritual. Sabem que portava un sofriment dins seu, però mai li vaig sentir criticar a cap Germà concret, ni a ningú altre. Quan semblava que podia tenir motiu deia: "Tothom és bo". Ens ha donat un testimoni molt positiu de perseverança en la vocació. Sempre ha estat disponible al servei de Germans que havia d'acompanyar al metge conjuntament amb el G. Abel. I en el trajecte també ens feia les seves reflexions espirituals. També es relacionava amb excompanys de noviciat quan estaven malalts.

G. Jaume Pujol i Bardolet

Cada sábado los HH. Josep Martí, Mateo Esteban, Antonio Domínguez y Josep Chimenos y últimamente el G. Jaume Mas, salíamos de excursión. El G. Josep Martí y un servidor nos encargábamos de buscar lugares interesantes para visitar, dejábamos el coche en un determinado lugar e iniciábamos la marcha.

Al G. Josep Chimenos se le veía feliz y muy comunicativo. Últimamente ya le costaba bastante caminar. Nos acompañaba unos dos kilómetros y se quedaba a descansar. Nos prestaba un servicio extraordinario ya que quedábamos de encontrarnos en un determinado lugar y a nuestra vuelta ya nos estaba esperando. Cuando se encontraba con algún grupo de niños acompañados de sus padres, se transformaba, se "los metía en el bolsillo", se los ganaba.

Si lo tuviera que resumir, diría que el H. Josep Chimenos era un muy servicial, dispuesto siempre a hacer un favor a quien se lo pidiera. Solía visitar a sus amigos y siempre buscaba llevarles algún detalle que les hiciera felices.

H. Antonio Domínguez Domínguez

El Gmà. Josep ha estat un Germà d'una profunda vida interior, fidelitat i estima a la pregària personal i comunitària. I és en aquest diàleg amb Déu i en el profund del seu ésser, en la joia de l'Evangelí, que el seu desig de servir al Senyor s'ha barrejat amb els dolors i les incomprensions de la vida, però sempre, per damunt de tot, el seu desig de fidelitat a la seva consagració a Déu com a Germà de les Escoles Cristianes.

G.. Josep Canal i Alavedra, V. A.

Després de l'Escolasticat en aquesta casa, va ser destinat al col·legi de Josepets, on va estar 18 anys dedicats amb molta il·lusió, creativitat i entrega a l'escola. Classes, música, obres teatrals, catequesi de Primera Comunió, excursions, era la seva manera de viure la consagració a Déu a través dels infants. Per molts Germans joves d'aquella època, conèixer les classes del *Gmà*. *Estanislao* era el moment de poder descobrir

la pedagogia lasal·liana del moment. Va servir de molt als futurs educadors d'aquella època. En aquest període, l'any 1955 va fer la seva Professió Perpètua a la capella de La Salle Bonanova.

Els diferents canvis pedagògics del moment, el trasllat de la Missió Educativa del Col·legi de Josepets a La Salle Gràcia van

ser canvis difícils per al nostre Germà. A partir de llavors el trobarem a les Comunitats Educatives de Sant Hipòlit de Voltregà, Tarragona, Santa Coloma de Farners, Palamós, Comtal i Premià de Mar, on per períodes més breus gaudiren de la pedagogia del Germà Josep. Malgrat els canvis, ell sempre sentia un gran afecte pels infants, aquella màxima de Jesús de Natzaret "qui acull un infant en nom meu, a mi m'acull". El Gmà. Josep, religiós d'una gran espiritualitat, sovint ha recordat els seus antics alumnes en les seves estones de silenci i pregària, i sobretot, si sabia que passaven per moments delicats.

Tal i com anaven avançant els canvis pedagògics que els temps imposaven, s'anava dificultant el seu servei a

la missió educativa: així el Centro Regional de Madrid, el Casal de Sant Martí Sesgueioles i l'antic Noviciat de Sant Joan Despí van ser comunitats on va intentar adaptar-se per poder respondre a altres serveis que la comunitat lasal·liana li demanava; però no va ser fins el curs 1983-1984, que va trobar l'estabilitat i des de la comunitat de la nostra Escola Universitària, feia diversos serveis a "telecos" i també a l'àmbit laboral dels Serveis Centrals. Aquest va ser el seu camp d'acció junt amb l'excursionisme amb Germans, amb infants, amb famílies, amb l'ACCPE, que també va ser el seu espai per mostrar el rostre somrient de Déu i el seu amor per la natura.

Tot el que feia acostumava anar acompanyat d'un somriure, d'una nota d'humor, d'un gest, d'un petit detall com a mostra d'afecte.

El Gmà. Josep ha estat un Germà d'una profunda vida interior, fidelitat i estima a la pregària personal i comunitària, que li agradava acompanyar d'antífones i cants. I és en aquest diàleg amb Déu i en el profund del seu ésser, en la joia de l'Evangeli, que el seu desig de servir al Senyor s'ha barrejat amb els dolors i les incomprensions de la vida, però sempre, per damunt de tot, el seu desig de fidelitat a la seva consagració a Déu com a Germà de les Escoles Cristianes.

I és des de la seva fidelitat a la Consagració, des de la seva senzillesa en el viure, des del seu amor per la natura, el seu gust i afició als passejos comunitaris, el seu interès per visitar amics, alumnes, sobretot en moments de malaltia i dificultat, que podem viure amb el Gmà. Josep el que hem escoltat en l'Evangeli, ell ha estat la persona senzilla, que no es volia presentar com a "sàvia i entesa" i des d'aquesta senzillesa, avui s'ha presentat davant de Déu "cansat, afeixugat, humil de cor" amb la confiança certa de que la trobada plena amb el Senyor trobarà el repòs necessari.

I seguint el mateix Evangeli, si Jesús és el Fill que presenta al Pare, el nostre estimat Germà Josep, amic dels infants, també va dedicar hores i esforços per presentar J

esús als infants i presentar al bon Déu les necessitats dels seus alumnes.

I com dèiem, malgrat les lluites internes i les incomprensions, ha estat fidel a la voluntat de Déu i amb molta tranquil·litat, resignació i pau interior ha afrontat aquests darrers mesos de dolor i esgotament.

El Gmà. Josep que, darrerament, a la comunitat de sant Gervasi havia estat el "taxista" dels malalts, aquí a Cambrils ha acceptat, amb agraïment, les atencions dels Germans i personal de la infermeria. El silenci, la pregària, el no voler molestar, la recerca de tranquil·litat i descans ha estat la seva manera de testimoniar-nos la seva acceptació de la voluntat de Déu en aquests darrers mesos.

Gràcies Josep per fer camí amb nosaltres, sempre recordarem el teu bastó en les excursions. Que t'acompanyi també en el camí per la trobada amb el Pare.

A reveure, Germà Josep.

EL RECORD QUE ENS HA DEIXAT EL GMÀ. JOSEP CHIMENOS

G. Josep Martí i Roca

Josep,

En poc temps te n'has anat, quan encara fa pocs dies ens parlaves amb els teus acudits i les teves paraules encoratjadores. Tu sabies molt bé que no duraries gaire més, però ens parlaves de tal manera que solament transparentaves alegria i bon humor, com si en tinguessis encara per molt de temps. I ara, en sec, ens has deixat casi sense que ens en donéssim compte. Sempre ens has desconcertat amb el teu tarannà i amb les teves sortides inesperades. Realment no podia ser d'una altra manera.

Sempre has estat original en el teu tracte i en els teus acudits. I ara el teu traspàs ha estat com un acudit més que ens ha deixat desconcertats.

Tots els que t'hem conegut i t'hem tractat hem gaudit de la teva alegria i de la teva espontaneïtat. Que poc et costava d'entrar contacte amb qualsevol persona que topava amb tu i es sentia tractat com si fóssiu coneguts de tota la vida. De seguida trobaves un tema per establir un diàleg interessant amb qualsevol interlocutor.

Avui voldria recordar els anys que ens ha tocat de viure a la mateixa comunitat des del 1983 quan vas ser destinat a la comunitat que en dèiem l'EUETT. Han passat no gens menys que 36 anys. No em

canso de recordar tants i tants passejos dels dissabtes amb el Gmà. Cabedo, el Gmà. Ricard Serra, el Gmà. Antoni Baqueró, el Gmà. Mateo, el Gmà. Antonio Domínguez, el Gmà. Jaume Mas i amb mi mateix. Fins i tot ara, al final, quan ja no et veies en cor de caminar, ens acompanyaves amb el cotxe i ens venies a buscar al final del nostre recorregut, de forma que ens estalviàvem el camí de retorn. Sempre ho has fet amb un gran esperit de servei. I és que tenies un gran sentit de disponibilitat per a tot el que se't demanava: els serveis, els encàrrecs, els desplaçaments, l'acompanyament dels malalts... Els serveis al Districte, al Sector i al Campus universitari han estat sempre incondicionals i fets amb gran alegria i disponibilitat.

Quantes vegades hem pogut comprovar la gran estima que tenies per la vocació lasal·liana que cultivaves entre els teus alumnes i com et dolia que darrerament no sortissin vocacions dels nostres col·legis. Sant Joan de La Salle et va marcar profundament amb la seva espiritualitat i amb la seva pedagogia. Tots érem conscients de la teva habilitat per a tractar els alumnes. Davant dels nois t'il·luminaves i sabies captar la seva atenció. Realment vas ser un gran pedagog de la infància, de tal forma, que se't va considerar sempre com un model d'educador. Els teus recursos pedagògics, sempre tan creatius, et van marcar en la teva actuació en tots els centres que van gaudir de les teves habilitats. La prova és que els teus antics alumnes et recorden amb gran estima per la teva actuació com a professor i com educador.

Em van impressionar unes teves paraules que em vas dir al final de l'entrevista que et vaig fer per PAX: "Prego pel Papa i pels superiors. Recordo els difunts i prego pels pobres i pels que es fien de les meves pregàries. Cada dia reso per una llarga llista de intencions amb més de 80 parenostres cada dia.

Estic convençut que la gent és més bona del que sembla. Cada dia agraeixo tot el que el Senyor m'ha donat a mi i als que conec".

El passat 8 de març, el nostre bon Germà Josep Chimenos ens va dir arreveure, us espero dalt del cel!

Ens queda el seu record, estimació, exemple, bondat... Va viure i es va desviure per tots i per tothom, particularment pels infants, els predilectes del Senyor. Amb ell, es va complir a la perfecció, aquella frase evangèlica que diu: "Deixeu que els nens vinguin a mi perquè d'ells és el regne del cel."

Un exalumne seu de La Salle-Comtal comenta. "Vaig tenir l'oportunitat de presentar-li els meus fills, En dos minuts se'ls havia fet seus. ¿Quin era el secret? En Josep era un nen més. Formava part del món tendre i innocent de la infantesa."

Amb la seva manera de fer i de ser, va il·luminar amb llum pròpia, irradiant bondat, humanitat, senzillesa en tots els llocs per on va passar. Ningú era estrany per a ell. Va somriure sempre a tothom, a tothom va ajudar, essent, dintre i fora de l'aula un amic, un mestre, un Germà bo, senzill, acollidor, tendre, amable...

Molts anys dedicats a la docència, particularment a Josepets, durant divuit anys, que el van marcar profundament, però també a altres llocs, preparant els nens a la primera comunió, organitzant festivals, i sortides...

Quan deixa l'escola es dedicarà a treballar de manera molt eficaç, altruista i generosa... fent tot allò que li demanen... El mou a fer-ho les seves ganes de servir i ajudar que el van acompanyar sempre.

Després d'un pelegrinatge de 89 anys plens de vida, energia i il·lusió... el Germà Josep tant afeccionat a les excursions, a la muntanya... ha arribat als cims eterns on tot és llum, pau, felicitat, benestar...

Va servir fidelment el Senyor, amb la seva bondat, qualitats i maneres de fer tant originals i cordials, va estimar i compartir... Des del cel seguirà cantant les misericòrdies del Senyor com les cantava quan estava entre nosaltres i segur que seguirà repartint somriures, il·lusions, explicant acudits dels seus...

Escriu Rabindranath Tagore: "I

quan la meua veu calli amb la mort, el meu cor et seguirà parlant d'amor."

A la tomba del jesuïta català Lluís Espinal s'hi llegeix: "la vida es para gastarla para los demás."

Què bé que resumeixen aquestes dues frases el tarannà del nostre Germà Josep. Sí, el seu cor segueix i ens seguirà parlant a tots i tant de bo que l'exemple de la seva vida ens estimuli a "gastar-la" en bé dels Germans, en bé de tothom.

De la Comunitat de Campus La Salle.URL

Noces d'Or de la Professi3 perpètua

La Comunitat de Germans de La Salle.URL

Arbolí

Arbolí

Palau de Cerdanya

Santiago de Compostel la

Viena

De la seva estada a Cambrils

En el menjador de la infermeria

Amb el Sr. Nacho, nebot del G. L. Ozalla i antic alumne dels GG. Chimenos i Monsó

Els Reis visiten als Germans

Nebots que el visiten

Visita de nebots

Visita de nebots

Amics sudamericans

Brindant amb una cuidadora

EL GERMÀ JOSEP CHIMENOS I L'AGRUPACIÓ COLLDEJOU

G. Ricard Serra i Feu

El 13 de juny del 1974 vaig fundar, amb alumnes de La Salle Tarragona, l'**Agrupació Catalana Colldejou de Promoció Excursionista (A.C.C.P.E.)**, per 3 motius:

- 1- Perquè l'excursionisme és un esport, en general no competitiu, molt bo per al cos i per a l'esperit.
- 2- Perquè els infants, joves i possibles pares i mares s'eduquessin en contacte amb la natura.
- 3- Perquè l'excursionisme ajuda a trobar Déu en la muntanya, en els paisatges i en la convivència amb els companys d'excursió.

Si l'A.C.C.P.E. encara continua avui organitzant una excursió familiar mensual, a part d'altres més llargues en dies "pont" i en vacances és per 2 motius:

- 1- Perquè els actuals directius, la majoria cinquantins i la majoria socis excursionistes del grup des que eren infants a Tarragona, a Bonanova i a Mollerussa (sobretot Javier Rodríguez Cabrera, Dani Mora –actual President- i Jordi Castanyé) i perquè d'altres dirigents més joves (sobretot Eva Cañas, Núria Estrada i Lluís Roselló) s'han entusiasmat en continuar l'obra dels iniciadors o de reiniciadors

com el Germà Joan Escalé.

- 2- Perquè al llarg dels ja 45 anys d'existència de l'Agrupació Colldejou, hi han col·laborat o hi col·laboren **altres 8 Germans de La Salle, a més de jo.**

I el **Germà que ha col·laborat més amb mi a l'A.C.C.P.E. és el Germà Josep Chimenos** (a.c.s.), que va assolir el cim de la benaurança eterna el 8 de març del 2020 als 89 anys. Des del 1983, ens va acompanyar a quasi totes les excursions d'un dia, amb admirable constància, entusiasme, peculiar humor i gran ascendent sobre infants, joves i pares i mares, durant **35 anys**, cosa que representa **més de la tercera part de la seva vida**.

Els altres 8 Germans que han col·laborat o col·laboren en "la Colldejou" són, per ordre de més a menys **Josep Chimenos** (col·laborador en totes les seccions que té o ha tingut l'A.C.C.P.E.), **Joan Escalé** (revitalitzador al Pla d'Urgell el curs 2013-2014), **Àngel García** (+ als 100 anys), primer a Tarragona, del 74 al 77 quan era Coordinador de 4ts i 5ns de Primària, animant alumnes de la seva secció a fer-se socis excursionistes. I més tard, el curs 87-88, fundant una nova secció a Manlleu i venint d'excursió, **Dani Cabedo** (abans de la meua arribada a EUETT i els últims anys de la seva vida va portar altres grups excursionistes, però entremig va dedicar 14 anys seguits a col·laborar intensament amb l'ACCPE, **Marcos Alonso**

(des de Mollerussa) , **Josep Mª Caminal** (des de Tarragona), **Josep Lluís Bravo** (des de Bonanova) i **Josep Mª Solé –“Mia”-** (des de Manlleu)

Hi ha encara seccions de “la Coldejou” a **Mollerussa i Pla d’Urgell, a Tarragona, a Bonanova i a Salle Congrès i Salle Horta** (secció 4^a) I n’hi va haver també a **Manlleu i a la Universitat La Salle**. Després de fundar-se a **Tarragona**, el grup es va anar estenent per aquest ordre: **Mollerussa i Pla d’Urgell** (on estem federats i tenim la seu social), **EUETT (Universitat La Salle), Salle Bonanova, Salle Congrès, Salle Horta i Salle Manlleu**.

Hi ha una altra secció molt important. És la 2^a, anomenada “**Sempre Amunt**”

La va fundar l’actual President **Dani Mora**. La formen sobretot familiars de Dani Mora i excondeixebles de Dani a La Salle Bonanova i els seus familiars.

Pels pobles on viuen, s’estén sobretot pel Baix Llobregat I Garraf. Però alguns viuen a Barcelona.

Hi ha també directius de 60, 70 i 80 anys: El metge **Josep Mª Pla**, representant de la secció 4^a, que va començar fent excursions amb mi a La Salle Congrès, abans de la fundació de l’A.C.C.P.E. El renomnat òptic optometrista **Manuel Roure**. Representa la **secció 5^a o cultural** (no excursionista) És animador cultural de Mollerussa. Va fer la presentació del meu volum de “**Comarques i Subcomarques de Catalunya**”: **3.1: “Urgell-Pla d’Urgell”** el 2003. I darrerament ve sempre a la sessió més important de Junta Directiva que fem cada any el gener a la nostra seu social. Aquesta seu social és el “Restaurant Resquix, de Golmés-Mollerussa, l’amo de la qual és el directiu Jordi Castanyé que, com adolescent i alumne d’F.P., va fer excursions amb nosaltres des de l’establiment de l’A.C.C.P.E. al Pla d’Urgell. I que fins i tot va fer de monitor del grup anys després. I jo, **Ricard Serra**, que actualment en sóc el Vice-president.

Els correus electrònics de condol, que hem rebut de socis i exsocis, quan els hi hem comunicat la mort del Germà, fan ben palès l’estimació i admiració que li tenien. Àlex Martín-Chateaud, que ara té 40 anys, recorda emocionat quan era alumne de **La Salle Horta** i en una excursió el Germà Chimenos li va ensenyar a reconèixer una determinada planta. Un altre, que quan era alumne de **La Salle Congrès**, en una excursió, el Germà Josep li va confiar que seria molt feliç morint per poder salvar la vida física o moral d’un infant.

Meritxell Gausachs, actual funcionària d’**Arquitectura La Salle**, diu que va plorar en saber la seva mort, evocant quan, alumne de **La Salle Bonanova**, venia d’excursió amb l’A.C.C.P.E. Va ser de les poques persones no jubilades que va poder deixar la seva feina laboral, per assistir a l’enterrament, en dia i hora intempestius, aquell dilluns a mig matí.

Un altre recorda quan, alumne de **La Salle Mollerussa**, una nit en un refugi de muntanya, es va trobar molt malament i el Germà Chimenos el va ajudar amb gran tendresa i habilitat, netejant-lo de la diarrea. Una s’emociona encara recordant quan en un joc de nit, ella, alumna de **La Salle Bonanova**, i els altres infants, en el cementiri d’un poble de muntanya, van ser espantats pel Germà Josep, que va sortir embolcallat amb un llençol. Carles Masdeu que, quan era adolescent i jove, alumne de **La Salle Tarragona**, va venir amb ell a moltes excursions d’un dia (a més de les moltes de més d’un dia i fins i tot d’Alta Muntanya que va fer sense ell, però amb mi i els més caminadors) rememora les animades converses que va tenir amb ell. Actualment Carles Masdeu, als 55 anys, és encara especialista en maratons. Bastants diuen que van pregar perquè no patís abans de morir,

perquè, tan bona persona com era, no s'ho mereixia. Per exemple l'actual directiva de **la secció La Salle Bonanova**: Eva Cañas, mare de jove i nena socis del grup. I sembla que ho van aconseguir perquè, malgrat el càncer d'estómac diagnosticat 8 mesos abans, va tardar molt a empitjorar. I, quan va començar a fer-ho lentament, no va guardar llit, perquè no s'aguantava dret, fins al mateix dia de la seva mort. I encara 3 hores abans de lliurar l'ànima a Nostre Senyor, va conversar amb el Germà Director de Cambrils.

I per acabar aquest article, com a colofó de l'ascendent i singular humor del Germà Josep Chimenos, aquesta anècdota que ens explica Dolors, la mare dels Guiu de **Mollerussa**. Diu que, poc abans de Nadal, quan un Germà de Cambrils l'acompanyava en cotxe (no conduïa ja, però encara ho hauria pogut fer, que sempre ho havia fet molt bé) en visitar els seus parents de les Terres de Ponent, va demanar de parar a Mollerussa per visitar els Guiu, que durant molts anys van venir d'excursió amb nosaltres, pare, mare i dos fills.

Diu que en sentir el timbre i obrir la porta, plena de sorpresa, abans d'abraçar-lo, va exclamar: **"Però, Josep, no m'havien dit que t'estaves morint!"** I que ell va replicar: **"Sí, però m'estic morint molt a poc a poc!"**.

Germà Ricard Serra

Breu explicació d'algunes de les fotos d'aquest article: Foto nº 1: Quan Josep Chimenos, amb 53 anys, començava a acompanyar-nos d'excursió. Foto nº 2: En les seves Terres de Ponent. Aquí en el Canal d'Urgell. Foto nº 3: Dalt del Bachimala (3.176 m.alt.) Foto nº 4: Brindant en el poble de Colldejou en les Noces d'Argent de l'ACCPE. Foto nº 5:

Quan els darrers anys acompanyava d'excursió famílies amb infants. Aquí a Vacarisses.

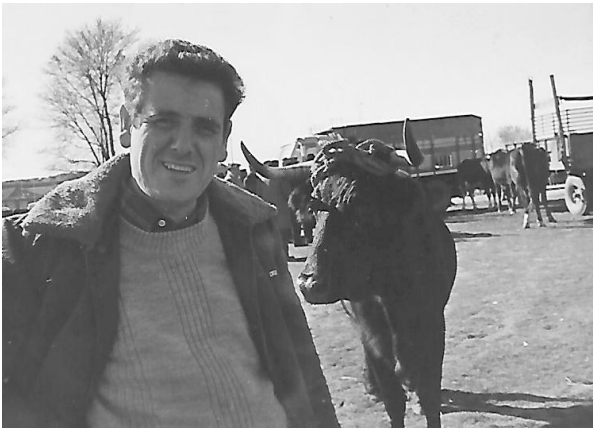
A REVEURE G. TONI BARBAL!

Reus (Baix Camp) 18 de març 2020

G. Santi Mateu i Bertran

Pregària de la Comunitat de Sant Josep de Cambrils davant del taüt del G. Toni Barbal

El nostre germà Antoni ens ha deixat

- Costeruda ha sigut l'última pujada al cim de la teva vida. Costeruda com els cims de les muntanyes del Pallars Sobirà. Els que som de la plana, de ras del mar, ens impressionen els cims que semblen tocar el cel. Cims recoberts amb la blancor de la neu. Cims on es pot gaudir de bells panorames. On les coses de la vida es tornen petites, on les distàncies es perden en l'horitzó.

- M'imagino que ara, des del cim de la teva vida pots contemplar i apreciar el recorregut de la teva vida. Com un bon pallarès has sigut un home de paraula i de bons fets. La teva vida, viscuda en un grisor de feines senzilles, les has transformat en fets de bonhomia, de germanor i de servei a La Salle.

- Els teus germans de comunitat ens acomiadem de tu. Els que t'hem conegut a Cambrils, a Tejares, a Sant Martí, sabem dels teus treballs, de la teva fidelitat i del teu amor per La Salle.
- Ara recordarem fets i moments de la teva vida. La teva vida la vas fer ofrena al Pare Déu, com a Germà de La Salle. Has viscut moments de glòria i de tristesa com tots nosaltres. Però com tu seguim creient i proclamant : Som de La Salle.

Música : Somos de La Salle

Els qui vulguin poden aportar les seves intervencions.

- El nostre germà gaudia de la natura, li agradava recordar, recitar....

Música: Gaudir de la natura

Els qui vulguin poden aportar intervencions i pregàries... Sant Martí Sesgueioles, Tejares, Cambrils

Pare Nostre... Salve

Ha estat per a tots el testimoni del bé que es pot fer tot integrant els papers evangèlics de Marta i Maria en la vida del dia a dia. Malgrat hagi estat un lasal·lià de capa a peus, va fer viure el lema benedictí «Ora et labora».

G. Josep Canal i Alavedra, Visitador Auxiliar

Però per la fe i l'esperança sabem que Déu sempre hi és al final, sia quan sia, sigui on sigui, i avui el bon Pare acull el nostre germà Antoni. A l'evangeli hem escoltat que el Pare acull a cansats i afeixugats, que el Pare fa reposar... el nostre germà Antoni presenta a Déu una vida llarga, plena de joia i alegria, però on el cansament pel treball diari en servei de Déu i de la comunitat han estat ben presents.

El germà Antoni es presenta davant Déu tal i com diu el llibre de la Saviesa, amb una vida neta i plena de seny, on Déu s'ha complagut en la seva ànima. El germà Toni ha rebut la gràcia i la misericòrdia que Déu dona als seus sants.

Amb aquest desig de correspondre a l'amor de Déu, ingressà al petit noviciat de la casa Sant Josep, acompanyat pel germà Josep Maria Segú, el 13 de gener de 1946. Era dels grans, amb quasi 14 anys, i el recorden com un noi alt i fort. Després de dos anys, va fer el Noviciat a es Pont d'Inca i fa el primers vots el 13 de març de 1950 i tornà de nou a Cambrils per fer l'Escolasticat i

tot seguit començà en aquest mateix lloc el seu servei a la comunitat, a la casa en l'àmbit de treball laboral, cosa que ha fet tota la vida. El 4 d'agost de 1957 va fer la Professió Perpètua a la capella de La Salle Bonanova.

El germà Toni és el clar testimoni que Déu es revela en els senzills, no cal ser savi ni entès; ens ho diu l'Evangelí. Tots recordem la seva proximitat, la seva facilitat en recitar poemes, embarbussaments i altres. «La font de Vilafant» era una de les més freqüents; sabem de les seves estones de lectura, on freqüentava els llibres d'espiritualitat i els llibres sobre el camp, els costums tradicionals i les festes populars. Cada any tenia interès en poder obtenir el «Calendari del pagès» per seguir el transcurs del temps a partir de la cultura rural. En Toni ha estat un germà de memòria prodigiosa i gust per la lectura que ha servit Déu i l'Institut en les feines de la casa. L'horta i la casa de Cambrils, la granja de Tejares, la llibreria Bruño de Madrid i tants i tants serveis en el Casal La Salle de Sant Martí, granja i bugaderia entre d'altres.

Ha estat per a tots el testimoni del bé que es pot fer tot integrant els papers evangèlics de Marta i Maria en la vida del dia a dia. Malgrat hagi estat un lasal·lià de cap a peus, va viure el lema benedictí «Ora et labora». Sempre el recordarem amb la seva roba de treball, la seva

dedicació a les responsabilitats encomanades. Ha estat un testimoni per a tots de quelcom més que la regularitat, ha estat testimoni d'una vida basada en la pregària, en el silenci, en la lectura espiritual, en la contemplació de la natura.

I també recordarem el seu testimoni de fraternitat. Persona dialogant, sempre preocupat pels altres germans, per les altres comunitats, fins i tot quan les forces ja li minvaven, en la penúltima visita que li vaig fer a l'hospital, encara preguntava per la realitat dels Germans i de les comunitats. I també recordarem com li agradava de participar dels moments de sobretaula recitant poemes, embarbussaments, anècdotes...

I en aquests dos darrers anys, quan les forces anaven minvant va ser traslladat a la casa Sant Josep, i aquí seguia gaudint de les visites, de les lectures, de les estones de pregària. Durant

aquest temps, sempre exclamava en veu clara i forta el bon tractament que rebia, les atencions del personal de la casa, de la infermeria i les atencions de molts Germans de la comunitat, tot un signe de la presència de Déu.

Toni, “a Vilafant fan una font i la fan lentament” i tu també de manera tranquil·la i pausada ens has ensenyat a fer de la vida una font de fe en el Déu que t’acull, una font de fraternitat amb la teva proximitat i diàleg i una font de servei en aquells treballs que són tan necessaris i difícilment es veuen.

Quan et presentis davant el Pare, presenta-li el teu Institut, la teva família, la teva terra i demana-li que ens acompanyi en aquests moment de crisi global.

A reveure, Toni.

TESTIMONIS

El G. Toni Barbal sempre atent i agraït. Recordo una estança d'un parell de mesos a la Casa Sant Josep per restablir-se d'alguna malaltia. En acabar va parlar molt bé de les atencions que havia rebut per part de totes les persones de la casa i en particular dels Germans, de les senyores cuidadores, metge i de tot en general.

Recomanava la Casa de Cambrils per les moltes coses positives que trobava. Tant és així que amb molt de gust estava disposat a quedar-se en la casa tot el temps que calgués.

H. Santiago Peribáñez Perea

El Hno. Barbal fue siempre persona buena, no sólo buena, mejor dicho, buenísima. Fue un compañero de tanda. En las reuniones que periódicamente teníamos Hnos. y antiguos Hnos. tenía su poesía para declamar. Lo hacía con gracia y todos lo estábamos esperando. Por otra parte era un hombre de Dios y de muy buenas relaciones.

Hno. José Luis Rodríguez González

Al Gmà. Toni Barbal lo conocí por primera vez en Tejares cuando yo hacía mi segundo año de noviciado. Él se encargaba de la granja. Durante el trabajo manual algunos novicios le ayudábamos. Él iba delante dándonos ejemplo. Era un Gmà. muy apreciado por todos los moradores de la casa.

Cada año el Hno. Felipe Martínez y un servidor solemos aprovechar algún puente para visitar a los HH. de Sant Martí. Siempre hemos recibido un trato exquisito y los HH. de la casa, encantados de nuestra visita.

El Gmà. Antoni disfrutaba en la sobremesa contando anécdotas de su vida, tenía un gran sentido del humor.

Era muy puntual a los ejercicios diarios. El sábado era el primero en acudir a la capilla para el rezo de los laudes y a media mañana acudía de nuevo a la capilla para rezo del rosario.

Fue un Gmà. de un gran sentido de la vida, de un gran "seny" català.

H. Antonio Domínguez Domínguez

Recordo que el G. Toni Barbal deia que era l'últim Germà del "temporal" i tingué sempre el valor de no sentir-se inferior als altres Germans. Parlava amb tothom i donava opinions molt assenyades que es feien escoltar. Jo ressaltaria en ell una profunda fe, unes arrelades conviccions religioses i un gran interès per estar al dia, cosa que es manifestava en les lectures que feia i també estant a Sant Martí Sesgueioles la comunitat es desplaçava amb certa freqüència a Igualada per sentir algunes conferències d'actualitat. Era comprensiu i permeable als canvis imposats per l'evolució dels temps. En les converses sovint treia frases i conceptes llegits o sentits dels conferenciantes. La molt bona memòria que tenia li ajudava. Sempre l'he vist serè i content en els treballs que se li han demanat: granja, pasturar ovelles, bugaderia, etc. Mai l'he vist de mal humor.

G. Jaume Pujol i Bardolet

RECORDANT EL GERMÀ ANTONI BARBAL I FORNÉS.

Ens diu el salm 138.6 "Déu mira els humils i s'inclina cap a ells." Boniques paraules que resumeixen el tarannà del nostre bon Germà Antoni traspassat la vigília de Sant Josep, Patró de la bona mort i també del nostre l'Institut. Va marxar cap a la casa del Pare tant discretament com havia viscut y, en la intimitat de la comunitat, va ser enterrat. Fins i tot amb això va ser senzill i humil... Una bonica lliçó per a tots.

Fill del Pallars, fill de la pagesia, amb els ulls mirant els bonics cims, plens de neu a l'hivern i verdor a l'estiu..., va estimar la família, la terra, el treball, l'esforç, el país, la natura...

Ja grandet, als 14 anys, entra al Petit Noviciat de Cambrils i pocs mesos després al Noviciat d'Es Pont d'Inca. Breu va ser la seva formació, però el seu caràcter, el seny de la terra, l'educació dels pares, les seves grans qualitats personals van suplir aquestes carències... i mai va demostrar amargor, crítiques...

Aquella frase de Santa Teresa de Jesús. "también entre los pucheros anda el Señor", la va cumplir a la perfecció. El seu ministeri no va ser la classe, el guix, els llibres, els llapis, l'educació directa amb nens i joves... sinó la vaqueria, la bugaderia, la roberia... ¿quants llençols i tovalloles no haurà rentat i plegat? l'hort, els ramats...

A Cambrils, Tejares, Madrid i Sant Martí, durant quasi bé quaranta-cinc anys, treballant sempre amb entusiasme i abnegació, sempre incansable i decidit, atent a les necessitats de tots, amb iniciatives per aconseguir millors resultats, millors beneficis per a tots.

La seva carta de presentació quan estava a Cambrils va ser: "pinche de cocina y despensa", a Tejares: "mozo de establo."

A Sant Martí tot el que va fer, que va ser molt, ho va fer molt bé. Va estimar la casa, els Germans, els mossens, els veïns, la terra, l'entorn, la natura...

Problemes en la seva salut van aconsellar el trasllat a Cambrils a l'acabar l'any 2017. S'hi va sentir bé, content i feliç. Diuen que deia: "tant de bo hi hagués vingut cinc o sis anys abans..."

Va gaudir, mentre va poder, passejant per la finca i sobretot gaudia amb les converses sempre amables, tranquil·les i serenes... explicant els seus records, vivències, aventures... també escoltant..., gaudint, en definitiva, de la companyia i estimació dels Germans.

El Germà Antoni Barbal, va ser fidel, va estimar, va gaudir amb la companyia de tots. Des del cel, on tot és llum, pau, serenitat, segur que es recorda de tots nosaltres davant del Senyor i de la Mare de Déu, la nostra Mare.

G. Ramon Font i Serra.

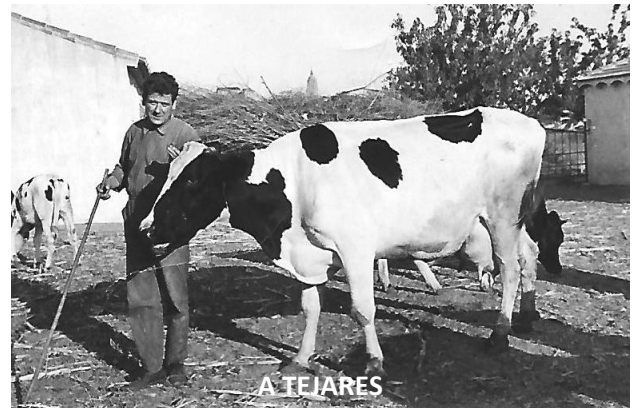
Canonització de sant Jaume Hilari

Lloc del martiri de san Salomó

Postulants del sant Salomó 1949

A TEJARES

CELTE 2003

CANITZADA CELTE 2003

Museu a les Mines de Cercs

De la Tarda de sant Salomó

Algunas reflexiones personales sobre el “fenómeno” del Camino de Santiago de Compostela

H. Felipe García Prieto

En una época de laicismo, indiferencia y en algunos casos, incluso desprecio de todo lo que suene a Dios, religión, espiritualidad... ¿Cómo se explica que tantas personas de todas las condiciones y nacionalidades se interesen y hagan el Camino de Santiago? ¿Qué buscan todas estas personas al hacerlo? ¿Es una moda, un desafío, una búsqueda de algo o alguien, una huida de la opresión de la vida moderna, de la monotonía y de la rutina? Sin duda no hay dos personas que tengan exactamente las mismas motivaciones. Con todo, una que he escuchado con frecuencia es “... **quiero encontrarme conmigo mismo**...” y para eso... ¿Es necesario darse “un chute” de 800 kilómetros caminando, sufrir cansancios, calor, enfermedades, molestias, incomodidades de todo tipo...? ¿No hay otros modos más fáciles de encontrarse uno a sí mismo?

Lo que queda bastante claro es que nuestra vida moderna, con sus comodidades, diversiones y distracciones, competencia y lucha feroz para ser el primero, para tener más dinero, para ser distinto de los demás, ser el mejor en algo, etc.... no satisface, crea un vacío en las vidas de las personas; en lugar de llenarlo, lo agranda aún más. Porque para la mayor parte de las personas, el deseo de diversión, de dinero, de poder, de comodidad.... no tiene límite.

La sociedad actual nos ha transformado en consumidores compulsivos; en algunas ocasiones, nos ha hecho perder el sentido comunitario y social. La persona nunca se ha sentido tan sola en medio de tanta multitud y tanto ruido. En muchos casos, hemos perdido lo que nos caracteriza como personas individuales, diferentes, originales... Responde a una regla sociológica, no escrita, muy estricta: El que piensa y se comporta de manera diferente de lo marcado por las reglas sociales estándar, es rechazado y echado fuera de “la

manada”. ERES, mientras formas parte de la masa, jojo con querer ser diferente y destacar en algo que no es comúnmente aceptado!

Pocas son las personas, entre los miles de millones de seres humanos que poblamos la tierra, que han entrado en las “matemáticas de Dios”: Perdiendo es como se gana, dando es como se enriquece, cuanto menos se tiene, menos se necesita y más feliz se es... Pocos han descubierto que Dios nos quiere y nos valora aunque nosotros le ignoremos, su amor por nosotros no es un mercadeo, te doy para que me des.

Ante este vacío existencial que todos vivimos, no es de extrañar que la gente de hoy día sospeche, o piense y por consiguiente quiera explorar el Camino de Santiago para encontrar algo diferente que ni internet ni Amazon te pueden ofrecer.

Y ¿qué “productos” nos ofrece el Camino? Pues soledad, superación de uno mismo, afrontar las dificultades de caminar sin parar, cambiar cada día de cama, de casa, hacérselo todo uno mismo, compartir con los demás. También nos ofrece compañeros temporales de ruta de nacionalidades diversas que nunca habríamos imaginado que conoceríamos, paisajes, climas diversos, muchas incógnitas y pocas seguridades, confiar en los demás, descubrir la propia fragilidad y los límites, descubrir la capacidad de superación para ir más allá de las propias fuerzas, dejar a un lado el reloj y las ocupaciones del trabajo, de la familia, de los amigos, dejar aflorar sentimientos y emociones olvidados o reprimidos, dejarse sorprender por un amanecer, por un paisaje, por los olores o por mares de nubes en los valles de las montañas.

De todo lo que nos ofrece el Camino, cada uno tomará o encontrará lo que pueda o lo que le interese. Algunos habrán recorrido el Camino pero el Camino no les habrá recorrido por dentro. No será más que un desafío más, una “Compostela” para mostrar como trofeo deportivo, unas cuantas imágenes en las redes sociales o 10 minutos de Youtube. A pesar de todo lo que hayamos sacado del Camino, es casi seguro que no quedaremos totalmente satisfechos al finalizarlo, habrá algo que esperábamos, consciente inconscientemente y no hemos conseguido, y ese sentimiento un poco confuso, puede que nos lleve a repetir el Camino dos, tres, siete y hasta cincuenta veces, o a hacer del Camino nuestra casa y nuestra vida, en el caso de algunas personas.

COSAS Y CASOS DEL CAMINO:

Hoy día el camino ofrece todo tipo de comodidades y de posibilidades. Desde que te lleven la mochila de albergue en albergue, a poder pedir un taxi en medio de la nada, gracias a los teléfonos móviles y a las aplicaciones; a encontrar sitios para pasar la noche cada 10km en muchas etapas; a escoger entre un albergue municipal con ronquidos incluidos y todo tipo de incomodidades hasta habitación doble o individual en muchos casos. No por nada, el Camino de Santiago es actualmente un negocio y un polo de desarrollo para muchos pueblos que estarían deshabitados o serían paupérrimos sino fuera por el negocio del Camino. El Camino en Galicia y otras poblaciones rurales, está dando vida a mucha gente. Hay poblaciones enteras que son albergues, hoteles, restaurantes... al servicio del negocio de los peregrinos.

Otra cosa que sorprende es la diversidad de nacionalidades. Me dicen los que conocen más, que los Coreanos, actualmente, son los peregrinos más frecuentes. No deja de ser sorprendente. Pregunté a varios de ellos y me decían que esta popularidad se debe a algunos programas que han hecho en la TV de su país y que ha despertado mucho interés. Los medios modernos como las aplicaciones también ayudan pues algunas personas no dejan de mirar al móvil para no perderse y para saber dónde comer, comprar y alojarse.

Otras nacionalidades que me encontré: italianos, norteamericanos, canadienses, latinoamericanos de

diversos países, portugueses, alemanes, franceses, belgas, húngaros, polacos, eslovenos, rusos, neozelandeses, australianos, sudafricanos, israelíes, libaneses, ¡ah! y también españoles, aunque a algunos les costara reconocerlo. En toda esta diversidad se encuentra la riqueza, pues siempre hay un momento para el intercambio, una pequeña ayuda, un

caminar juntos unos pocos kilómetros. Cuando no se ha programado de antemano, es difícil encontrar un compañero o compañera permanente de camino. Los ritmos, intereses y dificultades son diferentes.

Un peregrino coreano, Alex, nombre dado por un peregrino español ante la imposibilidad de pronunciar y retener su verdadero nombre, me comentó que el Camino de Santiago consta de tres partes:

Primera parte: Los Pirineos, Navarra y la Rioja. Para la puesta en forma física.

Segunda parte: Castilla y León. Para la puesta en forma anímica y emocional.

Tercera parte: Desde Foncebadón (León) a Galicia. Para el fortalecimiento del alma y encuentro con uno mismo, con los demás y con la realidad trascendente.

Parece ser que esto no es un invento coreano, sino que es algo que se dice a lo largo del camino, pero yo nunca lo había oído y la verdad que me sorprendió oírlo y más que me lo dijera un coreano. Pude comprobar que es una manera muy gráfica y exacta de definir el Camino.

PRIMERA PARTE: TONIFICAR EL CUERPO: El paisaje verde y montañoso con infinidad de subidas y bajadas; el cuerpo se machaca, los pies se cubren a veces de ampollas y llagas. Los músculos duelen y está la preocupación de saber si se tendrá fuerza para llegar a hacer lo previsto. Si se superan con éxito las etapas de la primera parte hay muchas posibilidades de poder hacer todo el Camino. Es como sacar el certificado de aptitud física del Camino de Santiago.

También pude comprobar que en esta primera etapa hay poca comunicación entre peregrinos mientras caminan. Cada uno va a lo suyo, caminar, caminar, caminar y ver si puede llegar pronto al albergue para tener un buen sitio para descansar, lavar la ropa y encontrar comida o espacio en la cocina comunitaria. Cuando ya se llega al albergue y se está bien instalado, entonces se habla, se comenta se comparten

experiencias del día, lo cual es muy bonito. Es muy importante encontrar nuevas fuerzas y retomar el Camino al día siguiente antes de que salga el sol. De todas maneras, a las 8 de la mañana es la hora límite para quedarse en los albergues. La gente moderna, los jóvenes principalmente, están acostumbrados a la vida trepidante y a un cierto individualismo; la vida comunitaria de los albergues es un verdadero descubrimiento. Se establece camaradería con desconocidos, se anudan amistades, e incluso más que amistades. Viudos o viudas desconsolados/as, a veces, no tardan mucho en encontrar nueva pareja.

SEGUNDA PARTE: FORTALECER EL ESPÍRITU: Dejamos atrás Navarra y la Rioja con sus verdes montañas y viñedos, sus grandes iglesias que aspiran a catedrales, sus pueblos de piedra bien cuidados y encumbrados en las montañas o colinas; para entrar en Castilla. La Rioja se estira hasta los Montes de Oca y da la impresión que las tierras riojanas quieren retener un poco más a los peregrinos. Es la Rioja burgalesa con Belorado, Vitoria y otros pueblos.

Después de las subidas y bajadas de los paisajes boscosos de los Montes de Oca y pasar la puerta de San Juan de Ortega entramos en Castilla que no es tan llana ni monótona como algunos imaginan. Tiene sus cuestas, sus campos inmensos de cereales o girasoles y sus pequeños valles y rincones como Hontanos, etc... y se puede experimentar que en Castilla el espíritu se ensancha y se fortalece, hace aflorar emociones y recuerdos

de todo tipo, el paisaje y los colores calman el espíritu. El peregrino va de colina en colina con sus subidas y bajadas y de manera gradual, los pasos de los peregrinos se acompasan, ya no hay tanta prisa en llegar a los albergues y te da tiempo a intercambiar pensamientos mientras caminas, a compartir experiencias e historias, a aprender de los demás, a tener una visión distinta de lo que estás viviendo, también a compartir lo que tienes, ofrecer y recibir ayuda. Es verdad que en esta parte del camino el peregrino no tiene pereza para empezar su día a las cinco de la mañana para terminar su marcha antes de las doce, pues el sol y el calor de julio o agosto, en medio de los trigales o rastrojos, aprieta sin piedad; además los puntos de agua no son tan abundantes y hay que hacer provisiones para que no falte; elemento más importante que la comida, si cabe.

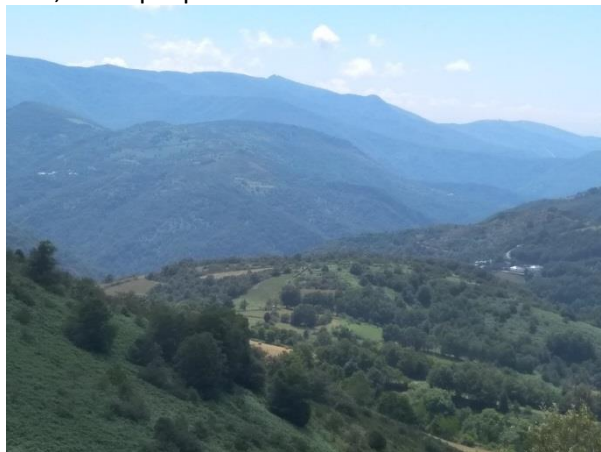
Oí comentar a una señora francesa, que iba con su marido y el nieto, que en los momentos más calurosos, al pasar por los trigales castellanos, a punto de ser cosechados o recién cosechados, podía sentir el aroma a pan recién horneado.

Las señas externas de identidad del peregrino suelen ser la concha o vieira, el bastón, etc.... pero esos símbolos no hacen al peregrino, sino que éste se va haciendo internamente día a día.

A medida que se termina Burgos y entramos en Palencia y Tierra de Campos el espíritu se sosiega y cada día te sientes un poco más peregrino y más unido a los demás; formas parte del camino, el camino forma parte de ti y te va construyendo por dentro. Saludar a los que pasas o te pasan con “Buen camino” o “Ultreia” (Sigue adelante) ya no suena extraño. Es curioso que la mayor parte de los extranjeros es lo único que saben decir en español, además de “un café o una cerveza, por favor”. Por el hecho de decir buen camino y que te lo digan te hace sentir más cerca de los demás. Es como un “santo y seña” del Camino que identifica a los peregrinos y a los que los tienen alma de peregrino.

Los campos de Castilla y de León los dejamos a los pies del Teleno en la zona de Astorga y desde este punto empezamos una subida prolongada que partiendo de la Maragatería y sus pueblos dan paso al Bierzo y a Galicia.

TERCERA PARTE: FORTALECER EL ALMA. Para mí, esta etapa, empieza en Foncebadón, con la Cruz de Fierro, así la llaman las gentes de la región; viene a ser como la puerta de entrada en Galicia, sin ser geográficamente Galicia. Entrar en estas regiones tiene algo de mágico y misterioso, esta gran cruz que destaca sobre el cielo azul, es la que precisamente nos marca este cambio. Piensas en los miles y miles de peregrinos y arrieros, a

lo largo de la historia, que han pasado por donde tú estás pasando, pisando el mismo suelo. Sin ser del todo consciente, se establecen lazos invisibles con el pasado y con todos los peregrinos o caminantes que han pasado por allí. La tradición dice que hay que dejar una piedra que has traído de tu casa al lado de la cruz. Esa piedra simboliza un problema, una preocupación o dificultad de tu vida y al dejar la piedra al lado de la cruz te liberas de la misma y de lo que representa, sigues tu camino más ligero.

Según el decir de mi amigo Alex el coreano, es el momento de conectar con lo más profundo, lo más íntimo y misterioso del propio ser y hacerte más fuerte.

Los paisajes verdes, las brumas matinales, los valles y ríos, los castaños centenarios, los bosques de robles, encinas y hayas, crean el marco ideal para lograrlo. La naturaleza te envuelve al caminar por senderos umbríos, incluso los modernos aerogeneradores, que coronan muchas de las cimas a lo largo del Camino, ronronean sin descanso. Sus enormes aspas giran y giran a ritmo monótono como si se les fuera a agotar la fuerza. Yo me pregunté en algún momento, ¿qué hubiera pensado Don Quijote al ver estos gigantones de acero y fibra? Este fenómeno de tecnología moderna, guste o no, también forma parte del camino que peregrinos de otras épocas por suerte o por desgracia no conocieron.

En esta tercera etapa yo experimenté cambios, que no había tenido hasta ese momento, tanto en mí mismo como en la relación con otros peregrinos. Sentimientos y pensamientos mucho más profundos que surgían de lo más profundo de mi mismo, de mi identidad. Me venían a la cabeza reflexiones y pensamientos que cuando tenía ocasión las compartía con otras personas. Hablé con otros peregrinos y peregrinas de temas que no había hablado hasta ese momento, quizás porque no se había abierto el canal de comunicación profunda. Encuentros que hacen aflorar temas personales porque la otra persona también se pone en la misma sintonía. Conversar de esos temas con toda naturalidad, sin importar desvelar al otro cosas personales que no se lo comunicarías a ningún extraño. Tal vez me abrí más porque sabía que posiblemente a esta persona no la volvería a ver más.

En esta parte del camino, abordé temas de fe y religión, de proyectos personales, del presente y del futuro, de manera espontánea. Es curioso, pero hasta esta etapa tenía la impresión de estar envuelto como en una capa de invisibilidad o anonimato, tampoco me apetecía hablar de mí mismo ni comunicarme de manera seria y profunda con los demás peregrinos; en este tramo, me resultaba más fácil y creo que a ellos también.

Será debido al ambiente, al paisaje a los olores fuertes de los campos, al número de peregrinos que se ve incrementado desde O Cebreiro y obliga a compartir más los espacios, que las relaciones se hacen más cercanas. Los que venimos de lejos, hemos tenido tiempo de aprender y evolucionar.

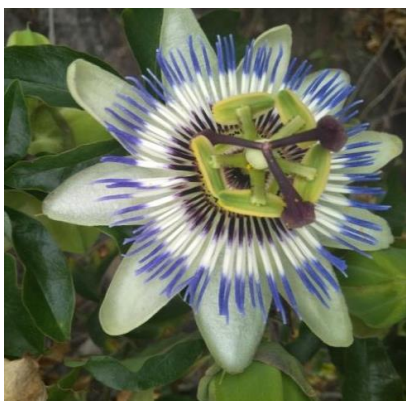
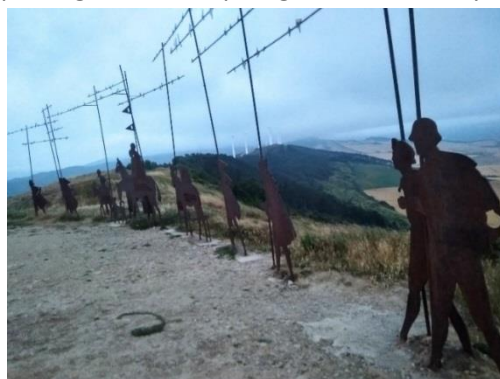
Este sentimiento de interioridad y espiritualidad profundo, yo lo viví cuando por breves instantes me mantuve en silencio delante de la tumba del Apóstol Santiago, más que con el abrazo al apóstol, que es algo folklórico y pintoresco. Ese momento de silencio me hizo revivir el camino y toda mi vida y fui consciente que toda mi existencia ha sido un camino, el camino de la vida, me hizo sentir peregrino de la vida. Desde mis once años que dejé a mi familia y me fui a la otra punta de España. Todo el itinerario desde el inicio de lo que pensé que era mi vocación hasta tomar conciencia de lo que era importante en mi vida y opté por seguir mi camino en tierras africanas durante 28 años, con todas las vicisitudes de este largo periodo. Mi regreso a España y me integración costosa y dolorosa en esta sociedad occidental moderna.

En esos breves momentos de silencio interior delante de la tumba del apóstol, fui consciente de mi vida de peregrino de la vida y también vi claro que mi peregrinación no había llegado todavía a su fin, que tenía nuevas etapas por delante que recorrer y le pedí al Apóstol que me siguiera dando fuerza para recorrer estas etapas con calma, sin prisas, disfrutando de lo que viniera y poniendo mi vida al servicio de los más empobrecidos en uno de los países más pobres del mundo, en la medida que mis fuerzas me lo permitieran. También dando gracias a Dios por todo lo que me ha dado en la vida, que ha sido mucho. Por todas las personas que se han cruzado en mi camino. Por haberme permitido desde mi casi invalidez, poder recorrer mil kilómetros para llegar esa mañana a la tumba del Apóstol. Pidiendo por todas las personas que en algún momento de la vida se han encomendado a mis oraciones y estando seguro que Dios las tiene presentes a todas. Fue como un

aluvión de recuerdos y pensamientos que se producen de manera nítida y rápida al mismo tiempo. En resumen fue como una pequeña revelación y un momento de alegría intensa. Algunos lo llamarán técnicamente, *“Stream of Consciousness”*, o algo similar. Salí de allí más tranquilo y confiado para seguir mi camino y regresar a mis ocupaciones, pero con la sensación que seguía siendo peregrino sin barba y sin mochila pero con una fuerza interior que me daba ánimo para hacer frente a los desafíos venideros.

En algún momento de las últimas etapas del camino tuve la sensación de ir acompañado por alguien como una sombra que no me dejaba. Incluso, de manera inconsciente cuando hacía los planes, en mi cabeza, para la etapa siguiente, es como si los compartiera con este amigo invisible. También puedo decir que a pesar de los muchos momentos de caminar solo por montes, bosques y llanos, en medio del día o antes del amanecer nunca tuve miedo ni me sentí en peligro. Fue una sensación agradable de soledad acompañada y fructífera.

Tampoco experimenté momentos de desánimo o cansancio extremo. Es cierto que en cada parte del camino encontré a alguna persona que nos hicimos compañía mutua. Y cada día, sobre todo en las etapas “de fortalecimiento del alma” encontraba sorpresas en hechos o personas que me daban ánimos y estimulaban en mi camino.

Los 33 años de espera, para poder hacer todo el camino y más, han valido la pena. Son de esas cosas que se hacen una vez en la vida, marcan un hito y te entran unas ganas enormes de repetir.

Flor de Maracuyá o Fruto de la Pasión, en Saint Jean Pied-de-Port, Francia

TAMI : VISION GLOBALE

H. Vicente **Bartolomé**

La campagne 2019 est déjà de l'histoire. C'est le moment de regarder en arrière pour marquer de près les activités les plus significatives menées tout au long de cette année.

Recrutement et suivi des stagiaires

Un total de 18 familles a profité de notre formation. C'est le maximum de stagiaires que nous voulons recevoir. L'implication des anciens pour faire arriver les nouveaux a été très significative.

Le bon résultat des récoltes a permis aux familles d'accorder leur contribution pour l'équipement. Cela a été la première fois que tous les stagiaires sont partis du Centre avec les

deux boeufs et les outils de travail et sans aucune dette à rembourser. Nous pensons que cela va nous favoriser davantage l'accomplissement du suivi des anciens dans leurs villages.

Vers l'agro écologie...

Nous continuons à cheminer. Chaque fois notre marche est plus sûre. Beaucoup de monde nous regarde avec admiration et de jour en jour nous sommes reconnus.

Nous avons utilisé simplement une petite quantité d'engrais chimique parce que nous avons produit de tonnes de compost...

Nous avons dépassé notre objectif de planter 1000 arbres. Bientôt notre effort pour le reboisement donnera son fruit.

Particulièrement remarquable a été notre progrès dans le domaine de l'utilisation de pesticides écologiques. Cinq moniteurs ont suivi différents cours de formation sur la production d'insecticides et nous avons expérimenté l'efficacité de quelques-uns. Nous sommes en train de chercher la meilleure façon de vulgariser notre découverte parmi les anciens stagiaires et les agriculteurs voisins.

Autosuffisance économique

Nous sommes conscients que le but du CFRT ne doit pas être la rentabilité économique mais le développement de nos stagiaires et de leurs villages. Toutefois, pour assurer le fonctionnement du Centre nous ne devons pas rester entièrement dépendants de l'aide économique qui arrive d'ailleurs.

L'effort des dernières années pour rentabiliser les produits du Centre a commencé à donner son fruit. La ferme a produit plus de recettes qu'attendues grâce à la vente d'oeufs et de poules. Pour renforcer cette source de revenus, nous avons entamé la construction d'un nouveau poulailler de pondeuses.

Centre Maraîcher

C'est un des joyaux du CFR qui reste encore infra-valorisé. Pendant cette année nous avons initié le chemin de production de semences paysannes et l'expérimentation de produits phytosanitaires élaborés avec des composantes naturelles.

Nous sommes conscients que pour développer la nouvelle ligne de production et pour arriver à commercialiser les produits du jardin, il faut trouver un responsable qui assure la planification des projets et leur réalisation.

Transformation, commercialisation, gestion...

Même si nous devons développer davantage l'implantation d'une gestion plus efficace et avec la participation de tous les moniteurs, nous avons beaucoup avancé.

En 2019, le Centre a fait un grand effort pour approcher leurs produits aux consommateurs. Les oeufs, les poules qui sont passés à la réforme et les coquelets de chair ont été notre principale offre. Grâce à cette activité les gens nous ont connu davantage, ils ont apprécié ce que nous faisons et ils sont prêts à acheter nos

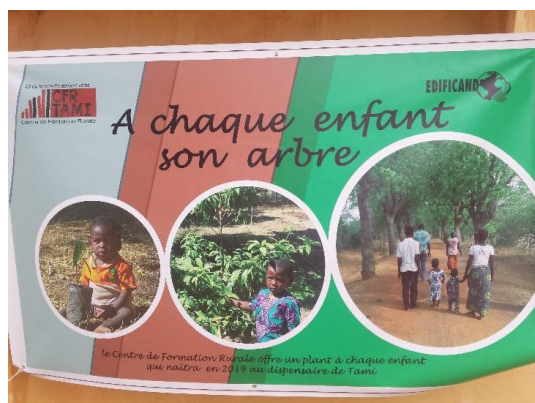
marchandises.

La prochaine année nous essayerons d'élargir l'offre avec les articles du centre maraîcher produits directement ou après leur transformation (arachides, confiture...)

Sensibilisation des agriculteurs en activité.

Nous avons organisé deux sessions de formation, la première pour deux représentants de chacun des dix villages les plus proches et la deuxième pour dix familles des anciens stagiaires. Seulement deux journées nous ont montré un chemin extraordinaire pour présenter et propager nos activités et nos pensées.

Afin d'encourager notre entourage à pratiquer le reboisement, nous avons planté plus de mille arbres et organisé la campagne « À chaque enfant son arbre ». Le Centre a offert un petit arbre aux enfants nés au dispensaire de Tami. Plus de 100 parents se sont approchés pour prendre leur cadeau.

Communauté de Frères

La communauté a été constituée de deux Frères. Cette situation devient de plus en plus insoutenable. Pour assurer l'avenir du CFR l'implication du District de Golfe devrait être plus active.

Emili Turú. "“A veces, dejar la vida religiosa es un acto de coherencia”

Arturo Sosa: "La angustia por los números nos nubla la vista y nos impide hacer un discernimiento maduro"

Según Turú, "la vida consagrada está en crisis, porque está en crisis la Iglesia y la sociedad. Está terminando una época en medio del caos actual"

Jolanta Kafka: "A veces, la crisis de la fidelidad coincide con el momento en que la persona busca mayor autonomía y más crecimiento personal"

Para Mariña Ríos, hay que "poner en primer plano el camino de la radicalidad evangélica y el encuentro con el Señor, que alimenta la fidelidad"

Según el Padre Sosa, "la disminución de la perseverancia no es una característica de la vida religiosa actual"

José Manuel Vidal

DON DE LA FIDELIDAD. ALEGRÍA DE LA PERSEVERANCIA. (ORIENTACIONES)
Documento de la CIVCSVA

ES 7 DE JULIO - A LAS 7 DE LA TARDE (19.00) - HORA ESPAÑOLA
seguir este evento: www.youtube.com/user/EDITORIALPCL

pan:

Arturo Sosa
Presidente de la USG

Jolanta Kafka
Presidenta de la UISG

Emili Turú
Sec. Gral. de la USG

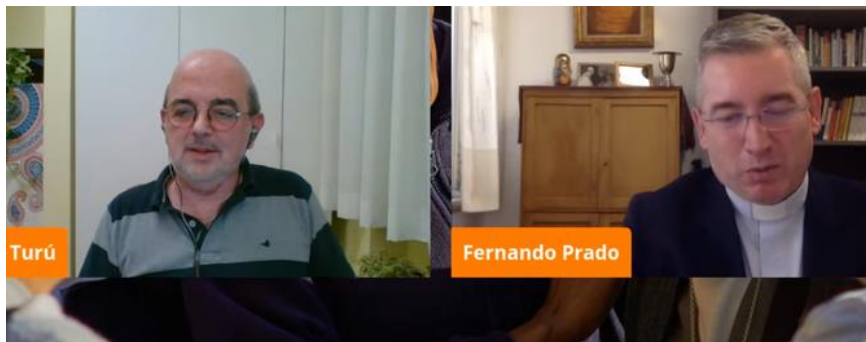
Mariña Ríos
Presidenta de CONFER

El don de la fidelidad. La alegría de la perseverancia. Orientaciones. Permanencia en mi amor.

Cuatro máximos exponentes (y referentes) de la vida religiosa mundial. Con paridad, como es preceptivo en este ámbito eclesial. Dos mujeres, la presidente de la UISG, Jolanta Kafka, y la presidente de la Confer, Mariña Ríos. Y dos hombres, el presidente de la USG, Arturo Sosa, General de los jesuitas, y el secretario general de la USG, Emili Turú, ex superior general de los

maristas. Reunidos en un **webinar, organizado por Publicaciones Claretianas**, para dialogar sobre un tema que no pasa de moda: “El don de la fidelidad y la alegría de la perseverancia”. ¿Casi nada!

Antes de comenzar el webinar ya hay gente conectada y **expectante**. Desde todas las parte del mundo. Como dice, por ejemplo, Inés Manrique, “ya estoy esperando; me parece que esta videoconferencia va a ser muy interesante por el tema y las personas que van a hablar”.

Tras una presentación con fondo musical del documento de la Congregación para la Vida Religiosa, saluda a los conectados **Fernando Prado, el director de Publicaciones Claretianas** y subraya el gozo de la presentación del documento. El claretiano comienza recordando a los religiosos y religiosas fallecidos por la covid-

19. Tras lo cual presenta el documento “que quiere salir al paso de los abandonos de la vida consagrada”.

Y, a continuación, presenta a los **intervinientes** en el webinar: “Un plantel de primera, para abordar la temática”. Y vuelve a hacer una breve reseña del documento vaticano.

Inaugura el chat el hermano **Emili Turú**, que ofrece una visión general del documento, en cuya gestación estuvo presente. “En el dicasterio hay preocupación por el número de religioso/as que dejan la vida consagrada”. Según cifras de monseñor Carballo, entre 2008 y 2012, unas tres mil personas anualmente. “Firman diez papeles diario de personas que se van. Si yo tuviera que hacer lo mismo, creería que la vida religiosa se está hundiendo. Sin embargo, no hay que caer en alarmismo, sin negar la realidad”.

A juicio de Turú, “**el Papa mismo habló de hemorragia que debilita la vida consagrada**”. Y es que se trata del 0,3% de la vida consagrada lo deja anualmente. O tres de cada mil. Y eso le hace pensar al ponente en otras cuestiones. Por ejemplo, el vocabulario, por ejemplo cuando se habla de hemorragia o de abandono.

“**A veces, dejar la vida religiosa es un acto de coherencia**. ¿Esos abandonan? No. No se me pasaría por la cabeza decir que nos abandonaron”. Según Turú, hay que distinguir entre síntomas y causas. “La crisis afecta a todo el mundo. Obsesionarse en los síntomas, no ayuda a hacer un diagnóstico correcto. Las causas son extremadamente variadas y complejas. Es, pues, una situación de crisis generalizada: la vida consagrada está en crisis, porque está en crisis la Iglesia y la sociedad. Está terminando una época en medio del caos actual”.

Por último, “lo mejor del documento es que nos invita a repensar la fidelidad y la perseverancia. Primero, con una cuestionamiento a las congregaciones, que no pueden acoger sólo vocaciones, sino que hay que cuidarlas. Segundo, preguntarse qué significa hoy ser fiel y perseverar. La mayoría de las congregaciones nacieron en estos contextos de crisis. Finalmente, preguntarse cada uno qué significa ser fiel”.

Interviene a continuación la hermana **Jolanta Kafka**, polaca y claretiana y presidenta de la UISG. A su juicio, hay que preguntarse “si estamos formando para la alegría de la fidelidad y de la perseverancia”. Se trata de un “proceso dinámico y abierto”.

Asegura que, en los últimos años, se ha profundizado en la formación de la vida religiosa femenina. Y, ahora, la formación es “más personalizada y menos individualista”. En este

sentido, “el acompañamiento es un requisito imprescindible”. Para Jalanta, “la fidelidad es algo que arranca

del pasado, de la memoria, así como la preparación a la creatividad y a la resiliencia; es decir, la fidelidad tiene que ser dinámica”. Y se pregunta: “La formación nos prepara para preguntarnos durante toda la vida?”

A veces, “la crisis de la fidelidad coincide con el momento en que la persona busca mayor autonomía y más crecimiento personal”. Además, la “fidelidad debe ser y es multidisciplinar”.

El siguiente ponente es el General de los jesuitas, **Arturo Sosa**. “Quiero comenzar diciendo que firmo más cartas de felicitación que de dimisión. Soy testigo de la fidelidad y de la alegría de la perseverancia”.

El padre Sosa cree que **hay que darle “densidad histórica al tema de la perseverancia”**, porque en algunas zonas, donde hay menos vocaciones hoy, las que entran son de una gran calidad, son personas preparadas que eligen”.

“La disminución de la perseverancia no es una característica de la vida religiosa actual”. Según el Padre Nicolás sí hay o puede haber distracciones: “el descuido, la incapacidad de incorporar la fidelidad a los votos, la dificultad para establecer relaciones humanas sanas, la baja calidad de la vida comunitaria”.

“Tenemos una larguísima tradición histórica. No siempre somos conscientes de la diferencia cultural que existe entre los que recibimos las nuevas vocaciones y las que las siguen. Las nuevas vocaciones vienen de una época histórica diferente”, explicó.

“Hay que dialogar con la sociedad secular...y volver a sus fuentes carismáticas. **Sólo la fidelidad al carisma fundacional nos permite crear nuevos puentes.** El acompañamiento es clave y, quizás, el mayor desafío para la perseverancia”, invitó el jesuita.

“Muchos abandonos tiene su origen en el proceso de admisión precipitado o superficial. **A veces, la angustia por los números nos nubla la vista y nos impide hacer un discernimiento maduro**”, aseguró.

San Ignacio hablaba de “**probación**” de los que llamaban a la puerta de la vida religiosa. La prueba fundamental es “tener la capacidad de ser guiado por el Espíritu”. De ahí “la importancia de la calidad del acompañamiento, que será mejor cuanto más desarrolle la capacidad de discernir las heridas que las personas traen. Se requiere un acompañamiento capaz de abrir espacios a la transparencia”

“Desapego de los bienes materiales y dejarse acompañar y guiar. Son los **desafíos de las congregaciones.** Desde mi experiencia, sería aventurado generalizar. Tres motivos presentes en personas que dejan: Primero un conocimiento superficial de la vida religiosa en la que entran. Segundo, pueden aparecer incompatibilidades con la vida religiosa o con el instituto. Y tercero, la crisis de la mitad de la vida, que no es bien acompañada y termina llevando al abandono”. Y el padre Sosa concluye alabando “la fidelidad como un don”.

La última invitada, **Mariña Rios, presidenta de la Conferencia de España**. ¿Qué podemos decir en España de la hemorragia vocacional?, comenzó preguntándose la religiosa. “No tenemos datos, como Conferencia, pero estamos haciendo una reflexión sobre la fidelidad y, dentro de ella, sobre los abandonos. A mí, hemorragia me evoca pérdida de vida. Dos sentidos. Uno son las salidas y otro es quedar aguantando la vida. Para afrontar esta pérdida de vida hay que hacerlo desde la vida que hay en la mayoría de los consagrados y consagradas”.

A su juicio, “en el documento late un elemento clave: el don de la vocación, que se vive como gracia y que lleva a vivir la entrega de la propia vida a Dios y a los demás hasta el final”. Ciertamente, **se trata de “un don que hay que cuidar y acoger permanentemente”**.

Para **Mariña Rios**, el documento puede ayudar a “dejarnos confrontar por distintos aspectos de la cultura actual, de lo provisional, de la pérdida de valor de los compromisos estables, la mediocridad...”

Para la religiosa, hay que “poner en primer plano el camino de la radicalidad evangélica y el encuentro con el Señor, que alimenta la fidelidad”, así como “hacer memoria del don de Dios en la propia vida”, para “saber escuchar la realidad y al otro”.

A su juicio, “tenemos que ser conscientes del valor del testimonio y de lo que transparentamos: buena noticia y un Dios fiel”, así como examinar “las deficiencias de las instituciones”.

Mariña Rios subraya, por último, **la necesidad de profundizar en la reflexión**. “Cada vez somos más conscientes de la bondad del acompañamiento, que nos ayude a buscar en la propia vida y en la comunidad, así como nuestra proyección apostólica”.

Y remarca dos cosas. **Una, el acompañamiento personal Y, dos, el acompañamiento de la comunidad**, que “nos alienta a seguir caminando”. Porque “la vida comunitaria se ha ido transformando durante estos años para mejor”. Y mirando hacia el futuro, ¿qué tiempo de comunidad religiosa puede ser atractiva para la gente joven?. “Comunidades de hermanos, que están en camino y en búsqueda, que se ayudan a avivar la pasión apostólica, que van creciendo en vida cálida y humana, en el cuidado, en el apoyo, en el encuentro. Comunidades abiertas al entorno, a la realidad, a los jóvenes, como espacios de acogida, diálogo y oración y que transmitan evangelio. Comunidades de gente agradecida”.

Terminadas las reflexiones, se pasa a las preguntas. Según Fernando Prado, hubo 950 personas conectadas al webinar. E infinidad de preguntas. En la contestación a una de ellas, Turú dice que “**ser fiel significa hacer cambios muy profundos, porque se trata de recrear el carisma en el contexto actual**: tener la mirada puesta en el Evangelio y en la carisma y en el contexto actual”.

El Padre Arturo Sosa asegura que la fidelidad tiene que ser “creativa” y que dialogue con la “cultura secular”. El gran signo de los tiempos es “el diálogo con la cultura secular”, que no es una pérdida, sino la ganancia de los tiempos modernos, con procesos más libres y personalizados. “La vida religiosa tiene que vivir su propio tiempo desde el carisma que lo fundó”.

¿La interculturalidad afecta a la fidelidad? “Claro, porque la imagen de Dios y de la Iglesia están vinculadas a cada cultura”.

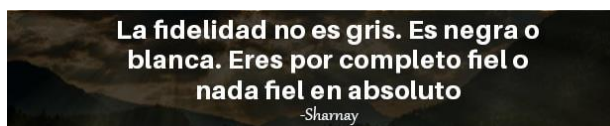
Respecto a la **formación permanente**, Mariña Rios asegura que “para ser fieles hay que apropiarse y encarnar el carisma, porque para ser fieles hay que ser fieles a este mundo o una formación permanente que nos hace pensar nuestros modos de relación entre nosotros y con los demás, y capacitarnos para la misión”.

En el tintero, otras muchas preguntas. Como éstas:

María Luisa Berzosa: ¿no tenemos que revisar a fondo los formatos en que hoy queremos que vivan las nuevas generaciones? ¿seguimos repitiendo sin contextualizar y hacernos preguntas de fondo?

Jesús Miguel Zamora: Si está cambiando tanto el mundo y se está convulsionando la vivencia de lo que hoy debe vivirse como VC, ¿no estaremos anclados en modelos de cuando nacimos, del pasado?

Silvia Rozas: Vivimos anclados en el cambio continuo. Lo que hoy ayuda mañana ya no valdrá. ¿Cómo ayudar y acoger a las vocaciones de hoy en estructuras que nacieron en siglos pasados?

EL ISLAM, ¿ LA ALTERNATIVA A LA SOCIEDAD OCCIDENTAL ?

H. Pablo Enrique Fuertes

Para empezar he de confesar que no me considero, mucho menos, especialista en el tema. Soy un simple aficionado, que atraído por la curiosidad y por la importancia de conocer más de cerca este tema que cada vez tendrá más influencia en nuestra sociedad. Hace unos días he leído en la Contra de la Vanguardia una frase que dice: “**cuanto menos sabe alguien de algo, más seguro está de saberlo todo**”. Que complementa con mi propia experiencia: cuanto más leo y sé algo del Islam, más me doy cuenta de lo mucho que ignoro. Mi interés por el tema, también está en su origen, por superar prejuicios e intentar comprender un poco mejor a los alumnos que tenemos en nuestras aulas pertenecientes a esta religión y cultura. Pero esto no me impide opinar que tan perjudicial son los prejuicios que podamos tener, como los buenismos o la ingenuidad fruto de la ignorancia sobre el tema. Por lo cual, creo que es bueno y necesario tener la máxima información para opinar con conocimiento de causa e impedir las actitudes anteriores.

Y antes de desarrollar algunos conocimientos que he adquirido de los libros, artículos y conferencias que he leído y escuchado, quiero aclarar en este artículo algunos puntos esenciales:

1º- Que el Islam no es un conjunto homogéneo e igual en todo el planeta, como sucede también con el cristianismo. Pues hay una clara diferencia en cómo se interpreta y vive esta religión y cultura, en África subsahariana y en el Norte de África y por supuesto en el Extremo Oriente, fundamentalmente en Arabia e Irán, muy influenciados por los movimientos radicales del **salafismo y whhabismo**, principalmente.

También existen diferencias notables en las distintas divisiones que existen dentro del Islam. Las tres más conocidas son los sunita, chiitas y sufíes. Pero es que dentro de estas grandes divisiones existen también otras muchas divisiones, como se dan también en el cristianismo

2º- Que el Dios del Islam no es el mismo que el concepto que nosotros tenemos de Dios. Para empezar, el Islam comenzó siendo una religión astral, como la religión de los nabateos. Alà era el dios de la luna, propio de la tribu de la Meca, los **qurays**, a la cual pertenecía Mahoma. No es por casualidad que la **media luna**, sea su símbolo principal. Su concepto de Dios fue evolucionando a medida que Mahoma tenía conocimiento del Antiguo Testamento, quedando fijado en un concepto de Dios al estilo de los Patriarcas. Un Dios, clemente y misericordioso sí, pero también guerrero e implacable con los que no le obedecen. En definitiva, un dios al estilo también del señor feudal. (No en vano llevan 600 años de atraso respecto a nosotros en este sentido). Por tanto, muy poco tiene que ver con el Dios que nos presenta el Nuevo Testamento, con el Dios de Jesús.

3ª- Nosotros no somos una **religión del LIBRO**, como nos definen ellos, ya que nuestra religión no se fundamenta en un libro concreto, sino en una PERSONA, Jesús de Natzaret. Además, nosotros no divinizamos los libros sagrados, como hacen ellos con el SANTO CORÁN, al cual lo han divinizado de manera absoluta. Y por supuesto, no es una fotocopia del libro original que está en el Paraíso, como afirma, erróneamente nuestro libro de Religión de 2ª de la ESO.

4º- En relación a la **Sharia**, a la cual también la define erróneamente este libro de Religión, no es solamente un código de moral de referencia para el Islam, es un código de conducta inspirado en el Corán y en los **hadits**

de Mahoma de estricto cumplimiento donde se aplica al margen de los Derechos Humanos, y cuya interpretación depende de las 4 escuelas jurídicas sunitas y la única de los chiitas. Es en definitiva, un control político religioso y moral mucho más radical que nuestra inquisición medieval.

5º- La religión del Islam y la cultura que desarrolla, es un paradigma muy diferente y paralelo a nuestra cultura, que si bien coinciden en algunos aspectos, en otros muchos es difícil establecer puentes de diálogo. Es verdad que existen dentro del Islam, corrientes moderadas que intentan hacer una interpretación más adecuada a los tiempos actuales del Corán, pero son perseguidas aun más que a los propios cristianos. Les es muy difícil ya que existe un control ideológico que impide hacer cualquier crítica por mínima que sea al profeta y su mensaje.

6º- Su integración dentro de nuestra sociedad es muy complicado. No basta con que aprenden el idioma para pensar que ya están integrados. Incluso pueden simular determinadas actuaciones, en principio contrarias a sus costumbres o reglas de conducta para conseguir el objetivo religioso que se proponen. Este principio de simulación se llama la **Taquiyya**. (Porque en el fondo, Alá sabe que son musulmanes). Aquí sí que se aplica aquel principio de Maquiavelo: el fin justifica los medios.

7º- Hay estudios que explican que sociológicamente cuando son menos del 10% de la población, intentan pasar desapercibidos y presentar su religión como la religión de la Paz (un principio de marketing extraordinario) pero cuando sobrepasan este 10% comienzan a hacerse notar de muchas maneras. Por ejemplo, el día 26 de este mes de abril, el periódico el Segre publica que por primera vez consiguen desde la Seu Vella, instalar altavoces para llamar a la oración con motivo del comienzo del Ramadán. Cosa que no se había producido desde tiempos de Ramón Berenguer IV. Y cuando son ya un 30% de la población exigen el cumplimiento de la Sharia y otras costumbres musulmanas. No tardando veremos que serán fiestas obligatorias entre nosotros el fin del Ramadán y la fiesta del Cordero. Tiempo al tiempo....

Almuerzo popular para celebrar
el fin del Ramadán en Mollerussa (2019)

Y a propósito del Ramadán. ¿por qué es variable cada año? Porque se rigen por el calendario lunar y varía de 11 días hacia atrás con respecto a nuestro calendario solar. Se llama Ramadán porque así es el nombre del noveno mes de su calendario. Y ¿por qué hacen el ayuno este mes y no otro? El ayuno era una costumbre extendida en Arabia. En principio Mahoma imita a los monjes Maronitas, luego quiere hacer lo mismo que los nabateos que lo hacían en un mes concreto. Mahoma elige este noveno mes para recordar que durante este mes tiene sus supuestas revelaciones (el día 27, es un día celebrado de manera muy especial) y también

para agradecer a Alá la victoria definitiva, que estuvo a punto de perder, contra los mecanos. (La batalla de **Badr**, el 17 de ese mes, victoria atribuida a la intervención divina).

8º- En cuanto a las conversiones del musulmán a otras religiones, por ejemplo al cristianismo, cabe señalar que son muy difíciles dado que son considerados apóstatas y por tanto rechazados por su familia, por su entorno social e incluso en algunos lugares condenados a la pena de muerte. A parte que desde muy pequeños, están tan influidos psicológicamente por sus principios psicológicos, que es muy difícil que quede un margen de libertad en sus decisiones posteriores. Sin embargo, del cristianismo al Islam, no hay problema. Y si un cristiano o judío, se enamora de una mujer musulmana, solamente se podrá casar con ella si previamente se convierte al Islam. Mientras que una musulmana, en principio, no se podrá casar nunca con un hombre cristiano o judío.

9º- Están tan convencidos de que su religión es la única verdadera por ser la religión natural inspirada y querida por Alá, que no pararán en hacer todo lo posible para que sea aceptada por todo el mundo, con el convencimiento de que todos los que mueran por conseguir este objetivo, tendrán su recompensa en el Paraíso. El único lugar del mundo donde se han visto obligados a retroceder es en la Península Ibérica, y su

objetivo es recuperar esta tierra que pertenece al Islam. (Da la impresión que cuentan con el beneplácito de determinados partidos políticos, sin saber las consecuencias). Creo que ante la expansión demográfica de los musulmanes en España, no debemos ser ingenuos sobre el peligro de perder nuestra identidad. No digo de estar en contra ni prohibir la manifestación de su fe, pero sí la obligación que tenemos de educar en la tolerancia y en el respeto a nuestro alumnos musulmanes o no. El respeto a nuestros valores democráticos y a los Derechos Humanos debe ser prioritario en la educación. (Y alerta, ellos tienen también la Declaración de los Derechos Humanos musulmanes, que no es lo mismo que los Derechos Humanos universales).

10ª- Si bien hay claras diferencias entre los seguidores de Alá, tal como dije al principio, también es verdad que les une una serie de principios más allá de sus conflictos internos. Les une una fe inquebrantable en un Dios único y en su profeta. En su convencimiento de que solamente su religión es la verdadera y en un sentido de hermandad llamada la Umma. En la práctica de los 5 principios fundamentales de su religión. En la creencia del origen divino del Corán y en el respeto absoluto a Mahoma, el cual es considerado como hombre perfecto, y al que no se puede criticar en ninguna de sus actuaciones y doctrina.

11ª- Existe la creencia de que el Islam ha sido respetuoso con el cristianismo en aquellos lugares donde han dominado mayoritariamente. Y es verdad, pero sólo si se tiene en cuenta estos tres principios: primero, que paguen la **Yizia** (Corán 9,29) o impuesto obligatorio, segundo que no hagan proselitismo ni manifestación externa de su religión y tercero que no ocupen determinados oficios, reservados exclusivamente a los musulmanes. Sólo así se respetará sus vidas.

12ª- Y para concluir estas aclaraciones, cabe preguntarse el por qué de su éxito y expansión. Esto se debe, a mi entender, a estas causas:

- El ser una religión simple y sencilla sin grandes dogmas (sólo la unidad de Alá, Mahoma su profeta y la divinización del Corán). Basada en sus cinco principios
- Una moral muy laxa en temas sexuales. (Al menos para los hombres).
- La unión política y religiosa, que permite al poder político controlar toda actividad social y religiosa.
- El carecer de una jerarquía eclesial. (Hasta cierto punto, porque los imanes y Ulemas, ejercen también su influencia).
- *La simplicidad de sus oraciones y de su relación con Alá basada en una sumisión de señor feudal a siervo.*
- *De la importancia que tiene en la familia el padre, al cual no se le puede discutir sus decisiones.*
- *La fuerte unión y sentido de pertenencia e identificación con su tribu o su grupo Social.*

Y para no hacerme más pesado, en otro artículo desarrollaré el origen del Islam, Mohamed, su profeta, las causas históricas de su rápida expansión, las diferencias teológicas con el cristianismo y los movimientos más fundamentalistas o radicales que están influyendo actualmente.

Maons bàsics per aixecar una Comunitat

Materials maristes per a un recés espiritual

1.- **La Comunitat és un do, una gràcia** per a la meua persona i la meua vocació ... no alguna cosa a "suportar", una "penitència", una càrrega ... encara que tota relació humana en profunditat, tingui les seves dificultats i els seus moments dolents.

2.- **"Comunitat cristiana significa comunió en Jesucrist i per Jesucrist.** Cap comunitat cristiana no pot ser ni més ni menys per això ... Si podem ser germans és únicament per Jesucrist i en Jesucrist. Això significa, en primer lloc, que Jesucrist és el que fonamenta la necessitat que els creients tenen els uns dels altres; en segon lloc, que només Jesucrist fa possible la seva comunió i, finalment ens ha triat des de tota l'eternitat perquè ens acollim durant la nostra vida i ens mantinguem units sempre "(Dietrich Bonhoeffer: "Vida en comunitat"

3.- **La vida en comunitat és una part integrant del seguiment de Jesús** a la vida religiosa, i no un afegit o element secundari i/o prescindible. Tota vocació cristiana i la vida religiosa és "amb-vocació". Així ho va ser amb els primers deixebles, i així ha estat al llarg de la història de la vida religiosa.

4.- **La vida de comunitat és part de la missió i no simplement una plataforma per a la missió.** Construir comunitat és part de la nostra missió, i el testimoni de fraternitat en comunitat és part essencial del nostre testimoni de l'evangeli al món d'avui. La comunitat no és un mer "instrument funcional..."

5.- Tant pel que fa a la vivència personal de la vocació i missió, com en la presa de decisions corporatives referides a la missió, **la comunitat és un instrument privilegiat de discerniment.**

6.- Tot l'anterior posa de manifest la **importància de la pregària compartida en comunitat** com un temps decisiu en la construcció, harmonia i discerniment de la comunitat. És molt important salvar aquest temps, cuidar-lo perquè no quedi desvirtuat per la rutina, i trobar les formes que en ell es doni una autèntica comunicació personal i espiritual entre les persones que formen la comunitat.

7.- És important **que la comunitat sigui una comunitat "oberta" al seu entorn, sensible a la vida que es desenvolupa fora d'ella.** Una comunitat tancada en si mateixa, encastellada, s'empobreix fins a atrofiar-se i el seu ambient es va fent irrespirable, amb una exagerada magnificació dels petits problemes quotidians. Cal trobar l'equilibri entre obertura i intimitat.

8.- **No existeix la comunitat ideal.** "És important adquirir consciència des del principi que, en primer lloc, la fraternitat cristiana no és un ideal humà, sinó una realitat donada per Déu, i, en segon lloc, que aquesta realitat és d'ordre espiritual i no d'ordre psíquic".

- "Moltes han estat les comunitats cristianes que han fracassat per haver viscut amb una imatge quimèrica de comunitat"

- Hem de persuadir-nos que els nostres somnis de comunió humana, introduïts en la comunitat, són un autèntic perill i han de ser destruïts sota pena de mort per a la comunitat. Qui prefereix el propi somni a la realitat es converteix en un destructor de la comunitat, per més honestes, serioses i sinceres que siguin les seves intencions personals "(D. Bonhoeffer)

9.- **"La comunitat cristiana no és un sanatori espiritual ... El que no sàpiga estar sol, que vagi amb compte amb la vida de comunitat.** No podrà sinó fer-li mal i fer-se mal a si mateix --- Però el contrari també és veritat: el que no sàpiga viure en comunitat, que vagi amb compte amb la soledat... Voler viure en comunitat sense estar sol és llançar-se al buit de paraules i sentiments; voler estar sol sense la presència de la comunitat és caure en un abisme de vanitat, narcisisme i desesperació "(D. Bonhoeffer)

10.- **En la vida comunitària és molt important la cura i la forma de tractar els més febles d'una comunitat.** En això hi va molt de la qualitat evangèlica d'una comunitat. "Que el feble no jutgi el fort; que el fort no menyspreï el feble. Que el feble vigili amb l'orgull, i el fort amb la indiferència ... "(D. Bonhoeffer)

VOCABULARIO DE LA VIDA

G. Santiago Heredia, tomado del libro "El hombre que vino de la sombra"

Adiós: Es cuando un corazón que se va deja la mitad con quien se queda.

Adoctrinamiento: Es cuando una persona conversa con el Espíritu colocando el corazón en cada palabra.

Amigo: Es alguien que se queda para ayudar cuando todos los demás se alejan.

Amor al próximo: Es cuando un extraño pasa a ser el amigo que todavía no abrazamos.

Caridad: Es cuando una persona tiene hambre y compartimos con ella la única galleta que tenemos.

Cariño: Es cuando no encontramos ninguna palabra para expresar lo que sentimos y hablamos con las manos, colocando una caricia en cada dedo.

Celos: Es cuando el corazón se retuerce porque no confía en sí mismo.

Comprensión: Es cuando un anciano camina lentamente delante de nosotros y, aunque tenemos prisa, no lo apuramos.

Cordialidad: Es cuando amamos mucho a una persona y tratamos a todos los demás como a ella.

Enemistad: Es cuando una persona empuja bien lejos la línea del afecto.

Envidia: Es cuando una persona todavía no descubrió que puede ser mejor que otra.

Evangelio: Es un libro que sólo se lee bien con el corazón.

Evolución: Es cuando avanzamos y sentimos el deseo de buscar a los que van quedando atrás.

Fe: Es cuando una persona dice que va a escalar el Everest y su corazón ya lo considera un hecho.

Hijos: Es cuando Dios pone una joya en nuestras manos y nos recomienda cuidarla y educarla.

Lágrima: Es cuando un corazón triste pide a los ojos que hablen por él.

Lealtad: Es cuando una persona prefiere morir a traicionar a quien ama.

Luto: Es una espina en el corazón que tarda en desaparecer.

Maldad: Es cuando arrancamos las alas al ángel que deberíamos ser.

Muerte: Es una separación con aroma de eternidad.

Nietos: Es cuando Dios envía ángeles para alegrar a los abuelos.

Nostalgia: Es cuando, estando lejos de algo querido, sentimos deseos de volar para reencontrarlo.

Odio: Es cuando plantamos trigo todo el año, esperando que madure, y una persona lo quema todo en un día.

Orgullo: Es cuando una persona se siente hormiga y quiere convencer a los demás de que es un elefante.

Paz: Es el premio de quien cumple honestamente con su deber.

Perdón: Es liberar al corazón del peso de una enorme piedra.

Pereza: Es cuando un virus entra en la voluntad y la enferma.

Perfume: Es cuando reconocemos a quienes nos agradan, aun con los ojos cerrados.

Pesimismo: Es cuando una persona pierde la capacidad de ver la vida en colores.

Rabia: Es cuando colocamos una muralla en el camino de la paz.

Sexo: Es cuando una persona ama tanto a otra que desea vivir dentro de ella.

Simplicidad: Es el comportamiento de quien comienza a ser sabio.

Sinceridad: Es cuando nos expresamos como si la persona a quien nos dirigimos estuviera al otro lado del espejo.

Soledad: Es cuando estamos rodeados de gente, pero nuestro corazón no ve a nadie alrededor.

Superfluo: Es cuando nuestra sed necesita una gota de agua y pedimos un río entero.

Ternura: Es cuando alguien nos mira y sus ojos brillan como dos estrellas.

Vanidad: Es cuando una persona abdica de su esencia a favor de otra; generalmente peor.

Crida internacional de Sant'Egidio: “Sense ancians no hi ha futur”

Per Catalunya Religió

“Sense ancians no hi ha futur. Crida per a re-humanitzar les nostres societats. No a una sanitat selectiva”. Aquesta és la crida del manifest internacional que ha promogut la Comunitat de Sant'Egidio després que la Covid-19 posés en evidència com “els ancians estan en perill a molts països europeus” i que “les dramàtiques xifres de morts en residències fan estremir”.

La crida s'ha traduït a diversos idiomes i es difon a nivell internacional. Apel·la a tothom, ciutadans i institucions, a canviar radicalment de mentalitat per impulsar noves iniciatives socials i sanitàries a favor de la població anciana. Inicialment han firmat personalitats com **Andrea Riccardi, Romano Prodi, Jürgen Habermas, Manuel Castells, Hans Gert Pottering**, el cardenal **Matteo Zuppi**, o **Felipe González** i està obert a la signatura de tothom.

El text demana “una revolta moral per tal que canviï la direcció en l'atenció sanitària als ancians” i que “mai no siguin considerats un pes o, pitjor encara, inútils”. Es posa de relleu l'aportació que fan a la societat els ancians: “no podem deixar morir la generació que va lluitar contra les dictadures, que va treballar per la reconstrucció després de la guerra i que va edificar Europa”. I reclama “la solidaritat entre generacions” i “refermar amb força els principis d'igualtat de tractament i de dret universal a l'assistència sanitària”.

El document clama contra “un model perillós que fomenta una ‘sanitat selectiva’ que considera residual la vida dels ancians”.

SENSE ANCIA NS NO HI HA FUTUR

Crida per a re-humanitzar les nostres societats. No a una sanitat selectiva

Durant la pandèmia del Covid-19 els ancians estan en perill a molts països europeus. Les dramàtiques xifres de morts en residències fan estremir.

Caldrà revisar moltes coses en els sistemes sanitaris públics i en les bones pràctiques necessàries per arribar a tothom i per curar tothom amb eficàcia per deixar enrere la institucionalització. Ens preocupen les tristes històries de mortaldats de gent gran en residències.

S'està obrint pas la idea que es poden sacrificar les seves vides en benefici d'altres. El papa Francesc ho defineix com "cultura del descart": privar els ancians del dret de ser considerats persones bo i relegant-los a ser només un número i, en alguns casos, ni tan sols això.

En molts països, davant de la necessitat d'atenció sanitària està sorgint un model perillós que fomenta una "sanitat selectiva" que considera residual la vida dels ancians. Així, la seva major vulnerabilitat, la seva avançada edat i el fet que poden ser portadors d'altres patologies justificarien una forma "d'elecció" a favor dels més joves i dels més sans.

Resignar-se a una solució d'aquest tipus és humanament i jurídicament inacceptable. Ho és no només segons una visió religiosa de la vida sinó també segons la lògica dels drets humans i de la deontologia mèdica. No es pot avalar cap "estat de necessitat" que legítimi o doni cobertura a l'incompliment d'aquests principis. La tesi que una menor esperança de vida comporta una reducció "legal" del valor d'aquesta vida és, des d'un punt de vista jurídic, una barbaritat. Que això es produeixi a través d'una imposició (de l'Estat o de les autoritats sanitàries) aliena a la voluntat de la persona representa una intolerable conculcació afegida dels seus drets.

L'aportació dels ancians segueix sent objecte d'importantes reflexions a totes les cultures. És fonamental en la trama social de la solidaritat entre generacions. No podem deixar morir la generació que va lluitar contra les dictadures, que va treballar per la reconstrucció després de la guerra i que va edificar Europa.

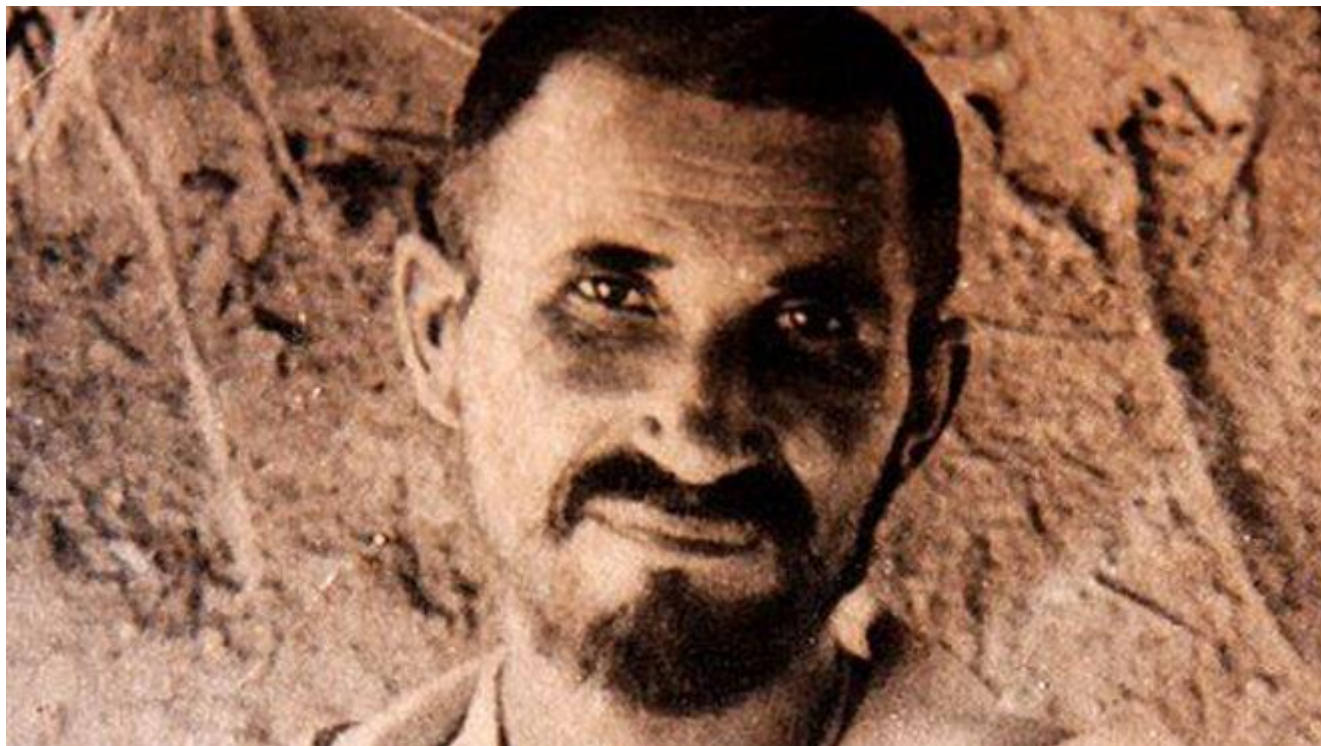
Creiem que cal refermar amb força els principis d'igualtat de tractament i de dret universal a l'assistència sanitària que hem conquerit en els darrers segles. És el moment d'esmerçar tots els recursos que siguin necessaris per protegir el major nombre de vides possible i per humanitzar l'accés a l'atenció sanitària per a tothom. Que el valor de la vida sigui sempre igual per a tothom. Qui rebaixa el valor de la vida fràgil i feble dels més ancians es prepara per desvalorar totes les vides.

Amb aquesta crida expressem el nostre dolor i la nostra preocupació per l'elevat nombre d'ancians que han mort aquests mesos i esperem que comenci una revolta moral per tal que canviï la direcció en l'atenció sanitària als ancians i per tal que aquests, sobretot els més vulnerables, mai no siguin considerats un pes o, pitjor encara, inútils.

"Al enterarme de su próxima canonización, sentí una profunda alegría"

Pablo D'Ors: "Después de Jesucristo, a quien yo más admiro es a Charles de Foucauld"

Buscador espiritual, prototipo del converso, pionero del diálogo interreligioso, místico de lo cotidiano e icono del fracaso... Foucauld fue lo que siempre quiso ser: el hermano universal

Cien años después de que cayera mártir en su amado desierto argelino, son más de 13.000 personas en el mundo quienes nos consideramos sus hijos espirituales. Ahora la Iglesia lo reconoce

Pablo d'Ors

Después de Jesucristo, a quien yo más admiro es a **Charles de Foucauld**. Por ello, al enterarme hace pocas horas de su próxima canonización, sentí una profunda alegría. Los Amigos del Desierto, una red de meditadores de la que soy fundador y que tiene a Foucauld como patrón, sabíamos de su santidad desde hace ya tiempo. Pero es bonito y necesario que otros lo reconozcan y que todos lo sepan. Es importante poner a Charles de Foucauld en primera plana para que se valore en su justa medida la humilde enormidad de su legado espiritual.

Me encontré con Foucauld a los veinte años. Fue gracias a un libro que acompañó muchas de mis noches en mi año de noviciado, titulado "Más allá de las cosas" y escrito por Carlo Carretto, uno de sus discípulos. **Su espiritualidad me atrapó desde el primer momento**, si bien, quizá por ser yo demasiado joven y él demasiado radical, lo dejé de lado. Pero Foucauld supo esperarme y volvió a salir a mi encuentro veinte años después,

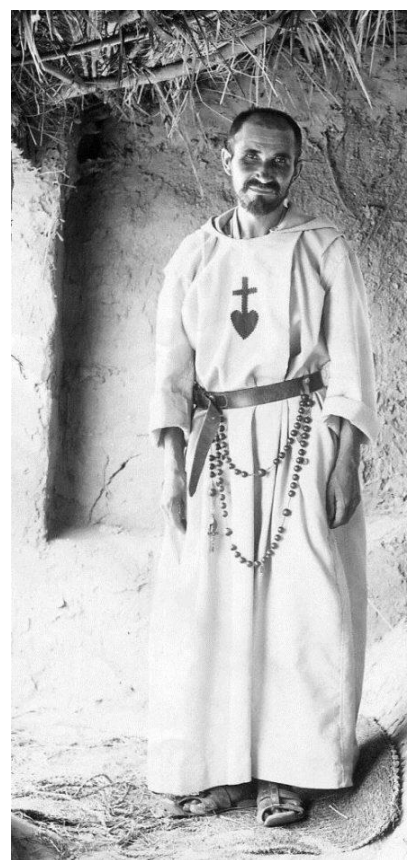
nuevamente en una situación de transición. En aquella época, las cosas me iban mal: digamos que había tenido algunos problemas institucionales y que mi situación eclesiástica era inestable. El rostro de Foucauld -compasivo como no conozco otro, me miró en aquellos días desde una stampa, despertando mis más nobles sentimientos. Comenzó entonces mi verdadera **conversión**, mi segundo noviciado, que sellé con la escritura de una novela sobre su vida titulada "El olvido de sí", hoy inencontrable. Más tarde vino todo lo demás, y hoy me he convertido en un apóstol de su oración del abandono, convencido como estoy de que Foucauld protagonizará espiritualmente el siglo XXI, como intentaré mostrar a continuación.

Foucauld es **el padre del desierto contemporáneo**. Basta escuchar el nombre de Charles de Foucauld para que muchos lo asocien con la imagen del desierto. No es de extrañar, nada más ser ordenado sacerdote, a los 43 años, Foucauld parte rumbo al Sahara, donde residirá, primero en Beni Abbès y luego en Tamanrasset, hasta su asesinato, el 1 de diciembre de 1916, hace ya más de un siglo. Tenía entonces 57 años, aunque por su aspecto -tal era su desgaste físico- nadie le habría echado menos de 75. Foucauld no fue al desierto en busca de la soledad -conviene subrayarlo-, sino para estar cerca de los tuareg, a quienes veía como el pueblo más olvidado y pobre. **Fue para encontrarse con los pobres y se encontró -aún más- con su propia pobreza**. En aquellas tribus del Hoggar vio un espejo de sí mismo. En el paisaje desértico que le rodeaba vio un reflejo, muy exacto, de su propio desierto interior: no tuvo ninguna experiencia mística en toda una vida consagrada intensamente a la oración. Sostengo que Foucauld es el continuador, en nuestro tiempo, de la espiritualidad de los padres y las madres del desierto y que, en ese sentido, más que el fundador de una familia religiosa, es quien nos trae a Occidente la **necesidad** de volver al desierto, que hoy llamamos silencio e interioridad.

Foucauld fue un **buscador** espiritual. Claro que antes de llegar al desierto, tuvo una larga y atribulada búsqueda, cuyo primer capítulo fue, probablemente, su exploración de Marruecos, donde mostró el temple del que estaba hecho. Fue la devoción de los musulmanes, curiosamente, la que despertó en Foucauld el deseo de volver a la fe cristiana. Luego vino su iniciación al catolicismo, de manos de su prima Maria Bondy, su ingreso en la trapa, primeramente en Francia y después en Akbés, Siria, su decisiva peregrinación a Tierra Santa, donde vivió en un miserable cuchitril trabajando como criado y recadero de las clarisas y, por fin, su aventura sahariana. Todas estas etapas están perfectamente acreditadas por el propio Foucauld, que fue un grafómano empedernido. En efecto, el número de sus cartas se cuenta por miles, y las numerosísimas páginas de su diario espiritual dan buena fe de su encendido amor por la Virgen y por Jesucristo, a Quien llamaba mi Bienamado y con quien conversaba a cada rato. Es revelador cómo el paradigma de la soledad (un ermitaño..., ¡y en el Sahara!) se convierte en el paradigma de la comunicación. Este doble movimiento, tan elocuente en lo vertical como en lo horizontal, nos da una imagen certera de quién era verdaderamente Foucauld.

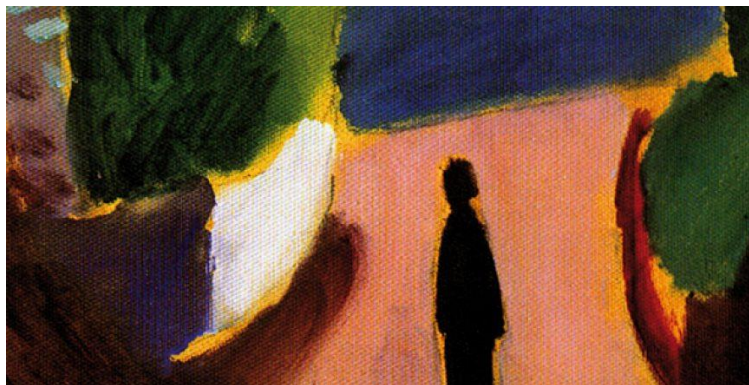
"Fue la devoción de los musulmanes, curiosamente, la que despertó en Foucauld el deseo de volver a la fe cristiana"

Foucauld fue el **prototipo del converso**. Porque quien ahora va a ser puesto en los altares fue en su aristocrática juventud un engreído militar y un sofisticado vividor. El paso de la vida pendenciera a la venerable queda reflejado a la perfección en sus facciones, que pasan de ser sensuales y arrogantes a transparentes y bondadosas. En lugar de lanzarle a las vanidades del mundo, el homenaje que le brindó la Sociedad Geográfica Francesa -otorgándole la medalla de oro por su admirable Reconnaissance du Maroc-, le impulsó a la soledad. Fue **Henri Huvelin**, un párroco parisino, quien apadrinaría su conversión. Corría el mes de octubre de 1886 cuando este sacerdote, al tenerlo delante, le ordenó arrodillarse y confesarse. No fue una invitación, fue una orden. Y fue allí donde todo comenzó para Foucauld. Comprendió que abajo es el

lugar más universal, pues es allí donde está la mayoría y, por ende, el lugar donde está Dios. Comenzó allí su pasión por los últimos, por ser el último. Tenía 28 años y su vida daba el giro definitivo. Comprender que existía Dios fue para él tanto como saber que debía entregarse a Él.

Foucauld fue un **pionero del diálogo interreligioso**. Como no podía ser de otra forma -teniendo en cuenta su época y sensibilidad-, viajó a África del Norte dispuesto a convertir a los musulmanes. Pero Dios le concedió el don de no convertir a ni uno. Fue un don, porque gracias a esta dificultad para realizar sus planes, Foucauld comenzó a cultivar la amistad con los destinatarios de su misión. Como pocos en la historia de la Iglesia antes

o después de él, Foucauld entendió la amistad como el camino privilegiado para la evangelización. Gracias a que se hizo amigo íntimo de Moussa Ag Amastane, un jefe indígena, y de un tal Motylinski, un estudioso erudito, emprendió su más hermoso gesto de amor a un pueblo: la elaboración de un diccionario francés-tamacheq, así como la recopilación de las canciones, poemas y relatos del folclore de los tuareg. Estas obras enciclopédicas, sobrecogedoras tanto por su extensión

como por su rigor, revelan su exquisito respeto a la cultura y a la religión ajenas y, en fin, su pasión por lo diferente. Emociona saber que el protagonista de semejante empresa lingüística y cultural haya sido un patriota ejemplar, que hasta el final mantuvo su encendido fervor por Francia.

Foucauld fue un **místico de lo cotidiano**. Lo cotidiano él lo llamaba Nazaret. Por encima de la vida pública de Jesús, que ya eran tantos y tantas que buscaban representar -anunciando el evangelio, curando a los enfermos, redimiendo a los cautivos, creando comunidad-, lo que Foucauld quiso fue representar su vida oculta como obrero en Nazaret. La vida en familia, el trabajo en la carpintería, la existencia sencilla en un pueblo... Todo eso, tan anónimo, tan aparentemente insignificante, fue lo que le subyugó hasta el punto de consagrarse siempre y por sistema a lo más pequeño, lo más ordinario, lo más ignorado. Resulta paradójico que una vida, que vista desde fuera puede juzgarse extravagante y aventurera, haya sido alentada por la pasión por lo sencillo e insignificante a ojos humanos. Recuerda que eres pequeño, dejó escrito Foucauld. Y estuvo convencido de que eran muchísimos quienes podían seguir este carisma suyo, como prueba que escribiera infatigablemente múltiples Reglas de vida.

Foucauld es el **icono del fracaso**. Porque si bien es cierto que Reglas monásticas o laicales escribió muchas, también lo es que seguidores no tuvo ni uno. Tampoco logró convertir a ni un solo musulmán. Ni liberar a ningún esclavo, por mucho que se lo propuso inundando a la administración francesa con sus reclamaciones.

Vista desde los parámetros habituales, la existencia de este insólito personaje fue un total fracaso. Cien años después de que cayera mártir en su amado desierto argelino, son más de 13.000 personas en el mundo quienes nos consideramos sus hijos espirituales. Divididas en familias religiosas, sacerdotales o laicales, todos nosotros sabíamos ya que Foucauld fue lo que siempre quiso ser: el hermano universal. Ahora la Iglesia lo reconoce. Reconoce como camino el abandono en las manos del Padre, la plegaria que Foucauld escribió en 1896, ignorando que un siglo después miles de hombres y mujeres la recitaríamos a diario.

Unes senzilles reflexions

G. Ramon Font i Serra

Crec que aquest títol l'he emprat en altres ocasions... El que segueix, són senzilles reflexions amb les que si pot o no estar d'acord, poden ser més o menys actuals. Estan escrites el dia de Pentecosta (31 de maig) i es llegiran, els que les llegeixin, el mes d'octubre, quan sortirà el PAX 255.

I com que és Pentecosta, una petita reflexió, una referència a l'Esperit, tot i que l'hem de tenir present, no només avui, sinó sempre...

Que l'Esperit, doncs, que és vent i foc ens faci obrir portes i finestres, balcons i terrasses... per sortir enmig del nostre món, enviats per anunciar i ser testimonis, i dir a tothom que Déu es Amor!

Penso que això d'obrir portes i finestres... deu ser molt difícil! Fa més de seixanta anys que el gran Papa Joan XXIII ja ho va dir... i no sé què està passant aquí i allà que no s'acaben d'obrir...

La festa de la Pentecosta d'enguany ha eclipsat la festa de la Visitació de Maria a la seva cosina Elisabet. "Ens visitarà un sol que ve del cel..." resem tot sovint... Aquest "Sol" té com a Mare, la Verge Maria... Que Ella ens visiti i ajudi sempre. Abans celebràvem amb molta devoció "el mes de Maria"... ¿Què queda de tot això?... Traiem, traïem coses... però, ¿que hi posem en el seu lloc?

Llegint, llegint... veig que s'escriu molt i molt d'economia... Per exemple, en l'acta del darrer Consell de Districte (28 d'abril) unes sis paginets, aproximadament, parlen de nombres. A l'acta del Consell de la MEL (27 d'abril) també, a la cartellera de la meua comunitat, que està plena de papers, molts d'ells parlen del mateix...

Potser deu tocar, ara, parlar d'això... però trobo que es parla poc sovint d'altres coses que són o haurien de ser molt més importants que els nombres... Ens convenen, en aquests moments i sempre, coses que ens enlairin "l'esperit"... i els nombres... l'enlairen molt poc...

¿No té targeta? L'altre dia vaig anar a una botigueta a comprar dos regalets per dos nadons, nen i nena, que van néixer en els dies del confinament total. A pagar: 60 euros. Hi havia un rètol que deia: "pagui amb targeta, si us plau."... Jo, com que no en tinc, vaig pagar en efectiu. La senyora em diu: ¿no té targeta? No, no senyora no en tinc... Em mira... i amb un somriure, ho va dir tot... Al sortir pensava... realment fa riure i molt a aquestes alçades del segle XXI anar pel món sense targeta...

Ara, les meves reflexions, segueixen al voltant del darrer PAX del mes de maig de 2020. Potser n'hi han de més importants i interessants... Però, aquestes són les meves:

Pàgina 3. Editorial. M'he fixat en el lema del curs: "Imagina"... La meua reflexió és aquesta: Segurament ningú es podia imaginar, al començar el curs, el que ens vindria al damunt amb la pandèmia... S'haurà de tenir molta, però que molta "imaginació" per organitzar i solucionar problemes de tot tipus que van sorgint arreu... tant en les comunitats religioses com educatives si volen ser imaginatives, creatives, fermes, emprenedores... Una bona feinada!!!

Pàgina 11. 12. 13. "El Papa està iniciant processos de reforma irreversibles." És el títol d'una bonica entrevista feta a Carlos María Galli. Em fixo en la pàgina 12, al començament de la pregunta, que diu: "I quins són els

grans temes del Pontificat del Papa Francesc?” Són tres, contesta: “l’alegria, la misericòrdia i la missió.” Déu n’hi do!!!

¿Vivim alegres? ¿Transmetem alegria al nostre voltant? ¿Tenim autèntics motius per viure alegres i esperançats? ¿Ho estem realment?

La paraula “misericòrdia” pot tenir moltes interpretacions... A aquestes alçades de les nostres vides ens cal ser bons, ajudar-nos, acompanyar-nos i sentir-nos, sobretot, sentir-nos, acompanyats, estimats...

¿I la missió - la nostra missió?... De mica en mica... “sin prisa... pero sin pausa”... ens han anat arraconant... sí, és llei de vida, ja ho sé... però l’arraconament s’ha fet massa ràpidament... ¿o no?

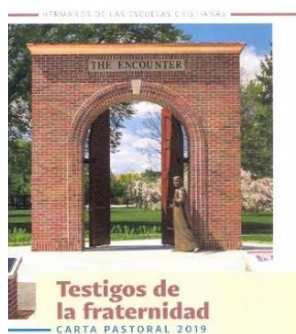

Pàgina 15. Hi han dues vinyetes molt boniques. En una d’elles i al capdavant de la pàgina s’hi veu el Papa Francesc, molt somrient i dues persones que comenten: “El Papa Francisco está llenando de color nuestra Iglesia.” L’altre respon: “Lo malo es que tiene en contra a los que quieren que siga siendo en blanco y negro.”

Quanta raó tenen aquests personatges... Sempre hi ha hagut gent amb empena, il·lusió, visió de futur que, amb el seu esforç, han aconseguit i aconsegueixen fer créixer el món... i sempre n’hi han hagut que han

fet i fan tot el contrari...

Costa avui, potser, en el nostre món i en el nostre entorn, que és el que més veiem, veure llums i colors, idees originals, clares i brillants, projectes interessants i profunds, persones alegres i entusiasmades amb el que fan... ¡Quanta responsabilitat tenen, els que manen... per fer realitat el que intenta fer el Papa a nivell eclesial: omplir de color, d’il·lusions... les nostres comunitats i escoles!

Pàgina 19. El G. Jaume Pujol comenta la Carta Pastoral del nostre G. Superior General. Molt bonica tota la pàgina. M’ha agradat especialment: “Per això hem de trobar moments per a reflexionar sobre com millorar personalment la vida fraterna i moments d’intercanvi comunitari sobre com millorar la fraternitat comunitària. És molt important.”

Res a dir, simplement reflexionem-ho i practiquem-ho! Per aconseguir-ho cal l’esforç i les ganes per part de tots, calen líders amb empena que ho facin possible i cal que tots hi posem el nostre granet de sorra... ¿Ho fem?

Pàgina 41. 42. 43. “Un análisis de la Vida Consagrada Hoy (I). Al començar l’apartat “Consagrados... Gente del Espíritu”, pàgina 42 llegeixo: “Los religiosos y religiosas damos una imagen de buenos trabajadores, gente entregada, de vida organizada y austera, con horarios y reglas. No tanto de personas felices, de humanidad plena, que cultivan la sensibilidad y la ternura.”

Aquest religiós del Verbo Divino, P. Carlos del Valle té tota la raó del món! I aquesta és la reflexió, que sense culpar ningú, faig: no ens han educat mai, mai, mai... ni en la sensibilitat ni en la tendresa... Moltes vegades ho han considerat com sensibleries, com coses poc adequades dintre de la vida religiosa... i així ens ha anat... “cor obert”... diu la cançó, per estimar, ajudar, donar i donar-se...

Pàgina 46. El nostre estimat G. Ramon Grau, des del cel, ens segueix parlant amb la interpretació que fa dels salms. Què bonica la que fa del salm 42 “Desig creixent de Déu”! M’han cridat l’atenció aquestes frases: “¿Quines són les meves sets? Alts i baixos omplen la meua vida: hi ha moments de dubte i de foscor: que no perdi mai l’esperança en Déu salvador.

Feu-me sentir (si pot ser més sensiblement) el vostre amor. Que sigui espontani el meu agraïment. Que la tristesa no m’esclavitz, que els que estan vora meu puguin compartir la meua fe i pau interior. No hi ha cabuda per la tristesa; sols per la pregària esperada i salvadora.” Meditem-ho i compartim-ho! Val la pena...

Bon record del G. Mateo

Pàgines 50 a 55. Què bé s’expressen els Germans Jaume Palom i Josep Martí al parlar del bon Germà Mateo Esteban! M’ha agradat molt, tot el que diuen d’ell. Un Germà bo, exemplar, treballador, abnegat, Intel·ligent, savi, senzill, cordial...

Sempre he recordat, amb emoció, el bon exemple que tinc d’ell. Quan estàvem a La Salle Bonanova els anys seixanta del segle passat a la sala de comunitat, tot i el soroll que fèiem, les entrades i sortides, els comentaris... (érem més de seixanta Germans) ell sempre estava concentrat amb els seus llibres i apunts; amb els dits de la mà es tapava les orelles i treballa que treballa, estudia, que estudia... Moltes gràcies Germà Mateo pel teu fratern testimoni de fidelitat i entrega total!

Pàgina 58. Una cordial pàgina dedicada a un altre Germà, el nostre estimat degà Guillermo, que el passat mes de març va complir noranta-nou anys i segueix, encara, al peu del canó.

Escriu el periodista Ramon Sargatal: “La vellesa –diu Ciceró al De Senectute- és com la darrera escena d’una obra de teatre.”

Quina magnífica, interessant, amena i llarga obra teatral està realitzant el nostre estimat Germà Guillermo! Quin meravellós homenatge mereix la seva total dedicació a l’educació cristiana, humana, esportiva, musical... de tants nens i nenes, nois i noies... Una obra teatral, la seva, que aixeca el teló cada dia i segueix plena de color, lluminositat, calor, humanitat, alegria, germanor... Moltes gràcies Guillermo!

Pàgina 92. El meu estimat Germà i Amic Antonio Domínguez aporta el seu gra de sorra amb aquest bonic comentari “Gozar con el otro”, tot ell fantàstic i deliciós, particularment per a mi: “Por eso se puede decir que alegrarse con la alegría de los demás es sobre todo un signo indiscutible de nuestra alegría espiritual y de su calidad.”

¡Què ens costa reconèixer, agrair, felicitar, comentar... els gestos, les qualitats dels altres, les seves atencions...! Què en som de “cecs” i quina manca de sensibilitat i tendresa...!

Pàgines 116 a 118. Tres pàgines parlant de les figues i de la salut que ens proporciona el menjar-les. Al llegir aquestes tres paginets he pensat en l’alimentació en general i en la de les nostres comunitats ara, totes “uniformades”, amb els mateixos menús. Menús, amb tots els respectes, més propis de clíniques i hospitals que no pas de comunitats normals i corrents per grans que siguem... Menús, on els “congelats” s’han convertit en “l’aliment

estel·lar”... ¿És bo, per a la nostra salut? Ho serà, potser per la “butxaca” però per la salut, tanta repetició, segur que no...

Pàgina 125. El Cardenal Fernando Sebastián Aguilar en “La realidad actual de España” fa la següent reflexió: “Después de China, Hong Kong, Japón y República Checa, España es el quinto país con más ateos, un 20%, muy por encima del índice mundial, que está en el 11%. Hace cincuenta años esto era imposible. Pero, me atrevo a decir que lo peor no es el ateísmo, sino la indiferencia.”

Segurament que tots en som una mica culpables i que el món de l’educació, el nostre món, hi té molt a veure. Tants canvis i reformes, maneres de fer, de dir, de comunicar, d’interpretar... ¿han estat els més adequats? Tots, tots... hem d’entonar el nostre “mea culpa”!

Per avui ja n’hi ha prou. Acabo... amb aquesta frase que llegia no fa gaire i que em va agradar molt: “En el nostre món actual hi manquen líders, líders amb cap, però, sobretot, líders amb cor.”

Smart Learning, la resposta de La Salle-URL a la nova normalitat educativa

Per Catalunya Religió

L’arribada de la nova normalitat a la docència universitària planteja, a curt termini, incerteses i problemàtiques. Per a respondre a elles, La Salle Campus Barcelona-URL presenta *Smart Learning*, un nou model educatiu que s’anticipa als possibles escenaris dels pròxims mesos per a oferir els estudiants la certesa d’una formació acadèmica de qualitat. Les aules del Campus seran *smart classrooms*, amb una tecnologia que permetrà garantir la formació amb independència de les circumstàncies específiques de cada estudiant, assegurant així la major qualitat docent i refermant el mètode *Learning by challenge*, que potencia els elements diferenciadors de l’ADN de La Salle-URL: la tecnologia, la innovació, l’emprenedoria, la transversalitat i la internacionalització.

L’*Smart Learning* flexibilitza la docència i l’adapta a la nova realitat social i a les necessitats concretes de cada estudiant. Així, La Salle-URL ha fet una inversió de dos milions d’euros, adaptant les aules i el Campus, per a oferir múltiples opcions i combinacions segons les necessitats del programa i dels alumnes. La instal·lació de solucions tecnològiques d’última generació permetrà la presencialitat deslocalitzada i sense barreres, utilitzant la tecnologia líder per a videoconferències. Aquestes solucions se centraran a proveir a l’alumne una experiència docent de màxima qualitat: sistemes d’àudio amb més de 8.000 micròfons virtuals per aula, càmeres dotades d’intel·ligència artificial i *smart boards* per a compartir continguts des de i cap a l’*smart classroom*, potenciant el treball col·laboratiu.

Per a tots els programes

Més de 60 classes, sales i laboratoris del Campus de La Salle-URL s’habilitaran per a la docència *smart*. “La nova normalitat ens exigeix una nova forma d’ensenyar i aprendre. Amb l’*smart Learning* atenem aquestes noves necessitats de manera flexible i tecnològica, perquè tots els nostres estudiants d’Enginyeria, Arquitectura, Management, Animació i Arts Digitals puguin viure una experiència educativa de qualitat independentment d’on estiguin”, explica **Josep Maria Ribes**, director d’Ordenació Acadèmica de La Salle-URL.

L’*Smart Learning* s’aplicarà a tots els estudis de La Salle-URL de graus, màsters, postgraus, cursos i formació executiva a partir de setembre, afirma **Josep M. Santos**, director general de La Salle-URL.

Los 12 beneficios del aguacate que deberías conocer

En primavera comienza la temporada de aguacate, que se prolonga hasta comenzar el otoño. ¡Conoce 12 razones de peso para incluir esta deliciosa fruta en tu dieta!

Internet

¿Por qué incluir el aguacate en tu dieta?

Aunque mucha gente lo confunde con una verdura, dado que se suele tomar en platos salados y, muy frecuentemente en ensaladas, lo cierto es que el aguacate es una **fruta** que se da en el árbol aguacatero, de la familia de las Lauráceas.

Si no lo consumes porque consideras que proporciona demasiadas calorías a tu organismo quizá estas 12 razones te hagan cambiar de opinión. La grasa del aguacate es buena y consumirlo mejorará tu **salud**. Además, te será muy fácil incorporarlo a tu dieta en ensaladas, pastas o en un rico guacamole para tapear con tus amigos. ¿Te vas a perder sus excelentes beneficios?

1. Fuente de energía y de nutrientes

Contiene vitaminas K, C, B5, B6 y E, potasio y ácido fólico.

2. Tiene más potasio que los plátanos

El potasio te ayuda a reducir la presión arterial. El aguacate contiene un 14 % de potasio frente al 10 % de los plátanos, la fruta por excelencia fuente de este mineral.

3. El aguacate es bueno para el corazón

Contiene ácido oleico, como el aceite de oliva, que contribuye a aumentar el colesterol bueno y a reducir el malo así como a reducir las inflamaciones.

4. Es rico en fibra

Su alto contenido en fibra te ayudará no solo a perder peso sino a reducir el azúcar en sangre y el riesgo de muchas enfermedades.

5. Es bajo en colesterol y triglicéridos

El aguacate es bajo en colesterol LDL (el malo) y triglicéridos y ayuda a aumentar los niveles de colesterol HDL (el bueno).

6. Si tomas aguacate, estarás más sano

Un estudio demostró que la gente que consumía aguacates habitualmente gozaba de mejor salud que quienes no lo hacían.

7. Esta fruta te ayudará a absorber otros nutrientes

El aguacate facilita la absorción de otros nutrientes de las plantas. Si incorporas aguacate a tu ensalada, facilitarás a tu organismo la absorción de los antioxidantes de otras verduras que pongas en ella.

8. Es bueno para tus ojos

Es rico en luteína y zeaxantina, dos compuestos importantes para la salud ocular.

9. El aguacate puede ayudar a prevenir el cáncer

El extracto de aguacate puede inhibir el crecimiento de las células cancerígenas de la próstata.

10. Es bueno para la artritis

El extracto de aguacate puede reducir los síntomas de la artritis en los huesos.

11. Ayuda a perder peso

Al contrario de lo que puedas pensar en un principio, su alto contenido en fibra y su baja proporción de carbohidratos hacen que sea un alimento excelente para perder peso. Además, es muy saciante, por lo que hará que tardes en tener hambre después de tomarlo.

12. ¡Es muy rico y fácil de incorporar a tu dieta!

En ensaladas, guacamole, platos cocinados... Hay muchísimas alternativas para incluir el aguacate en tu dieta diaria, ¿te lo vas a perder? La verdad es que el aguacate es una fruta que tiene muchas posibilidades en la cocina y, como acabas de ver, tiene multitud de beneficios para tu salud.

Una receta con aguacate: burrito de verduras y carne picada

Además de las clásicas tostadas, el aguacate puede usarse en mil recetas. ¡Es un clásico de la cocina mexicana y es un gran ingrediente de un clásico burrito! Te proponemos un burrito de verduras y carne picada para chuparse los dedos. Muy sencillo y perfecto para servir en un picoteo.

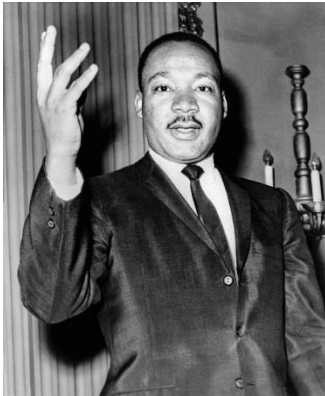
Salpicón de langostinos con aguacate

PUNTS DE REFLEXIÓ

OBERTS A L'OPINIÓ DE CADASCÚ

Divers

Un bon consell per quan estem atrafegats o en poca sintonia amb la pregària

Deia Luther King: “Davant d’un dia molt ple d’activitats el que calia precisament era allargar i no pas escurçar l’estona de pregària personal”.

I la Regla n. 68 ens diu: “L’obra de l’Institut és Obra de Déu: oració i apostolat són indissociables. Els Germans porten a l’oració tot el que constitueix el seu ministeri. En comunió amb Jesucrist descobreixen la llibertat interior, la gràcia i el discerniment espiritual que requereix la seva missió. Siguin quines siguin les seves responsabilitats professionals, els Germans cuiden de consagrar a la seva oració el temps necessari. D’aquesta manera testimonien que l’èxit del seu treball és a les mans de Déu. Aquesta perspectiva els allibera per dur a terme amb generositat, discerniment i pau interior, fins i tot els treballs més difícils”. I en el n.47: “La comunitat de Germans és comunitat d’oració. Els Germans resen junts, escolten i mediten junts la Paraula de Déu.. Junts cerquen i troben a Déu”.

Luther King i Regla FSC

Se llamarán Hermanos... testigos de Cristo, no de nosotros mismos

Hermano: te animo a que vuelas con frecuencia tanto a los escritos de nuestro Fundador como a los de nuestros expertos lasalianos. Tres textos contemporáneos que vale la pena repasar para el diálogo personal y comunitario: *Ser Hermanos hoy* (Hacia el 44º Capítulo General, doc. N. 3, 2006), *Se llamarán Hermanos* (Circular 466, 2013) y la *Regla*. Estos tres documentos examinan los desafíos de nuestra misión lasaliana en el siglo XXI. La misión lasaliana, tanto a nivel

nacional como internacional se realiza en contextos secularizados, multireligiosos y multiculturales. En estos contextos los Hermanos se esfuerzan por entrar en diálogo respetuoso con las personas a las que son llamadas a servir. Esta actitud presupone una apertura y una voluntad de escuchar, de aprender, testimoniar los valores del Evangelio, en cuanto sea posible, anunciar la Palabra de Dios (Regla 14,1). Los Evangelios y otros relatos de encuentros y diálogos nos ayudan a desempeñar el importante papel que representamos como testigos de fraternidad y de comunión.

G. Robert Schieler, Carta Pastoral 2019, pág. 24

Cinco ondas con la misión del Hermano hoy

El H. John Deeney comparte “cinco ondas” con nosotros “cinco ondas” con respecto de la misión del Hermano hoy: 1) ir más allá de nuestras propias estructuras; 2) hace que nuestra misión sea accesible a los necesitados, 3) nuestro espíritu lasaliano que complementa muchas espiritualidades; 4) estar atento a las necesidades que encontramos en asociación con otras personas de ideas afines; y 5) siempre la tan necesaria llamada a la reflexión que conduce a la contemplación.

G. Robert Schieler, Carta Pastoral 2019, pág. 31

Ars moriendi... Ars vivendi

Ars moriendi... Ars vivendi...

Totes les realitats: persones, institucions, mètodes, ideologies, instruments de treball... experimenten un “ars moriendi” que reclamen un “ars vivendi”. Crec que és una reflexió molt apropiada per avui, tant per a les nostres persones com per les realitats que toquem. En llenguatge corrent diem: “Renovar-se o morir”. Unes generacions porten a les següents. Així ha passat a l’Institut durant més de 300 anys. I nosaltres volem transmetre vida a les generacions que ens seguiran.

G. Jaume Pujol i Bardolet

La qüestió de la fe... La qüestió del “senyal de seguretat que demanem a Déu”

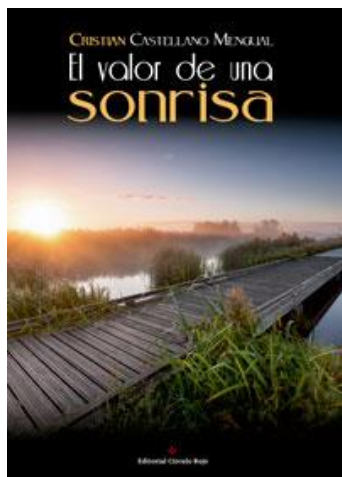
A Marc 8,11-13 els fariseus discutint amb Jesús i per posar-lo a prova li demanen un senyal de seguretat i Jesús els diu que els serà donat cap senyal de seguretat; seguidament s’embarca i se’n va a l’altra riba. Per

tant els deixa penjats. A Mateu 18,38-42 hi trobem una resposta quan mestres de la llei i fariseus li demanen que volen veure un senyal. Jesús respon d’una manera aspra dient que aquesta generació dolenta i adúltera demana un senyal, però no els serà donat altra senyal que el del profeta Jonàs... és a dir de Jesús mort en creu i ressuscitat. També en l’episodi de la mar calmada (Mateu 28,26-28) en que Jesús dormia tan tranquil i els apòstols estaven amb por d’enfonsar-se... Jesús els recrimina la seva falta de fe. També avui, nosaltres voldríem senyals de seguretat davant les incerteses en els que ens pertoca de viure mentre ens sembla que Jesús dorm... Doncs ja la tenim en la CREU, Sí la CREU és la prova de la nostra fe.

G. Jaume Pujol i Bardolet

Para ayudar a los demás a que sean mejores

Si usted me pregunta deme un ejemplo de belleza simple, cotidiano, que podamos tener para ayudar a los demás a que sean mejores, a que sean más felices, me vienen a la mente dos: la sonrisa y el sentido del humor.

La sonrisa, la capacidad de sonreír. La sonrisa es la flor del corazón, sobre todo cuando es gratuita, que no está manipulada por intereses seductores.

La sonrisa fresca, dicen los literatos, y el sentido del humor. Dejen que les haga una confesión personal: todos los días, después de rezar los laudes, rezo la oración de Santo Tomás Moro para pedir el sentido del humor, “sense of humor”. Empieza de una manera que hace reír: Dame, Señor, una buena digestión pero también algo para digerir.

Papa Francisco

El mal de la murmuració

Recentment el Papa Francesc digué en una homilia a Santa Marta: El “càncer diabòlic” de la “murmuració”, “neix de la voluntat de destruir la reputació d’una persona, agredeix el Cos Ecclesial i el danya greument”. Abans havia dit san Joan Crisòstom: “Dejuna de no dir res de mal de l’altre. Doncs, ¿de què serveix no menjar carn si devores el teu germà?”

G. Jaume Pujol i Bardolet

La salida como Sociedad y como Iglesia de la crisis de la pandèmia

"La crisis va a romper la estabilidad social y, si no lo remediamos, asistiremos a estallidos sociales". Hay una salida a la normalidad en falso. No queremos volver a la normalidad porque es destructiva con la creación. No queremos salir de casa otra vez para contemplar la injusticia y la desigualdad. Si abrimos la puerta no queremos conformarnos con vivir con mascarillas, con hacer turismo seguro, con guardar en casa gel y doblar en los hospitales las UCIs. Como insiste el papa Francisco el cambio

de paradigma invita a una reforma espiritual. La pandemia ha sido un aviso en la línea de flotación de la globalidad del planeta, algo no va bien, no vamos bien. No me siento satisfecho del mundo que hemos construido, esencialmente condicionado por las exigencias económicas, somos tan débiles y nos estamos matando con todo el planeta que creemos pilotar. Sin embargo, están surgiendo brotes nuevos que son signos de la acción del Espíritu que apunta a recibir la vacuna de la conversión.

Peio Sánchez, Párroco de la Parroquia de Santa Ana de Barcelona

Esperamos que la Tierra tenga compasión de nosotros y nos esté dando sólo una especie de ultimátum

Dado que el virus amenazador proviene de la naturaleza, el aislamiento social nos ofrece la oportunidad de preguntarnos: ¿cuál fue y cómo debe ser nuestra relación con la naturaleza y, más en general, con la Tierra como Casa Común? La medicina y la técnica, aunque muy necesarias, no son suficientes. Su función es atacar al virus hasta exterminarlo. Pero si continuamos atacando a la Tierra viva, “nuestro hogar con una comunidad de vida única”, como dice la Carta de la Tierra (Preámbulo), ella contraatacará de nuevo con más pandemias letales, hasta una que nos exterminará.

Leonardo Boff

Necesidad de una ‘conversión ecológica radical’

Sucede que la mayoría de la humanidad y los jefes de estado no son conscientes de que estamos dentro de la sexta extinción masiva. No tenemos otra alternativa que hacer, en palabras de la encíclica papal “sobre el cuidado de la Casa Común”, una “conversión ecológica radical”. En este sentido, el coronavirus no es una crisis como otras, sino la exigencia de una relación amistosa y cuidadosa con la naturaleza. **¿Cómo implementarla en un mundo que se dedica a la explotación de todos los ecosistemas? No hay proyectos listos.** Todo el mundo está a la búsqueda. Lo peor que nos podría pasar sería, después

de la pandemia, volver a lo de antes: las fábricas produciendo a todo vapor aunque con cierto cuidado ecológico. Sabemos que las grandes corporaciones se están articulando para recuperar el tiempo perdido y las ganancias.

Leonardo Boff

El costat positiu de la crisi

També podem observar l'evolució positiva que proporciona la crisi en ser motor de creativitat, però demana conversió de costums. En les escoles i universitats, també en les nostres, els professors han continuat el contacte amb els alumnes, s'han elaborat nous programes, han seguit explicant les corresponents lliçons, responant a les seves preguntes i orientant els alumnes.

G. Jaume Pujol i Bardolet

Conversió espiritual i ecològica

El Papa recomana una conversió espiritual i ecològica. De fet la una porta a l'altra. L'espiritualitat i l'oració ben enteses porten a l'acció. Però, més d'una vegada vivim una espiritualitat passiva creient que amb l'oració sola ja hem complert. Queda ben clar en Mt 7,21-23: "No tothom qui em diu: "Senyor, Senyor", entrarà al Regne del cel, sinó el qui fa la voluntat del meu Pare del cel". Per tant, es tracta de «dir i fer». No n'hi ha prou en pregar perquè el Senyor solucioni els nostres problemes. Una mena de conversió espiritual és fàcil si és fictícia. Se'ns demana compromís amb la conversió ecològica. Aquesta canvia tot el sistema de viure que tenim muntat... en tants i tants aspectes. El Papa ens ha avisat des de fa temps dels riscos que correm si no respectem el planeta, Casa de tots, el 2015 amb l'Encíclica *Laudato si'* i recentment en el Sínode amazònic. ¿Serem capaços de fer-ne cas i de canviar els nostres costums i règim de vida? ¿ho seran els capitalistes i grans empresaris que causen tan deteriorament al planeta? Si no és així, ja en tindrem les conseqüències.

G. Jaume Pujol i Bardolet

Això no és una guerra, sinó un desafiament de la biologia

L'expresident de l'Uruguai, José Múgica, en relació a aquesta pandèmia: "Això no és una guerra, això és un desafiament de la biologia per recordar-nos que no som els amos absoluts del món". El mateix va dir fa uns dies el president alemany, quan afirmà que "aquesta pandèmia no és una guerra. És una prova de la nostra humanitat", a diferència del que afirmà el president Sánchez, quan amb un llenguatge militar (semblant al comitè que cada dia informava de l'estat de la pandèmia), deia: "Quan vencem

aquesta guerra, necessitarem totes les forces del país per vèncer la postguerra". Pel contrari, i molt encertadament, l'escriptor Martí Domínguez deia en relació a la gestió de la pandèmia per part de l'estat espanyol: "El pitjor són les metàfores militars".

Divers

Ara és el moment, no de pensar en nosaltres, sinó de pensar en els altres

Aquesta pandèmia ens convida a preguntar-nos "per a què vivim o perquè ens alcem cada dia". En la seva reflexió, el rabí Friedman fa un paral·lelisme entre la situació que vivim, provocada pel coronavirus i la que va viure el poble d'Israel quan va sortir de l'esclavatge d'Egipte. I per això aquest rabí ens recomana també a nosaltres, sortir "de l'esclavatge dels hàbits que teníem", per així fer possible "una vida i un planeta més saludables". El rabí Friedman ens demana també que "madurem com a espècie humana, perquè això és molt bonic. Ara és el moment, no de pensar en nosaltres sinó

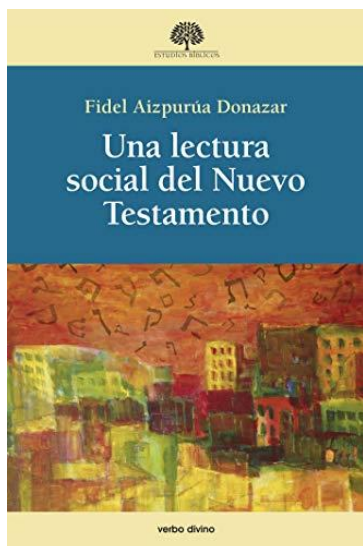
de pensar en els altres". D'aquesta manera farem possible "un món més net", més solidari i més fratern, com ens ha demanat també el papa Francesc, que en la seva encíclica, "Laudato si", de maig de 2015, assenyalà diversos factors que alteren la salut del planeta. Per això el papa expressava la seva preocupació pel medi ambient (nº 91) i denunciava les "formes de contaminació que afecten diàriament les persones", així com "l'exposició als contaminants atmosfèrics", que produeixen "un ampli espectre d'efectes sobre la salut" (nº 20). I és que l'hostilitat de l'home contra el planeta, amb la seva intervenció i agressió, produeix uns canvis que alteren el cicle natural de la terra. I per això un petit virus ha esfondrat el model d'èxit en el que estàvem instal·lats fins ara.

Josep Miquel Bauset, OSB

LECTURES ÚTILS

G. Jaume Pujol i Bardolet

AIZPURÚA BONAAR, Fidel. Una lectura social del Nuevo Testamento, Verbo Divino, 2019, 271 pàgs.

L'autor, gran coneixedor de la Bíblia i en aquest cas del Nou Testament, en fa una lectura social fent un recorregut per cada un dels 27 textos, fent veure el context social des del que es van escriure i en fa una aplicació pel context social d'avui. Fàcilment podem veure i llegir els textos del Nou Testament socialment descontextualitzats. Es van escriure des d'un context social i avui els hem d'aplicar i viure'ls en el nostre context. Els textos no són per veure'ls sinó per viure'ls en la societat característica d'avui. Una lectura social es aquella que mira la realitat i, des d'aquesta realitat amb el text bíblic a la mà. La lectura social potencia el text bíblic i ens porta a una mútua il·luminació. La persona que s'aïlla només amb els textos bíblics alienant-se dels temps socials es fa enemiga del futur. L'autor pretén convertir en vida per avui cada un dels textos bíblics, doncs el fet religiós es buida de contingut en la mesura que s'allunya del fet social. Per aquest motiu cal llegir els diferents textos connectats amb l'avui social del temps present. Moltes vegades l'Evangeli i la vida corrent han anat per camins separats, cal doncs, que els textos del Nou Testament comentats aterrin pràcticament en les nostres vides. La fe

social demana obres. Es remarca de la Carta de 1 Pere que no hi pot haver vivència cristiana sense comunitat, doncs aquella sorgeix i s'incrementa des de la pertinença a una comunitat de fe. Si la comunitat falla també es debilita i falla la fe. No té sentit una teologia intemporal no afectada pel temps que es viu. La fe ha d'il·luminar i encendre l'existència humana, convertint en vida el que està escrit en el Nou Testament; per tant, aquesta Paraula esdevé una interpel·lació a les persones i al món... Finalment, cal dir que la lectura d'aquest llibre ens treu de la rutina repetitiva dels textos bíblics donant-nos-hi un sentit vital. No es tracta només de conèixer els textos, sinó d'aplicar-los a l'avui social que vivim.

CARAM, Sor Lucía. Mi claustro es el mundo, Plataforma editorial, 2012, 301 pàgines

explica que un dia, després de fer la primera Comunió, es va anar a confessar i el capellà li va demanar el seu nom i ella va respondre: "El meu nom no és cap pecat". Es va aixecar i se'n va anar. Sentia inclinació a la solidaritat al mateix temps que a la vida contemplativa. Als 18 anys, vençant l'oposició dels pares i una àvia, tot i essent de l'Opus Dei, va entrar a la Congregació de les Dominiques, on hi havia ja una germana seva. Durant la seva formació va haver de veure unes actituds que li semblaven estranyes, però va continuar. En aquesta Congregació de Dominiques hi havia com dues seccions: unes dedicades a l'escola i altres contemplatives claustrades; primer va fer part de les dedicades a l'escola, però després va elegir ser contemplativa claustrada, però sense perdre la projecció de solidaritat. La qüestió és com conjugar aquest estil de vida amb el seu esperit inquiet i lliure propi d'ella. Sembla que n'ha trobat la manera. En aquest sentit ha titulat el llibre "Mi claustro es el mundo". Sabem el molt que ha fet, comptant amb la seva comunitat, en aquest sentit: la "Plataforma d'aliments, la Fundació Rosa Oriol, etc. Val la pena llegir-lo. A la contraportada del llibre se'ns remarca la

seva afició per futbol, perquè tot i essent monja el seu claustre és el món.

González Faus, José Ignacio. Instantes. San Pablo 2020, 101 pàgines

Està dedicat a Pere Casaldàliga: “Tu que vas nomenar a Gustavo Gutiérrez el Tomàs d’Amèrica Llatina, permet que et nomeni el Joan de la Creu de la teologia de l’alliberament. Mai no diguis: “D’aquesta aigua no en beuré. Si fa dos mesos m’haguessin dit que acabaria publicant les meves poesies me n’hagués rigut”: De fet des de finals dels 40 essent encara nen va començar a escriure poesies. Mai no ho ha deixat. Encara que no estan ordenades per dates sinó per matèries, les poesies de Faus tenen un rigorós ordre cronològic, marcat per la data que li van sortir de l’ànima dintre de la seva

vida jesuítica: noviciat (1950-52); estudis de filosofia (1955-58); estudis d’humanitats (1955-58); estudis de teologia, ordenació presbiteral i doctorat (1960-68); i des de llavors la docència, el descobriment cristològic dels pobres, les anades a l’Amèrica Llatina; la Revolució (o el Regnat de Déu) sempre imminent i sempre absent. I aquestes sorpreses de la vida que avui donen una bufetada i demà un bes... segons explica l’autor.

Presentació d’internet

BURRIEZA SÁNCHEZ, Javier. Los Trabajos y los días de San Juan Bautista de La Salle, Ed. Dykinson, S. L. 2019, Madrid, 262 páginas

Aquesta obra mereix una bona qualificació i és molt apropiada per a la celebració dels 300 anys de la Pasqua del Fundador. Intervenien 11 persones: 7 catedràtics d’Universitat i 4 Germans. Està coordinada pel Dr. Javier Burrieza, catedràtic de la Universitat de Valladolid. Tots ells mostren ser coneixedors del carisma lasal·lià i de l’Institut i bastants d’ells han estat alumnes del Col·legi de Lourdes de Valladolid. Sant Joan de La Salle no va fundar partint de zero, sinó que fou en una època que s’estava creant, encara que lentament, un caliu de consciència escolar. Javier Burrieza, planteja que el Fundador va treure alguns trets de la Ràtio studiorum dels jesuïtes: el que fou la Ràtio per l’escola secundària ho fou la Guia de els Escoles per l’escola popular primària. Segueixen els catedràtics Paulí Dávila, l’escolapi Javier Las Palas, i Luis Maria Naya. Tots ells han fet un estudi sobre l’educació en el País Basc. També

la Dra. Manuela Urra, religiosa de la Companyia de Maria. Carmen Labrador comenta el sistema educatiu de la ratio dels jesuïtes i Esther Berdote sobre la labor docent de les Germanes Carmelites de la Caritat (Vedrunes) sobretot al País Basc. Segueixen exposicions interessants del G. Pedro Gil sobre la Guia de les Escoles a la llum de l’École Paroissiale de Batencourt, el G. Jorge Sierra comentant a La Salle com renovador de la vida religiosa i el G. Josean Villabeitia sobre la consolidació de la comunitat lasal·liana en temps del G. Timoteu. A més resulta rellevant que hagin estat 7 seglars a interessar-se per de l’escola lasal·liana amb motiu d’aquest any jubilar i. Tots estan d’acord en que l’escola popular pels pobres estava desorganitzada i La Salle la va popularitzar.

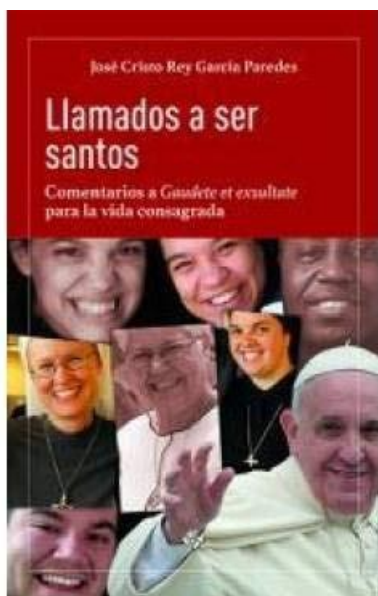
CHITTISTER, Joan. Espíritu radical. Doce maneras de vivir una vida libre y auténtica, Sal Terrae 2018, 262 p.

Aquesta monja benedictina, ja coneguda per altres importants publicacions, pren al capítol VII de la Regla de sant Benet sobre els 12 graus d’humilitat, amb un llenguatge propi del segle VI i l’explica amb un llenguatge d’avui i tal com ella ho ha viscut per arribar a un esperit radical amb una vida lliure i autèntica.: 1. Reconeix que Déu és Déu. 2. Ser conscient que la voluntat de Déu és el millor per a tu. 3. Busca l’opinió de persones sàvies. 4. Suporta les situacions difícils i no et donis per vençut. 5. Reconeix les teves faltes i treu-te les màscares. 6. Contenta’t amb poc menys del millor. 7. Allibera’t d’un fals sentit del jo. 8. Preserva la tradició i aprèn de la comunitat. 9. Escolta. 10. No et burlis de ningú ni de res. 11. Parla amablement. 12. Roman tranquil sense perdre la calma. La Germana Joan afirma: “considera aquest moment com una nova etapa en la teva recerca d’una espiritualitat fiable i autèntica per a la teva vida... es

tracta d’obrir el teu cor i la teva ment a la font d’on brolla el teu jo espiritual”.

GARCÍA PAREDES. José Cristo Rey. Llamados a ser Santos. Comentarios a 'Gaudete et exultate' para la vida consagrada. Publicaciones Claretianas 2018, 165 pàgines

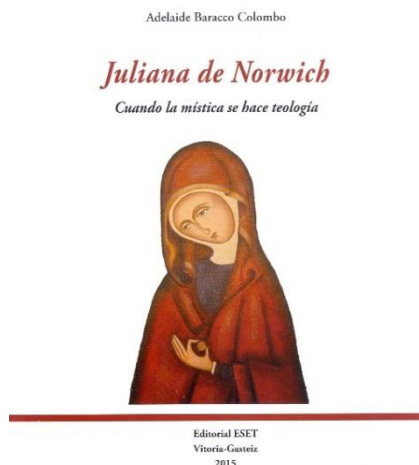

L'autor ens és ben conegut i reconegut. En aquest llibre fa uns comentaris sobre la crida del Papa a la santedat que, encara que sigui per a tothom, ho aplica sobre tot a la vida consagrada i en aquest sentit fa un recorregut dels 5 capítols de l'Exhortació Apostòlica 'Gaudete et exultate', fins a la pàgina 73 i de les pàgines 77 fins a la 165 reproduceix íntegra el text de l'Exhortació Apostòlica. Remarca que, com diu el Papa, per la santedat Déu ofereix la felicitat per la qual vàrem ser creats. On hi ha vida consagrada allà hi ha alegria, diu el Papa. La vida consagrada és un espai significatiu per a la santificació que esdevé un objectiu primordial. I l'autor remarca que el discurs sobre la santedat s'ha difuminat entre nosaltres i són altres els temes que ens ocupen i es parla poc de santedat. Les Benaurances són el paradigma existencial del camí vers la santedat, doncs aquesta té la font en Déu. No hi ha santedat solitària sinó amb els altres, la comunitat; no hi ha 'sants estrella' sinó en relació amb la col·lectivitat. Cita al Papa: "Quan trobo una persona dormint al carrer en una nit freda puc pensar que és un delinqüent ocios... un destorb en el meu camí, un agulló a la meva consciència... o que és una criatura infinitament estimada pel Pare, una imatge de Déu, un germà redimit per

Jesucrist. L'autor fa ressò dels dos enemics que són dues falsificacions de la santedat, segons el Papa: el gnosticisme que no mesura la perfecció de les persones pel seu grau de caritat, sinó pels coneixements que acumulen; i el pelagianisme que atribueix la santedat a la voluntat humana, a l'esforç personal. Aquestes heretgies segons el Papa són freqüents en els nostres dies. La santedat ve de Déu, d'una vida d'unió amb Ell.

NORWICH, Juliana. Cuando la mística se hace teología. Editorial Eset, Vitoria 2015

Nata a Norfolk, Anglaterra (1342-1416). Fou una religiosa anglesa, mística i autora de les *Revelacions de l'amor de Déu*, una de les grans obres de la prosa medieval anglesa. És venerada com a [santa](#) a l'[anglicanisme](#) i a les esglésies luteranes, i com a beata per l'Església catòlica.

Juliana presenta una teologia optimista, on l'amor de Déu és alegre i compassiu. El sofriment no és un càstig diví, que era la consideració habitual llavors; al contrari, Déu vol que tothom se salvi i per Juliana la misericòrdia divina conduirà a la reconciliació universal. Darrere de la idea de l'infern hi ha un misteri major de l'amor diví.

Malgrat que el seu pensament no era ortodox, les autoritats eclesiàstiques no la qüestionaren ni n'impediren la difusió, probablement per la seva condició d'anacoreta i dona, que no faria que fos molt considerada. Entre les "novetats", la creença que Déu és tot amor i en cap cas ira ni càstig, i la seva consideració de Crist com a mare: segons Juliana, Déu és alhora pare i mare de la humanitat, i sovint s'hi refereix en femení. Aquesta idea del Déu maternal ja l'havia desenvolupat Francesc d'Assís i ha tingut gran influència en alguns

moviments de teologia feminista des del segle XX.

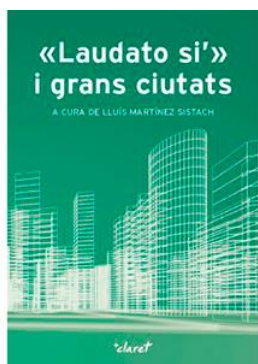
Així, en la revelació XIV, Juliana, en parlar de la Santíssima Trinitat, compara Jesús a la mare d'una família, sàvia, que estima els seus i és plenament misericordiosa amb ells, lliurant-s'hi. Per tant, Déu és alhora pare i mare. Mentre que alguns estudiosos interpreten l'afirmació com a metafòrica, altres pensen que Juliana ho diu literalment; Juliana considera que el paper de la mare és el més elevat de tots els que pot desenvolupar una persona, i parla del vincle entre mare i fill com l'única relació terrenal que es pot aproximar a la relació amb Jesús. D'altra banda, Déu és creador, com ho és una mare, i té cura de la natura i la humanitat, com una mare també.

ANA HELENA TAVARES. La vida i les causes de Pere Casaldàliga. Claret 2020, 230 pàgines

És prou conegut Pere Casaldàliga nascut a Balsareny el 1928 d'una família tradicional i cristiana. Als 12 anys va entrar al Seminari de La Gleba i com que volia ser missioner va anar al Seminari de Cervera dels Pares Claretians. Des de jove ja manifestava tenir una personalitat. Ha escrit nombroses poesies i poemes. Va exercir el ministeri a Sabadell i Barbastro àdhuc com a responsable del Seminari. Fou destinat després a l'Àfrica durant mig any on va implantar els Cursets de Cristiandat, ordenat prevere el 1952. El lema de la seva vida era: "Ser el que s'és, dir el que es creu, creure el que es predica, viure el que es proclama fins a l'última conseqüència". El 1968 viatjà al Brasil per fundar una missió claretiana a l'Araguaia on va ser ordenat bisbe el 1971 amb tota austeritat i senzillesa. El mateix dia de l'ordenació episcopal va redactar un document "Una església de l'Amazònia en conflicte amb el latifundi la marginació social" contra l'explotació i maltractament dels camperols apuntant responsables i causes. S'ha enfrontat a diferents murs que són ben comentats en el llibre pretenent recuperar els drets i la dignitat de les persones. En conseqüència ha rebut nombroses amenaces de mort i intents d'assassinat. Ha estat una persona molt coherent amb l'Evangelí i seguidor de la teologia de l'alliberament. És molt alligadora la lectura d'aquest llibre. Els murs són travessats per la seva vida d'Evangelí. "Pere és lliure, no l'empresona ningú. És insubordinat. Atrevit. Vida en ebullició. És una vida que renova. És algú que desinstal·la. Incomoda. Podríem dir que treu les persones de la rutina" (P. Júlio Lancelotti). És d'ell l'expressió que l'Esperit Sant té dues ales, la dreta i l'esquerra...

MARTÍNEZ SISTACH, Lluís. «Laudato si' i grans ciutats, Claret 2019, 256 pàgines

Promogut per la Fundació Antoni Gaudí, el Cardenal Martínez Sistach va convocar el I Congrés Internacional a Rio de Janeiro, 13-15 juliol 2017 sobre el medi ambient en les macrociutats. En aquest llibre trobem les Actes d'aquest Congrés en el que hi han intervingut notables científics, sociòlegs i teòlegs i també algun representant d'altres religions: judaisme, islam. Tots estan d'acord amb l'oportunitat i l'encert de l'Encíclica Laudato si' del Papa Francesc. S'hi fa ressò de les tres erres dites pel Papa Francesc: "respecte" de la creació, "responsabilitat" per part d'entitats i de totes les persones i "relació", dialogant per trobar solucions. Aquestes erres es veuen molt importants per a una conversió ecològica i per a un progrés sostenible.

Persones molt competents presenten tres elements certament fonamentals, bàsics i destacables: l'aigua (tractament en funció de la salut, malalties, aigua potable, aigües residuals...); l'aire (perspectiva ètica de la contaminació de l'aire, acords internacionals, aspectes negatius que cal superar...); els residus urbans (cal assegurar la salut de la població humana que viu més al costat dels abocadors, problemes de la selecció de residus...). La disminució de la biodiversitat intervé en el sistema ecològic del planeta. Hi ha gran desigualtat per l'ús de l'aigua potable; s'estima que 900 milions de persones no tenen accés a l'aigua potable segura i que 200 milions viuen en zones on no hi ha sanejament adequat de les aigües. La contaminació atmosfèrica és un problema no resolt en les grans ciutats essent la causa de malalties: Es veu la urgència d'avançar cap a la gestió sostenible de residus i el seu possible reciclatge i controlar les persones que hi van a buscar àdhuc aliments... Aquestes persones estan en risc de malalties i es constata que no viuen més d'una mitja de 45 anys.

El deteriorament del clima produeix, a més de la disminució de la diversitat, les migracions dels animals que busquen l'ambient que els és favorable i les migracions de les persones; degut a que les pluges no tenen la periodicitat deguda es produeixen terrenys de secada on no es poden produir aliments. També aquestes migracions produeixen l'augment de població en les grans ciutats on creuen que poden trobar mitjans per viure.

La lectura del llibre dona una informació molt acurada degut als experts que hi han intervingut sobre cada un dels elements, aigua, aire i residus urbans i clama a la presa de responsabilitat per part dels polítics, de les diverses associacions i cada una de les persones, des dels seus propis àmbits.

ALTRES LECTURES POSSIBLES... LINKS D'INTERÈS...

H. AGATHON. LAS DOCE VIRTUDES DEL BUEN MAESTRO

<https://drive.google.com/file/d/1y0oK8pzPYfr3le9B1q7pWzmK2Fn9npgl/view?usp=sharing>

H. Agathon. Paco Chiva. Las Doce Virtudes del Buen Maestro

https://drive.google.com/file/d/1DcCjimbVGRg06Plv9ejUoMhEedUpdmB_/view?usp=sharing

G. Paco Chiva: 12 Virtuts del Germà en context d'Associació

<https://drive.google.com/file/d/1SueXDGod2QzblzyHBTbMI92XjiISdGDZ/view?usp=sharing>

Història de Parmènia

<https://drive.google.com/open?id=1TKWzD2YfXVaTSJ6e9CS6ClouT9InL8ko>

Carta de Benedicto XVI en el centenario de Juan Pablo II

<https://www.youtube.com/watch?v=1RTxKr6la5U>

Papa Francisco en el centenario de Juan Pablo II, hombre de oración, cercanía y justicia que es misericordia

<https://www.vaticannews.va/es/papa/news/2020-05/juan-pablo-ii-hombre-oracion-cercania-y-justicia-aniversario-100.html>

Homilía del Papa Francisco en el centenario de san Juan Pablo II

https://www.youtube.com/watch?v=cZ38_p6ISPE

Un judío amigo del Papa Francisco

<https://drive.google.com/file/d/1tJw2UWJKyS70Szgh4KEVSRGDpiGQ0YHV/view?usp=sharing>

Carta de la Tierra

<https://drive.google.com/file/d/1UI2PToVf94Ngjcwzicyiinl5yzvsN4mw/view?usp=sharing>

Compromís amb una ecologia integral. En ocasió del 5è aniversari de Laudato si'

<https://drive.google.com/file/d/14M-aLOuzkGRCy0e9RW-Z5bmacvpzNzl7/view?usp=sharing>

David Aguirre: Una Conferencia Episcopal Amazónica

<https://drive.google.com/file/d/1-2eFFOjqN3GtDONErIkSXApmCRsUzL/view?usp=sharing>

Los pueblos amazónicos lanzan un grito de vida, más fuertes que todas las voces de muerte

https://drive.google.com/file/d/1UMr9M5mp4DMhh_9ai-EAou9Qirg60s58/view?usp=sharing

Victorino Pérez Prieto: Francisco denuncia el paradigma tecnocrático y consumista que arrasa la tierra

<https://drive.google.com/file/d/15CLKP5-AGH2rnHiv6PkWDPIDYtM1v5Z/view?usp=sharing>

González Faus: De la pandèmia no saldremos igual

https://drive.google.com/file/d/1G6-cDNluUS5a_AUfCsejEHw_A5SZx1Qz/view?usp=sharing

Leonardo Boff: Cuando pase la pandèmia, volver a la normalidad es autocondenarse

<https://drive.google.com/file/d/1ei4fzU2FeBxaTMU8XBUqTFE560T4x3Xy/view?usp=sharing>

Leonardo Boff. Qué puede venir después del coronavirus

https://drive.google.com/file/d/1AMbY_ZTxRhpcmJ8oe4U6Tzx9Adl-PBjg/view?usp=sharing

El Papa pone sobre aviso de la actitud entre el Creador y los creyentes

<https://drive.google.com/file/d/1N6uUxdVdOF2tc2ooKgORibNjDZNLdkw/view?usp=sharing>

José M. Marín: “Con Francisco estamos, sin duda ante un clérigo convertido”

https://drive.google.com/file/d/1eYcBbr_h2FZBNAQTrSBb4LJVn3cz69zi/view?usp=sharing

Un judío amigo del Papa. Para mí el Papa es un Maestro inspirador, lo es porque esencialmente es un pedagogo

<https://drive.google.com/file/d/1tJw2UWJKyS70Szh4KEVSRGDpiGQ0YHV/view?usp=sharing>

L'arquebisbe de Tarragona: La pandèmia ha estat un acte de consciència que ens ha de fer reflexionar

<https://drive.google.com/file/d/1gYW50slA5q0kKHIE3soHBNofBV5CHVbT/view?usp=sharing>

El Espíritu nos impulsa a edificar un mundo diferente

https://drive.google.com/file/d/1NNwlhHE_FUgAJ9T8d0o_5C6WQG2L3bWZ/view?usp=sharing

José Cristo Rey García Paredes. Ante el coronavirus: 1. El virus como evento. 2. Clave de interpretación. 3. Reinventar nuestra forma de vida y de misión

https://www.youtube.com/watch?v=rfuASUAz1aU&feature=emb_logo

Santiago Agrelo. Responde a unes preguntas sobre la pandemia

https://www.youtube.com/watch?time_continue=148&v=Q_iNrMvPtHU&feature=emb_logo

Anècdotes Lasal·lianes

G. Ricard Serra i Feu

Anècdota nº 78:

Aquesta i les següents anècdotes mostren la personalitat una mica desconcertant del bon i gran Germà Gervasi (Josep Sanz) Són sobre la seva primera etapa com a Director de La Salle Tarragona (Col·legi antic, primers seixantes del s. XX) Però es podrien trobar també exemples en la seva segona etapa (Col·legi nou)

Era alhora valent i en certa manera tímid. Conservador però imaginatiu i creatiu. Senyor, però de vegades fregant el ridícul.

Valent: Quan el Germà Visitador Plácido (Joan Santaaulària) ens volia prohibir als Germans de Tarragona que anéssim a passar unes setmanes de vacances a l'estiu a una casa-antic molí que un amic lasal·lià ens deixava al costat del riu Glorieta (més tard anomenat "Niu de l'Àliga"), perquè deia que serien unes vacances massa *sibarítiques* per a religiosos, va ser valent, abans d'acceptar-ho, de replicar raonadament. Va encarregar al Germà Lluís Quintana que redactés un document per revocar la prohibició. I ho vam

aconseguir. El document invitava el Germà Visitador a venir a passar algun dia amb nosaltres a la casa del Glorieta per comprovar que no vivíem gens sibaríticament. Deia, entre d'altres coses, que veuria que no tenia res de sibarític, aquell any que el capellà ja s'havia fet gran i no vivia amb nosaltres per celebrar-nos la missa allà mateix, sinó que havíem de baixar cada dia a la missa del Santuari del Remei d'Alcover. Al matí, encara. Però després haver de tornar a pujar, quan el sol ja picava de valent, per retornar al Glorieta ensotanats i suant com a condemnats no tenia res de *sibarític*.

Anècdota nº 79

Però, en certa manera, tímid: Prop del despatx del Germà Director a la Comunitat, hi havia a l'escala un wàter només per a professors.

Però sovint, com que els alumnes només tenien serveis higiènics a baix, en el pati, hi entrava clandestinament algun alumne. La senyora de la neteja ja estava cansada que això sovint la fes esperar per procedir a fer la neteja. I, si era el cas, els urgia a sortir i els renyava. Però un dia es va donar la casualitat que, quan la senyora el va trobar tancat, no hi havia entrat un alumne d'estranger, sinó el Germà Director. La senyora, pensant que era un alumne, el va instar repetidament a sortir de pressa. El Director, tímid, no va ser capaç de dir que era ell, sinó que esperava inútilment que la senyora, per fer via, anés primer a netejar un altre servei i poder sortir inadvertit. Però la senyora no marxava i la cosa anava pujant de to. La senyora li va engegar repetidament:

"¡Sal de aquí, cagón!" No li va quedar altre remei al pobre Gervasi que acabar sortint davant de la sorpresa de la senyora, la qual em va venir a trobar, tota espantada, dient. **"¡Pobre de mí! ¿qué me va a pasar? Sin saberlo he llamado "cagón" al Hermano Director"**

Anècdota nº 80:

Conservador: Quan la prescrita Advertència de Defectes setmanal, ja no era efectiva com anys enrere, sinó que, per raons diverses, havia anat derivant cap a, per exemple, casos de revenja o d'humor, no es va atrevir a suprimir-la, perquè estava manada. En canvi, el seu successor en el càrrec, el Germà Feliciano (Pelai Nonell), només d'estrenar-se, ens va dir: **"Suprimiremos la Advertencia de Defectos, porque ya no se hace bien y adivino que pronto va a dejar de ser obligatoria"**

Peró creatiu i imaginatiu: Un dia, en una reunió comunitària, ens va dir: **"He pensado que vamos a editar un folleto propagandístico del Colegio, para aumentar el alumnado, como han hecho ya algunos centros escolares pioneros"** Un Germà va comentar públicament: **"Me temo, Hno. Director, que nosotros no estamos en condiciones de editar un folleto convincente, porque nos faltan algunas dependencias necesarias: por ejemplo: no tenemos ningún gimnasio"** Va contestar el Director: **"Gracias, Hermano, por la observación, pero tengo pensada la solución"** I, com que era imaginatiu, vam veure sorpresos, en publicar-se, que el fullet deia, en enumerar les dependències: **"Aireado gimnasio"**. Tots vam riure i el Germà Cantarino va comentar públicament, amb el seu humor: **"Claro, ¡y tan aireado!: si hacemos la gimnasia al aire libre, por carecer de local de gimnasio."**

Al Glorieta (vegeu 1ª anècdota), com que el Germà Gervasi era **conservador**, no ens permetia treure'ns la sotana (cosa prohibida llavors; només ens la trèiem per banyar-nos en el Glorieta) Però, com que també era **imaginatiu i creatiu**, trobava mitja solució deixant-nos anar sense el pitet.

Cosa que el franquista Germà Emilio Cantarino aprofitava, no per cantar "Cara al sol con la camisa nueva", però sí per posar-se, molt content, una camisa blau fosc sota la sotana i fer sortir el coll per damunt, en comptes de pitet.

Ens havien prohibit jugar a cartes al Noviciat i a l'Escolasticat. I, quan el Germà Arcadi va ser Director General de Sant Martí de Sesqueioles, també va intentar inútilment prohibir-ho. Dic inútilment, perquè en el llarg curset d'estiu dels Germans joves a Sant Martí, l'habitació del bon Germà Taberner es convertia en el cafè clandestí per jugar a cartes. El Germà Gervasi, com que era **imaginatiu**, va trobar la solució: **"Hermanos, saben Vdes., que está prohibido jugar a cartas en nuestras Comunidades. Pero estos días no estamos en el local comunitario. Y, por tanto, considero que podemos jugar a cartas y lo autorizo"** I ell també hi jugava.

Anècdota nº 81:

Era molt senyor. Ho mostrava en el seu vestir, en la seva gesticulació, en la manera de parlar, etc. El meu pare deia que semblava un "gentleman" anglès. Tan senyorejava que de vegades que a algú li podia semblar que en feia un gra massa.

Un estiu que passàvem dies a la Glorieta, passejant jo pel mig del bosc havent dinat, me'l vaig trobar de sobte, en un lloc amagat, ben relaxat i estirat a terra (evidentment sense haver-se tret la sotana) Només veure'm, devia pensar que aquella postura no era pròpia d'un *senyor* com ell, davant d'una altra persona, i es va incorporar ràpidament.

VIDA OCULTA

G. Lluís Diumenge i Pujol

CINE

Direcció: Terrence Malick.

Fotografia: Joerg Widmer.

Música: James Newton Howard.

**Intèrprets: August Diehl, Valerie Pachner,
Matthias Schoenaerts, Karin Neuhäuser, Ulrich Mathes.**

Estrena: Barcelona, febrer 2020.

Duració: 175 minuts.

Fins a on pot arribar una persona per a defensar la seva fe i seguir la veu de la consciència? Ens ho mostrarà el testimoni de *Franz Jägerstätter*, un camperol austríac que conreava la terra i conduïa el bestiar en un idíl·lic paratge alpí (*St. Radegund*). L'inici de la segona guerra mundial marcarà per sempre el seu destí i el de la seva família.

Resulta un viatge del cel a l'infern. Un tranquil entorn familiar serà sacsejat pel virus ultranacionalista. *Franz*, si es crida a files, no pot jurar lleialtat a *Hitler*. "Si Déu ens

ha creat lliures, som responsables d'allò que fem o deixem de fer". Prega, contempla, discerneix, demana consell. Sap ben bé quines són les conseqüències d'objectar. No li resulta fàcil, especialment quan parla amb el capellà o el bisbe. No podrà canviar el món ni el curs de la guerra. Ningú el recordarà. La seva negativa el pot conduir a la mort i la seva família ho patirà. Haurà de prendre una decisió.

La seva figura ha estat oblidada durant més de vint anys. *Gordon Zahn*, sociòleg americà, va descobrir la seva història mentre investigava sobre el pacifisme i l'objecció de consciència. Va publicar la seva biografia l'any 1964.

A partir d'aquest fet, *Terrence Malick*, ha bastit una catedral fílmica en honor de la seva memòria

la integritat moral, la dissidència que condueix al martiri o l'aparent inutilitat d'un gest de resistència.

L'advocat defensor aconsella al condemnat a firmar *"perquè ningú es pren això seriosament"*. Franz manté que *"un home pot actuar malament i no ser capaç de rectificar. Jo sento quelcom dintre meu i no puc fer allò que crec que està malament"*.

Admirable el comiat de l'esposa: *"T'estimo. Facis el que facis, passi el que passi, sempre et recolzaré. Fes allò que creus correcte"*.

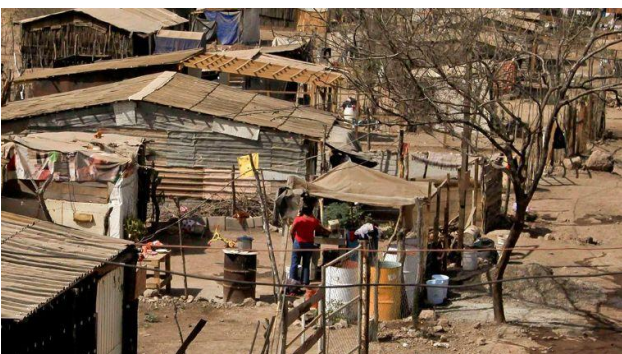
Va ser executat a la presó de Brandenburg el 9 d'agost de 1943. A la cerimònia de la **seva beatificació**, 2007, hi van ser presents la vídua de 94 anys i les seves tres filles.

"L'home contemporani escolta més a gust els testimonis que els Mestres, o si escolta els mestres ho fa perquè són testimonis" (Evangeli Nuntiandi, 41). El cinema permet compartir una alegria, un horitzó bell, capaç de sembrar les llavors de l'Evangeli. Enmig del món de la pandèmia, brillen molts testimonis de

gratuitat, d'acompanyament, de consol i d'esperança.

POBRESA - MARGINACIÓ

SUMARI

Pere Casaldàliga: «místic, poeta, home d’Evangeli, lluitador a favor dels pobres»	2
Editorial	3
J. M. Abella, claretiano, obispo de Fukuoka: «Pedro era crítico, pero su crítica nacía de un amor apasionado por quines son sus víctimas»	4
Adriano Ciocca, obispo de Araguaia: «No todos los días se acompaña el entierro de un santo»	7
Miquel Barberà: «Veure Casaldàliga»	11
Lema per al curs 2020-2021: “I TU, QUÈ TRIES?”	12
Justificació del lema: La responsabilitat	13
Objectius del lema 2020-2021	15
El Vaticano convoca un “Año especial Laudato si’ en mitad de la pandemia”	16
Oració del Papa Francesc durant la pandèmia	17
Eduard Ibáñez. Cinc anys de l’Encíclica ecològica: hem escoltat el missatge?	18
Mons. Roque Paloschi: Las tierras indígenas están siendo depredadas y la omisión del Estado...	21
Conclusiones de la Asamblea Mundial por la Amazonía: Los pueblos amazónicos lanzan un grito...	24
Bernabé Dalmau. Celebració i pantalla: Res no podrà substituir l’assemblea	26
Peio Sánchez: La crisis va a romper la estabilidad social... y si no lo remediamos... estallidos sociales	28
Catalunya Religió. Testimoni d’una infermera de l’UCI	32
Papa Francisco: La mundanidad espiritual corrompe la Iglesia	33
G. Jaume Pujol i Bardolet. Repassem l’itinerari del Fundador de 1694 a 1705	35
G. Jaume Pujol i Bardolet: Frère Agathon, cinquè Superior General 1777-1798	41
G. Francis Ricousse. 12 Virtudes del Buen Maestro	45
G. Ramon Font i Serra.El nostre estimat Districte de Catalunya (II)	47
Divers. Presentem diferents experiències expressades sobre el confinament de la Covid-19	57
G. Santiago Peribáñez: Corona virus. Covid 19. Preguntas sin respuesta	69
Josep Salcedo. Estampes cambrilenques (de la revista Cambrils)	70
G. Antoni Clavé i Vallverdú. Una comunitat en evolució: Espurnes d’Emmaús	72
G. Joan Sala i Coll. El coratge de les nostres Germanes Guadalupe de Madagascar	74
Divers. El G. Ramon Pascual ens deixa	77
Antoni Ramos Llauredó: El Germà de La Salle que va canviar Torreforta per la Vall Sagrada dels Incas	82
Antonio Pagola. La fuerza transformadora del silencio interior	85
G. Ramon Grau i Estany. Presentació del Salm 118	87
Divers. El nostre comiat del Germà Josep Chimenos i Romeu	91
G. Santiago Mateu i Bertran. Pregària de la Comunitat Sant Josep davant del taüt del Germà	91

Testimonis diversos	92
G. Josep Canal i Alavedra. El G. Josep ha estat un Germà d'una profunda vida interior	93
Josep Martí i Roca. El record que ens ha deixat el G. Josep Chimenos	94
G. Ramon Font i Serra. Recordant al G. Josep Chimenos	96
De la Comunitat Salle URL	97
De la seva estada a Cambrils	98
G. Ricard Serra i Feu. El Germà Josep Chimenos a l'Agrupació Colldejou	99
El G. Toni Barbal ens ha deixat	102
G. Santi Mateu i Bertran. Pregària de la Comunitat de Sant Josep davant del taüt del G. Toni	102
G. Josep Canal i Alavedra. Ha estat un testimoni del bé que es pot fer integrant Marta i Maria	103
Testimonis diversos	104
G. Ramon Font i Serra. Recordant al G. Toni Barbal i Fornés	105
Estampes sobre la vida del G. Toni Barbal: Tejares, Cambrils...	106
G. Felipe García Prieto. Algunas reflexiones personales sobre el "Camino de Santiago de Compostela"	108
G. Vicente Bartolomé. Tami: Vision globale	113
Arturo Sosa: "La angustia por los números nos nubla la vista y nos im pide un discernimiento de futuro"	115
G. Pablo Enrique Fuertes . ¿El Islam, la alternativa a la sociedad occidental?	119
Materials maristes per a un recés espiritual. Maons per aixecar una comunitat	122
G. Santiago Heredia Plaza. Vocabulario de la vida (Del llibre "El hombre que vino de la sombra)	123
Crida internacional de Sant'Egidi: Sense ancians no hi ha futur"	124
Pablo d'Ors: "Después de Jesucristo a quien yo más admiro es a Chales de Foucauld"	126
G. Font i Serra. Unes senzilles reflexions	129
Catalunya Religió: "Smart learning, la resposta de La Salle URL a la nova normalitat educativa"	132
Internet. Los 12 beneficios del aguacate que deberías conocer	133
Divers. Punts de reflexió	135
G. Jaume Pujol i Bardolet. Lectures útils	139
Altres lectures possibles. Links d'interès	143
G. Ricard Serra i Feu. Anècdotes lasal·lianes	145
G. Lluís Diumenge i Pujol. Cine: Vida oculta"	147
Pobresa – Marginació	149

